

UNDERSØGELSE AF IDRÆTS- OG FRITIDSFACILITETER I LEJRE KOMMUNE

Jens Høyer-Kruse, Peter Forsberg, Christian Gjersing Nielsen
og Casper Due Nielsen

2016:1

MOVEMENTS

Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune

Jens Høyer-Kruse
Peter Forsberg
Christian Gjersing Nielsen
Casper Due Nielsen

Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune

Jens Høyer-Kruse, Peter Forsberg, Christian Gjersing Nielsen, Casper Due Nielsen

Jens Høyer-Kruse og Casper Due Nielsen
Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Peter Forsberg og Christian Gjersing Nielsen
Idrættens Analyseinstitut

Udgivet 2016
ISBN 978-87-93192-74-4

Serie: Movements, 2016:1
Serieudgiver: Institut for Idræt og Biomekanik

Forsidefoto: Corbis
Opsætning: Lone Bolwig

Tryk: Print & Sign, Odense

Indhold

Introduktion	7
Samlet opsummering	9
Opsummering af Delrapport 1 – Kortlægning af de eksisterende idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune	10
Opsummering af Delrapport 2 – Idrætsforeningers status samt arrangørers holdning til og brug af idræts- og fritidsfaciliteter	11
Opsummering af Delrapport 3 – Skoleelevers idræts- og fritidsvaner	13
Opsummering af Delrapport 4 – Voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter	14
Opsummering af Delrapport 5 – Kapacitetsanalyse i idrætshaller og -sale.....	16
Opsummering af Delrapport 6 – Analyser på tværs	18
Delrapport 1 – Kortlægning af de eksisterende idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune	19
Antal og facilitetstype	20
Ikke alle facilitetstyper findes i Lejre Kommune.....	22
Facilitetsdækning.....	22
Facilitetsindekset	22
Facilitetsdækningen i Lejre Kommune	25
Afstand og placering af faciliteter	31
Idrætsfaciliteternes placering i Lejre Kommune.....	32
Opsummering	42
Delrapport 2 – Arrangørers holdning til og brug af idræts- og fritidsfaciliteter	43
Indledning.....	44
Del 1: Foreninger i Lejre kommune.....	45
Frivillig eller lønnet?	48
Foreningernes økonomi og syn på fremtiden	50
Foreningernes syn på folkeskolereformen.....	51
Del 2: Foreninger, skoler og institutioners brug af og ønsker til faciliteter	54
Adgang til og brug af idrætsfaciliteter	54
Tilfredshed med idrætsfaciliteterne i Lejre Kommune	56
Vigtighed og tilfredshed med haller/sale og fodboldbaner på græs	58
Holdning til fordeling af 'tider' i faciliteter.....	60
Holdning til faciliteternes drift og brug	62
Ønsker til idrætsfaciliteter i fremtiden.....	63
Opsummering	64
Delrapport 3 – Skoleelevernes idræts- og fritidsvaner	67
Indledning.....	68
Metode	68
Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?.....	70
Hvilke aktiviteter dyrker børn og unge i Lejre Kommune?	74

Hvordan er idrætten organiseret?	77
Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?	80
Brug af faciliteter	81
Brug af specifikke faciliteter i Lejre Kommune.....	84
Muligheder og ønsker i nærområdet.....	88
Transporttid	91
Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?	93
Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse.....	95
Børns holdninger til idræt i skoletiden	97
Fysisk aktivitet i skoletiden	98
Stoppet med aktiviteter.....	99
Opsummering	101
Delrapport 4 – Voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter	103
Indledning.....	104
Metode	104
Hvem dyrker idræt, sport og motion i Lejre Kommune?	107
Hvor ofte dyrker borgerne i Lejre Kommune idræt?.....	110
Aktivitetsformer.....	111
Køn og alder er bestemmende for, hvad borgerne dyrker	115
De ikke-idrætsaktive.....	117
Organisering	119
Transport til og fra sport og motion	122
Faciliteter	124
Naturområder som aktivitetssteder	127
De voksnes brug af idrætshaller, gymnastiksale og lokaler.....	127
Fitnesscentre/motionsrum og svømmehaller.....	130
Fodboldbaner og andre anlæg.....	130
Villighed til at betale for brug af indendørs faciliteter.....	131
Holdninger til idræts- og fritidsfaciliteterne i Lejre Kommune.....	131
De voksnes ønsker og forslag	134
Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter (ikke idræt)	142
Hvad har betydning for, hvor borgerne går til kulturaktiviteter?	146
Opsummering	146
Delrapport 5 – Kapacitetsanalyse i idrætshaller og -sale	149
Indledning.....	150
Del 1: Brugernes behov for haller/sale og fodboldbaner på græs.....	150
Del 2: Brug af haller, gymnastiksale og multisale	152
Metode og aktivitetsregistreringer	153
Kapacitetsbenyttelse	155
Del 3: Fakta om aktivitetsforløb	166
Del 4: Afrunding og opsummering	174
Delrapport 6 – Analyser på tværs.....	177
Deltagelse på tværs af aldersgrupper.....	178
Organisering	179

Brug af steder til idræt og fritid.....	180
Aktiviteter.....	182
Lejre Kommunes fremadrettede idræts- og fritidsbillede?	184
Opmærksomhedspunkter	184
Litteraturoversigt	189
Bilagssamling – Fra alle delrapporter.....	191
Bilag fra Delrapport 1 – Kortlægning af de eksisterende idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune	192
Oversigt over idrætsfaciliteter i Lejre Kommune.....	192
Bilag fra Delrapport 2 – Arrangørers holdning til og brug af idræts- og fritidsfaciliteter	195
Bilag fra Delrapport 3 – Skoleelevernes idræts- og fritidsvaner.....	206
Børn og unges brug af faciliteter.....	207
Bilag fra Delrapport 4 – Voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter	216
Bilag fra Delrapport 5 – Kapacitetsanalyse i idrætshaler og –sale	224
Registreringsmetode.....	224
Registreringsskemaer	226

Introduktion

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet og Idrættens Analyseinstitut (Idan) har i perioden fra januar til december 2015 gennemført en undersøgelse for Lejre Kommune af idræts- og fritidsområdet i kommunen.

Formålet med undersøgelsen er at tilvejebringe viden om og overblik over idræts- og fritidsfaciliteterne i Lejre Kommune som grundlag for beslutninger vedrørende facilitetsplanlægningen i forhold til udviklingen i og behov inden for idræts- og fritidsområdet samt lokal-samfundene i bred forstand.

Den samlede undersøgelse består af seks delrapporter:

1. Kortlægning af de eksisterende idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune
2. Idrætsforeningers status samt arrangørers holdning til og brug af idræts- og fritidsfaciliteter
3. Skoleelevers idræts- og fritidsvaner
4. Voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter
5. Kapacitetsanalyse i idrætshaller og -sale
6. Analyser på tværs

Den første del af undersøgelsen er udarbejdet af Jens Høyer-Kruse fra CISC. Denne del af analysen skaber overblik over idrætsfaciliteterne i Lejre Kommune, dækningsgraden af de forskellige typer af faciliteter og deres geografiske placering i kommunen.

Den anden del omfatter en undersøgelse af foreninger, organisationer og institutioner, som benytter idræts- og fritidsfaciliteterne og deres holdninger til disse faciliteter. Denne del er udarbejdet af analytiker Peter Forsberg fra Idan.

Delrapport 3 og 4 sætter fokus på brug og benyttelse af kommunens idræts- og fritidsfaciliteter hos henholdsvis børn, unge og voksne. Derudover kortlægges og beskrives befolkningens idrætsvaner i disse delrapporter der er udarbejdet af analytiker Christian Gjersing Nielsen fra Idan samt Jens Høyer-Kruse og Casper Due Nielsen fra CISC. Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle og ser tillige på lokale forskelle ud fra en opdeling i syv lokalområder¹, som bliver præsenteret i delrapporterne.

Den femte delrapport bygger på registreringer i kommunens idrætshaller og -sale og undersøger brug og benyttelse af faciliteterne. I denne del bliver brugernes angivelse af behov for tider i haller og sale stillet overfor det reelle brug af faciliteterne. Der bliver desuden tegnet et billede af de afholdte aktiviteter, dvs. hvilke brugergrupper der benytter faciliteter og hvornår. Denne delrapport er ligeledes udarbejdet af Peter Forsberg fra Idan.

Den sjette delrapport samler op på forskellige resultater fra de forrige delrapporter og perspektiverer det samlede undersøgelsesarbejde. Denne del er udarbejdet af Jens Høyer-Kruse fra CISC.

Inden de seks delrapporter præsenteres kan man læse en samlet opsummering, som giver et hurtigt overblik over dele af resultaterne fra delrapport 1-6. Denne samlede opsummering kan læses særskilt, men vi anbefaler dog, at alle delrapporter læses samlet.

¹ Lokalområderne er defineret ud fra kommunens syv skoledistrikter. Denne opdeling går igennem alle delrapporter.

I delrapporterne bliver resultaterne fra Lejre Kommune sammenlignet med henholdsvis tal fra en landsdækkende undersøgelse af børns og voksnes idrætsvaner (Laub 2013), og tilsvarende undersøgelser af idræts- og fritidsfaciliteter i andre kommuner. Det drejer sig bl.a. om Ballerup, Gladsaxe, Greve, Halsnæs og Varde Kommune. Sammenligneligheden med landstallene skal, som det også nævnes andetsteds i delrapporterne, tages med en smule forbehold, idet indsamlingsmetode og datagrundlag er ikke helt identiske, og det kan være årsag til mindre forskelle i den målte deltagelse i forskellige aktiviteter. Metoden er dog fuldstændig den samme i de andre kommune-undersøgelser. I de fleste tilfælde er forskellene på tværs af kommunerne forholdsvis små. Mange af de variationer, der observeres, kan sandsynligvis forklares ud fra den generelle befolkningssammensætning i kommunerne. Det gælder f.eks. parametre som andelen af befolkningen med høj videregående uddannelse, beskæftigelsesniveau, etnicitet samt alders- og kønssammensætning.

Sammenligning med landstal og andre kommuner er interessant og kan afsløre særegne træk i en kommune og dens idræts- og fritidsmønster. Men i et planlægningsperspektiv er det i højere grad den interne variation i kommunen, eks. mellem lokalområder eller aldersgrupper, der bør være i fokus og som kan bidrage til at angive fremtidige opmærksomhedspunkter.

Den samlede rapport bygger på en omfattende datamængde og grundigt indsamlede oplysninger. Til dette har vi fået assistance af en lang række ansatte i Lejre Kommunes administration og ved idrætshallerne. Der skal hermed lyde en stor tak til samtlige bidragsydere. Ingen nævnt, ingen glemt!

Jens Høyer-Kruse
Odense, december 2015

SAMLET OPSUMMERING

Opsummering af Delrapport 1 – Kortlægning af de eksisterende idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune

Hovedparten af idrætsfaciliteterne i kommunen er kommunalt ejet og drevet. De faciliteter i kommunen, som er privat- eller selvejede, er inden for facilitetstyper som ridebaneanlæg, fitnesscentre, ro-, kano- og kajakfaciliteter samt golfanlæg.

Alle 8 store idrætshaller i kommunen er 'skole-haller', dvs. de er samlokaliseret med én af kommunens folkeskoler. Her råder skolerne typisk over faciliteterne i dagtimerne (indtil ca. kl. 15-16), hvorefter der kan anvises tider til idrætsforeninger m.fl.. Dertil kommer, at halvdelen af de mindre haller og gymnastiksale er skolefaciliteter. Det betyder, at idrætsforeningernes (og andres) mulighed for at få hal- eller sal-tid i dagtimerne er mere begrænset end i aftentimerne.

Lejre Kommune har en facilitetsdækning (antal personer pr. facilitet) som generelt er dårligere end landsgennemsnittet og er tillige den kommune i Region Sjælland, som scorer lavest i LOA's facilitetsindeks. Dette skyldes bl.a. at variationen af idrætsfaciliteter, dvs. hvor mange forskellige facilitetstyper, der findes i kommunen, er forholdsvis lav sammenlignet med mange andre kommuner. Lejre Kommune har eks. ikke større atletikanlæg, svømmehaller, skøjtehaller eller lign.

De faciliteter der er i kommunen har til gengæld en dækningsgrad, der i de fleste tilfælde er bedre end landsgennemsnittet. Det gælder f.eks. idrætshaller, boldbaner (alle typer), tennisbaner, ridebaneanlæg samt gymnastiksale og andre mindre idrætslokaler. Dermed har Lejre Kommune en god 'grundforsyning' inden for de mest udbredte og 'klassiske' idrætsfaciliteter.

Lokalområdet med den bedste generelle facilitetsdækning er Osted. Det gælder både dækning ift. idrætshal, boldbaner og andre faciliteter. Derudover er der store forskelle i facilitetsdækningen mellem de øvrige lokalområder på tværs af facilitetstyperne idrætshaller, boldbaner, gymnastiksale m.m.

De fleste borgere i Lejre Kommune bor inden for max. 3 kilometers afstand til en stor idrætshal. Og den geografiske spredning for de fleste af de forskellige facilitetstyper er ligeledes meget jævn mellem de syv lokalområder i kommunen. Dog er kunststofbaner til fodbold beliggende i den sydlige del af kommunen.

Opsummering af Delrapport 2 – Idrætsforeningers status samt arrangørers holdning til og brug af idræts- og fritidsfaciliteter

Denne del af undersøgelsen fokuserer på foreninger og brugere af idrætsfaciliteter i Lejre Kommune, som ud over foreninger også inkluderer skoler og kommunale institutioner (f.eks. vuggestuer, børnehaver og SFO'er) (samlet betegnet 'arrangører').

Foreningerne i Lejre Kommune er lokalt orienteret, og flertallet har en mindre del af kommunen som deres virkeområde. I sammenligning med andre kommuner i Region Hovedstaden (Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommune) er foreningerne i Lejre Kommune meget lokale. Det er ikke til at sige, om det ene eller det andet hænger sammen og fordrer/hindrer et velfungerende foreningsliv, men det er selvsagt væsentligt at have for øje i forhold til planlægning på idrætsområdet. Dertil kommer, at langt hovedparten af foreningerne er optaget af at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, ligesom det også er vigtigt for dem at være synlige. Det er også vigtigt for mange foreninger at arbejde sammen med andre lokale foreninger og bidrage til den generelle udvikling i deres lokalsamfund.

Otte ud af ti foreninger ser positivt på fremtiden, og tæt ved hver anden forening forventer, at de i fremtiden vil få et stigende antal medlemmer. Det står også ok til med de frivillige. Hver anden forening har de seneste fem år haft et uændret antal frivillige, mens ca. en fjerdel har fået hhv. flere og færre. De fleste foreninger er tilfredse med foreningens generelle økonomi og deres evne til at skabe egenindtægter, mens det til gengæld er de færreste foreninger, som er tilfredse med den offentlige støtte. Et af de områder, som foreningerne er særligt bekymrede over, er adgangen til gode faciliteter frem over. Godt hver anden forening svarer, at det bliver en udfordring/problem fremover.

Idrætsfaciliteter er en kerneopgave på idrætsområdet i kommuner, og det er ikke kun foreninger, som gør brug af faciliteter, men også skoler og kommunale institutioner. Derfor er de også blevet stillet en række spørgsmål om brugen af og syn på faciliteter. Det er væsentligt her at notere, at der er forskel på, hvordan forskellige grupper af arrangører får adgang til faciliteter. Foreninger tildeles tider efter folkeoplysningsloven, mens skoler primært benytter faciliteter, de selv administrerer i dagstimerne, mens kommunale institutioner typisk låner eller lejer sig ind.

Hal/sal er den facilitet, som er mest benyttet af de forskellige grupper af arrangører, efterfulgt af fodboldbaner. Til forskel fra mange andre kommuner ser man ingen foreninger benytte en svømmehal, hvilket selvsagt hænger sammen med, at en sådan ikke findes i kommunen. Der er særligt mange skoler og kommunale institutioner, som gør brug af offentlige udendørsarealer, mens det ikke er så udbredt blandt foreninger. Endelig er der få arrangører, som på fast basis benytter faciliteter i nabokommuner.

Foreninger, skoler og kommunale institutioner er også blevet spurgt til, hvorvidt de eksisterende faciliteter dækker deres behov. Her svarer hver anden forening ja, mens det er to ud af tre skoler og otte ud af ti kommunale institutioner. Til dette spørgsmål har det været muligt at komme med uddybende kommentarer, og her er det særligt et ønske om mere haltid (f.eks. via bedre benyttelse af eksisterende haller eller en ekstra, ny hal), der pointeres. En del kommentarer går også på mere specifikke ønsker omkring udendørs faciliteter som boldbaner og støttefaciliteter til løbe- og vandaktiviteter.

Alle arrangører er også blevet bedt om specifikt at forholde sig til, hvordan de vurderer

haller/sale og fodboldbaner på græs. Blandt de vigtigste punkter er tiden i de to typer af faciliteter samt deres stand, og generelt gælder, at disse parametre vurderes som meget vigtige, og at der er lidt mindre tilfredshed hermed. Generelt er der lidt større tilfredshed med fodboldbaner på græs i sammenligning med haller/sale.

Endelig blev alle arrangører stillet en række spørgsmål om prioritering af tider mellem arrangører, fordeling af midler og sigtet med den kommunale idrætspolitik. Der tegner sig her et billede af, at det primært er lokale aktører, som skal have tider i faciliteterne, og som udgangspunkt skal fordelingen tage afsæt i de tidligere års fordeling. Børn og unge skal – som det også står i folkeoplysningsloven – prioriteres før end voksne, og det skal være muligt for nye tiltag, hold og aktiviteter at få tildelt tider. En større andel af skoler og kommunale institutioner ser gerne, at der bliver etableret flere udendørsfaciliteter, mens et flertal af såvel foreninger som skoler og kommunale institutioner synes, at der er større behov for mindre og lokale faciliteter frem for store idrætscentre, samt at der er behov for flere specialiserede anlæg, som opfylder moderne krav frem for f.eks. en almindelig idrætshal. Det sidste kan virke modsat ønsket om mere haltid/nye haller, men det kan hænge sammen med, at arrangørerne ønsker bedre mulighed for indendørsaktiviteter, og at det samtidigt skal være muligt at tilgodese specialiserede behov.

Opsummering af Delrapport 3 – Skoleelevers idræts- og fritidsvaner

Analysen af skolebørns idrætsdeltagelse i Lejre Kommune viser generelt en idrætsdeltagelse, der ligger på niveau med resten af landet med forbehold for metodeforskelle mellem undersøgelserne. Kommunen adskiller sig fra de fleste andre kommuner ved forholdsmæssigt lidt flere idrætsaktive piger end drenge. Også i Lejre Kommune falder andelen af idrætsaktive børn og unge med stigende alder, hvilket især skyldes lavere andele af idrætsaktive piger i de sene folkeskoleår. Sammenlignet med andre kommuner (Gladsaxe, Halsnæs, Varde, Ballerup og Greve Kommune) ligger idrætsdeltagelsen i den øvre ende blandt børn og unge i Lejre Kommune. Men de forholdsvis små variationer fortæller, at forskellige kommuner og forskellige idrætspolitikker/-strategier i praksis ikke betyder så meget for den overordnede idrætsdeltagelse blandt børn og unge. Variationer finder dog sted i nogle tilfælde i forhold til idrætsdeltagelsens karakter og brug af specifikke faciliteter, som også præger lokale forskelle internt i Lejre Kommune.

I Lejre Kommune ser man også de 'klassiske forskelle' i idrætsdeltagelsesniveau afhængig af forældrenes socioøkonomiske baggrund og egen deltagelse i sport og motion. Analyserne viser, at forældrenes egen deltagelse i sport og motion står helt centralt i forhold til deres børns aktivitetsniveau. Derfor er der god grund til at rette initiativer mod både børn og forældre, hvis man ønsker at udligne nogle af de socioøkonomiske forskelle i idrætsdeltagelsen.

Skolerne er de eneste aktører, som har fat i alle børn og unge, og derfor er det interessant at se på, hvordan heldagsskolen kan arbejde med øget idrætsdeltagelse for alle børn. Børnene i Lejre Kommune vurderer idræt i skolen samt generel fysisk aktivitet i løbet af skoledagen ret blandet. Kun et lille flertal synes om de forskellige bevægelsesmæssige initiativer i skolen (indtil videre), og ofte er de i forvejen idrætsaktive mere begejstrede for sådanne tiltag end de idrætsuvante grupper. Derfor er det vigtigt, at den idræt og bevægelse, som kommer til at foregå i skoletiden, ikke bliver en direkte kopi af den eksisterende fritidsidræt, men mere engagerende for alle, hvis man ønsker at gøre en positiv forskel for de idrætsuvante grupper i løbet af skoledagen.

I børn og unges angivelser af barrierer for at dyrke idræt fylder pris (at det er for dyrt) ingenting, mens mangel på faciliteter og relevante tilbud kun fylder ganske lidt. Samtidig angiver en stor andel, at de ikke savner yderligere muligheder, samt at de oplever gode forhold for at dyrke idræt og motion i Lejre Kommune.

På tværs af de syv lokalområder – Lejre, Bramsnæsvig, Gevninge, Hvalsø, Kirke Hylinge, Kirke Såby og Osted - er der nogle mindre forskelle i børn og unges ønsker til idrætsfaciliteter. En svømmehal står dog først på ønskelisten hos børn og unge i samtlige lokalområder efterfulgt af fitnesscentre/motionsrum. Derudover ønsker kommunens børn sig bedre muligheder/faciliteter i forhold til bl.a. dans, ridning, skaterbaner og parkour.

Analyserne tyder på, at afstanden til faciliteter øver væsentlig indflydelse på skolebørns valg, idet de primært benytter faciliteter i deres nærhed. Det er dog mindre klart, hvordan faciliteter spiller ind på antallet af idrætsaktive, selvom en mindre andel af de ikke-idrætsaktive end de idrætsaktive svarer, at de kan gå, løbe eller cykle til haller/sale, fodboldbaner og andre/baner anlæg. Idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune bruger akkurat lige så meget tid på transport, som børn og unge gør i andre kommuner, og oplevelsen af nærhed ser ud til at være den samme uafhængig af kommuner med vidt forskellige geografiske og transportmæssige forhold.

Opsummering af Delrapport 4 – Voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter

Denne delrapport ser på voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Lejre Kommune. 63 pct. af de adspurgte voksne borgere i Lejre Kommune har angivet, at de regelmæssigt dyrker idræt, sport eller motion, hvilket er stort set det samme som i den seneste idrætsvaneundersøgelse på landsplan. Den relativt lave svarprocent kan dog bevirke, at det i højere grad er de idrætsaktive, end de ikke-idrætsaktive, der har deltaget i undersøgelsen, og derfor kan den reelle idrætsdeltagelse være en smule lavere. Samme forhold gælder i de kommuner, som Lejre bliver sammenlignet med.

De ti mest populære motionsformer i Lejre Kommune er i nævnte rækkefølge: Vandreture (26 pct.), jogging/motionsløb (23 pct.), styrketræning (18 pct.), landevejscykling (12 pct.), svømning (12 pct.), gymnastik (12 pct.), yoga, afspænding eller meditation (9 pct.), mountainbike (9 pct.), badminton (9 pct.) og aerobic, zumba m.m. (7 pct.).

Overordnet set følger Lejre Kommune således den landsdækkende tendens til, at voksne borgere hovedsageligt dyrker aktiviteter, der dyrkes uden for idrætsforeninger og traditionelle idrætsfaciliteter, der ellers fylder meget i den kommunale idrætspolitik. Der findes endvidere nogle lokale forskelle blandt de mest populære idrætsaktiviteter, hvor bl.a. vandreture, landevejscykling, yoga, mountainbike, badminton og ridning er mere udbredte i Lejre Kommune end på landsplan.

58 pct. af de adspurgte borgere er aktive på egen hånd, mens 41 pct. af de voksne i kommunen dyrker mindst én af deres idrætsaktiviteter i en forening. Dernæst følger de kommercielle centre, hvor 18 pct. er aktive, mens de mindst benyttede organiseringsformer er arbejdspladsen (2 pct.) og i aftenskoler (4 pct.).

Langt størstedelen af borgerne i Lejre Kommune bruger relativt kort tid på at transportere sig til sport og motion. Lidt under 70 pct. af borgerne har højst et kvarter (den ene vej), mens blot 10 pct. bruger mere end 45 minutter.

De fire mest benyttede faciliteter og arenaer blandt de voksne i Lejre Kommune er naturen (61 pct.), veje, gader, fortove og lign. (42 pct.), haller/sale (37 pct.) og fitnesscenter/motionsrum (28 pct.). Tre ud af de fire primære arenaer og faciliteter ligger dermed uden for den traditionelle kommunale idrætspolitik.

De fem mest benyttede naturområder blandt borgerne i kommunen er Bistrupskovene (18 pct.), Ledreborg Skov (17 pct.), Skjoldungestien (13 pct.), Avnstrup Skov (12 pct.) og Ejby Ådal (12 pct.). 89 pct. af respondenterne, som har angivet, at de benytter naturen, benytter desuden et område i umiddelbar nærhed af deres bopæl.

I forhold til haller og sale har 85 pct. af halbrugerne angivet, at de benytter en idrætshal/sal inden for kommunegrænsen. 79 pct. angiver, at de benytter den nærmeste hal/sal i forhold til deres bopæl. Overordnet set er de voksne respondenter tilfredse med de idrætshaller, som de benytter. 61 pct. af halbrugerne har angivet, at deres primære hal i høj eller meget høj grad giver dem mulighed for at udføre deres aktiviteter tilfredsstillende. Dog mener halbrugerne, at der fortsat kan ske forbedringer i forhold til rengøring og vedligeholdelse samt indeklimaet i hallerne.

Blandt fitnesscentre og motionsrum er de mest benyttede faciliteter Østergade, Hvalsø (2 pct.), Fitness.dk i Roskilde (1,5 pct.), 'Bøffen' i Kirke Hyllinge (1,4 pct.) samt Bodywork i

Hvalsø (1,4 pct.).

Overordnet set er borgerne i Lejre Kommune godt tilfredse med de idræts- og fritidsfaciliteter, der ligger i deres nærområde. 50 pct. af alle respondenterne har svaret, at de er tilfredse med faciliteterne, mens 14 pct. i ringe eller slet ingen grad er tilfredse.

76 pct. svarer, at det er en kommunal opgave at sikre et varieret udbud af idræts- og fritidsfaciliteter i kommunen. Lidt færre, nemlig 69 pct., mener også, at kommunen først og fremmest skal støtte børn og unges idrætsdeltagelse. I forhold til naturområderne er der 59 pct. af de voksne, der ønsker, at kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt. 40 pct. mener, at der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter, men næsten 50 pct. af respondenterne svarer også 'hverken enig eller uenig' til dette, og dermed ser man ikke en decideret uenighed i udsagnet.

I forhold til ønsker om nye tiltag blandt idrætsfaciliteter angiver 55 pct. af de voksne respondenter ønsker om at kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening. Især mænd og de yngre aldersgrupper ønsker dette. Til gengæld ønsker kvinderne at kunne træne varieret fra gang til gang – både hvad angår træningsmiljø, dvs. indendørs og udendørs, og hvad angår fokus på en generel træning af kroppen.

Endelig har de voksne respondenter en lang række specifikke ønsker og forslag angående faciliteterne i Lejre Kommune. Det drejer sig bl.a. om bedre vedligeholdelse af kommunens idrætshaller og boldbaner, bedre adgang til og synliggørelse af naturen som idrætsarena samt specifikke ønsker til flere faciliteter og anlæg. Det drejer sig bl.a. om en svømmehal, udendørs motionsanlæg, afmærkede løbe- og cykelruter samt faciliteter og lokaler til fitness og mindre motionsidrætter.

Når man ser bort fra idrætsaktiviteter er de mest populære kultur- og fritidsaktiviteter blandt de voksne borgere i Lejre Kommune følgende: Biografen (60 pct.), biblioteket (46 pct.), koncert, musikarrangement eller musikfestival (46 pct.), museum (39 pct.), akvarium, zoologisk have, dyrepark el. lign. (31 pct.) og teater (31 pct.).

Det er primært underholdningen, som tillægges den største betydning for, hvor borgerne vælger at dyrke deres kulturaktiviteter. Knap seks ud af ti svarer, at det har stor betydning. Herefter følger at stedet/faciliteten er pæne/velholdte (32 pct.), fleksible åbningstider (23 pct.), at der er kort afstand til stedet/faciliteten (18 pct.) og prisen (16 pct.).

Opsummering af Delrapport 5 – Kapacitetsanalyse i idrætshaller og -sale

Denne delanalyse kortlægger foreninger, skoler og kommunale institutioners behov for faciliteter i løbet af året, samt deres benyttelse af 19 udvalgte indendørsfaciliteter via registrering af aktiviteter i to uger på hverdage fra kl. 8-22 i perioden fra uge 43-47.

Højsæsonen for haller/sale forløb fra september til maj, mens det for fodboldbaner på græs er fra marts til juni og igen fra august til oktober. I disse perioder er behovet for faciliteter stort. Skoler/kommunale institutioner har generelt set et mere stabilt behov end foreninger, hvilket hænger sammen med, at skoler har aktiviteter i løbet af hele året (dvs. skoleidræt), mens foreningsidræt er mere sæsonbetonet. I visse perioder af året er sæsonen i gang, mens man formentlig holder pause i andre. I weekender er det stort set kun foreninger, som har behov for tider.

Den faktiske benyttelse af ni almindelige idrætshaller, seks gymnastiksale og fire multisale blev også kortlagt og sat i forhold til de specifikke bookinger, der var i de to undersøgelsesuger. Her viser undersøgelsen, at faciliteterne er booket i noget større omfang, end de reelt er blevet benyttet. Der er altså en betydelig del af de bookede tider, som brugerne enten ikke møder frem til eller ikke benytter fuldt ud (dvs. bruger ikke hele deres booking). Omfanget varierer mellem de tre typer af faciliteter.

De almindelige idrætshaller er den mest bookede og benyttede facilitetstype. Fra kl. 8-22 er de bookede i 88 pct. af tiden, og der har været aktivitet i 54 pct. af tiden. Fremmødet eller brug af de bookede tider ligger således på 62 pct. Gymnastiksale er bookede i 60 pct. af tiden, men kun brugt i 24 pct. af tiden, mens multisale er lidt mere bookede (72 pct.) og benyttede (46 pct.). Alle faciliteterne er blevet kortlagt i flere forskellige tidsrum, og overordnet set gælder det, at benyttelsen er lavest i dagtimerne før kl. 16, mens der er mest pres på i prime time fra kl. 17-20. I dagtimerne er der faktisk en del bookinger, men særligt skolerne bruger ikke deres tider. I prime time benyttes 75 pct. af tiden i de store haller, mens det er 41 pct. i gymnastiksale og 50 pct. i multisale.

Analysen ser også på, om der var forskel på brugen alt efter, om faciliteterne er en del af en klynge af faciliteter, eller i stedet er enkeltstående. Der kan her ikke spores nogen store forskelle, og de almindelige haller er eksempelvis benyttet i samme omfang, uanset om de er beliggende i en klynge eller er enkeltstående. Gymnastiksale i klynger bruges lidt mindre end enkeltstående gymnastiksale, mens det er omvendt med multisale.

Med tanke på den ret store andel af tider, som bookes, men ikke benyttes til fulde, er det interessant at medtage foreninger, skoler og kommunale institutioners syn på, hvordan den facilitet, de bruger, benyttes, og hvad de gør, hvis de alligevel ikke får bruge for deres tider.

Det er den overvejende opfattelse blandt såvel foreninger som skoler/kommunale institutioner, at den facilitet, de benytter, udnyttes godt. Henholdsvis 64 pct. af foreningerne og 71 pct. af skolerne og de kommunale institutioner er meget enig/ enig i, at den facilitet, de bruger, udnyttes godt (tids- og pladmæssigt). Omvendt er det meget få, der er meget uenig/ uenig heri.

Tilsvarende er foreninger og skoler/kommunale institutioner blevet spurgt til, hvad de gør, hvis de alligevel ikke får brug for en booking i haller/sale. Næsten fire ud af ti (37 pct.) svarer, at de altid benytter de tider, de har i sale/haller. Hver fjerde angiver (24 pct.), at de afmelder

tiden, mens en mindre del enten bytter tiden med andre (12 pct.), eller låner den ud (8 pct.). Få arrangører svarer, at de ikke gør noget (9 pct.).

Der er ikke forskel på tværs af arrangørtyper, og alt i alt tegner der sig således et billede af, at arrangørerne gør noget aktivitet, såfremt de ikke har brug for en tildelt tid. I hvert fald når man spørger dem. Det står umiddelbart i kontrast til kapacitetsanalysen, som viser et ret betydeligt antal bookinger, som der enten ikke er fremmøde til, eller som ikke benyttes fuldt ud. Med baggrund i ovenstående kunne man se nærmere på procedurer for booking såvel som afmeldinger.

Endelig viser sidste del af analysen, at der er stor forskel på, hvem der står for aktiviteterne i faciliteterne på tværs af dagen (før og efter kl. 16). Før kl. 16 benyttes faciliteter især af skoler, mens det efter kl. 16 primært er foreninger. Særligt i aftenperioden har foreningerne således en gate-keeper-rolle.

Ser man på antallet af aktive på tværs af de tre typer af lokaler viser mindre forskelle sig. Det er kun, når skoler har tider i de almindelige haller (32 aktive pr. forløb), at deltagerantallet er markant højere pr. aktivitetsforløb, end man ser i gymnastiksale (24 pr. forløb) og multisale (23 pr. forløb). Når foreninger har tider, er der derimod henholdsvis 18 aktive i gennemsnit i de almindelige haller mod 15 i gymnastiksale og multisale.

I alle typer af faciliteter er børn og unge (0-15 år) de primære brugere, og det er først efter kl. 19, at antallet af aktive voksne (25-59-årige) overgår antallet af børn og unge. I dagtimerne, når det især er skoler, der benytter faciliteterne, er der flest aktiviteter med deltagelse af omtrent lige mange piger og drenge, mens der fra kl. 16 i 'foreningstiden' typisk er aktiviteter opdelt på køn. Efter kl. 19 er det især mænd, der benytter faciliteterne.

Gymnastik er den aktivitet, som der er blevet udført oftest efterfulgt af badminton og anden sports- og idrætsaktivitet. Der er visse forskelle mellem de enkelte typer af faciliteter, og eksempelvis fylder badminton meget i de almindelige haller, mens gymnastik er særligt stort i gymnastiksalene. Sætter man andelen af forløb i forhold til andelen af de samlede aktive inden for de enkelte aktiviteter, er billedet, at der gennemsnitligt er mange aktive til gymnastik, mens der er færre til badminton.

Opsummering af Delrapport 6 – Analyser på tværs

Et stort flertal af børn og unge samt (i snit) to tredjedele af voksenbefolkningen i Lejre Kommune benytter idrætsfaciliteter i fritiden, hvis udgifter udgør de fleste af de kommunale midler til idrætsområdet.

Idrætsdeltagelsen svinger på tværs af aldersgrupper, og voksne i alderen 30-39 år og 50-59 år dyrker i mindst omfang regelmæssig sport eller motion. Størstedelen af voksnes idrætsdeltagelse foregår uden for foreningsidrætten, dog med undtagelse af de ældste borgere fra 60 år og opefter. Omvendt ser man i børneårene, at foreningsidrætten formår at holde fast i børnemedlemmerne helt indtil gruppen af 13-15-årige, hvorefter frafaldet ser ud til at være meget brat. I takt med de mange voksne, som dyrker idræt uden om foreningsidrætten, ser man en stigning i andelen af borgere, der dyrker sport eller motion i natur og øvrige udendørs områder. Børn er omvendt de største forbrugere af deciderede idrætsfaciliteter, selv om store andele af voksne også benytter disse faciliteter.

Brugen af idrætshaller og baner topper allerede i 10 til 12-års-alderen og daler derefter kraftigt i ungdomsårene, mens brugen af denne facilitetstype flader noget ud på tværs af de voksne aldersgrupper og stiger igen en smule hos de ældste aldersgrupper. Brugen af udendørs rum/natur stiger over aldersgrupperne og fylder langt mere end decideret idrætsbyggeri blandt voksne. Ældre borgere i Lejre Kommune bruger dog udover i noget mindre omfang end midaldrende. Brugen af faciliteter afspejler generelt en bevægelse mod mere fleksible rammer i ungdoms- og voksenlivet, som ikke forudsætter langsigtede bookingaftaler og faste tider. Disse tendenser viser sig tydeligt i borgernes aktivitetsvalg i forskellige aldersgrupper.

Foruden fodbold, som kun få andele dyrker i voksenalderen, ligger aktiviteter som svømning, styrketræning, gymnastik, løb og badminton i toppen af både børns og voksnes aktivitetsliste. Dans og ridning er primært store aktiviteter blandt børn og unge, mens vandreture, landevejscykling, mountainbike og yoga kan betegnes som voksenaktiviteter.

Idrætsmønsteret i Lejre Kommune afspejler en vis mangfoldighed, hvor forskellige niches med forskellige organisatoriske udbydere hiter blandt forskellige borger- og aldersgrupper. Der ligger således interessante potentialer i at udvikle de enkelte aktivitetsformer til at nå endnu bredere ud til de borgere, der ikke på nuværende tidspunkt er aktive. Udviklingsretningen vil dog formentlig afhænge af kommunens idrætspolitiske strategier og omfanget og kvaliteten af samarbejder med forskellige aktører i de kommende år. Mulige opmærksomhedspunkter er:

- En opmærksomhed på lokale forskelle internt i kommunen, som kræver særlige løsninger.
- At naturområderne i kommunen bliver gjort endnu mere synlige og tilgængelige.
- At brugen af kommunens idrætsfaciliteter tænkes mere fleksibel og differentieret ift. bruger-grupper.
- At der tages udgangspunkt i både børns og unges samt voksne borgeres meget forskellige behov i den fremtidige udvikling af kommunens idræts- og fritidsfaciliteter.

DELRAPPORT 1

—

KORTLÆGNING AF DE EKSISTERENDE IDRÆTS- OG FRITIDSFACILITETER I LEJRE KOMMUNE

Antal og facilitetstype

De følgende afsnit bygger delvist på data fra Lokale og Anlægsfondens (LOA) facilitetsdatabase², der skaber overblik over antallet af idrætsfaciliteter i danske kommuner, og delvist på oplysninger fra Lejre Kommune selv.³

LOA's facilitetsdatabase opdeler idrætsfaciliteterne i offentlige (kommunale eller selvejende) og private samt ud fra deres primære funktion/indretning (facilitetstype). Databasen bruges i det følgende til at beskrive antallet af forskellige typer af faciliteter og deres ejerform, hvorefter analysen zoomer ind på facilitetsdækningen (dvs. indbyggere pr. facilitet) i Lejre Kommune i sammenligning med landsgennemsnittet samt fordelingen internt i kommunen. Til sidst analyseres faciliteternes geografiske placering i kommunen ved hjælp af en række oversigtskort.

Tabel 1.1 viser antallet af idrætsfaciliteter i Lejre Kommune. Hovedparten af faciliteterne, såsom idrætshaller, boldbaner, gymnastiksale og andre idrætslokaler er kommunalt ejede. Det er alle faciliteter, som kan huse traditionelle foreningsaktiviteter som fodbold, håndbold, badminton og gymnastik. En af nøgleopgaverne for kommunerne på idrætsområdet er at stille faciliteter til rådighed for kommunens idrætsforeninger, og i det lys er det ikke overraskende, at der findes relativt mange af disse traditionelle faciliteter, og at de i overvejende grad er kommunale. De faciliteter i kommunen, som er privat- eller selvejede er inden for facilitetstyper som ridebaneanlæg, fitnesscentre, ro-, kano- og kajakfaciliteter samt golfanlæg. Selvom der er forskel på ejerformerne – dvs. om der er tale om en ren kommunal eller en selvejende facilitet – er kommunen på den ene eller anden måde garant for facilitetens økonomi. Enten ved at anlægge og drive faciliteten (de kommunale faciliteter) eller ved at yde tilskud til faciliteten og/eller brugerforeningerne (f.eks. selvejende faciliteter og foreningsejede faciliteter).

Alle 8 store idrætshaller i kommunen er 'skole-haller', dvs. de er samlokaliseret med én af kommunens folkeskoler. Her råder skolerne typisk over faciliteterne i dagtimerne (indtil ca. kl. 15-16), hvorefter der kan anvises tider til idrætsforeninger m.fl.. Dertil kommer, at halvdelen af de mindre haller og gymnastiksale er skolefaciliteter. Det betyder, at idrætsforeningernes (og andres) mulighed for at få hal- eller sal-tid i dagtimerne er mere begrænset end i aftentimerne. Det er ikke nødvendigvis et problem, idet efterspørgslen på aktivitetstider fra foreningerne også er størst i aftentimerne.

Som tabel 1.1 desuden viser, varierer fordelingen af faciliteter inden for kommunegrænsen også. Der er således lokalområder, som har mere end dobbelt så mange faciliteter end andre lokalområder. Det gælder f.eks. lokalområderne Hvalsø og Kirke Hyllinge som begge har over 20 faciliteter. Omvendt har lokalområderne Gevninge og Kirke Såby kun lidt over 10 faciliteter (se tabel 1.1).

2 Tallene er indrapporteret af kommunerne i 2012 og starten af 2013. Egedal, Norddjurs og Samsø kommuner har ikke oplyst deres tal, og kommunerne optræder derfor ikke i denne analyse. Generelt kaldes tallene i denne analyse for 2013-tal. Da indberetning til LOAs Facilitetsdatabase foretages af de respektive kommuner, er der en tendens til, at de kommunale faciliteter er overrepræsenteret i forhold til for eksempel de private.

3 Se bl.a. oversigt over idrætsfaciliteter i Bilag til Delrapport 1 bagerst i den samlede rapport.

Tabel 1.1 Oversigt over idrætsfaciliteter i Lejre Kommune (antal).

	Lejre Kommune	Kirke Hyllinge	Bramsø vige	Kirke Såby	Gevninge	Hvalsø	Lejre	Osted
Mindre atletikanlæg	3				1		1	1
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	27	5	4	3	2	4	4	5
Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs	2					1	1	
Fodboldbaner (11 mands) jord/grus	2			1				1
Andre udendørs boldbaner	3	2				1		
Lystbådehavne	2	1			1			
BMX, dirt jump og andre cykelbaner (udendørs)	1					1		
Banefodboldbaner (multibaner)	6	1	1	1		1	1	1
Skaterbaner/anlæg (udendørs)	1			1				
Idrætshal på 800 m ² eller derover	8	1	1	1	1	2	1	1
Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300 m ² -799 m ²	5	2	1			1	1	
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	11		2	1	1	2	3	2
Svømmehaller min. 25 m bassin	0							
Svømmehaller min. 50 m bassin	0							
Andre svømmefaciliteter (friluftsbade, badelande, svømmehaller under 25 m)	2	1					1	
Havne- og søbade	6	3	2		1			
Klatreanlæg	1					1		
Golfanlæg	1						1	
Motionsstier	0							
Motionscentre/ styrketræningscentre	4	1	1			1		1
Motorsportsanlæg	2	1				1		
Petanque og bocciabaner	16		3	3	1	4		5
Ridebaneanlæg	6	1	1	1	1	1		1
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	1				1			
Skydeanlæg	4	1				2	1	
Strandsportsbaner (udendørs)	2		1		1			
Tennisbaner udendørs	18	4	1		2	5	4	2
Faciliteter i alt	134	24	18	12	13	28	19	20

Ikke alle facilitetstyper findes i Lejre Kommune

Væsentligt i forhold til denne analyse er også det brede billede og dermed at pege på områder, som ikke er dækket af faciliteter i kommunen. Det er i denne forbindelse værd at nævne, at det ikke er alle faciliteter, det er muligt eller nødvendigt at have inden for kommunegrænsen, og at beslutninger herom i sidste ende beror på politiske prioriteringer.

Tre større og omkostningstunge faciliteter, der ikke findes i Lejre Kommune, er skøjteanlæg/isstadion, svømmehal med 25 eller 50 meter bassin og store motorsportsanlæg. Blandt de mindre omkostningstunge faciliteter, som Lejre Kommune ikke har registreret i LOA's facilitetsdatabase, kan nævnes atletikanlæg, rulleskøjteløjper/baner, skaterbaner, squashbaner og faciliteter til vandaktiviteter som vinterbadning. Dette er ikke ensbetydende med, at der slet ikke findes mulighed for at udfolde disse aktiviteter i kommunen, men det er værd at være opmærksom på, om der inden for disse aktivitetsområder findes behov, der i dag ikke bliver mødt.

Det er naturligvis også nødvendigt at medtage anlæg og faciliteter, der er placeret i nabokommuner, og som benyttes af borgere fra Lejre. Som både børne- og voksenundersøgelsen vil vise, drejer det sig primært om svømmefaciliteter.

Facilitetsdækning

De ovenstående analyser har taget sigte på antallet af faciliteter i absolutte tal. Væsentligt er ligeledes at se på, hvorledes dækningsgraden af faciliteter er i forhold til antallet af indbyggere i Lejre Kommune. Dette gøres ved at se nærmere på facilitetsdækningen for en række af de mest udbredte og anvendte faciliteter.

Facilitetsindekset

I forbindelse med offentliggørelsen af den seneste opgørelse over antallet af idrætsfaciliteter i Danmark i foråret 2013 lancerede LOA et såkaldt 'facilitetsindeks', der har til hensigt at sammenligne facilitetsdækningen på tværs af de danske kommuner inden for ti af de vigtigste faciliteter (Kaas & Mulvad, 2013). Facilitetsindekset er udarbejdet af analysefirmaet Kaas & Mulvad og bygger på ti forskellige idrætsfaciliteter, der findes i de fleste kommuner, og som spiller en relativt stor rolle for mange borgere. LOA har i forbindelse med udarbejdelsen af facilitetsindekset foretaget en særlig kvalitetskontrol af de indrapporterede data for at sikre sig, at indrapporteringerne – og dermed indekset – er retvisende. De ti⁴ facilitetstyper, der indgår i indekset, er:

- Fodboldbaner (11 mands, græs)
- Fodboldbaner (11 mands, kunstgræs)
- Bandebane (multibaner)
- Idrætshal (på 800 m² eller derover)
- Skøjtehal/isstadion

⁴ Fodboldbaner med henholdsvis græs og kunstgræs indgår begge hver for sig i facilitetsindekset, men regnes overordnet set som en facilitetstyper, derfor benævnes det ni facilitetstyper.

- Svømmehal (mindst 25m)
- Lysløjper
- Skydeanlæg
- Tennisbane (udendørs)
- Tennishal

Inden for hver af de ti facilitetstyper er de 95 medvirkende kommuner blevet rangeret i forhold til deres facilitetsdækning. Kommunen med den bedste dækning – dvs. det laveste forholdstal – har fået den højeste score (fra 95 ved faciliteter som fodboldbaner der findes i alle kommuner, til 18 ved skøjteanlæg/isstadion, som kun findes i 18 kommuner), mens kommunen med den dårligste dækning har fået scoren 1. Findes der ingen faciliteter af typen i kommunen, har den fået tildelt scoren 0. Scoren på de ti forskellige faciliteter er lagt sammen, og på den måde opnår hver enkelt kommune en samlet score – en facilitetsindeksscore (fra 524 til 19)⁵.

Med en samlet score på 129 placerer Lejre Kommune sig på en 93. plads ud af de 95 kommuner, der indgår i indekset, og på den måde peger indekset på, at facilitetsdækningen (når det gælder de ti udvalgte faciliteter) er bedre i en lang række andre kommuner. Indekset skal dog tolkes med noget forsigtighed, da det kun siger noget om de udvalgte faciliteter, som ikke er dækkende for hele det brede idrætsliv. Desuden siger indekset primært noget om kommunernes interne rangering, men ikke nødvendigvis noget om den aktuelle facilitetsdækning er god eller dårlig. Facilitetsindekset giver således et fingerpeg om dækningen med hensyn til de ti facilitetstyper, men i en analyse bør det ikke stå alene.

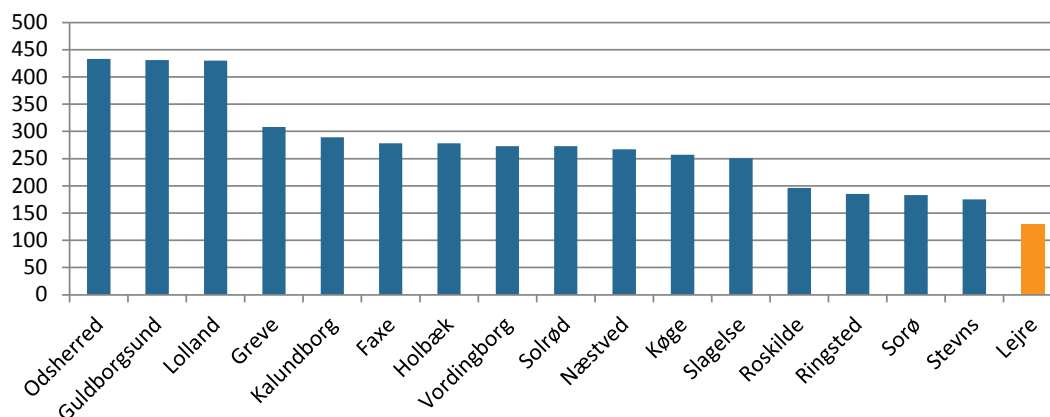
Lejre Kommune har på linje med de øvrige kommuner andre og flere faciliteter end dem, der indgår i indekset. Desuden er indekset konstrueret på en sådan måde, at alle faciliteter i udgangspunkt har lige stor betydning for kommuners samlede score, selvom de kan have varierende betydning for kommunens borgere/idrætsforeninger. Desuden indgår faciliteternes benyttelsesgrad, kvalitet og stand heller ikke i indekset. I forhold til Lejre Kommune er det f.eks. værd at nævne, at der hverken er registreret lysløjper eller skøjtehaller/isstadion, hvilket er med til at holde kommunens samlede score nede. Det kan derfor diskuteres, hvorvidt alle facilitetstyper i indekset er relevante at sammenligne på lige fod på tværs af kommunerne. Det er f.eks. de færreste kommuner, som har en skøjtehal/isstadion.

Desuden skal det nævnes, at antallet af eks. bandebaner og kunststofbaner i Lejre Kommune er steget siden indrapporteringen. Desuden kunne det tyde på, at der trods LOA's kontrol har været fejl i indrapportering angående tennisbaner. Det kan selvfølgelig også være tilfældet for andre kommuner/facilitetstyper, men blandt andet derfor er det nødvendigt at se mere detaljeret på tallene for Lejre Kommune.

På tværs af Danmark er der ret store forskelle mellem kommunernes facilitetsdækning, og en stor del af kommunerne, der scorer højt på facilitetsindekset, er jyske. Seks ud af ti kommuner i top ti er fra Jylland. Omvendt er otte ud af bund ti kommunerne sjællandske. Det indikerer, at der er grund til at se på facilitetsdækningen i forhold til det sted i landet, man er placeret. Ser man på Lejre Kommune i forhold til det geografisk nærområde (Region Sjælland), er billedet dog stadig, at Lejre Kommune tilsyneladende hører til i bunden (se Figur 1.1).

⁵ Se Kaas & Mulvad (2013) for en nærmere beskrivelse af facilitetsindekset og metodiske overvejelser, begrundelser og valg.

Figur 1.1 Lejre Kommunes rangering på facilitetsindekset i Region Sjælland.

Kilde: Kaas & Mulvad, 2013.

Forskellene på facilitetsdækningen f.eks. mellem Jylland og Sjælland, som nævnt ovenfor, indikerer, at det er væsentligt også at tage højde for, hvilken type af kommune, der er tale om. F.eks. varierer betingelserne for at vedligeholde og udbygge faciliteter på tværs af geografiske områder. Det er sværere at sikre god facilitetsdækning (målt på antal brugere pr. facilitet) i tætbebyggede områder i byerne sammenlignet med på landet⁶.

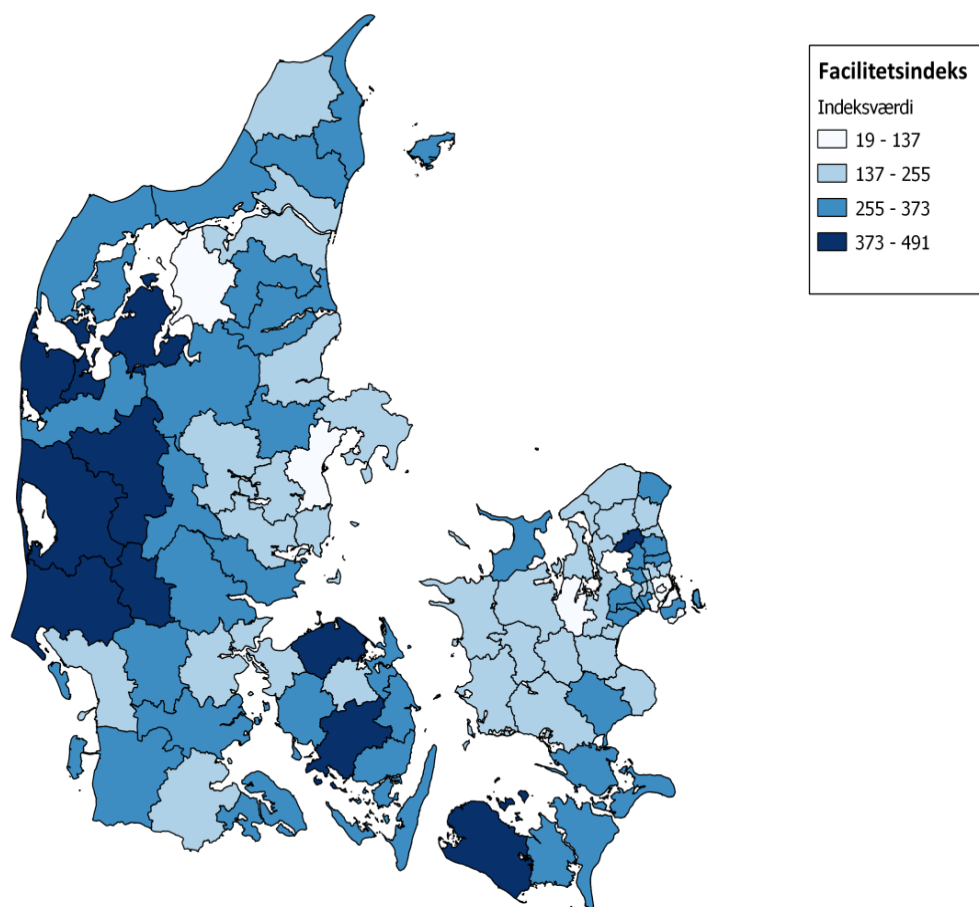
En opdeling af kommuner i yderkommuner, landkommuner, mellemkommuner og bykommuner viser, at især yder- og landkommuner scorer højt på facilitetsindekset, mens bykommuner scorer lavt (se Figur 1.2). Fælles for mange af de kommuner, der scorer højt på facilitetsindekset, er, at de er beliggende i yderområder.

Omvendt er facilitetsdækning (scoren på facilitetsindekset) generelt dårligere i tætbebyggede områder omkring de større byer. Både Aarhus og København samt omegn scorer lavt på indekset (se Figur 1.2).

Meget tyder dog på, at det reelle billede af facilitetsdækningen i Lejre Kommune ikke er så dårligt, som LOA's facilitetsindeks peger på. Det er således nødvendigt at se meget mere detaljeret på antallet og dækningen af idrætsfaciliteter i kommunen.

⁶ En del af denne forskel mellem land og by evt. også forklares med, at de private faciliteter formentlig er underrepræsenteret i LOA's database. Indeksens baggrundsdata er som nævnt tidligere baseret på kommunal indberetning, og det er tvivlsomt, om kommuner har indberettet de private faciliteter med samme detaljegråd, som de har gjort med de offentlige faciliteter. Da evnen til at oppebære et privat facilitetsudbud formentlig vil være større i de tættere befolkede områder, kan dette også være med til at skævvride data en smule mellem forskellige typer af kommuner.

Figur 1.2 Danmarkskort over kommunernes indekssværdi i facilitetsindekset 2013 (uden lysløjper, banedbaner og skøjtehaller)

Kilde: Kaas & Mulvad, 2013.

Facilitetsdækningen i Lejre Kommune

Facilitetsdækning er et udtryk for antal borgere i kommune pr. idrætsfacilitet (det såkaldte forholdstal). Jo færre borgere om at dele hver idrætsfacilitet, desto lavere er forholdstallet, og desto *bedre* er facilitetsdækningen i kommunen.

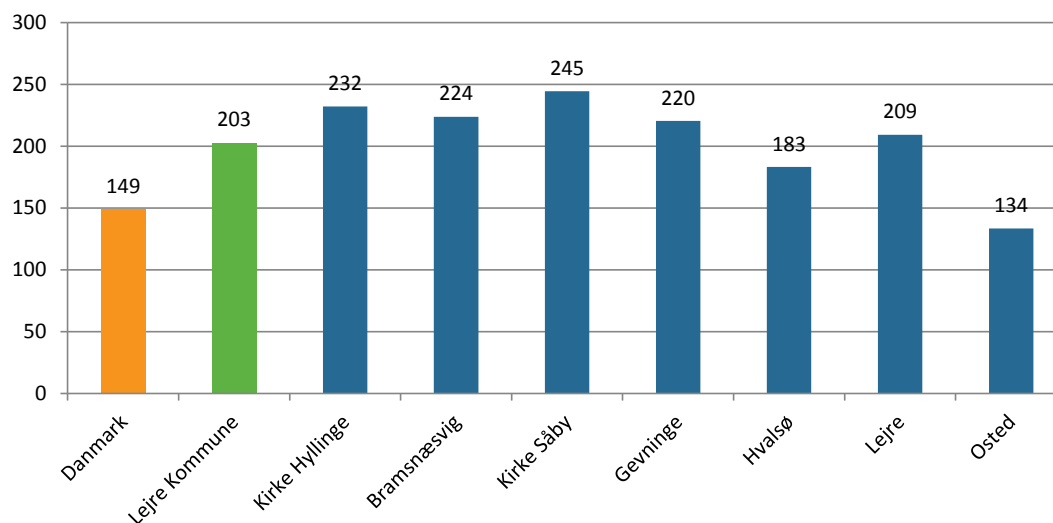
Tabel 1.2 viser en oversigt over facilitetsdækningen i Lejre Kommune i forhold til landsgennemsnittet⁷. Tallene angiver forholdstal for de enkelte faciliteter.

⁷ Landsgennemsnittet er beregnet på baggrund af de kommuner, der råder over de enkelte typer af faciliteter. Det er ikke muligt at udregne en dækningsgrad for de kommuner, der ikke råder over en facilitet. Det reelle landsgennemsnit for de fleste facilitetstyper vil derfor være lavere end det her beregnede.

Tabel 1.2 Facilitetsdækningen i Lejre Kommune i forhold til landsgennemsnit (forholdstal).

	Lejre	Danmark
Mindre atletikanlæg	9055	17514
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	1006	1167
Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs	13583	34809
Fodboldbaner (11 mands) jord/grus	13583	24063
Andre udendørs boldbaner	9055	2706
Lystbådehavne	13583	14264
BMX, dirt jump og andre cykelbaner (udendørs)	27166	82606
Bådebaner (multibaner)	4528	9058
Skaterbaner/anlæg (udendørs)	27166	48127
Idrætshal på 800 m ² eller derover	3396	3704
Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale mellem 300 m ² -799 m ²	5433	6458
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	2470	3296
Svømmehaller min. 25 m bassin		24708
Svømmehaller min. 50 m bassin		158132
Andre svømmefaciliteter (friluftsbade, badelande, svømmehaller under 25 m)	13583	30243
Havne- og søbade	4528	65888
Klatreanlæg	27166	18825
Golfanlæg	27166	27399
Motionsstier		
Motionscentre/styrketræningscentre	6792	7540
Motorsportsanlæg	13583	43579
Petanque og bocciabaner	1698	4130
Ridebaneanlæg	4528	10230
Ro-, kano- og kajakfaciliteter	27166	24381
Skydeanlæg	6792	9972
Strandsportsbaner (udendørs)	13583	21369
Tennisbaner udendørs	1509	2861
Faciliteter i alt	203	149

Tabel 1.2 viser, at Lejre Kommune generelt er bedre dækket end landsgennemsnittet inden for de fleste af de nævnte facilitetstyper i tabellen. Samtidig er den samlede facilitetsdækning for Lejre Kommune dog dårligere end landsgennemsnittet (se tabel 1.2 og figur 1.3). Grunden til dette skal fortrinsvis findes i det faktum, at antallet af *forskellige* facilitetstyper i Lejre Kommune er lille sammenlignet med mange andre kommuner. Som nævnt tidligere har Lejre Kommune eksempelvis ikke større atletikanlæg, svømmehaller, skøjtehaller eller lign. Til gengæld ser det ud til at der er en generel 'grundforsyning' inden for de mest udbredte og 'klassiske' idrætsfaciliteter.

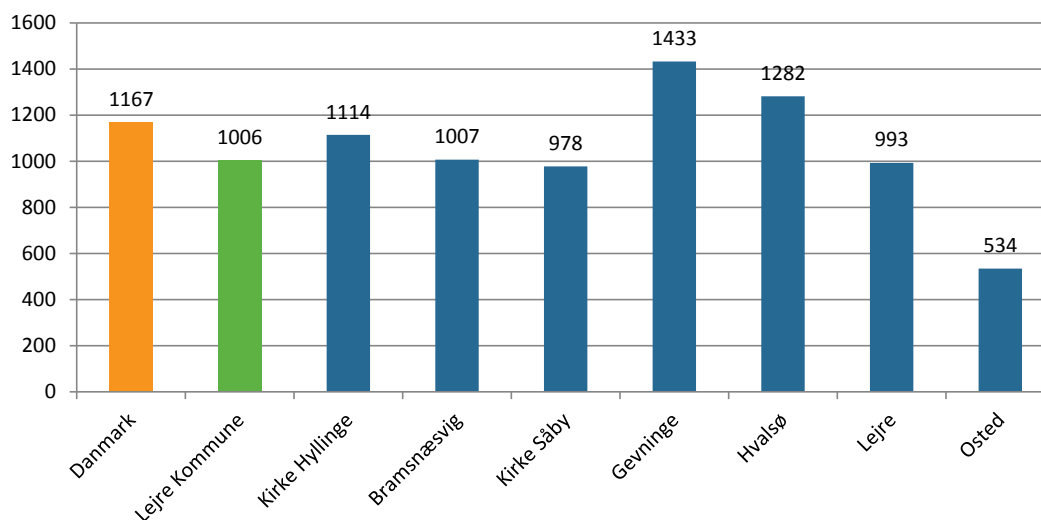
Figur 1.3 Faciliteter i Lejre Kommune i forhold til landsgennemsnittet samt den interne dækningsgrad i kommunen (forholdstal).

Nedenfor gennemgås indholdet af tabel 1.2 og detaljeret for de enkelte facilitetstyper.

Fodboldbaner

Lejre Kommune har overordnet set en ganske god facilitetsdækning, når det kommer til fodboldbaner – både hvad angår græs- og kunstgræsbaner. Der er 1.006 borgere om en fodboldbane (græs) i Lejre Kommune, mens der på landsplan er 1.167. I forhold til nabokommunerne i Region Sjælland er billedet således, at kun Vordingborg, Lolland, Guldborgssund og Ods herred har en smule bedre dækning end Lejre. Internt i kommunen har lokalområdet Osted umiddelbart den bedste dækning af fodboldbaner, mens Gevninge og Hvalsø ser ud til at have den dårligste dækning (se figur 1.4). Men skal dog være meget opmærksom på, at disse tal ikke er et udtryk for efterspørgslen på disse facilitetstyper.

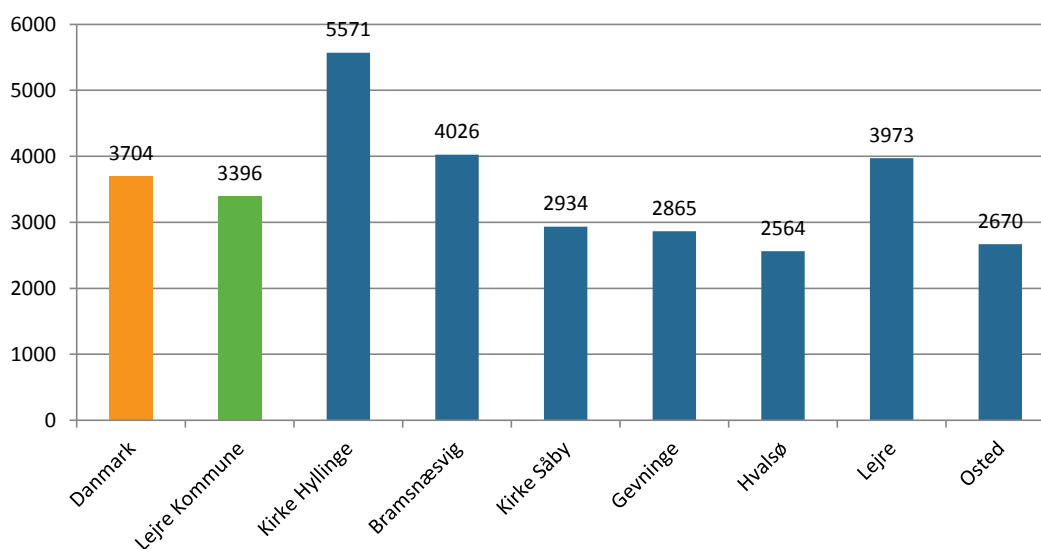
Ser man på 11 mands-kunstgræsbaner isoleret set, er dækningen i Lejre Kommune (13.583 pr. bane) meget bedre end landsgennemsnittet (34.809 pr. bane). Kunstgræsbaner er de senere år blevet etableret i mange kommuner, bl.a. fordi de har den fordel, at de kan bruges året rundt og ikke slides på samme vis som græsbaner. For fodboldklubber er det især muligheden for at spille året rundt og i de sene aften timer (typisk etableres disse baner også med lys), som er vigtig.

Figur 1.4 Facilitetsdækningen af fodboldbaner (græsbaner) i Lejre Kommune i forhold til landsgennemsnittet samt den interne dækningsgrad i kommunen (forholdstal).

Idrætshaller

Store idrætshaller (800 m² eller derover) er traditionelt set en vigtig del af kommunernes samlede facilitetsmasse, da hallerne er omdrejningspunkt for en række klassiske foreningsidrætter som håndbold, badminton og gymnastik. Hallerne er især vigtige rammer om børns idrætsaktiviteter, og det er ofte i forbindelse med fordelingen af haltider i de attraktive sene eftermiddags- og tidlige aftenstimer, at der lokalt er stor efterspørgsel og en oplevelse af mangel på haltid.

I Lejre Kommune er facilitetsdækningen på dette område overordnet set god, og i kommunen er der 3.396 borgere pr. hal. Det er lidt færre borgere end på landsplan (3.704 borgere

Figur 1.5 Facilitetsdækningen af store idrætshaller i Lejre Kommune i forhold til landsgennemsnittet samt den interne dækningsgrad i kommunen (forholdstal).

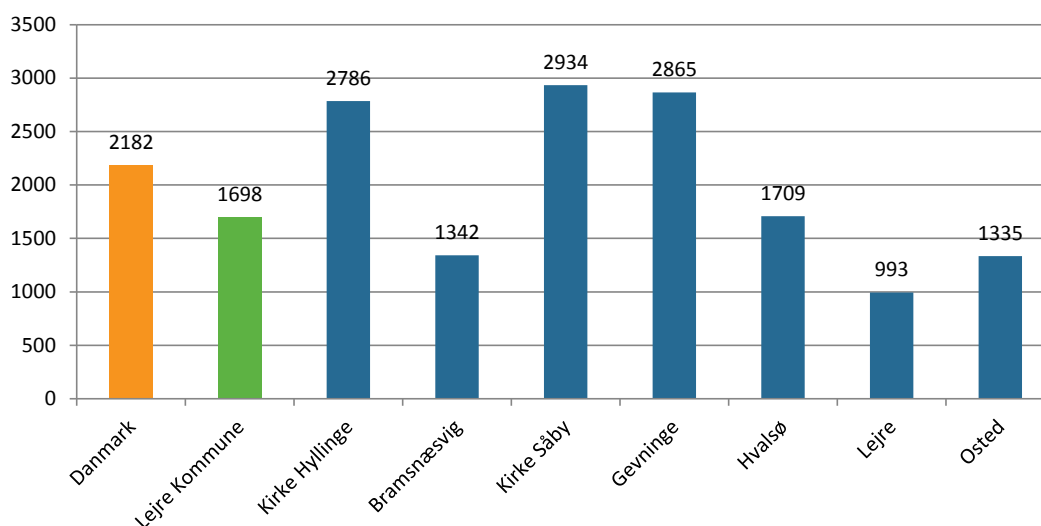
pr. hal). Internt i kommunen ser fordelingen dog lidt mere blandet ud, hvor lokalområderne Hvalsø og Osted har en god dækning mens Kirke Hyllinge, Bramsnæsvig og Lejre har en dårligere dækning (se figur 1.5).

Gymnastiksale og mindre idrætslokaler

Udover hallerne findes der i kommunen en lang række gymnastiksale og mindre idrætslokaler (under 800 m²). Det drejer sig blandt andet om multihallen i Sæby-Gershøj, multisalen ved Bramsnæsvighallen, Glim Hallen og gymnastiksalene på kommunens folkeskoler. I forhold til disse facilitetstyper er dækningsgraden i Lejre Kommune også bedre end på landsplan. Der er således 1.698 borgere i Lejre Kommune om at dele kommunens sale (under 800 m²), hvilket er markant bedre end på landsplan (2.182 borgere pr. sal). Internt viser den gode dækningsgrad for denne facilitetstype over, at visse lokalområder har mange mindre idrætslokaler (se figur 1.6). Men spørgsmålet i denne sammenhæng er dog, hvor i lokalområderne disse lokaler ligger. I nogle lokalområder er disse gymnastiksale og mindre idrætslokaler lokaliseret sammen med eller lige ved siden af en stor idrætshal (i 'klynger'), mens de i andre lokalområder ligger spredt, eksempelvis i flere mindre landsbyer.

I vurderingen af det lokale udbud af faciliteter er det selvfølgelig vigtigt at være opmærksom på transporttid og -muligheder. Undersøgelser viser, at transporttiden har betydning for folks idrætsdeltagelse i den forstand, at for lang transporttid kan afholde folk fra at være aktive inden for specifikke aktiviteter (Laub, 2013). Dette vil blive berørt i det næste kapitel.

Figur 1.6 Facilitetsdækningen af gymnastiksale og andre idrætslokaler i Lejre Kommune i forhold til landsgennemsnittet samt den interne dækningsgrad i kommunen (forholdstal).

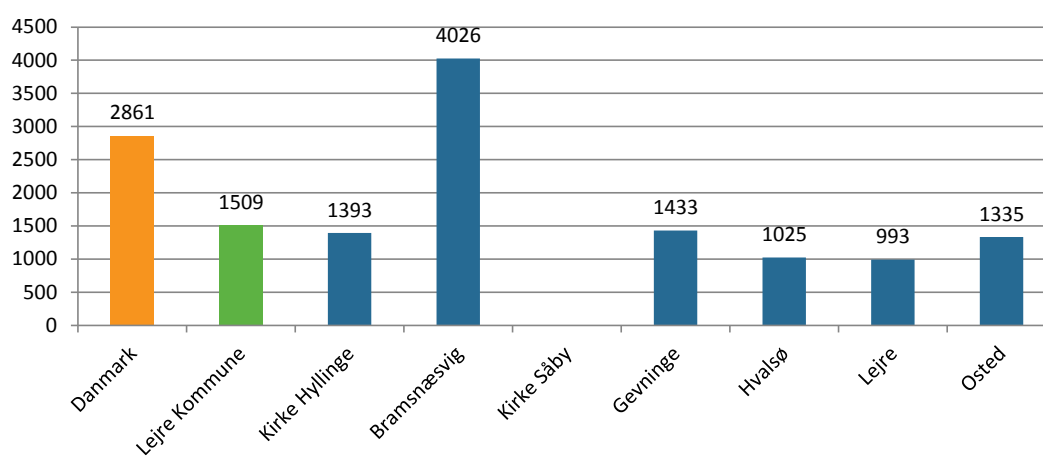

Tennisbaner

Et område med god facilitetsdækning i kommunen er udendørs tennisbaner. Der er kun 1.509 borgere pr. udendørs tennisbane i Lejre Kommune, og sammenlignet med landsplan er dækningen i Lejre bedre (se figur 1.7). Umiddelbart ser det godt ud på tennisområdet, men det er selvfølgelig vigtigt at huske på, at tallene for facilitetsdækningen ikke siger noget om banernes stand eller den konkrete efterspørgsel på tennisbaner hos borgerne.

Mellem lokalområder har Lejre og Hvalsø den bedste dækning ift. tennisbaner. I lokalområdet Bramsnæsrig er den dårligst, og i Kirke Såby findes ingen tennisbaner.

Figur 1.7 Facilitetsdækningen af udendørs tennisbaner i Lejre Kommune i forhold til landsgennemsnittet samt den interne dækningsgrad i kommunen (forholdstal).

Skydeanlæg

Skydeanlæg indgår også i LOA's facilitetsindeks. Skydning er i dag ikke en af de største idrætsgrene, men det er en idræt med en lang historie bag sig, og skydning har traditionelt set haft faciliteter over hele landet. I takt med skydningsvigende medlemstal og øgede krav til miljøforhold og teknik er en række faciliteter blevet lukket.

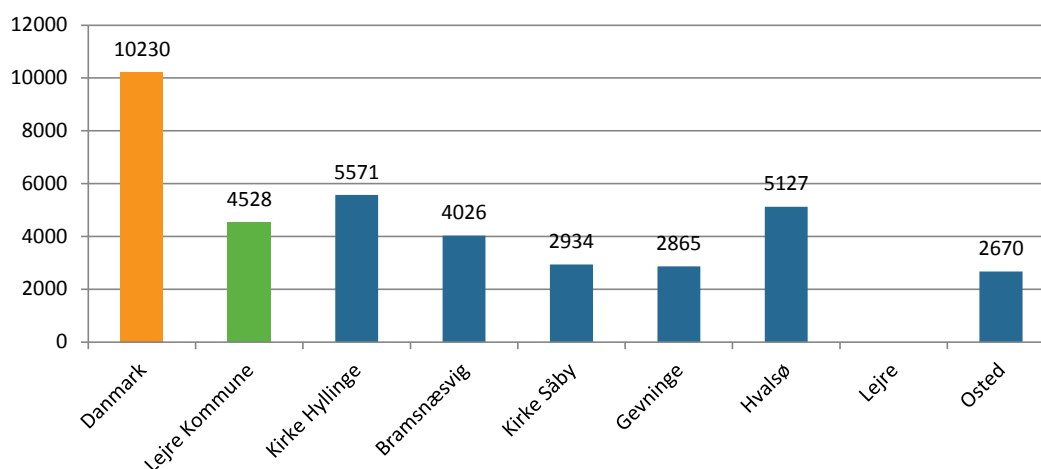
Facilitetsdækningen af skydeanlæg i Lejre Kommune er ganske fin, og der er et anlæg pr. 6.792 borgere. Det er en bedre dækning end på landsplan (9.972 pr. anlæg). Skydeanlæggene er placeret i lokalområderne Hvalsø, Lejre og Kirke Hyllinge.

Ridebaneanlæg

Endelig viser tallene, at Lejre Kommune har over en dobbelt så god dækning af ridebaneanlæg end landsgennemsnittet (se figur 1.8). I Lejre Kommune er der således kun 4.528 borgere pr. ridebaneanlæg, hvor det på landsplan er hele 10.230 borgere pr. ridebaneanlæg. Som de efterfølgende del-analyser vil vise, er der også flere børn og voksne, der rider i Lejre Kommune end på landsplan – så det er meget muligt at der er en sammenhæng mellem udbuddet af ridebaneanlæg og antallet af borgere, der rider regelmæssigt.

Fordelingen er nogenlunde jævn mellem lokalområderne i kommunen, dog med undtagelse af Lejre, hvor der tilsyneladende ikke findes et ridebaneanlæg.

Figur 1.8 Facilitetsdækningen af ridebaneanlæg i Lejre Kommune i forhold til landsgennemsnittet samt den interne dækningsgrad i kommunen (forholdstal).

Afstand og placering af faciliteter

Afstand og transporttid til faciliteter spiller sammen med kulturelle og historiske forhold en rolle i forhold til de idrætsmønstre, der udvikler sig på lokalt plan. F.eks. kan tilstedeværelsen af en facilitet i lokalområdet være med til at sikre idrætsdeltagelse inden for specifikke aktiviteter.

Nærhed er et afgørende forhold, som spiller ind på brugen af faciliteter. Det handler ikke kun om at skabe god adgang til faciliteter. Det er samtidig vigtigt, at faciliteterne er tilgængelige i nærheden af hjemmet, skolen eller arbejdspladsen. Langt de fleste, både børn og voksne, dyrker sport eller motion inden for et kvarters transporttid fra hjemmet eller arbejdspladsen (Pilgaard 2009).

I Kulturministeriets rapport 'Idræt for alle' blev det understreget, at kort transporttid og adgang til idrætsfaciliteter i nærområdet generelt spiller en afgørende rolle for idrætsdeltagelsen og befolkningens valg af idrætsaktiviteter (Kulturministeriet 2009). Kulturministeriets rapport baserede sig primært på resultater fra undersøgelsen 'Danskernes motions- og sportsvaner 2007', men nyere forskning har vist, at afstanden til og tilgængeligheden af idrætsfaciliteter ikke har så stor betydning for idrætsdeltagelsen hos hverken børn eller voksne, som man tidligere troede. Denne forskning har også vist, at størstedelen af både børn eller voksne ikke benytter den nærmeste idrætsfacilitet til deres aktiviteter, hvilket stiller spørgsmålstejn ved nærhedsprincippet's betydning (Høyer-Kruse 2013).

I en kommunal planlægning kan dette få betydning for, hvor idrætsfaciliteter og -anlæg søges placeret. Skal man således fokusere mere på at placere faciliteterne i byerne og i mindre grad i udkanten af kommunerne under hensyntagen til nærhedens mindre betydning? Eller kan man se stort på placeringen af faciliteten?

Ikke desto mindre kan det være vigtigt for de små lokalsamfund at have lokaler og faciliteter, der kan fungere som samlingspunkter, og hvor det lokale fællesskab kan dyrkes (Høyer-Kruse 2008). Betydningen af idrætsfaciliteter i lokalområdet for deltagelse i specifikke idrætsaktiviteter er midlertidigt svært at sammenligne på tværs af kommunerne i den forstand, at kommunernes størrelser varierer meget. Frederiksberg Kommune har 102.029 indbyggere på blot 8 kvadratkilometer, mens Ringkøbing-Skjern Kommune til sammenligning har 57.529 borgere på 1.470 kvadratkilometer. Opfattelsen af nærhed kan variere de to kommuner i mellem, og det vil være vanskeligt at skabe samme facilitetsdækning pr. kvadratkilometer i de to kommuner.

Eksemplet viser, at det ikke er meningsfyldt at analysere udelukkende med afsæt i en kvantitativ tankegang. En nærmere analyse i forhold til idrætsfaciliteternes placering bør foretages på kommuneniveau. Det gøres i denne analyse ved alene at se på forholdene i Lejre Kommune. Analysen fokuserer primært på faciliteternes placering i forhold til de lokale landsbybyområder i kommunen. Analysen er udført vha. en række temakort over forskellige typer af idrætsfaciliteters placering i kommunen, der er udarbejdet på baggrund af data fra Lejre Kommune.⁸

Idrætsfaciliteternes placering i Lejre Kommune

Lejre Kommune er med et landareal på 240 kvadratkilometer blandt de mindre kommuner i landet tillige i forhold til indbyggertallet. Der er cirka 23 km på tværs af kommunen fra nord til syd og 15 km fra øst til vest. Det er væsentligt i forhold til idrætsfaciliteternes placering. Som eksempel er faciliteter placeret i Osted kun i mindre omfang relevante for borgerne i Bramsnæsvig (da det i bil tager ca.25 min. at køre fra Bramsnæsvig til Osted).

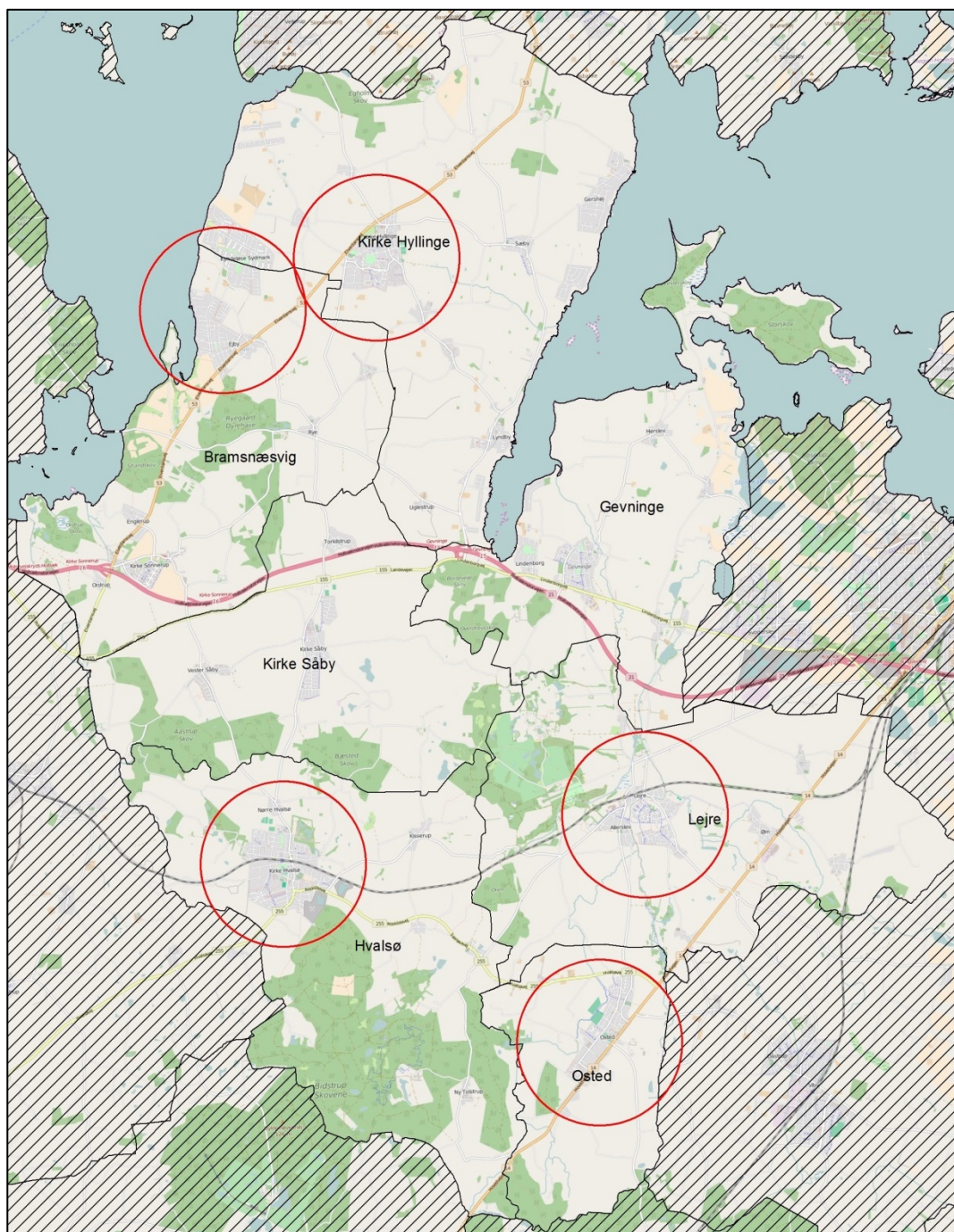
Populært sagt består Lejre Kommune af 49 småbyer og landsbyer. I figur 1.9 er de fem største byer målt på indbyggertal (Hvalsø, Lejre, Osted, Kirke Hyllinge og Ejby) fremhævet med en rød cirkel. Transporttiden mellem de forskellige bysamfund kan være relativ stor, især hvis man skal benytte offentlige transportmidler eller cykel.

For borgerne i de enkelte bysamfund og dele af kommunen, er det derfor interessant at undersøge nærmere, hvordan faciliteterne i kommunen er placeret. Det gøres i det følgende igennem en række temakort med fokus på følgende facilitetstyper:

- Fodboldbaner (alle typer)
- Idrætshaller på 800 m² eller derover
- Små haller, gymnastiksale og mindre idrætslokaler under 800 m²
- Tennisbaner
- Skydeanlæg
- Svømmefaciliteter
- Øvrige idrætsfaciliteter

⁸ Til udarbejdelse af kortmateriale anvendes softwaren ArcMap (2015) og QGIS (2015) og baggrundskort fra OpenStreetMap.

Figur 1.9 Større bysamfund i Lejre Kommune.

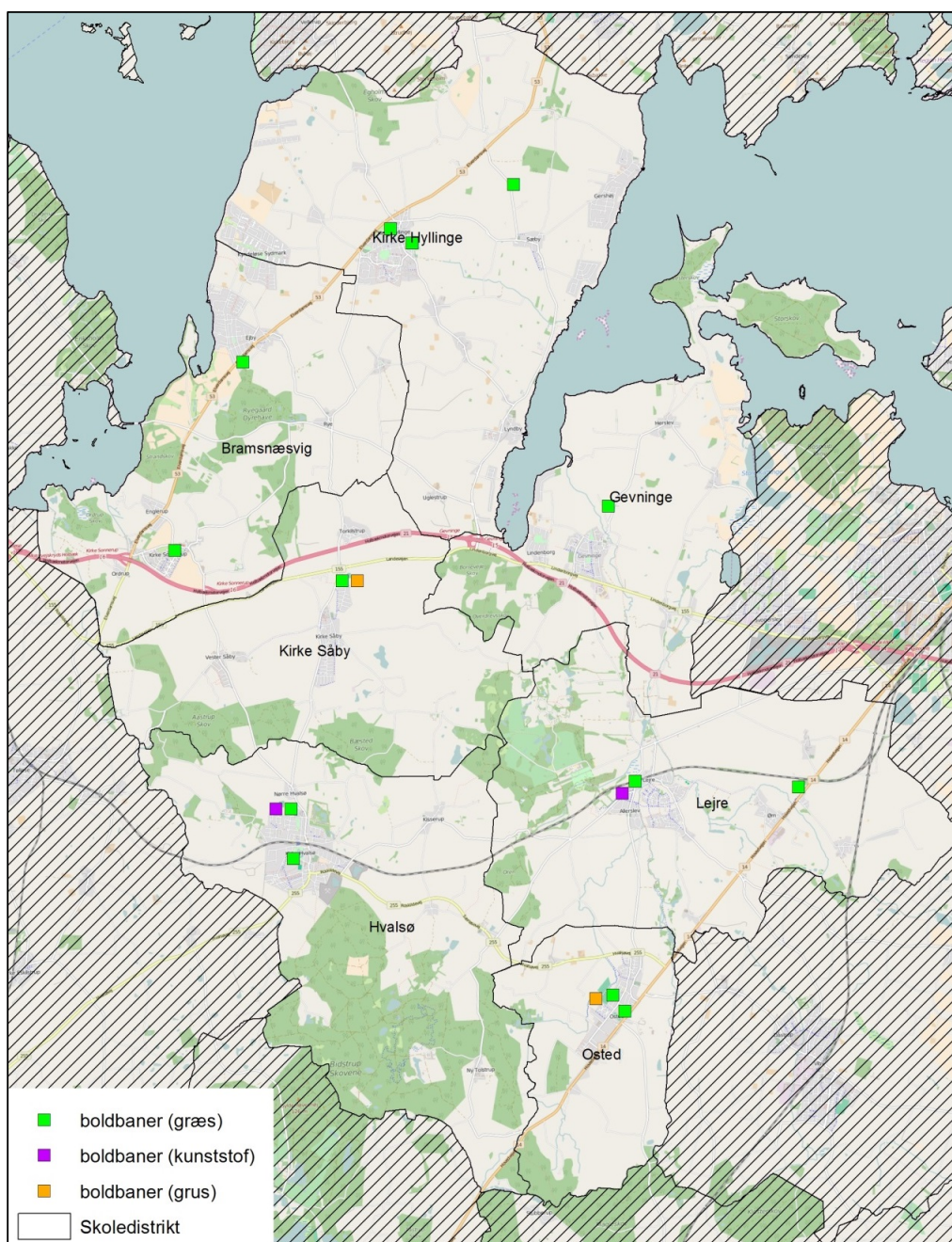

Fodboldbaner (alle typer)

Der findes mange fodboldbaner i Lejre Kommune, og som det fremgår af kortet, er de ligeledes pænt fordelt ud over kommunen, og der findes fodboldbaner i alle større bysamfund (se figur 1.10). Især fordelingen af græsbaner er rigtig god, mens det lavere antal kunststofbaner i kommunen nødvendigvis betyder, at det ikke er alle bysamfund, der har en sådan bane. Pt. findes to kunststofbaner placeret i henholdsvis Hvalsø og Lejre.

Analysen af antallet af borgere pr. bane viste som tidligere beskrevet, at der er forskel internt i kommunen, og at der f.eks. i Hvalsø og Gevninge er en lidt dårligere dækning af boldbaner. Hvalsø har til gengæld den ene af de to kunststofbaner.

Figur 1.10 Fordelingen af boldbaner til fodbold i kommunen.

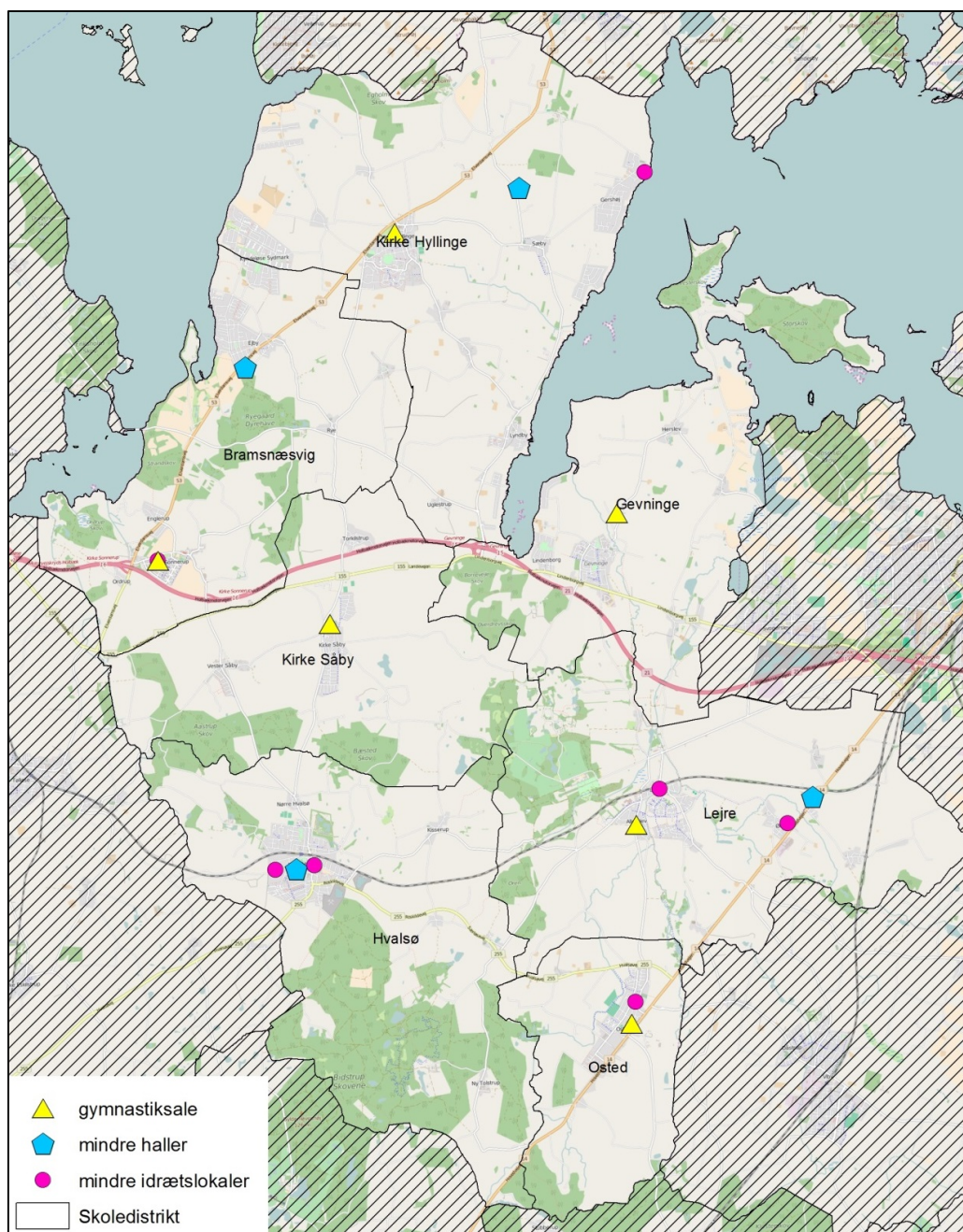
Idrætshaller på 800 m² eller derover

Den tidligere analyse viser, at dækningen af idrætshaller i Lejre Kommune er bedre end landsgennemsnittet, og nedenstående kort viser desuden (se figur 1.11), at de fleste lokalområder i kommune er dækket ind med en eller flere haller. Cirklerne på kortet er tegnet rundt om alle haller i kommunen, og angiver en tre kilometers radius omkring hver hal. Langt størstedelen af kommunens borgere bor relativt tæt ved en hal og tilmed typisk inden for en radius af tre kilometer. Det understreger, at dækningen af haller er god.

Figur 1.11 Dækningen af store idrætshaller i Lejre Kommune.

Små haller, gymnastiksale og mindre idrætslokaler under 800 m²

Også de mindre haller og gymnastiksale er pænt fordelt ud over Lejre Kommune, og som tilfældet er med de store idrætshaller, har de fleste borgere adgang til en lille hal/gymnastiksal i deres nærområde (se figur 1.12). Blandt de større bysamfund er det værd at bemærke, at der i Hvalsø således både findes to almindelige haller, en lidt mindre hal samt to mindre idrætslokaler. I Gevninge er der omvendt kun adgang til en idrætshal og en gymnastiksal på Trællerupskolen. Fælles for de små haller og gymnastiksale er, at de er placeret i umiddelbar tilknytning til skoler, og derfor er faciliteter, der i dagtimerne benyttes af skolernes elever. Undtagelsen hertil er Glim Hallen, som ligger ved en nedlagt skole.

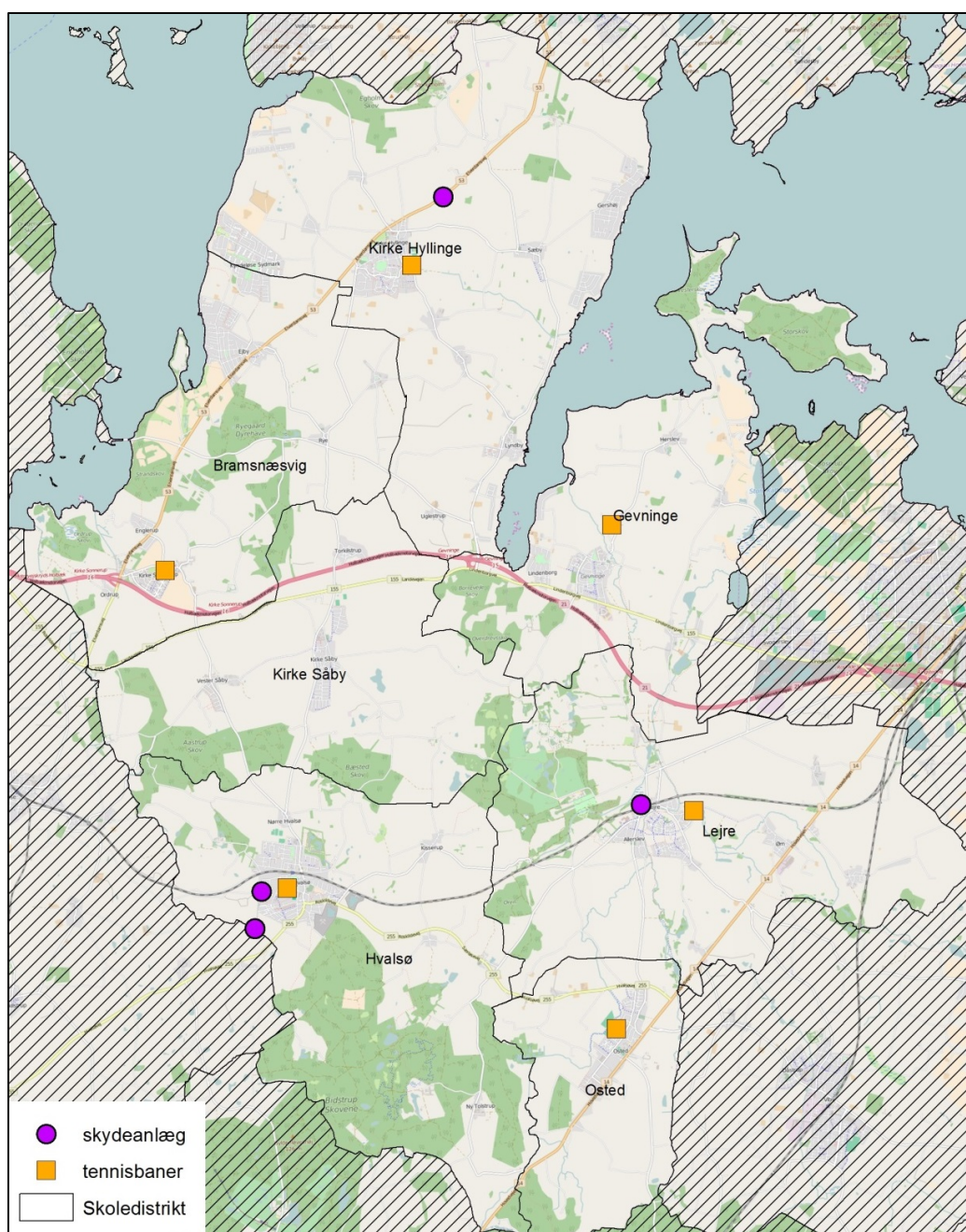
Figur 1.12 Mindre haller, gymnastiksale og mindre idrætslokaler i Lejre Kommune.

Skydeanlæg og udendørs tennisbaner

Dækningen af udendørs tennisbaner i Lejre Kommune er god, også når man tager højde for fordelingen på tværs af lokalområder. Alle større bysamfund har udendørs tennisbaner, og generelt tegner der sig et billede af, at der er gode muligheder for at spille tennis i kommunen (se figur 1.13).

Kommunens skydeanlæg er ikke lige så udbredte som tennisbanerne – men igen ses en god geografisk spredning (se figur 1.13).

Figur 1.13 Skydeanlæg og udendørs tennisbaner i Lejre Kommune.

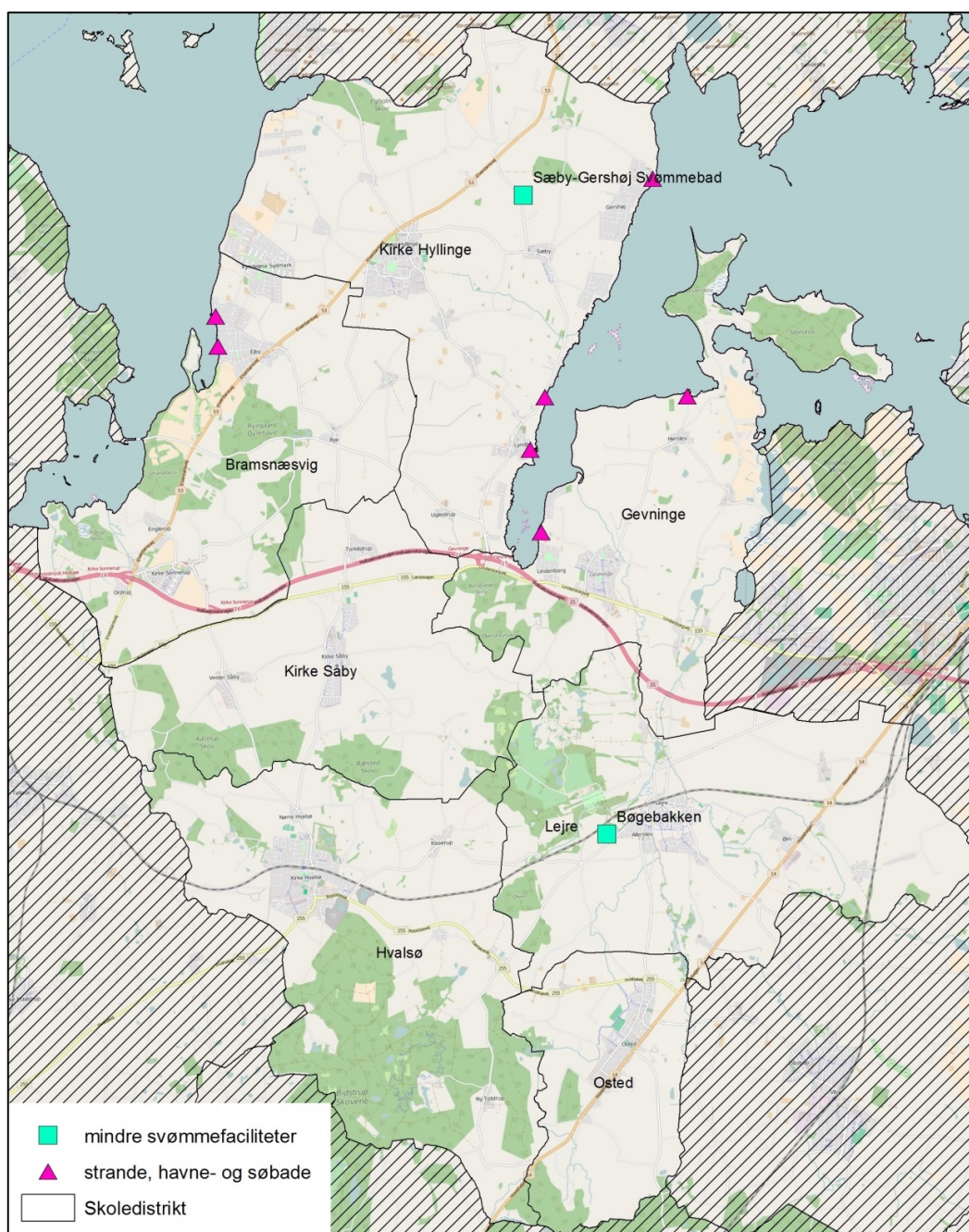

Svømmefaciliteter

Der findes to mindre svømmefaciliteter i Lejre Kommune. Det ene er det udendørs svømmebad i Sæby-Gershøj, som er beliggende i lokalområdet Kirke Hyllinge. Den anden svømmefacilitet er et mindre varmtvandsbassin, som er placeret på plejecentret Bøgebakken i Lejre by⁹. Der findes endvidere et par strande og små havnebade i den nordlige del af kommunen (se Figur 1.14).

Svømmefaciliteter er ikke blandt de mest udbredte idrætsfaciliteter i Danmark, og det er derfor almindeligt, at man indstiller sig på en vis transporttid, hvis man ønsker at benytte en

Figur 1.14 Kommunens svømmefaciliteter.

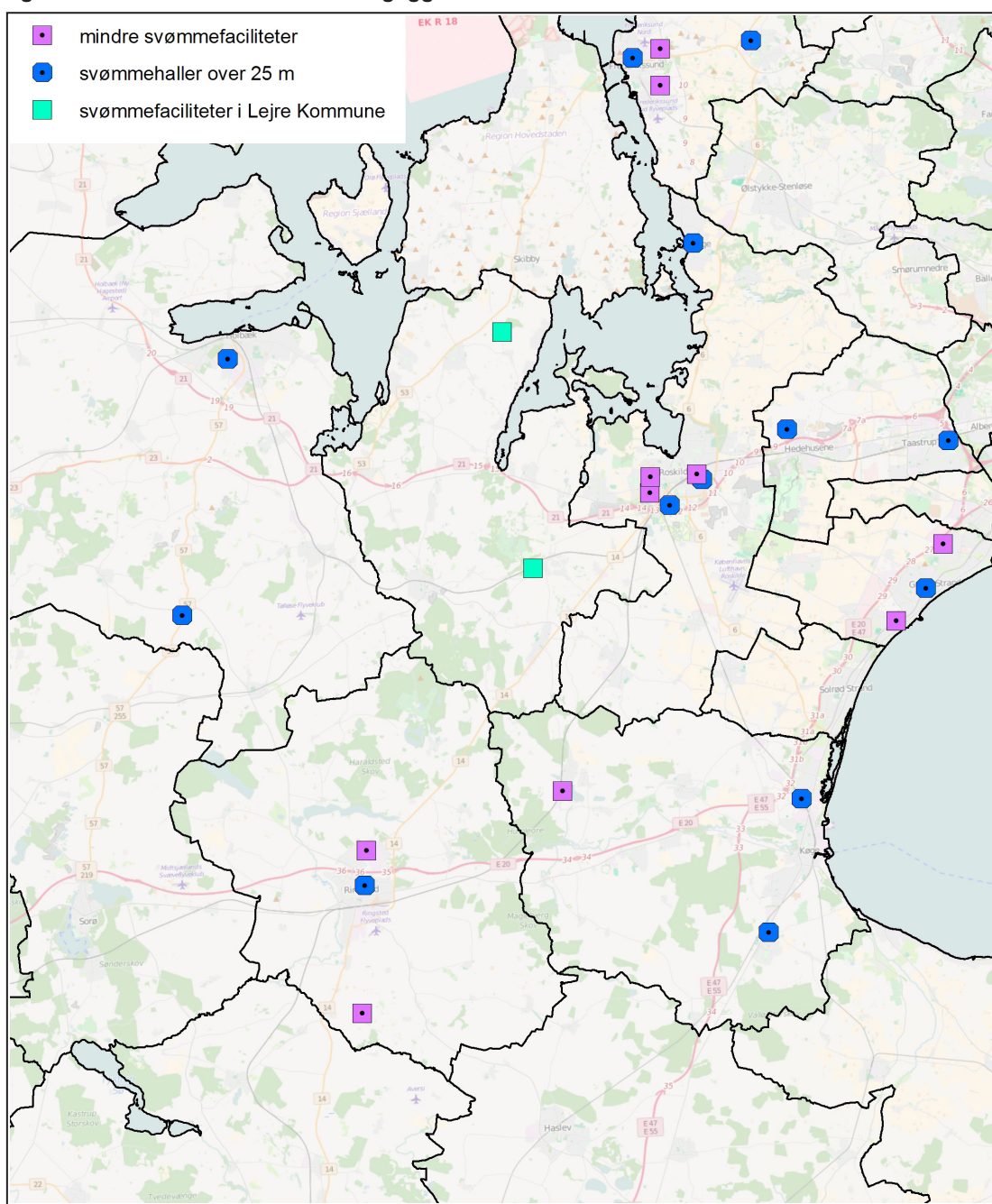

9 Dette varmtvandsbassin er endnu ikke taget i brug.

rigtig svømmehal. Og da der ikke forefindes en rigtig svømmehal i Lejre Kommune med minimum et 25 m bassin, kan det derfor være meningsfuldt ikke kun at kigge på egne faciliteter, men også skele til de omkringliggende kommuner.

Som både børne- og voksenundersøgelsen viser, benytter mange borgere fra kommunen svømmefaciliteter i nabokommunerne. Borgere i lokalområderne Gevninge, Lejre og Osted orienterer sig fortrinsvis mod svømmehaller i Roskilde, mens borgere i Hvalsø og Bramsnæsvig i højere grad søger mod eks. Holbæk. De fleste af de svømmehaller som ligger uden for kommunen ligger inden for 30-40 min. kørsel i bil for flertallet af borgerne i Lejre Kommune (se figur 1.15)

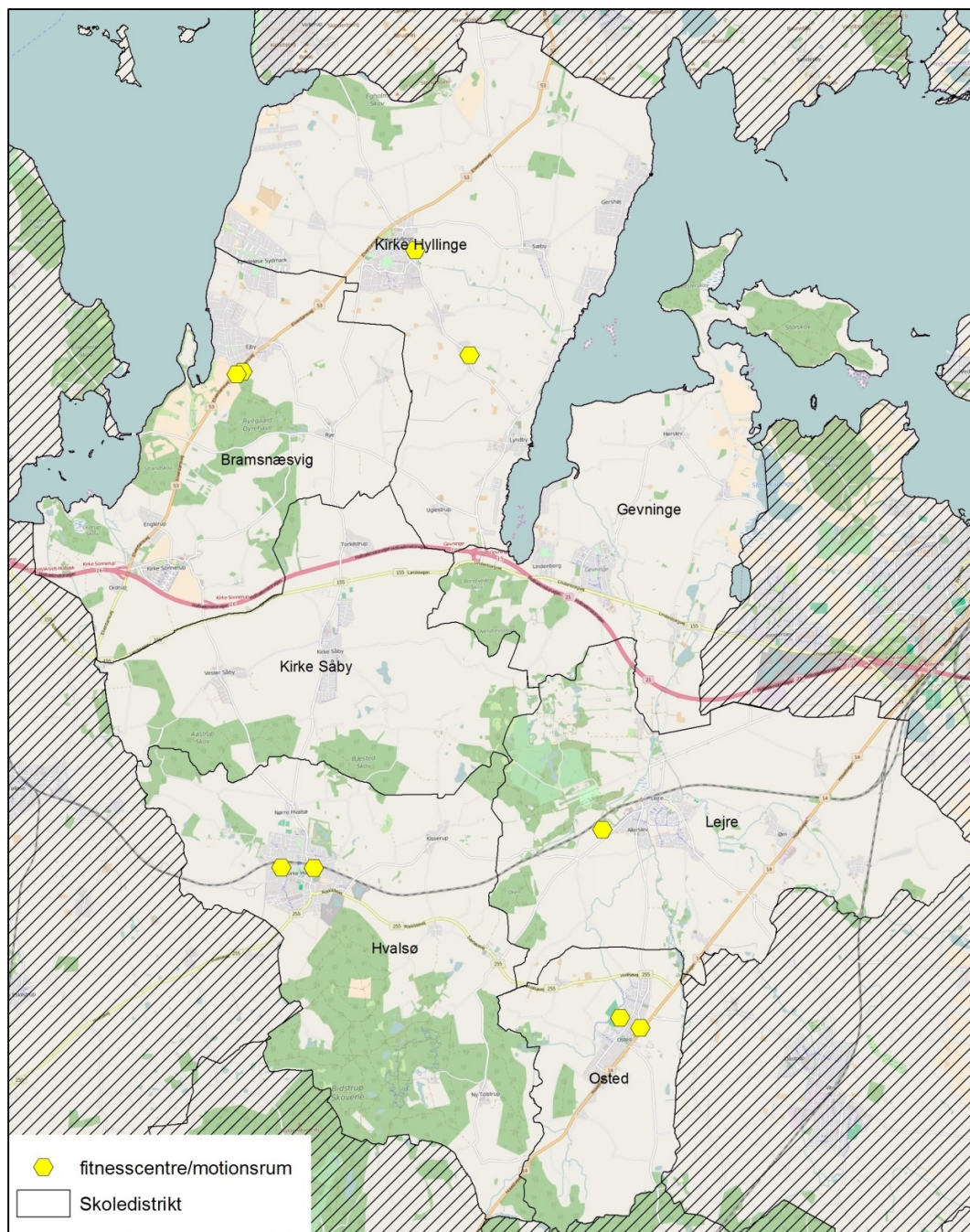
Figur 1.15 Svømmehaller i de omkringliggende kommuner.

Fitnesscentre og motionsrum

De fitnessfaciliteter, der findes i Lejre Kommune, er i de fleste tilfælde foreningsejede motionsrum beliggende i mindre rum ved de eksisterende idrætshaller eller boldbaner i kommunen. Det gælder f.eks. styrketræningslokalet i Bramsnævighallen eller motionsrummet i klubhuset ved Osted Idrætsanlæg. Dernæst er der også mindre motionsrum på tre af kommunens plejecentre, som primært er tiltænkt seniorfitness aktiviteter, som organiseres gennem det lokale foreningsliv. Endelig er der to lokale kommercielle fitnesscentre i henholdsvis Osted og Hvalsø (se figur 1.16).

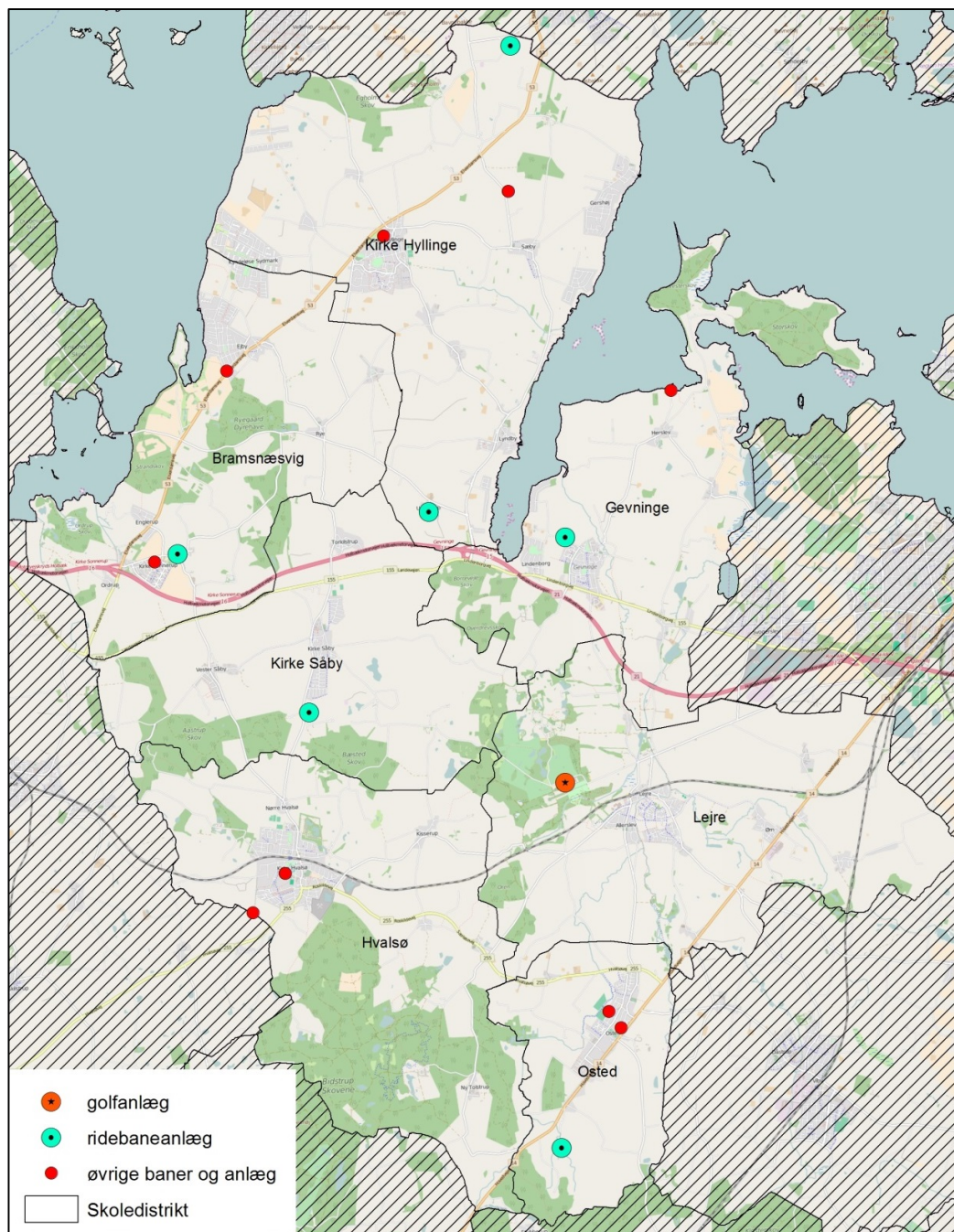
Figur 1.16 Fitnesscentre og motionsrum i Lejre Kommune.

Andre idrætsfaciliteter

Kategorien dækker over en bred vifte af mere eller mindre specialiserede faciliteter, herunder ridebaneanlæg, golfanlæg og beachvolleybaner, bandebaner, petanquebaner m.m. Det er derfor også svært at sige noget generelt om dækningen. Disse faciliteter spreder sig ud over det meste af Lejre Kommune.

Figur 1.18 De øvrige idrætsfaciliteter i Lejre Kommune.

Opsummering

Hovedparten af idrætsfaciliteterne i kommunen er kommunalt ejet og drevet. De faciliteter i kommunen, som er privat- eller selvejede, er inden for facilitetstyper som ridebaneanlæg, fitnesscentre, ro-, kano- og kajakfaciliteter samt golfanlæg.

Alle 8 store idrætshaller i kommunen er 'skole-haller', dvs. de er samlokaliseret med én af kommunens folkeskoler. Her råder skolerne typisk over faciliteterne i dagtimerne (indtil ca. kl. 15-16), hvorefter der kan anvises tider til idrætsforeninger m.fl.. Dertil kommer, at halvdelen af de mindre haller og gymnastiksale er skolefaciliteter. Det betyder, at idrætsforeningernes (og andres) mulighed for at få hal- eller sal-tid i dagtimerne er mere begrænset end i aftentimerne.

Lejre Kommune har en facilitetsdækning (antal personer pr. facilitet) som generelt er dårligere end landsgennemsnittet og er tillige den kommune i Region Sjælland, som scorer lavest i LOA's facilitetsindeks. Dette skyldes bl.a., at variationen af idrætsfaciliteter, dvs. hvor mange forskellige facilitetstyper der findes i kommunen, er forholdsvis lav sammenlignet med mange andre kommuner. Lejre Kommune har eksempelvis ikke større atletikanlæg, svømmehaller, skøjtehaller eller lign.

De faciliteter, der er i kommunen, har til gengæld en dækningsgrad, der i de fleste tilfælde er bedre end landsgennemsnittet. Det gælder f.eks. idrætshaller, boldbaner (alle typer), tennisbaner, ridebaneanlæg samt gymnastiksal og andre mindre idrætslokaler. Dermed har Lejre Kommune en god 'grundforsyning' inden for de mest udbredte og 'klassiske' idrætsfaciliteter.

Det lokalområde med den bedste generelle facilitetsdækning er Osted. Det gælder både dækning ift. idrætshal, boldbaner og andre faciliteter. Derudover er der store forskelle i facilitetsdækningen mellem de øvrige lokalområder på tværs af facilitetstyperne idrætshaller, boldbaner, gymnastiksale m.m.

De fleste borgere i Lejre Kommune bor inden for max. 3 kilometers afstand til en stor idrætshal. Og den geografiske spredning for de fleste af de forskellige facilitetstyper er ligeledes meget jævn mellem de syv lokalområder i kommunen. Dog er kunststofbaner til fodbold beliggende i den sydlige del af kommunen.

DELRAPPORT 2

—

ARRANGØRERS HOLDNING TIL OG BRUG AF IDRÆTS- OG FRITIDSFACILITETER

Indledning

Denne delanalyse fokuserer på de primære brugergrupper af idrætsfaciliteterne i Lejre Kommune, som tæller idrætsforeninger, foreninger, skoler og forskellige kommunale institutioner som eksempelvis vuggestuer, børnehavner og SFO'er. Undersøgelsen er delt i to dele:

- Del 1 ser på idrætsforeninger og andre foreningers (som fælles betegnes 'foreninger') virke og status og giver et øjebliksbillede af foreningernes samarbejdsrelationer, deres økonomi, syn på fremtiden og vurdering af folkeskolereformen.
- Del 2 ser på alle brugernes benyttelse af og syn på faciliteter og stiller skarpt på foreninger, skoler og kommunale institutioners (som fælles betegnes 'arrangører') brug af idrætsfaciliteter. Fokus er blandt andet på, hvilke faciliteter arrangørerne benytter, deres tilfredshed med dem og deres syn på prioritering af tider samt ønsker på facilitetsområdet fremover.

Datagrundlag

De to analyser bygger på data indhentet blandt foreninger, skoler og andre brugere af idrætsfaciliteter i Lejre Kommune via en spørgeskemaundersøgelse gennemført fra februar til maj 2015.

Spørgeskemaundersøgelsen var struktureret i to dele, som modsvarer opdelingen ovenfor. Den ene del var alene målrettet foreninger i Lejre Kommune (del 1), mens den anden del var målrettet samtlige brugere af idrætsfaciliteter i kommunen (dvs. både foreninger, skoler og andre kommunale institutioner) (del 2).

105 foreninger inden for idrætten og det øvrige kulturelle og folkeoplysende område (spejdere og lignende) i Lejre Kommune blev inviteret til at deltage i undersøgelsen (dvs. del 1 og 2). Heraf har 47 foreninger besvaret hele spørgeskemaet, mens tre har besvaret en del af spørgeskemaet. Del 1 er baseret på svar fra de 47 foreninger, der har besvaret hele spørgeskemaet (se tabel 1).

Til den anden del af undersøgelsen blev 39 skoler og kommunale institutioner, ud over de 105 foreninger, inviteret til at besvare spørgeskemaets spørgsmål om brug og tilfredshed med idrætsfaciliteter. Af de 39 inviterede har 18 besvaret hele spørgeskemaet, mens fire delvist har besvaret. Del 2 bygger på svar fra 8 skoler (hvoraf seks er skoler)¹⁰ og ti kommunale institutioner samt de 47 foreninger, der også har svaret på del 1. I alt bygger del 2 altså på svar fra 65 foreninger, skoler og kommunale institutioner (se tabel 2.1).

¹⁰ De otte skoler, som har deltaget i undersøgelsen, er Bramsnæsvigskolen, Kirke Saaby Skole, Osted Skole, Allerslev Skole, Trællerupskolen, Ungdomsskolen, Hvalsø Skole og Specialskolen Firkløverskolen.

Tabel 2.1: Oversigt over besvarelser.

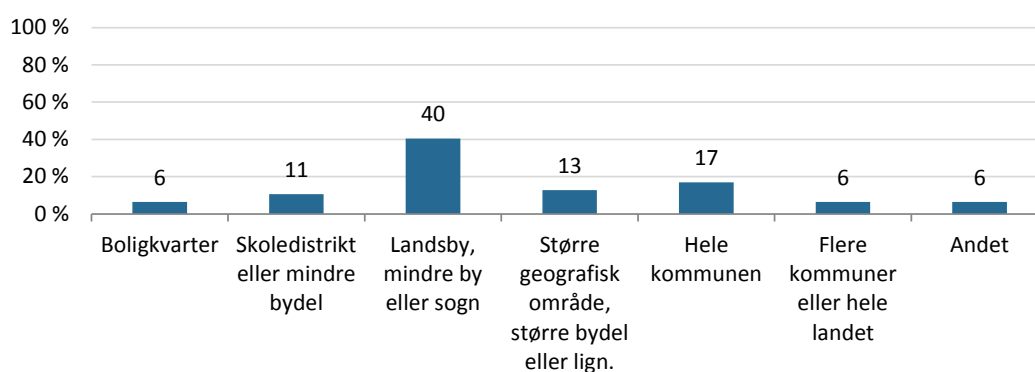
Antal	Del 1: Undersøgelse blandt foreninger		Del 2: Undersøgelse blandt brugere af idrætsfaciliteter	
	Inviteret	Besvarelser	Inviteret	Besvarelser
Foreninger	105	47 (45 pct.)	105	47 (45 pct.)
Skoler og andre kommunale institutioner			39	18 (46 pct.)
I alt (svarprocent)	105	47 (45 pct.)	144	65 (45 pct.)

Kilde: Brugerundersøgelse (2015).

Svarprocenterne er ens på del 1 og 2 og adskiller sig ikke fra svarprocenten i lignende undersøgelser, som CISC og Idan har foretaget i andre kommuner. I begge delundersøgelser gælder, at antallet af svar på de enkelte spørgsmål kan variere, da respondenterne kun er blevet stillet de spørgsmål, som er relevante for dem. De kvantitative data bliver i relevant omfang suppleret med kommentarer givet i forbindelse med besvarelsen af spørgeskemaets åbne spørgsmål. Kommentarerne er desuden samlet i bilag.

Del 1: Foreninger i Lejre kommune

Foreningerne i Lejre kommune orienterer sig mod deres umiddelbare lokalområde. 40 pct. svarer, at deres virkeområde er 'landsby, mindre by eller sogn', og i alt virker syv ud ti foreninger i en mindre del af kommunen. Omvendt er det kun er 23 pct., som angiver, at de virker i hele kommunen eller flere kommuner (se figur 2.1)¹¹.

Figur 2.1 Foreningernes primære geografiske virkeområde.

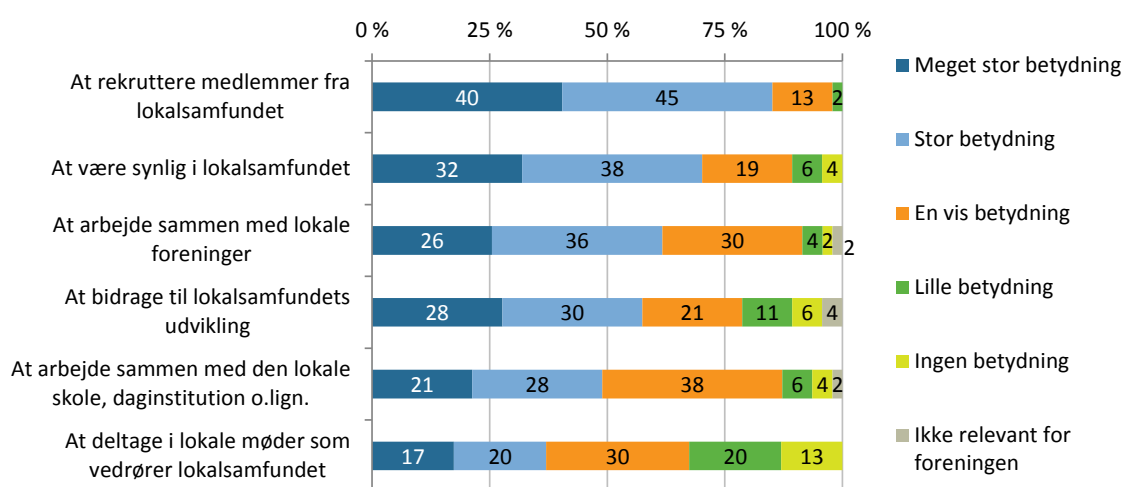
Figuren viser foreningers svar på spørgsmålet: Hvad er det primære geografiske område for foreningens virksomhed? (n = 47).

¹¹ Tre foreninger har svaret 'andet'. To foreninger har henholdsvis skove og naturområder samt fjorden som geografisk virkeområde, mens en cykelklub er aktiv i Hornsherred.

I forhold til Ballerup, Gladsaxe og Halsnæs Kommune, som der er i foråret 2015 blev foretaget lignende undersøgelser i, er der en større stedbundethed i Lejre Kommune. I Ballerup Kommune er det 75 pct. af foreningerne, som vurderer, at deres geografiske område er hele kommunen eller flere kommuner, mens det er 54 pct. i Gladsaxe og 47 pct. i Halsnæs. Dette tal er for Lejre Kommune 23 pct.

Det lokale fokus viser sig også ved, at det for en stor del af foreningerne har meget stor eller stor betydning at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet (85 pct.) og være synlige lokalt (70 pct.). Der til kommer, at det er af meget stor eller stor betydning for 62 pct. af foreningerne at arbejde sammen med andre lokale foreninger (se figur 2.2).

Figur 2.2 Hvilken betydning har følgende forhold for foreningens rolle i lokalsamfundet (dér hvor foreningen holder til)?

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmålet: 'Hvilken betydning har følgende forhold for foreningens rolle i lokalsamfundet (dér hvor foreningen holder til)?' (n = 47).

Mere end hver anden idrætsforening (58 pct.) udtrykker også, at det har meget stor eller stor betydning, at de kan bidrage til lokalsamfundets udvikling, mens det er lidt færre, der vægter samarbejde med den lokale skole, daginstitution eller lignende. Mindst tilslutning er der til at deltage i møder, der vedrører lokalsamfundet (se figur 2.2).

Foreningernes samarbejdspartnere

Foreninger i Lejre Kommune indgår i forpligtende samarbejde med andre aktører. Der er dog stor forskel på, hvilke samarbejdspartnere foreningerne samarbejder med. Den helt store samarbejdspartner er en idrætsorganisation/idrætsforbund (71 pct.) efterfulgt af en anden forening (38 pct.), en anden afdeling i foreningen (33 pct.) og den kommunale forvaltning (30 pct.) (se figur 2.3).

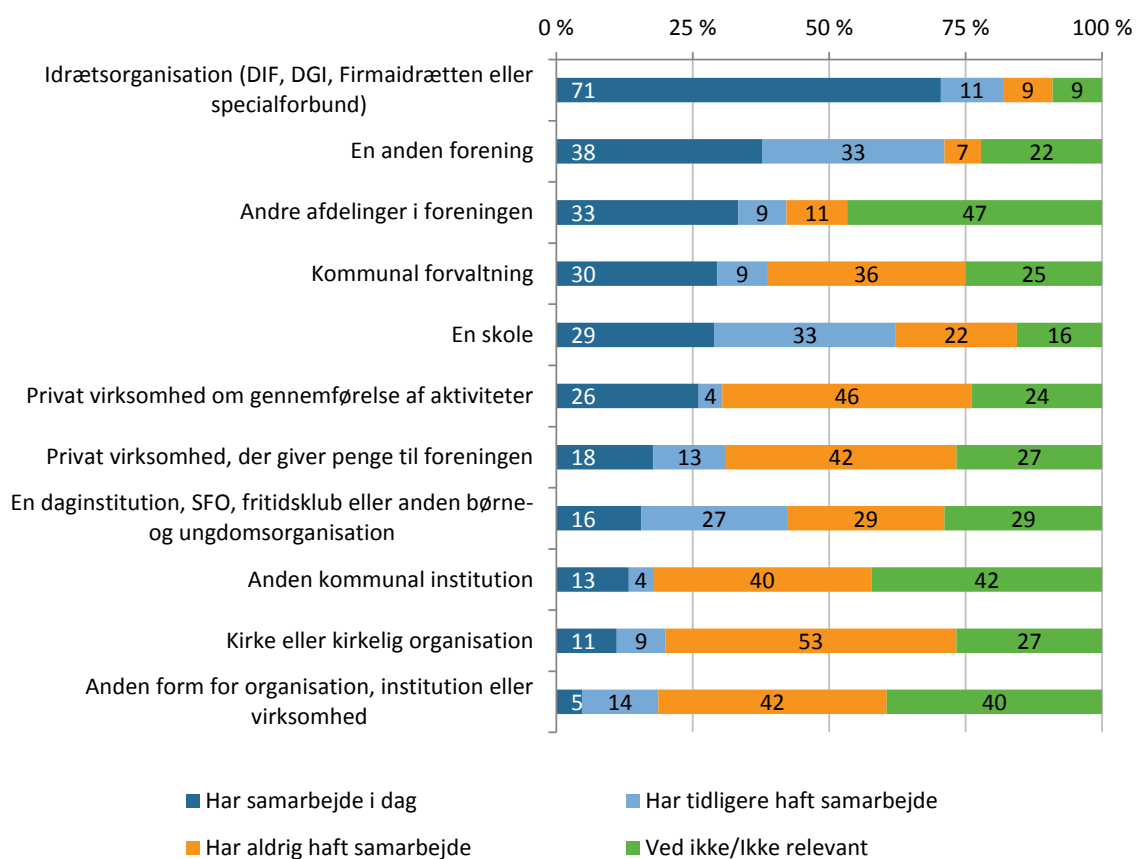
Sammenlignet med landstal fra 2010 (Ibsen & Østerlund, 2011) er andelen af foreninger, der samarbejder med en idrætsorganisation/idrætsforbund, højere i Lejre Kommune (71 pct. mod 57 pct.), mens omtrent samme andel foreninger i Lejre Kommune (30 pct.) som på lands-

plan (28 pct.) samarbejder med den kommunale forvaltning. Det samme gælder i forhold til samarbejde med en anden forening. På landsplan arbejdede 41 pct. af foreningerne sammen med en anden forening i 2010 mod 38 pct. af foreningerne i Lejre Kommune.

Det er mindre udbredt for foreningerne i Lejre Kommune at samarbejde med en skole (29 pct.), daginstitution, SFO eller lignende (16 pct.) sammenlignet med 2010-landstallene, hvor 37 pct. af foreningerne i 2010 samarbejdede med en skole, mens 26 pct. samarbejdede med en daginstitution, SFO eller lignende.

En del af foreningerne orienterer sig også mod private virksomheder, men for hovedparten gælder dog, at de aldrig har haft den type af samarbejde. For de foreninger, der samarbejder med private virksomheder, handler det typisk om gennemførelse af aktiviteter (26 pct.), mens det er lidt mindre udbredt, at foreninger har et samarbejde, der giver penge til foreningen (18 pct.).

Figur 2.3: Idrætsforeningers forpligtende samarbejdspartnere de seneste fem år.

Figuren viser, foreningernes svar på spørgsmålet: 'Har idrætsforeningen inden for de seneste 5 år haft et forpligtende samarbejde om aktiviteter, arrangementer eller projekter med kommunen, kommunale institutioner, private virksomheder eller en idrætsorganisation?' (n = 47-43).

Der er en del af foreningerne, som har svaret ved ikke/ikke relevant (mellem 9 og 47 pct.) på spørgsmålene om samarbejdspartnere. Det kan tolkes på flere måder. Et bud er, at en del af de oplyste samarbejdsformer ikke forekommer relevante for foreningerne, og at de i stedet

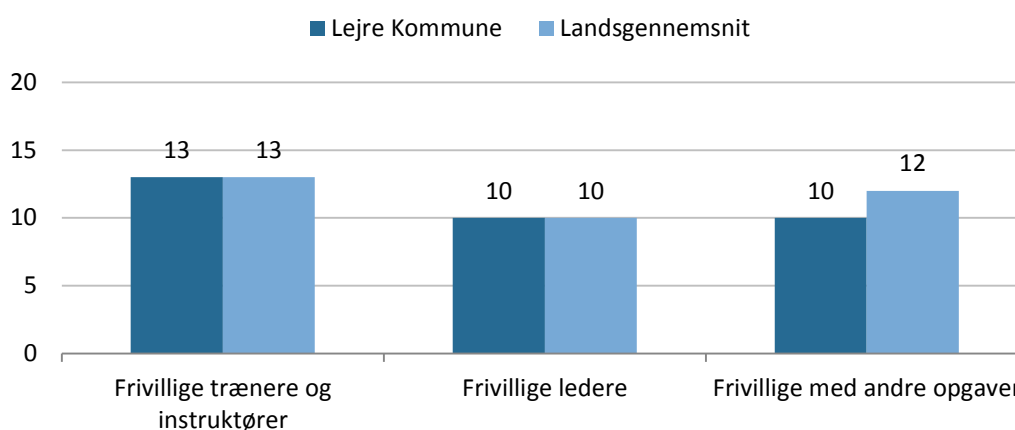
prioriterer deres tid på deres egen aktivitet frem for at indgå i et forpligtende samarbejde med andre aktører.

Frivillig eller lønnet?

De frivillige udgør med deres indsats ryggraden i idrætsforeningerne i Danmark (Laub, 2013). Dette gælder også i Lejre Kommune, hvor de fleste hænder i foreningerne er frivillige og ulønnede¹², og det gælder for alle foreninger, at de har frivillige trænere/instruktører, frivillige ledere og/eller frivillige til andre opgaver tilknyttet.

I gennemsnit har foreningerne i Lejre Kommune 12 frivillige trænere/instruktører, ti frivillige ledere og ni frivillige til andre opgaver tilknyttet (se figur 2.4). Det er kun antallet af frivillige til andre opgaver, som er lavere blandt foreningerne i Lejre Kommune sammenlignet med landstallene fra 2010. Der er stor forskel på antallet af tilknyttede frivillige mellem foreningerne, som varierer fra ganske få til flere end 60 personer.

Figur 2.4. Antallet af forskellige frivillige / ulønnede i idrætsforeningerne pr. forening i Lejre Kommune i sammenligning med hele landet (gennemsnit)

Figuren viser antallet af frivillige og lønnede i foreninger i Lejre Kommune og på landsplan. Figuren er baseret på seks forskellige spørgsmål vedrørende foreningernes antal af henholdsvis frivillige/ulønnede og lønnede (n = 47, 48, 47, 35, 33 og 32), Landstal: Ibsen & Østerlund 2011 (n = 4.327 og n = 1.970).

Ud over frivillige kræfter har en del foreninger også tilknyttet forskellige typer af lønnede personer. 14 foreninger gør på den ene eller den anden vis brug af lønnede trænere/instruktører, mens henholdsvis to og tre foreninger har ansatte ledere og ansatte til andre opgaver. Det er især de større foreninger i undersøgelsen (med flere end 100 medlemmer), der gør brug af lønnede personer. Sammenlignet med de seneste landstal fra 2010 viser tallene sig også her at være relativt ens. Der er tilnærmelsesvist det samme antal lønnede trænere/instruktører og ledere pr. forening, mens der kun er ganske lidt færre lønnede med andre opgaver (ikke vist i figur).

¹² I de enkelte spørgsmål er anvendt betegnelsen 'frivillige/ulønnede'. Her anvendes termen 'frivillige'.

Har foreningerne fået flere eller færre hænder tilknyttet?

Foreninger fremfører ofte, at det generelt er svært at hverve et tilstrækkeligt antal frivillige, typisk med henvisning til, at det i dag er meget sværere end tidligere at engagere folk.

Dette typiske udsagn er i praksis tilbagevist i en vis grad, idet antallet af frivillige i idrætsforeningerne siden midten af 1980'erne har ligget på et nogenlunde stabilt niveau (Ibsen, 2006). Nyere data bakker dette op, idet et flertal af foreningerne i Danmark i 2010 svarede, at de over de seneste fem år havde haft et uændret antal frivillige. Dertil gælder, at der dengang faktisk var flere foreninger, der havde fået flere frivillige, end foreninger, der havde fået færre (Laub, 2013).

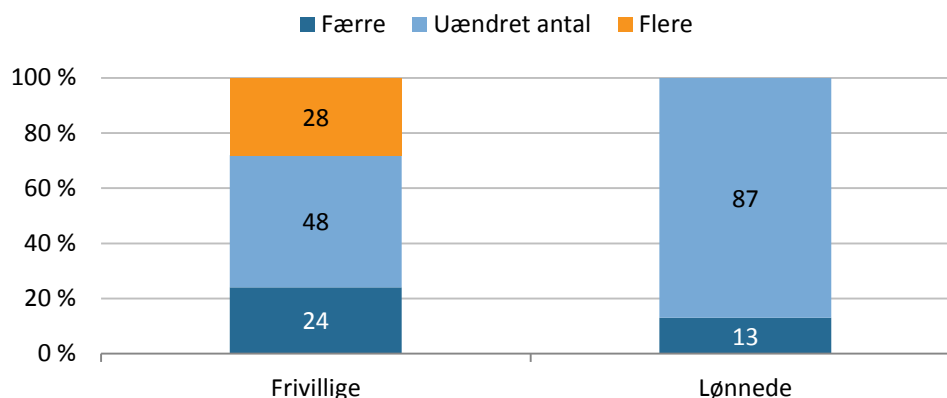
Det betyder dog ikke, at foreningerne ikke lokalt oplever udfordringer med at hverve et tilstrækkeligt antal frivillige, og typisk oplever foreninger i de mere urbane områder de største udfordringer i forhold til frivilligheden i foreninger. Dertil kommer, at der også kan være kulturelle forskelle afhængig af tradition og medlemssammensætning inden for de enkelte aktiviteter.

I 2010 angav hver anden forening (50 pct.) i Danmark, at de inden for de seneste fem år havde haft et uændret antal frivillige, mens 32 pct. tilkendegav, at de havde fået flere. Blot 18 pct. havde oplevet at få færre frivillige. I forhold til lønnede angav 74 pct. af foreningerne på landsplan i 2010, at de gennem de seneste fem år havde haft et uændret antal lønnede, mens 17 pct. svarede, at de havde fået flere. Kun 9 pct. havde fået færre lønnede.

Forholdene i Lejre Kommune i 2015 ligner overordnet set forholdene på landsplan i 2010. 48 pct. af foreningerne svarer, at de har haft et uændret antal frivillige, mens 28 pct. har fået flere frivillige. Det er altså de færreste foreninger (24 pct.), som har oplevet en nedgang i antal frivillige (se figur 2.5), om end det er flere end tilfældet var på landsplan i 2010.

Ingen foreninger angiver at have fået flere lønnede, og en andel på 13 pct. angiver at have fået flere lønnede personer inden for de seneste fem år. Langt de fleste foreninger i Lejre Kommune har haft et uændret antal (se figur 2.5). Det dækker for mange foreningers vedkommende formentligt over, at de hverken i dag eller inden for de seneste fem år har haft lønnede personer tilknyttet, og at tallet derfor er uændret. En stor del af foreningerne har til dette spørgsmål også svaret, at det ikke er relevant for dem (12 foreninger).

Figur 2.5. Udviklingen i antallet af frivillige/ulønnede og lønnede medarbejdere inden for de seneste fem år.

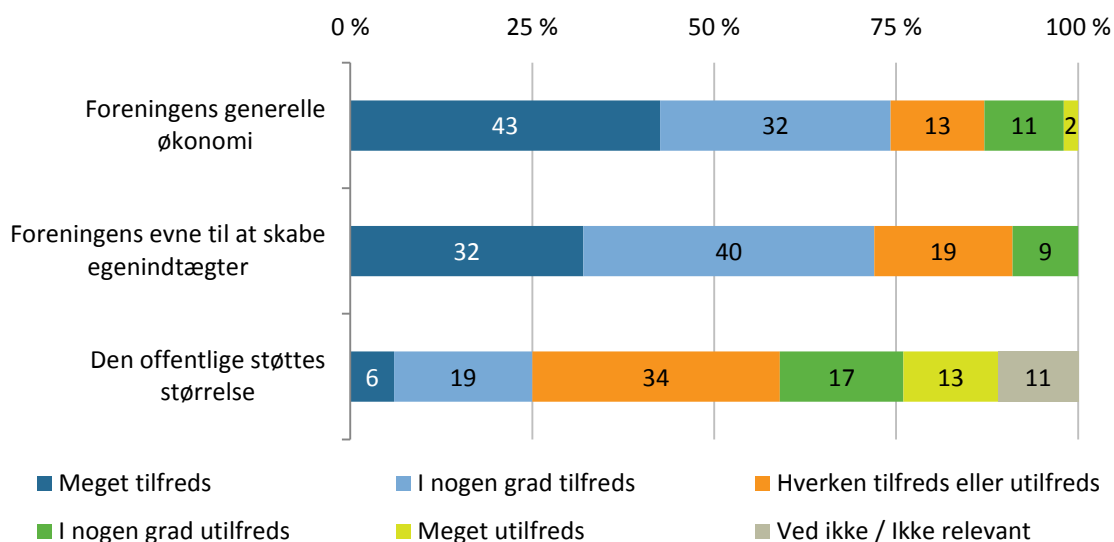
Figuren viser udviklingen i antal frivillige og lønnede i foreninger i Lejre Kommune (2015) de seneste fem år. Figuren er baseret på to spørgsmål: 'Har foreningen fået flere eller færre frivillige/ulønnede og lønnede medarbejdere inden for de seneste fem år?'. Respondenter der har svaret 'Ved ikke/ikke relevant' er ikke medtaget (n = 47 og 35).

Alt i alt tegner der sig således et billede af, at foreningerne i Lejre Kommune ikke adskiller sig nævneværdigt fra forholdene på landsplan i 2010.

Foreningernes økonomi og syn på fremtiden

Foreningerne blev bedt om at vurdere tre forhold vedrørende deres økonomiske situation. Hovedparten af foreningerne er enten meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse med henholdsvis foreningens generelle økonomi (75 pct.) og foreningens evne til at skabe egenindtægter (72 pct.). Kun ganske få er utilfredse. I modsætning hertil er kun 25 pct. enten meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse med størrelsen på den offentlige støtte. Sammenlagt er 30 pct. enten meget utilfredse eller i nogen grad utilfredse med den offentlige støttes størrelse (se figur 2.6).

Figur 2.6. Foreningernes tilfredshed med forskellige aspekter af deres økonomi.

Figuren viser foreningernes egen vurdering af deres økonomiske situation. Figuren viser svar på spørgsmålet: 'I de følgende spørgsmål beder vi dig vurdere, i hvilken grad der i foreningen er tilfredshed med forskellige aspekter af foreningens økonomi?' (n = 47).

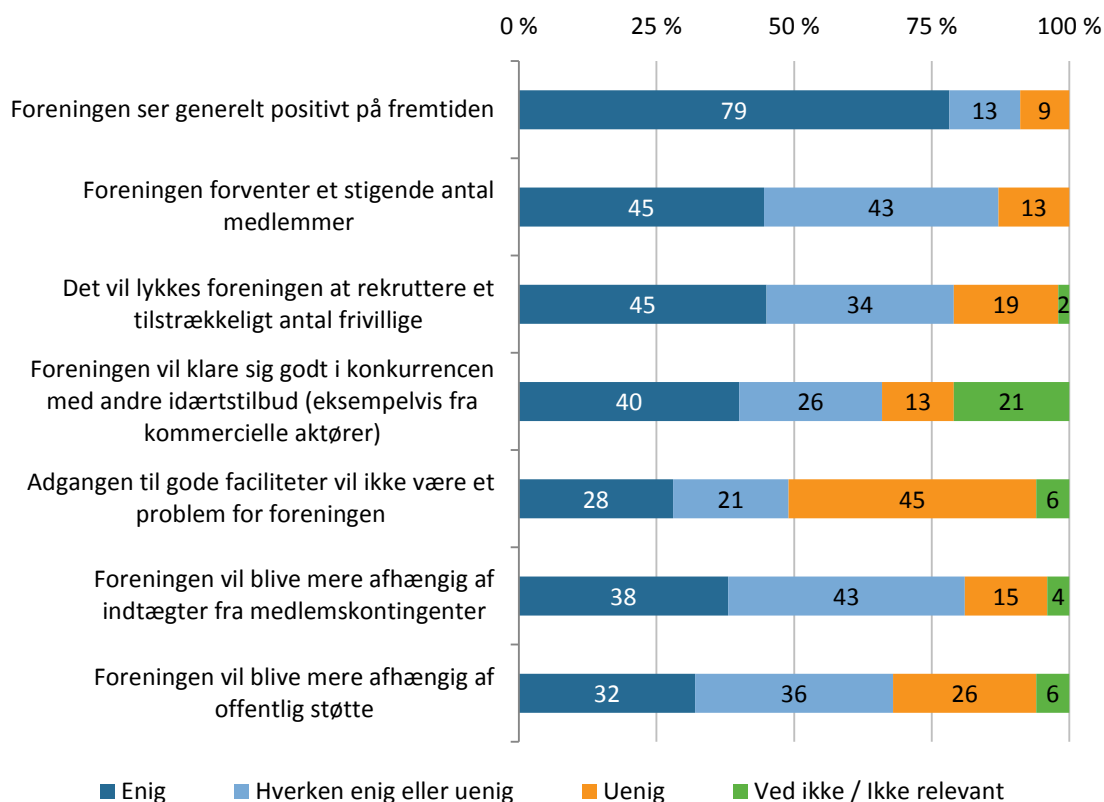
Umiddelbart tegner sig altså et billede af, at foreningerne primært er tilfredse med de økonomiske forhold, som de selv er med til at påvirke, mens de er mindre tilfredse og mere kritiske over for støtten fra det offentlige.

I forlængelse af ovenstående blev foreningerne også bedt om at svare på, hvordan de ser på de kommende fem år. Hovedparten af foreningerne (79 pct.) svarer, at de generelt ser positivt på fremtiden, og færre end hver tiende forening er uenig heri (9 pct.). Samtidig svarer tæt ved hver anden forening (45 pct.), at de forventer et stigende antal medlemmer, og at det vil lykkes foreningen at tiltrække et tilstrækkeligt antal frivillige (se figur 2.7). Der er dog også en ret stor del af foreningerne, som svarer 'hverken enig eller uenig' til de to spørgsmål, mens det omvendt er færre end hver femte, der er uenig heri.

Henholdsvis 38 pct. og 32 pct. svarer, at de er enige i udsagnet om, at de forventer, at foreningen bliver mere afhængig af indtægter fra medlemskontingenter eller af offentlig støtte.

Sidstnævnte kan ses i relation til, at majoriteten af foreningerne ikke er tilfredse med størrelsen på den offentlige økonomiske støtte.

Figur 2.7: Foreningernes syn på fremtiden (de kommende fem år).

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmålet: 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende 5 år)?' (n = 47).

Mange foreninger (45 pct.) svarer, at adgangen til gode faciliteter vil være et problem for dem i fremtiden. Omvendt er det kun godt hver fjerde forening (28 pct.), der ikke ser det som et problem i fremtiden (se figur 2.7). Adgangen til faciliteter ser således ud til at være et område, hvor foreningerne er usikre på, hvad fremtiden bringer. Til gengæld er 40 pct. af foreningerne enige i udsagnet om, at de fremover vil kunne klare sig godt i konkurrencen med andre idrætstilbud herunder kommercielle aktører. Hele 21 pct. svarer dog, at dette spørgsmål enten ikke er relevant for dem, eller at de ikke ved noget om det.

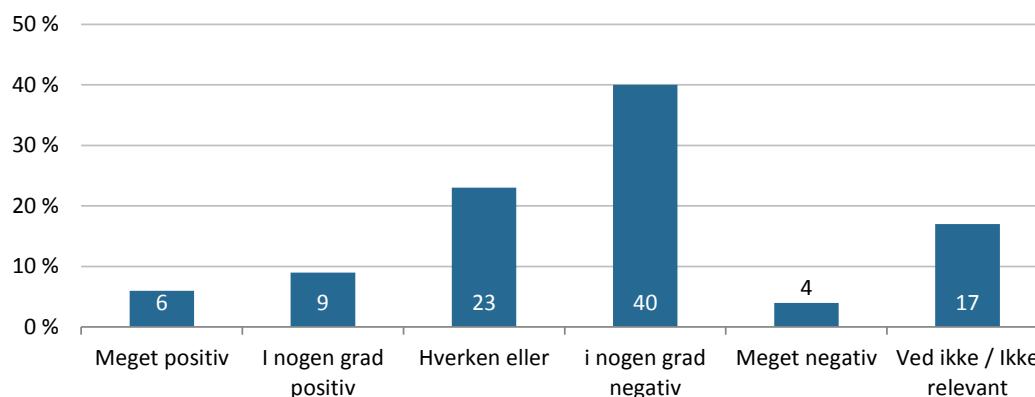
Foreningernes syn på folkeskolereformen

I forlængelse af folkeskolereformen er det de senere år blevet diskuteret, hvor og hvordan det frivillige foreningsliv kan bidrage med ekspertise og måske også undervisning på idrætsområdet i folkeskolen. Foreningerne i Lejre Kommune er i den forbindelse blevet bedt om at tage stilling til en række udsagn vedrørende deres potentielle samarbejde med de lokale folkeskoler.

Foreningerne vurderer generelt set, at folkeskolereformen har negativ betydning for dem.

Sammenlagt svarer 44 pct. således enten meget eller i nogen grad negativt på spørgsmålet om deres overordnede vurdering af reformen, mens det omvendt kun er 15 pct., der svarer enten meget eller i nogen grad positivt. Henholdsvis 23 pct. og 17 pct. svarer 'hverken eller' eller 'ved ikke/ikke relevant' (se figur 2.8).

Figur 2.8: Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?

Figuren viser foreningers vurdering af folkeskolereformen. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?' (n = 47).

Ovenstående vurdering skal ses i lyset af, at det ikke nødvendigvis er alle foreninger, som bliver påvirket af folkeskolereformen. Eksempelvis kan det tænkes, at reformen ikke vil have direkte betydning for foreninger med fortrinsvis ældre medlemmer, dvs. uden børn og unge blandt medlemmerne. Foreningerne er derfor blevet bedt om at angive, hvorvidt de vurderer, at reformen har direkte betydning for dem eller ej.

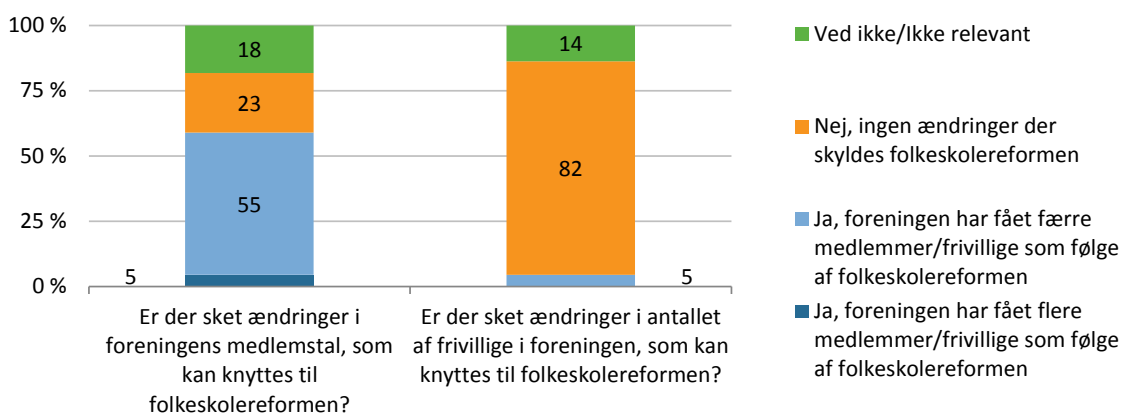
48 pct. af foreningerne (22 foreninger) har svaret ja til, at folkeskolereformen har betydning for dem, og de er blevet stillet en række supplerende spørgsmål om, hvordan reformen har påvirket antallet af medlemmer og frivillige. Foreningerne har især oplevet et fald på medlemssiden. 12 af de 22 foreninger (55 pct.) svarer, at de som følge af folkeskolereformen har oplevet et fald i medlemstallet, mens det omvendt kun er én forening (5 pct.), der har oplevet at få flere medlemmer. 23 pct. har ikke oplevet en forandring i medlemstallet på grund af reformen, mens 18 pct. svarer 'ved ikke/ikke relevant' (se figur 2.9). Til sammenligning har langt hovedparten af de 22 foreninger (82 pct.) ikke oplevet forandringer i antallet af frivillige. 5 pct. har oplevet en nedgang, mens 14 pct. svarer 'ved ikke/ikke relevant'.

Endelig er foreningerne blevet bedt om at vurdere, om folkeskolereformen har haft betydning for deres adgang til faciliteter. Det svarer 46 pct. af foreningerne (dvs. ti foreninger), at de har. Omtrent lige så mange (41 pct., dvs. ni foreninger) svarer nej, mens 14 pct. svarer 'ved ikke/ikke relevant'.

Ser man nærmere på de konkrete udfordringer med adgang til faciliteter blandt de ti foreninger, er det især færre tildelte tider¹³, samt at børnene får senere fri, som henholdsvis syv og ni af de ti foreninger svarer. Tre foreninger peger også på, at det er en udfordring, at de skal

¹³ De ti foreninger blev også spurgt til, om de havde fået flere tider tildelt. Det har ingen svaret, at de har.

Figur 2.9. Betydningen af folkeskolereformen for henholdsvis foreningens medlemstal og antallet af frivillige i foreningen.

Figuren viser folkeskolereformens betydning for foreningernes medlemstal og antal frivillige. Her er kun medtaget svar fra foreninger, som har angivet, at reformen har haft en direkte betydning for dem (22 foreninger) (n = 22).

dele faciliteter med andre foreninger.

Foreningerne har haft mulighed for at uddybe deres svar, der her tjener som eksempler på nogle af udfordringerne ved reformen. Den mindre tid til rådighed hænger blandt andet sammen med, at skolerne råder over idrætsfaciliteterne i længere tid end tidligere, mens de længere skoledage er et problem, fordi børnene ikke har den samme tid til rådighed til at dyrke idræt. I de tilfælde, at foreninger benytter sig af unge trænere og instruktører, kan den lange skoledag også være et problem, da de unge trænere/instruktører nu har svært ved at nå frem til træningen i tide.

Samarbejde som følge af folkeskolereformen

De 22 foreninger, som har svaret, at folkeskolereformen har direkte betydning for dem, er også blevet spurgt til samarbejde med skoler efter reformen. Syv foreninger svarer, at foreningen har indgået et formelt samarbejde med en eller flere skoler som følge af reformen, mens tre svarer, at de allerede havde et formelt samarbejde. 11 foreninger har ikke påbegyndt et samarbejde, mens en forening har svaret 'ved ikke/ikke relevant'. Blandt de 11 foreninger, der pt. ikke har et formelt samarbejde med en folkeskole, svarer syv, at de godt kunne forestille sig at indgå et formelt samarbejde med én eller flere skoler som følge af reformen.

I forlængelse af ovenstående har foreninger kommenteret på mulighederne for at indgå formelt samarbejde med skoler, SFO og lignende. Foreningerne konstaterer dog, at sådanne samarbejder tager tid, og samtidig er de nødt til at flytte træningstider med mere for at tilpasse sig skolernes nye virkelighed. Fra foreningernes side spores der en del frustration over, at samarbejdet i høj grad skal foregå på skolernes præmisser, og at foreningerne kan have svært ved at leve op til dette.

Del 2: Foreninger, skoler og institutioners brug af og ønsker til faciliteter

Denne del fokuserer på brug af og tilfredshed med idrætsfaciliteter i Lejre Kommune. Ud over foreningerne fra del 1 har skoler og andre kommunale institutioner også svaret her. Alt i alt bygger analysen på svar fra 65 arrangører (47 foreninger, otte skoler og ti kommunale institutioner). Bilag 1 indeholder en liste over de faciliteter og udendørsarealer, som arrangørerne bruger til deres idrætsaktiviteter.

Arrangørers adgang til faciliteter og steder til at gennemføre deres aktiviteter er blandt de områder, som fylder mest og har størst bevågenhed på idrætsområdet i kommuner. Der er ret store forskelle på, hvordan foreninger, skoler og kommunale institutioner har adgang til faciliteter, og derfor er en del af de følgende analyser delt op i henholdsvis foreninger, skoler og kommunale institutioner.

Foreninger rangerer som fritidsbrugere og tildeles tid i idrætsfaciliteter og/eller modtager lokaletilskud efter folkeoplysningslovens bestemmelser (f.eks. ved brug af egne lokaler), mens skoler oftest benytter de mest almindelige faciliteter (typisk haller, sale og boldbaner), oftest på skolens område. Disse skolefaciliteter bruges typisk af fritidsbrugere i aftentimerne, mens de i løbet af skoledagen anvendes af skolerne. Kommunale institutioner som vuggestuer, børnehaver og SFO'er rangerer ikke som fritidsbrugere, og de har typisk ikke egne faciliteter, som man ser på skoler. I stedet kan de låne kommunale faciliteter gratis eller for et mindre beløb købe sig adgang til dem.

Adgang til og brug af idrætsfaciliteter

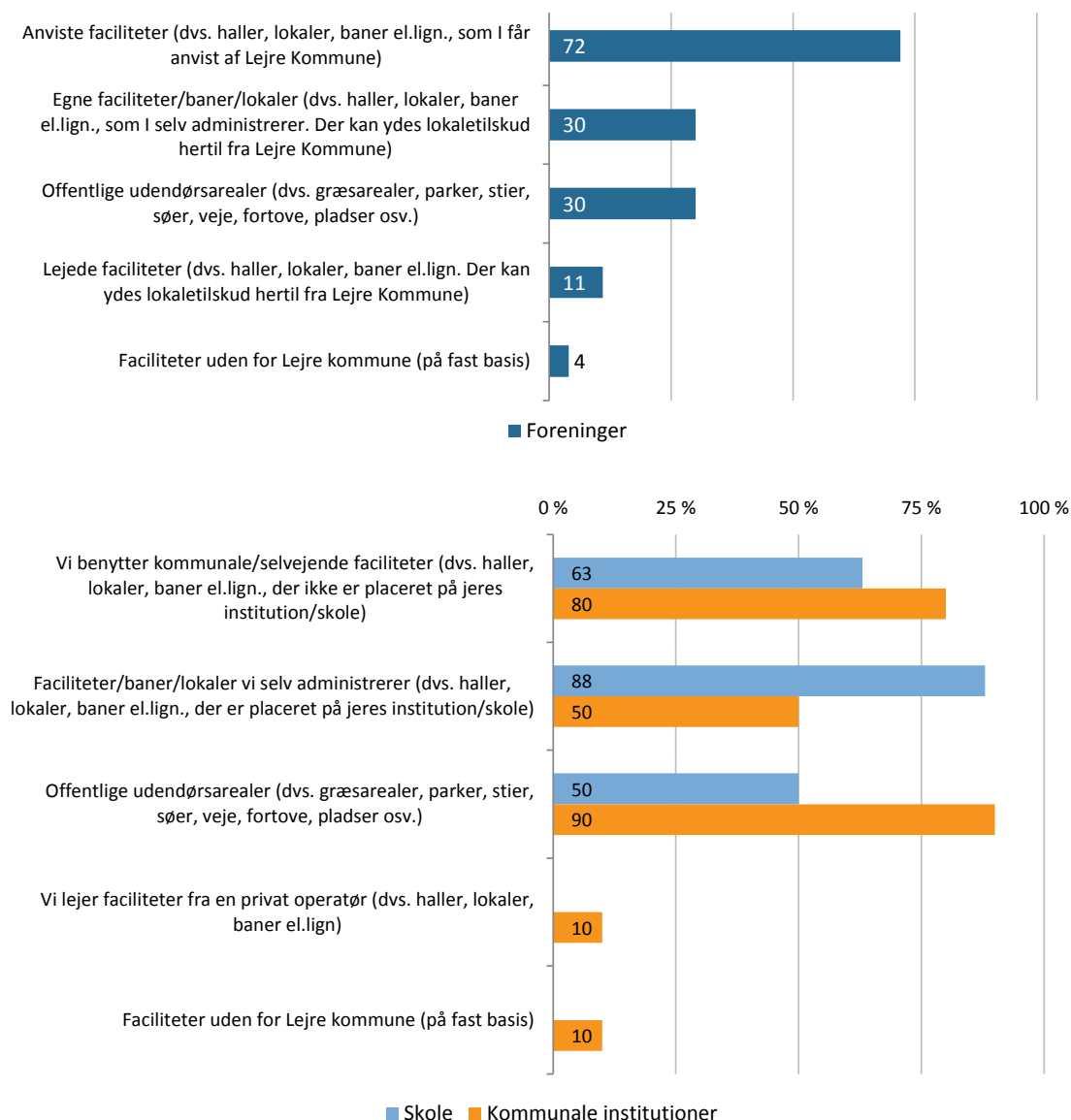
Alle foreninger i Lejre Kommune anvender en eller anden form for anlagt facilitet til deres aktiviteter, og langt hovedparten (72 pct.) af foreningerne benytter faciliteter, som de får anvist af kommunen. Lidt mindre end hver tredje forening (30 pct.) benytter desuden egne faciliteter og offentlige udendørsarealer, mens det er meget få foreninger (11 pct.), som lejer andre faciliteter eller på fast basis benytter faciliteter i andre kommuner (4 pct.)¹⁴ (se figur 2.10).

Skoler og kommunale institutioner får ikke anvist faciliteter, men gør i høj grad brug af de faciliteter, som er beliggende i kommunen. Kommunale institutioner benytter især de kommunale faciliteter (80 pct.), mens skolerne især bruger de faciliteter, som ligger på deres eget område, og som de selv administrerer og råder over i dagtimerne (88 pct.) (se figur 2.10). Stort set alle kommunale institutioner bruger desuden offentlige udendørsarealer, mens det er tilfældet for hver anden skole. De mest anvendte udendørsarealer er Bistrupskovene (stier), Roskilde Fjord og stier i Gevninge (se Bilag til Delrapport 2). Få kommunale institutioner lejer et lokale eller benytter en facilitet i en nabokommune på fast basis.¹⁵ Det gør ingen skoler.

14 To arrangører har svaret uddybende på, hvor meget og hvilke faciliteter uden for kommunen, de bruger. Det er i begge tilfælde Skibby Hallen, som benyttes. Det sker hhv. 'flere gange om ugen' og 'en gang om ugen'.

15 Seks arrangører har uddybet, hvilke lejede faciliteter, de benytter. En bruger en golfbane og klubhus, to bruger ridebaner/anlæg. En bruger en hal, en bruger en svømmehal og en bruger et kirkelokale.

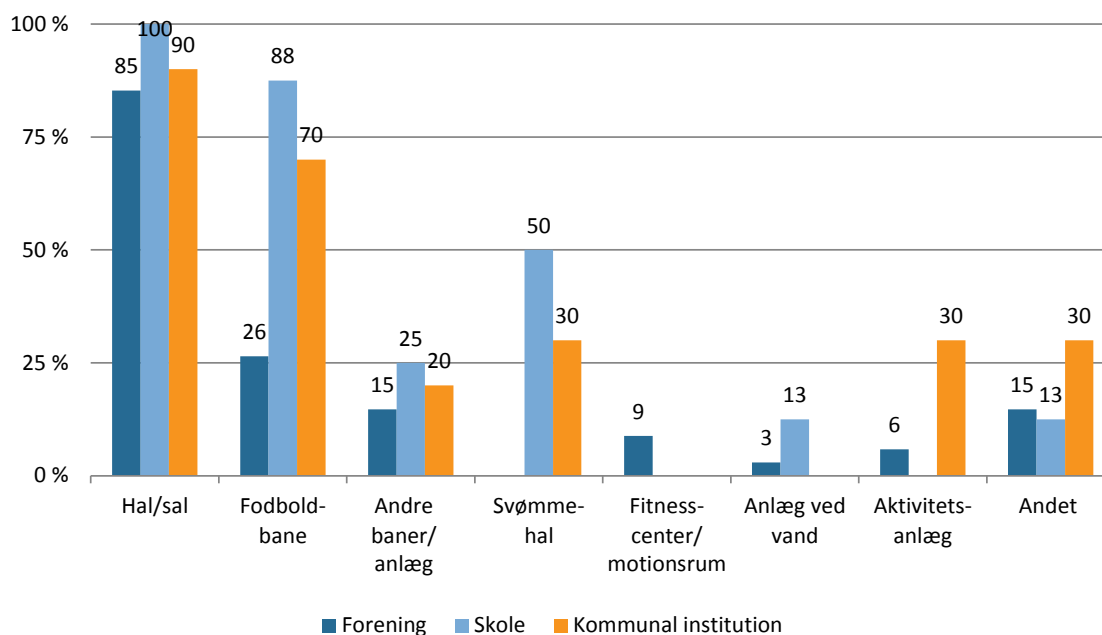
Figur 2.10 Arrangørernes adgang til faciliteter (pct.).

Figuren viser, hvordan foreninger, skoler og kommunale institutioner får adgang til faciliteter. Figur 2.a viser foreninger, mens b viser skoler og kommunale institutioner. Det er muligt at angive flere svar og søjlerne summerer derfor ikke til 100 pct. (n = 65 (47 foreninger, 8 skoler og 10 kommunale institutioner)).

Ser man på, hvilke typer af faciliteter arrangørerne bruger, træder en række forskelle frem. Hal/sal er den facilitetstype, som flest arrangører bruger, og det understreger, at indendørsfaciliteter er vigtige for såvel de lokale foreninger som for skoler og kommunale institutioner. Fodboldbaner bruges også af mange arrangører, men relativt få foreninger (de lokale fodboldklubber) (se figur 2.11). I forhold til mange andre kommuner skiller Lejre Kommune sig ud ved, at ingen foreninger benytter en anvist svømmehal. Det hænger selvsagt sammen med, at der ikke findes en svømmehal i kommunen.

Figur 2.11. Arrangørernes brug af typer af faciliteter (pct.).

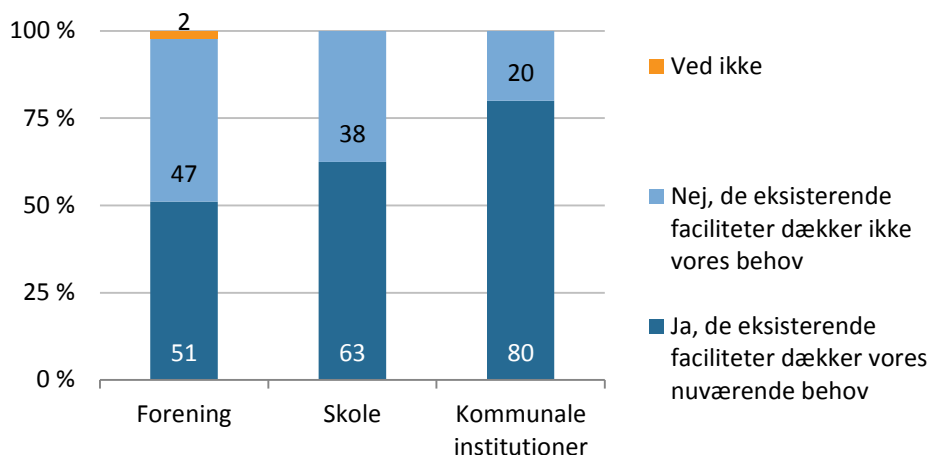
Figuren viser brug af faciliteter. Det har været muligt at angive flere svar, og søjlerne summerer derfor ikke til 100 pct. Kun foreninger, som får anvist tider er medtaget (n = 52 (34 foreninger, otte skoler og ti kommunale institutioner)).

Ser man på tværs af arrangørerne, er det væsentligt at bemærke, at foreninger bruger færre forskellige typer af faciliteter sammenlignet med skoler og kommunale institutioner. Det gør foreningerne mere afhængige af de få typer af faciliteter, de benytter.

Tilfredshed med idrætsfaciliteterne i Lejre Kommune

Der er ret stor forskel på foreninger, skoler og kommunale institutioners vurdering af, om de eksisterende faciliteter dækker deres behov. Hver anden forening mener, at de eksisterende faciliteter, dækker deres nuværende behov, mens det gælder for to ud af tre skoler og langt de fleste kommunale institutioner (se figur 2.12). Blandt de 23 foreninger, som ikke mener, at de eksisterende faciliteter dækker deres behov, er der fem gymnastikforeninger, tre fodboldklubber og to håndboldklubber. Dertil kommer en række foreninger, som har flere aktiviteter på programmet samt foreninger med krav til særlige faciliteter som ridning, skydning, jagt og sejlads.

Det har været muligt for arrangørerne at uddybe deres svar, og det har 46 af de 65 arrangører gjort. Kommentarerne kan overordnet set inddeles i en række hovedtemaer. 20 kommentarer går på et ønske om mere tid til indendørs idræt, og det handler især om et ønske om en ny hal i kommunen, men også på at forbedre udnyttelsen af den eksisterende kapacitet på indendørsområdet via bedre fordeling af tider eller ved at opdele lokaler. Det næstmest nævnte tema er udendørsbaner. Det angår især renovering og etablering af boldbaner til vinterbrug, etablering af faciliteter ved vandet og støttefaciliteter til løbe- og atletiktræning. Dertil kommer et tema om en svømmehal (fire kommentarer) plus et tema om bedre mulighed

Figur 2.12. Arrangørernes vurdering af idrætsfaciliteterne i Løjre Kommune.

Figuren viser arrangørernes vurdering af idrætsfaciliteter i Løjre Kommune. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?' Fordelt på arrangører (n = 65 (47 foreninger, 8 skoler og 10 kommunale institutioner)).

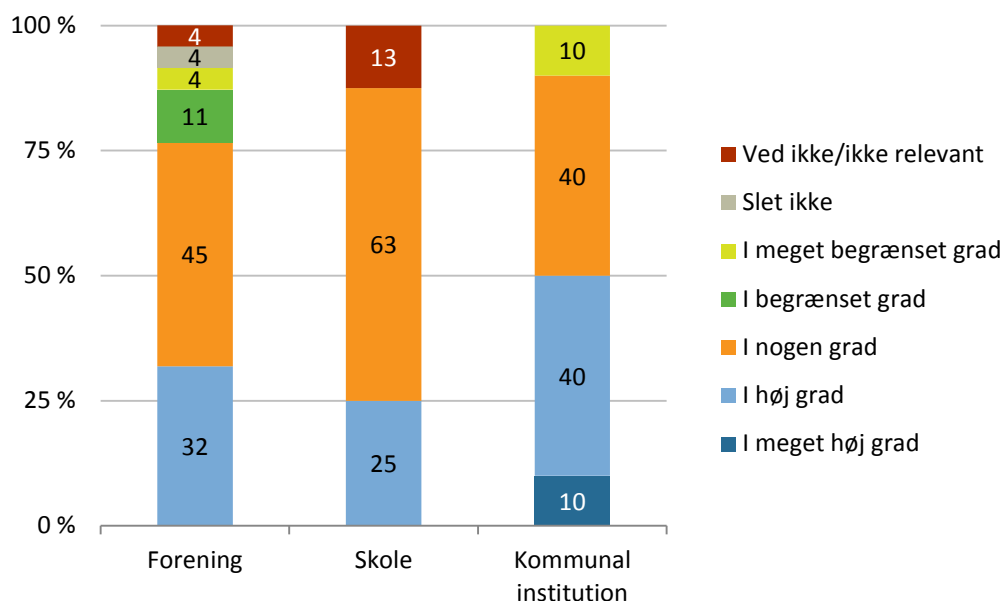
for at opbevare redskaber i og behov for renovering af faciliteter (tre kommentarer). Endelig blev forskellige emner bragt på banen, som er ret specifikke ønsker. Alle kommentarer kan læses i Bilag til Delrapport 2.

I tillæg til ovenstående er alle arrangører også blevet bedt om at vurdere, om de eksisterende faciliteter i en samlet vurdering opfylder arrangørernes krav for at kunne udføre deres aktivitet på tilfredsstillende vis. Der lægges her op til en mere nuanceret og samlet vurdering af faciliteterne i kommunen, og arrangørerne har her kunne svare via en skala frem for kun ja/nej. Overordnet set viser svarene også her, at foreningerne er de mest kritiske arrangører, efterfulgt af skoler og kommunale institutioner (se figur 2.13).

Svarene viser dog også, at langt hovedparten af arrangørerne (inklusive foreninger) kan udføre deres aktivitet på tilfredsstillende eller tilnærmelsesvis tilfredsstillende vis. 77 pct. af alle foreninger, 88 pct. af skolerne og 90 pct. af de kommunale institutioner svarer, at de i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad kan gennemføre deres aktiviteter på tilfredsstillende vis.

De ni arrangører, som har svaret 'i begrænset grad', 'i meget begrænset grad' eller 'slet ikke' er blevet bedt om at uddybe deres svar ved at forholde sig til en række yderligere spørgsmål. Det er især faciliteternes antal og den tilgængelige tid, som arrangørerne mener, at der er stort behov for at forbedre. En fuld opgørelse kan ses i Bilag til Delrapport 2..

Figur 2.13: Arrangørernes samlede vurdering af de eksisterende idrætsfaciliteter i Lejre Kommune.

Figuren viser arrangørers vurdering af Lejre Kommunes idrætsfaciliteter fordelt på arrangørtype. Figuren er baseret på spørgsmålet 'I en samlet vurdering, opfylder de eksisterende faciliteter i Lejre Kommune så de behov, I har for at kunne udføre jeres aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (n = 65 (47 foreningerne, 8 skoler og 10 kommunale institutioner)).

Vigtighed og tilfredshed med haller/sale og fodboldbaner på græs

Det overordnede billede af faciliteterne i kommunen præsenteret ovenfor vedrører faciliteterne samlet set. Der kan sagtens være områder, som arrangører er mere tilfredse eller utilfredse med end andre, og derfor er der i analysen herunder særligt fokus på haller/sale og fodboldbaner på græs, som er blandt de mest benyttede faciliteter i kommunen. Arrangører er også blevet spurgt til kunstgræsbaner og svømmehaller, men her er der meget få besvarelser, og der er ikke foretaget en egentlig analyse, men svarene kan ses i bilagene.

Hal/sal er den facilitet, som flest arrangører i Lejre Kommune benytter (se evt. figur 2.11). 29 foreninger bruger hal/sal, mens det er 8 skoler og 9 kommunale institutioner (ud af dem der har besvaret spørgeskemaet). Fodboldbaner på græs bruges af 26 arrangører, som tæller 12 foreninger, syv skoler og syv kommunale institutioner. Arrangørerne har i spørgeskemaet svaret på spørgsmål om alle de specifikke haller/sale og fodboldbaner på græs, som de benytter, og den nedenstående analyse bygger således på 104 svar om brug af haller/sale og 29 svar om brug af fodboldbaner på græs (det højere antal svar end arrangører skyldes, at nogle arrangører bruger flere haller/sale og fodboldbaner på græs).

Arrangørerne er blevet bedt om at tage stilling til syv forhold ved de specifikke haller/sale og fodboldbaner på græs, de benytter. Arrangørerne blev stillet følgende spørgsmålet: *Hvor vigtig finder I følgende forhold ved X-facilitet, og hvor tilfredse er I med dem?* De syv forhold er listet i nedenfor:

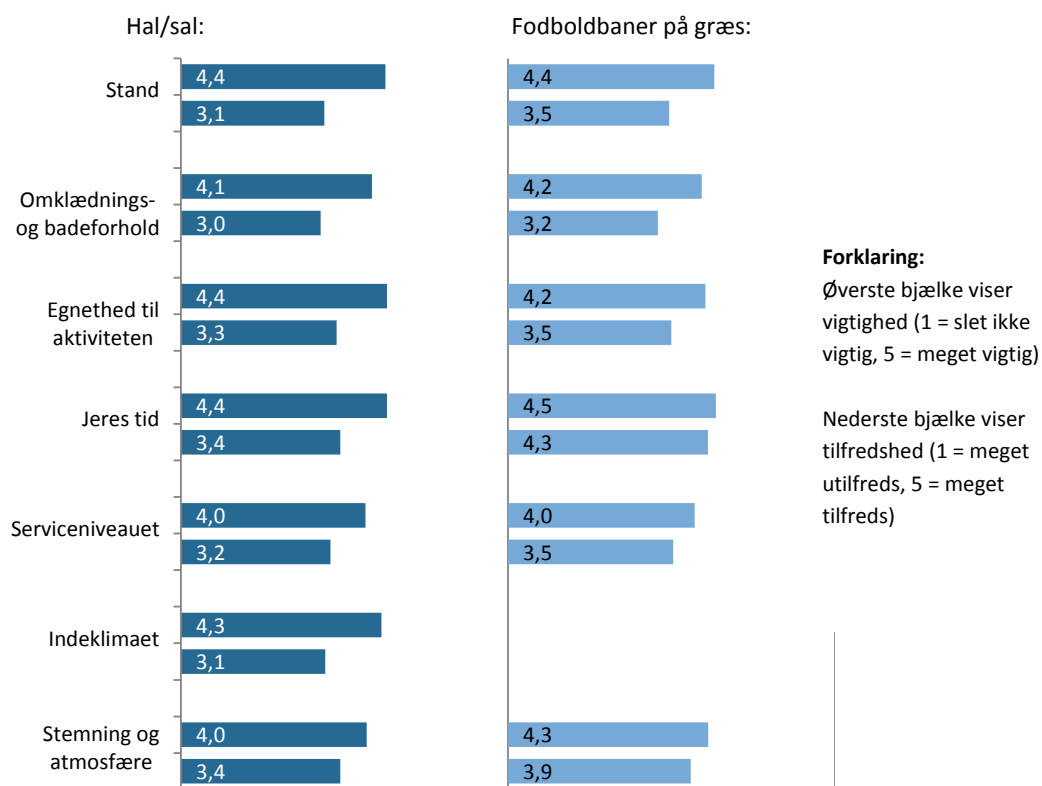
- Facilitetens stand (facilitetens stand (vedligeholdelse, pleje, rengøring).
- Omklædnings- og badeforhold.

- Egnethed (rekvisitter, redskaber, streger, mål).
- Tid (jeres tid i faciliteter).
- Serviceniveau.
- Indeklima (lys, luft, temperatur) (ikke medtaget for fodboldbaner på græs).
- Stemning og atmosfære (det sociale liv i faciliteten).

Figur 2.15 herunder viser arrangørernes svar på de syv forhold fordelt på vigtighed og tilfredshed for henholdsvis hal/sal og fodboldbaner på græs. Den øverste søjle angiver arrangørernes vurdering af vigtighed, mens den nederste viser tilfredshed. Der er tale om en gennemsnitsværdi, som er udtryk for arrangørernes samlede holdning og vurdering af henholdsvis haller/sale og fodboldbaner på græs. Der er anvendt en skala, hvor 1 er lig 'slet ikke vigtigt'/'meget utilfreds', 3 er lig 'både/og', mens 5 er lig 'meget vigtigt'/'meget tilfreds'.

Der er generelt små forskelle i vurderingen af vigtighed mellem haller/sale og fodboldbaner på græs blandt arrangørerne. Bort set fra serviceniveauet vurderer arrangørerne i de to typer af faciliteter alle forhold et sted mellem vigtige/meget vigtige for dem (indeklima for fodboldbaner er ikke medtaget). Det er især stand, egnethed og den tildelte tid, som arrangørerne vurderer som særligt vigtige i begge typer af faciliteter. Ser man på arrangørernes tilfredshed med faciliteterne, er der generelt lidt større forskel mellem de to typer af faciliteter,

Figur 2.15: Arrangørernes vurdering af vigtighed og tilfredshed med haller/sale og fodboldbaner på græs.

Figuren viser arrangørernes svar på tilfredshed og vigtighed af syv forskellige forhold. Figuren er baseret på 14 forskellige spørgsmål (syv om vigtighed og syv om tilfredshed). Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke haller/sale (n = 104) og fodboldbaner på græs (n = 29).

og generelt er arrangørerne mere tilfredse med fodboldbanerne på græs end haller/sale. Især den tildelte tid på fodboldbaner på græs vurderes noget mere positivt end i haller/sale, men også standen vurderes en smule mere positivt på boldbanerne.

Samlet set giver figuren input til, hvad det kan være hensigtsmæssigt at arbejde med i fremtiden. Tid er vigtigt for arrangørerne, men det er også et af de områder, som der er størst tilfredshed med særligt på boldbanerne. Arrangørerne finder faciliteternes stand vigtig (4,4), og her synes der at være en udfordring særligt for haller/sale, da tilfredsvurderingen ligger et stykke under (3,1). Standen er også vigtig på boldbanerne (4,4), men her er vurderingen af banerne mere positiv (3,5). Indeklimaet i haller/sale vurderes relativt vigtigt (4,3), og her er tilfredsheden også noget lavere (3,1). Omklædnings- og badeforhold er et punkt, som vurderes ret vigtigt i begge typer af faciliteter (4,1 og 4,2), og her ligger tilfredsvurderingen i et stykke under (3,0 og 3,2).

Holdning til fordeling af 'tider' i faciliteter

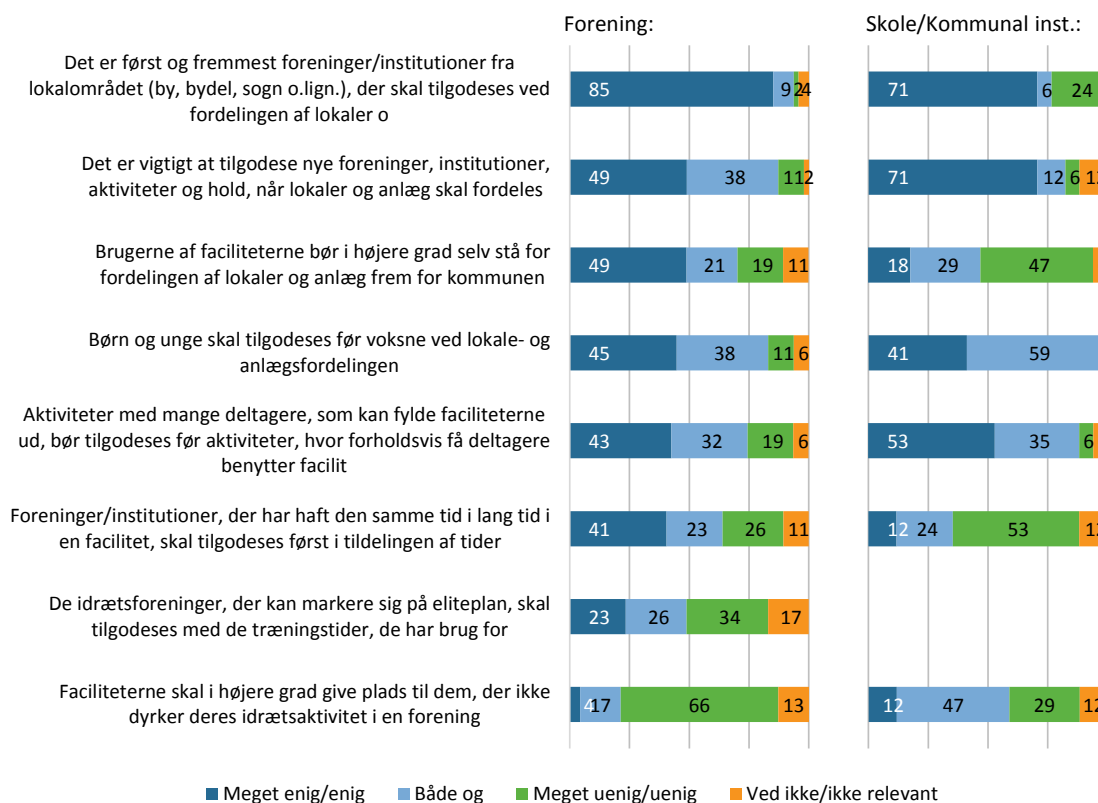
Tid til aktiviteter står højt på dagsordenen og ønskelisten hos mange arrangører (jf. ovenstående figur), og fordelingen af 'tider' er en af de opgaver, som fylder meget i det kommunale arbejde. Fordelingen af tider er delvist styret via de gældende regler og principper i folkeoplysningsloven, men der er også mulighed for lokale løsninger og tilpasninger. Som indspark til denne proces er alle arrangører blevet spurgt til, hvordan de ønsker, at tider skal fordeles. Det er her muligt at dele svarerne i to grupper, som tæller foreninger og skoler/kommunale institutioner.

Generelt er holdningen, at de arrangører, som allerede har tider, skal tilgodeses, når nye tider skal fordeles. Det er 85 pct. af foreningerne og 71 pct. af skoler/kommunale institutioner meget enige/enige i. Generelt er der også tilslutning til, at børn og unge skal tilgodeses, samt at nye foreninger, institutioner og hold skal have mulighed for at få tider. Det er især højt vægtet af skoler/kommunale institutioner. Endeligt vil foreninger i højere grad end skoler/kommunale institutioner gerne selv stå for fordelingen af tider.

Ud over de overordnede betragtninger er der herunder kommentarer til de enkelte udsagn i kronologisk rækkefølge (se figur 2.16):

- Der er stor tilslutning blandt såvel foreninger som skoler/institutioner til, at det først og fremmest er foreninger/institutioner fra lokalområdet (by, bydel, sogn og lignende), der skal tilgodeses ved fordelingen af lokaler og anlæg. Sammenlagt er 85 pct. af foreningerne meget enige/enige heri, mens det gælder 71 pct. af skoler/kommunale institutioner. Selvom der i hovedtræk er enighed mellem de to grupper af arrangører, er det værd at bemærke, at hver fjerde skole/kommunale institution er meget uenig/uenig heri.
- Hver anden forening er meget enig/enig i, at nye foreninger, institutioner, aktiviteter eller hold skal tilgodeses, når der tildeles tider, mens det kun gælder for hver tredje skole/kommunale institution. Der synes således at være større opbakning til at støtte op om nye aktiviteter blandt skoler/kommunale institutioner, mens foreningerne omvendt er mere interesseret i, at man tilgodeser de arrangører, som allerede har tider. Foreningers ønske om at tilgodeser de aktører, der allerede har tider, skal ses i lyset af, at det netop

Figur 2.16. Arrangørernes holdning til fordelingen af tider i idrætsfaciliteter.

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Lejre Kommune.' (n = 65 (47 foreningerne, 8 skoler og 10 kommunale institutioner)).

er foreninger, som har tider i en facilitet, som er blevet stillet spørgsmålet, og det har eksempelvis ikke været muligt at undersøge, hvordan nye foreninger svarer.

- Hver anden forening (49 pct.) er meget enige/enige i, at de i højere grad gerne vil være en del af processen med at fordele tider. Det er en markant større tilslutning, end man ser blandt skoler/kommunale institutioner. Det kan hænge sammen med, at få foreninger har egne faciliteter, som de selv administrerer, og at den begrænsede tilslutning blandt eksempelvis skoler skyldes, at de i dagtimerne i praksis allerede selv fordele og booker de tider, de har behov for.
- Godt hver anden forening og skole/kommunale institution vurderer, at børn og unge skal tilgodeses før voksne ved lokale- og anlægsfordelingen, mens hovedparten svarer både/og. Folkeoplysningsloven placerer børn og unge før end voksne, og skoler/kommunale institutioner har primært aktiviteter for børn og unge, og i det perspektiv er det måske en smule overraskende, at en del arrangører svarer både/og. Det kan dog hænge sammen med, at en del foreninger også har aktiviteter for voksne, samt at der trods alt findes tilstrækkeligt med faciliteter til, at man mener, at såvel børn og unge som voksnes behov bør kunne imødekommes. Arrangørernes vurdering peger i hvert fald på, at

faciliteterne ikke kun skal sigte på børn og unges behov, men i et vist omfang også skal medtage andre borgergrupper.

- Når det kommer til antallet af deltagere, svarer 43 pct. af foreningerne og 53 pct. af skoler/kommunale institutioner, at de enten er meget enig/enig i, at aktiviteter med mange deltagere, som kan fylde faciliteterne ud, bør tilgodeses før aktiviteter, hvor forholdsvis få deltagere benytter faciliteterne. Selvom der generelt er tilslutning hertil, er der altså også en del foreninger, som mener, at man ikke alene kan foretage fordeling ud fra antallet af deltagere, og at man også bør medtage andre forhold i fordelingen. Det kan hænge sammen med, at der er stor forskel på aktiviteter og antallet af aktive i forskellige typer af foreningsaktiviteter. I udgangspunktet vil der være stor forskel på, hvor mange der er aktive til forskellige former for boldspil sammenlignet med eksempelvis ketcherspil som tennis.
- Hvorvidt arrangører, som har haft en tid i en facilitet i lang tid, skal tilgodeses i fordelingen af tider, splitter foreninger og skoler/kommunale institutioner. Foreningerne er større tilhænger af, at man holder fast i de tidligere fordelinger, mens skoler/kommunale institutioner i overvejende grad er meget uenig/uenig heri. Den er en væsentlig forskel og afspejler muligvis ret forskellige forhold ved at arrangere og være henholdsvis en forening og en skole/kommunal institution. Mange foreninger vil gerne have faste rammer med de samme tider år efter år, mens skoler/kommunale institutioner i højere grad er vant til at lægge et nyt skema fra år til år. Skal såvel foreninger som skoler/kommunale institutioners ønsker tilgodeses, kræver det altså et ret fleksibelt system.
- Det er kun foreningerne, som er blevet bedt om at vurdere, hvorvidt foreninger, som kan markere sig på eliteplan, skal tilgodeses i tildeling af træningstider. Det er der begrænset tilslutning til, og det er således kun lige under hver fjerde forening (23 pct.), som er meget enig/enig heri. Hver tredje forening (34 pct.) er modsat meget uenig/uenig i, at det skal være en bevæggrund for tildeling af mere træningstid. En stor del af foreningerne svarer altså her både/og eller ved ikke/ikke relevant.
- Endelig er arrangørerne blevet spurgt, om det i højere grad skal være muligt at give plads til dem, der ikke dyrker deres idrætsaktivitet i en forening. Det er meget få arrangører meget enige/enige i. Godt hver anden skole/kommunal institution svarer både/og til spørgsmålet, mens hovedparten af foreningerne (63 pct.) er meget uenige/uenige heri.

Holdning til faciliteternes drift og brug

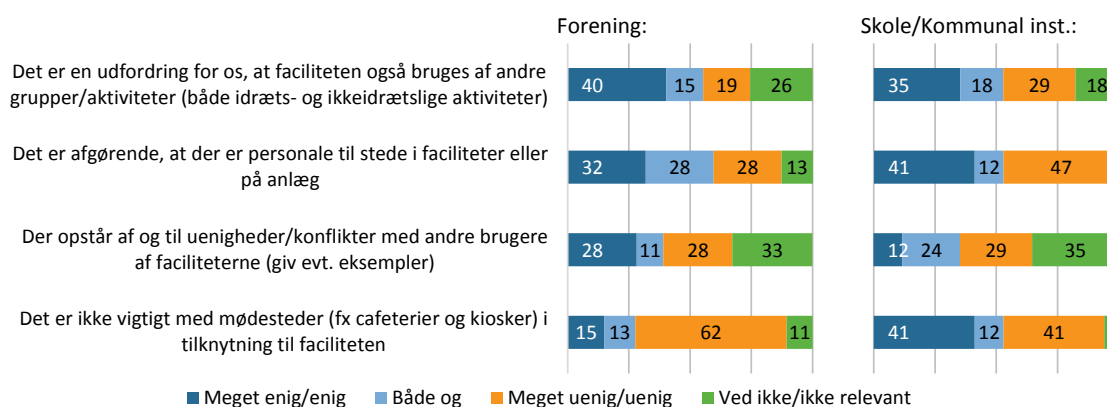
Arrangørerne er også blevet spurgt til, hvordan de oplever at bruge faciliteter samt, hvordan de ser på driften af dem.

En ret stor del af arrangørerne (40 pct. af foreningerne og 35 pct. af skoler/kommunale institutioner) opfatter det som en udfordring, at der er andre brugere af den/de faciliteter, som de også benytter (se figur 2.17). En del svarer dog ved ikke/ikke relevant, men samlet set

peger det på, at der kan være udfordringer med samarbejdet mellem forskellige arrangører på de enkelte faciliteter.

Det er vigtigere for skoler/kommunale institutioner, at der er personale til stede på de faciliteter de benytter, mens en ud af fire foreninger er meget enige/enige i, at der af og til opstår uenigheder eller konflikter med andre brugere. Det er ikke lige så udbredt blandt skoler/kommunale institutioner. Endelig ønsker en ret stor del af foreningerne, at der er behov for mødesteder på faciliteterne. Det betyder også noget for en del skoler/kommunale institutioner, men ligeså mange angiver, at det ikke betyder noget for dem.

Figur 2.17. Arrangørernes holdning til fordelingen af tider i idrætsfaciliteter.

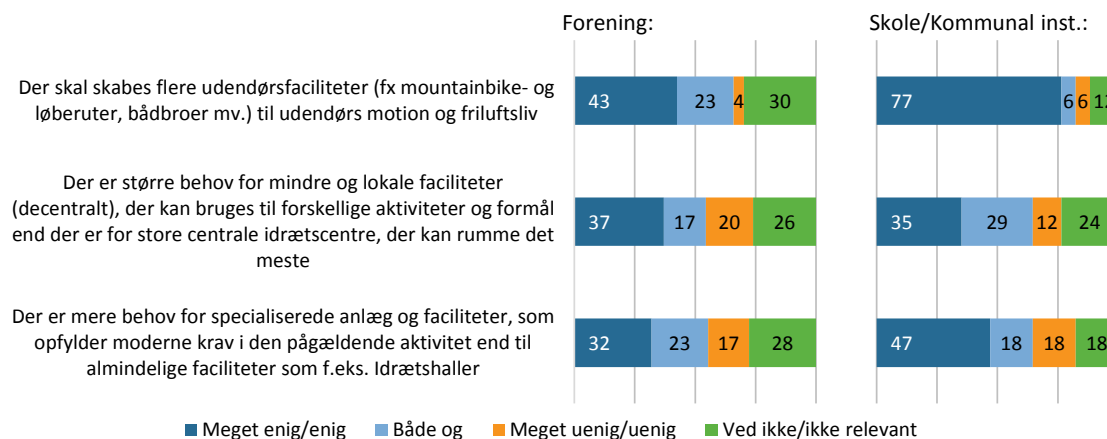

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Lejre Kommune.' (n = 65 (47 foreningerne, 8 skoler og 10 kommunale institutioner)).

Ønsker til idrætsfaciliteter i fremtiden

Endelig skulle arrangørerne forholde sig til en række udsagn om ønsker til faciliteter i fremtiden. Der er visse forskelle på tværs af arrangørtyper, og der er generelt stor tilslutning blandt skoler/kommunale institutioner (77 pct.) til at skabe flere udendørsfaciliteter til udendørs motion og friluftsliv, mens lidt færre end hver anden forening (43 pct.) er meget enig/enig heri. Det er dog meget få foreninger, som synes, at det er en dårlig ide (4 pct.). Det er ikke overraskende, at der er ret stor tilslutning hertil blandt skoler/kommunale institutioner, og forskellige former for udendørsfaciliteter vil formentligt være noget, som passer godt i den form for aktiviteter, som skoler/kommunale institutioner har.

Et flertal - godt hver tredje forening og skole/kommunale institution - er meget enig/enig i, at der er større behov for mindre lokaler og lokale faciliteter frem for større centrale idrætscentre, som kan rumme det meste. En fjerdedel af arrangørerne finder dog ikke spørgsmålet relevant eller svarer ved ikke samtidig med, at en del også svarer både/og. Med baggrund i svarene er der ikke noget entydigt ønske om det ene eller det andet fra arrangørerne.

Figur 2.18. Arrangørernes holdning til fordelingen af tider i idrætsfaciliteter.

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Lejre Kommune.' (n = 65 (47 foreningerne, 8 skoler og 10 kommunale institutioner)).

Skoler/kommunale institutioner efterspørger i højere grad end foreninger specialiserede anlæg og faciliteter, der opfylder nutidens krav frem for almindelige idrætshaller. Det kan umiddelbart virke overraskende, da foreningsidrætten ellers er kendetegnet ved at have ret specifikke krav til faciliteter, men det kan hænge sammen med, at en ret stor del af foreningerne netop efterspørger mere plads og tid i idrætshaller.

Opsummering

Denne del af undersøgelsen har fokuseret på foreninger og brugere af idrætsfaciliteter i Lejre Kommune, som ud over foreninger også inkluderer skoler og kommunale institutioner (f.eks. vuggestuer, børnehaver og SFO'er) (samlet betegnet 'arrangører').

Foreningerne i Lejre Kommune er lokalt orienteret og flertallet har en mindre del af kommunen som deres virkeområde. I sammenligning med andre kommuner i Region Hovedstaden (Ballerup, Halsnæs og Gladsaxe Kommune) er foreningerne i Lejre Kommune meget lokale. Det er ikke til at sige, om det ene eller det andet hænger sammen med og fordrer/hindrer et velfungerende foreningsliv, men det er selvsagt væsentlig at have for øje i forhold til planlægning på idrætsområdet. Dertil kommer, at langt hovedparten af foreningerne er optaget af at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet, ligesom det også er vigtigt for dem at være synlige. Det er også vigtigt for mange foreninger at arbejde sammen med andre lokale foreninger og bidrage til den generelle udvikling i deres lokalsamfund.

Otte ud af ti foreninger ser positivt på fremtiden, og tæt ved hver anden forening forventer, at de i fremtiden vil få et stigende antal medlemmer. Det står også ok til med de frivillige. Hver anden forening har de seneste fem år haft et uændret antal frivillige, mens ca. en fjerdel har fået hhv. flere og færre. De fleste foreninger er tilfredse med foreningens generelle økonomi og deres evne til at skabe egenindtægter, mens det til gengæld er de færreste foreninger, som er tilfredse med den offentlige støtte. Et af de områder, som foreningerne er særligt

bekymret ved, er adgangen til gode faciliteter frem over. Godt hver anden forening svarer, at det bliver en udfordring/problem fremover.

Idrætsfaciliteter er en kerneopgave på idrætsområdet i kommuner, og det er ikke kun foreninger, som gør brug af faciliteter, men også skoler og kommunale institutioner. Derfor er de også blevet stillet en række spørgsmål om brugen af og syn på faciliteter. Det er væsentligt her at notere, at der er forskel på, hvordan forskellige grupper af arrangører får adgang til faciliteter. Foreninger tildeles tider efter folkeoplysningsloven, mens skoler primært benytter faciliteter, de selv administrerer i dagstimerne, mens kommunale institutioner typisk låner eller lejer sig ind.

Hal/sal er den facilitet, som er mest benyttet af de forskellige grupper af arrangører efterfulgt af fodboldbaner. Til forskel fra mange andre kommuner ser man ingen foreninger benytte en svømmehal, hvilket selvsagt hænger sammen med, at en sådan ikke findes i kommunen. Der er særligt mange skoler og kommunale institutioner, som gør brug af offentlige udendørsarealer, mens det ikke er så udbredt blandt foreninger. Endelig er der få arrangører, som på fast basis benytter faciliteter i nabokommuner.

Foreninger, skoler og kommunale institutioner er også blevet spurgt til, hvorvidt de eksisterende faciliteter dækker deres behov. Her svarer hver anden forening ja, mens det er to ud af tre skoler og otte ud af ti kommunale institutioner. Til dette spørgsmål har det været muligt at komme med uddybende kommentarer, og her er det særligt et ønske om mere haltid (f.eks. via bedre benyttelse af eksisterende haller eller en ekstra, ny hal), der pointeres. En del kommentarer går også på mere specifikke ønsker omkring udendørs faciliteter som boldbaner og støttefaciliteter til løbe- og vandaktiviteter.

Alle arrangører er også blevet bedt om specifikt at forholde sig til, hvordan de vurderer haller/sale og fodboldbaner på græs. Blandt de vigtigste punkter er tiden i de to typer af faciliteter samt deres stand, og generelt gælder, at disse parametre vurderes som meget vigtige, og at der er lidt mindre tilfredshed hermed. Generelt er der lidt større tilfredshed med fodboldbaner på græs i sammenligning med haller/sale.

Endelig blev alle arrangører stillet en række spørgsmål om prioritering af tider mellem arrangører, fordeling af midler og sigtet med den kommunale idrætspolitik. Der tegner sig her et billede af, at det primært er lokale aktører, som skal have tider i faciliteterne, og som udgangspunkt skal fordelingen tage afsæt i de tidligere års tildeling. Børn og unge skal – som det også står i folkeoplysningsloven – prioriteres før voksne, og det skal være muligt for nye tiltag, hold og aktiviteter at få tildelt tider. En større andel af skoler og kommunale institutioner ser gerne, at der bliver etableret flere udendørsfaciliteter, mens et flertal af såvel foreninger som skoler og kommunale institutioner synes, at der er større behov for mindre og lokale faciliteter frem for store idrætscentre, samt at der er behov for flere specialiserede anlæg, som opfylder moderne krav frem for f.eks. en almindelig idrætshal. Det sidste kan virke modsat ønsket om mere haltid/nye haller, men kan hænge sammen med, at arrangørerne ønsker bedre mulighed for indendørsaktiviteter, og at det samtidigt skal være muligt at tilgodese specialiserede behov.

DELRAPPORT 3
—
SKOLEELEVERNES
IDRÆTS- OG FRITIDSVANER

Indledning

Denne analyse ser på idrætsdeltagelsen blandt børn på 4. til 9. klassetrin i Lejre Kommune. Børnene har via kommunens folkeskoler samt én privatskole og én specialskole besvaret et spørgeskema i marts måned 2015, som omhandler deres deltagelse i sport og motion i fritiden, brug af faciliteter samt et mindre afsnit til sidst om holdninger til idræt i skolen – særligt i forbindelse med folkeskolereformen. Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle og ser også på lokale forskelle på baggrund af Lejre Kommunes lokalområder.

Metode

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført elektronisk, og eleverne fik mulighed for at besvare skemaet i en undervisningstime under vejledning af en lærer. Alle folkeskoler i kommunen samt én specialeskole og en privatskole har deltaget i undersøgelsen¹⁶.

Til hver skole blev der sendt en udførlig vejledning til klasselærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og de blev opfordret til at hjælpe elever, der havde behov for hjælp til at gennemføre undersøgelsen. Vejledningen indeholdt et internetlink til undersøgelsen, som eleverne havde adgang til via en computer. Børnene blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Dette har især betydning i forhold til antallet af svar på brugen af faciliteter, da børn, som ikke har angivet at dyrke nogen aktiviteter inden for det seneste år, ikke har modtaget spørgsmål om, hvilke faciliteter de benytter.

Derfor varierer antallet af svar på de enkelte spørgsmål, hvilket fremgår i de enkelte tabeller og figurer, hvor 'n' angiver antallet af respondenter, som har svaret på det enkelte spørgsmål. Kun respondenter, som er nået til sidste spørgsmål i undersøgelsen, er inkluderet i de følgende analyser.

Tabel 3.1 herunder viser en oversigt over svarprocenter opdelt på skole og klassetrin. Svarprocenten er samlet set tilfredsstillende (73 pct.), men med noget variation mellem skolerne.

I alt har 1.381 børn og unge i 4. - 9. klasse (inkl. specialklasse)¹⁷ gennemført hele spørgeskemaet, og analyserne er baseret på disse 1.381 elever. Alle klassetrin mellem 4. og 9. klasse er repræsenteret, og lige mange drenge og piger har svaret på spørgeskemaet. Aldersgennemsnittet er 12,6 år med tre respondenter på 9 år (tæller med i aldersgruppe '10-12 år') og to respondenter på henholdsvis 17 og 18 år (tæller med i gruppen '16 år').

¹⁶ Osted Fri- og Efterskole har ikke deltaget.

¹⁷ Der er ingen 10. klasser i kommunen. Alligevel har to elever svaret, at de går i 10. klasse.

Tabel 3.1: Undersøgelsens datagrundlag

		Antal elever	Antal svar	Svarprocent
KLASSETRIN	4. klasse	361	287	80
	5. klasse	333	264	79
	6. klasse	298	246	83
	7. klasse	301	176	58
	8. klasse	285	217	76
	9. klasse	266	219	82
	10. klasse	0	2	
	Specialklasse		39	
SKOLE	Allerslev Skole	379	278	73
	Bramsnæsvigskolen	236	154	65
	Firkløverskolen	45	29	64
	Hvalsø Skole	408	312	76
	Kirke Hyllinge Skole	248	154	62
	Kirke Saaby Skole	178	144	81
	Osted Skole	153	130	85
	Sofiehøj Friskole	98	36	37
	Trællerupskolen	177	141	80
	Anden skole		3	
	Total	1.907	1381	72

Lokale forskelle

Analyserne ser nærmere på forskelle og ligheder mellem Lejre Kommunes syv lokalområder. Det drejer sig om Lejre, hvor Allerslev Skole hører til, Bramsnæsvig, hvor Bramsnæsvigskolen og Firkløverskolen hører til, Gevninge, hvor Trællerupskolen hører til, Hvalsø, hvor Hvalsø Skole hører til, Kirke Hyllinge, hvor Kirke Hyllinge Skole og Sofiehøj Friskole hører til, Kirke Såby, hvor Kirke Saaby Skole hører til og Osted, hvor Osted Skole hører til. På grund af det frie skolevalg i Lejre Kommune kan man ikke udelukke, at nogle børn ikke bor i det lokalområde, hvor skolen hører til, og man skal derfor holde sig for øje, at analyserne er lavet på baggrund af skoletilhørsforhold og ikke elevernes bopæl.

Kønssammensætningen varierer mellem de syv lokalområder. Der er flest drenge i Kirke Hyllinge (55 pct.) og flest piger i Gevninge (59 pct.). Aldersgennemsnittet varierer marginalt mellem de syv lokalområder, fra 12 år og fire måneder blandt børn og unge i Gevninge til 12 år og ti måneder i Osted. Det bunder i, at der blandt besvarelsene fra Osted er en lille overvægt af teenagere (55 pct.), mens der i Gevninge er en overvægt af yngre børn (56 pct. under 13 år) og ingen respondenter over 15 år. Disse variationer kan i nogen grad ligge bag ved forskelle ved lokalområderne og vil derfor løbende blive taget med i beskrivelserne af tallene.

Sammenligninger med landstal

Analyserne fra Lejre Kommune kan i nogle tilfælde sammenlignes med nationale tal fra undersøgelsen 'Danskernes motions- og sportsvaner 2011' (Laub, 2013), som er den seneste landsdækkende undersøgelse på området. Eventuelle forskelle skal tages med forbehold for fire års forskel i indsamlingstidspunkt. Samtidig afviger metoderne, da landsundersøgelsen i 2011 blev sendt til børn og unge mellem 7 og 15 år¹⁸, som blev bedt om at udfylde spørgeskemaet sammen med en forælder. I denne kommuneundersøgelse er skemaet udfyldt i skoletiden med en lærer til hjælp.

Samtidig er svarprocenten noget højere i denne undersøgelse med 73 pct. svar fra børn og unge i Lejre Kommune i forhold til knap 50 pct. i den landsdækkende undersøgelse (Laub, 2013). Antager man, at børn og forældre med interesse for sport og motion er mere tilbøjelige til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse end børn og forældre, som ikke dyrker sport eller motion, vil det give en overrepræsentation af idrætsaktive i landsundersøgelsen, hvor kun halvdelen af respondenterne har svaret på skemaet. Derfor kan man forvente, at analyserne blandt børn og unge i Lejre Kommune vil vise en moderat lavere deltagelse, men det vil sandsynligvis også vise et mere reelt billede af idrætsvanerne blandt børn og unge i 4. - 9. klasse (inkl. specialklasse). Af den grund vil analyserne også forholde resultaterne til analyser i andre kommuner, som er blevet foretaget sideløbende med undersøgelsen i Lejre Kommune og med samme metode. Disse øvrige kommuner er Varde, Ballerup, Greve, Halsnæs og Gladsaxe.

Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?

Det centrale spørgsmål, der afdækker idrætsdeltagelsen lyder: Dyrker du normalt idræt, sport eller motion? Forud for dette spørgsmål præciserer spørgeskemaet, at spørgsmålene handler om idræt, sport og motion i fritiden (altså uden for skoletiden).

I Lejre Kommune angiver 79 pct. af alle børn og unge i 4.-9. klasse, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (se tabel 3.2).

Tabel 3.2: Overordnet deltagelse i idræt, sport eller motion i Lejre Kommune (pct.)

n = 1.381	Total	Køn		Alder			Landsplan		
		Drenge	Piger	10-12 år*	13-15 år	16 år**	10-12 år	13-15 år	16 år
Ja	79	78	80	81	76	74	86	81	70
Ja, men ikke for tiden	13	13	13	12	14	16	7	12	21
Nej	9	10	7	7	10	10	7	7	9

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i henholdsvis Lejre Kommune og på landsplan (n=1.381).

* Inklusive tre respondenter på ni år.

** Inklusive to respondenter på henholdsvis 17 og 18 år.

¹⁸ I denne undersøgelse benyttes samme alderskategoriseringer som i landsundersøgelsen (10-12 år og 13-15 år)

Som det fremgår af tabel 3.2 er drenge og piger i Lejre Kommune nogenlunde lige idrætsaktive. Omvendt falder andelen af idrætsaktive i takt med stigende alder. Det skal dog bemærkes, at undersøgelsen ikke følger de samme børn og unge over tid. Derfor er 'fracfaldet' et udtryk for, at ældre børn og unge er mindre idrætsaktive end yngre børn på undersøgelsestidspunktet.

Tallene indikerer lidt færre idrætsaktive 10-15-årige og omvendt lidt flere idrætsaktive 16-årige end tilsvarende på landsplan. Her skal man dog holde de metodiske forbehold in mente, som blev beskrevet i indledningen af analysen.

Sociale forskelle

Generelt hænger børn og unges idrætsdeltagelse i høj grad sammen med deres sociale baggrund. Adskillige studier viser, at børns idrætsdeltagelse er påvirket af forældrenes socio-økonomiske status og egen interesse for sport eller motion¹⁹. Desuden viser en række studier af kulturelle forskelle, at etnicitet dels påvirker tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, og dels måderne hvorpå aktiviteterne organiseres (Ibsen & Fehsenfeld, 2013). Derfor er det relevant at have disse faktorer for øje, når man kigger nærmere på børn og unges idrætsdeltagelse.

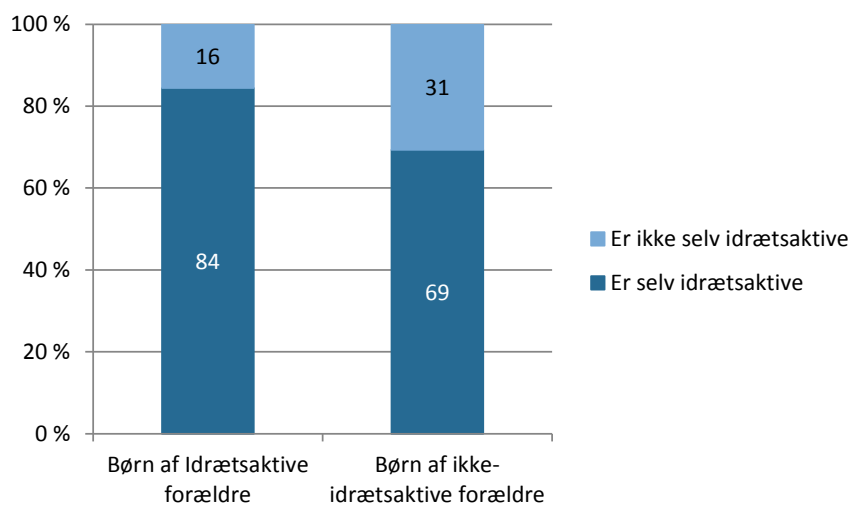
I denne undersøgelse er børnene og de unge blevet stillet fire spørgsmål om deres sociale baggrund. For det første blev de bedt om at angive, hvorvidt deres mor og far er født i Danmark, Sverige, Norge, Finland eller Island, i et andet land i Europa eller i et andet land uden for Europa. For det andet skulle de svare på, hvorvidt deres mor og far har et arbejde, for det tredje om de bor sammen med begge forældre, den ene eller på skift, og endelig for det fjerde, om mor, far eller evt. søskende dyrker sport eller motion.

Der viser sig ikke nogen entydig signifikant sammenhæng mellem forældres oprindelsesland og børnenes idrætsdeltagelse i undersøgelsen blandt børn og unge i Lejre Kommune. Undersøgelsen indeholder så relativt få børn med forældre med ikke-europæisk baggrund, at der ikke er grundlag for nærmere analyse. Større nationale undersøgelser peger dog på, at idrætsdeltagelse generelt er lavere blandt børn med ikke-europæisk baggrund end børn af etnisk danske forældre, og forskellene er særligt fremtrædende blandt pigerne (Ibsen et al. 2015).

Børn og unge i Lejre Kommune, hvor begge forældre er i arbejde, er væsentligt oftere idrætsaktive (80 pct.) end børn i familier, hvor den ene eller begge forældre står uden for arbejdsmarkedet (69 pct.). Børnene og de unges boligsituation spiller også en rolle for idrætsdeltagelsen, således at børn og unge, der bor sammen med både mor og far, lidt oftere er idrætsaktive (81 pct.) end skilsmissebørn, der bor på skift hos mor og far (78 pct.), og børn og unge, der bor sammen med den ene forælder alene (71 pct.). Afvigelse fra kernefamilien kan altså være en barriere for regelmæssig idrætsdeltagelse.

Som figur 3.1 herunder viser, er der også i høj grad sammenhæng mellem børn og unges egen idrætsdeltagelse og deres øvrige families ditto. Det er ikke til at sige entydigt, at inspirationen kun går fra forældre til børn, men der er ingen tvivl om, at forældre med en idrætsaktiv hverdag også i højere grad har børn med en idrætsaktiv hverdag.

¹⁹ En lang række forskningstitler om emnet er samlet i Ibsen et al., 2015.

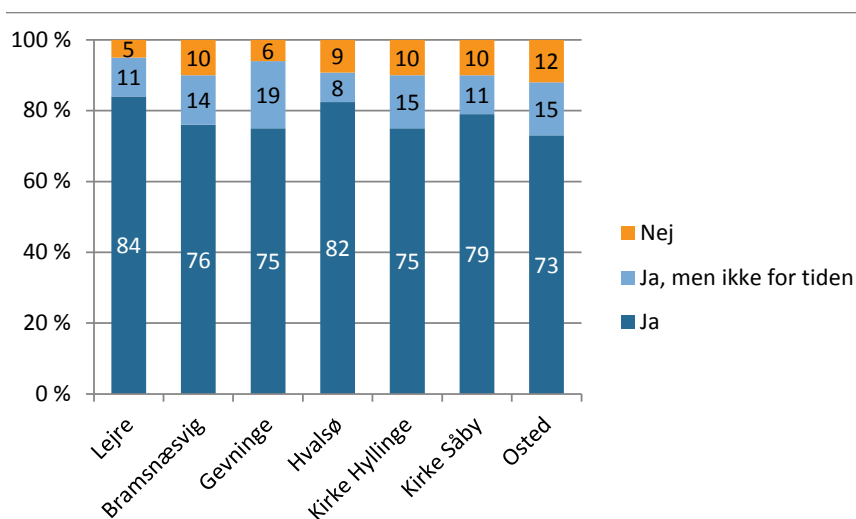
Figur 3.1: Sammenhæng mellem forældre og børns idrætsaktivitet (pct.)

Figuren viser andelen af børn og unge i Lejre Kommune, der er henholdsvis idrætsaktive (mørkeblå søjler) og ikke-idrætsaktive (lyseblå søjler) afhængig af, om forældrene er idrætsaktive (n=1.381).

Lokale forskelle

Idrætsdeltagelsen blandt børn og unge varierer en smule mellem de syv lokalområder i Lejre Kommune. Der er flest idrætsaktive børn og unge i Lejre (84 pct.) efterfulgt af Hvalsø (82 pct.), Kirke Såby (79 pct.), Bramsnæsvig (76 pct.), Kirke Hyllinge (75 pct.), Gevninge (75 pct.). Der er færrest idrætsaktive i Østed (73 pct.).

I Bramsnæsvig finder man interessant nok mange idrætsaktive i aldersgruppen 10-12 år (85 pct.), mens andelen blandt de 13-16 årige ligger lavere end i de andre lokalområder (66 pct.). I dette lokalområde er man tilsyneladende rigtig gode til at rekruttere de yngre børn til idrætsaktiviteter, mens teenagerne i større stil end andre lokalområder vælger idrætten fra.

Figur 3.2: Forskelle i idrætsdeltagelse på tværs af lokalområder (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' fordelt på de syv lokalområder i Lejre Kommune (n=1.378).

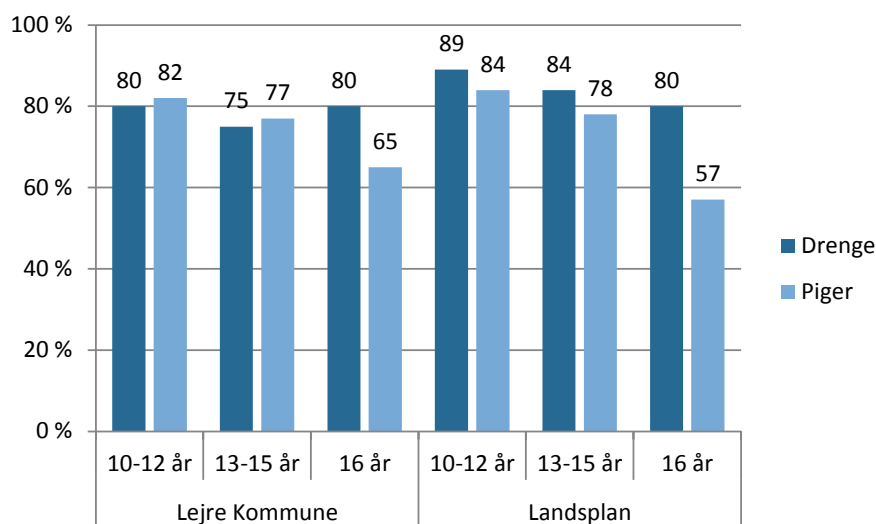
Idrætsdeltagelse i Lejre sammenlignet med landstal

De 79 pct. idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune er lidt færre end de 84 pct., som på landsplan angav at være idrætsaktive i 2011 baseret på samme klassetrin²⁰. Som nævnt i metodeafsnittet kan forskellene dog skyldes to forskellige indsamlingsmetoder med en lavere svarprocent i landsundersøgelsen, og andelen på 79 pct. idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune er derfor i praksis høj i forhold til andre kommuner, som har foretaget samme undersøgelse sideløbende med undersøgelsen i Lejre Kommune: Varde Kommune (76 pct.), Greve Kommune (75 pct.), Gladsaxe Kommune (74 pct.), Halsnæs Kommune (72 pct.) og Ballerup Kommune (71 pct.) (se appendiks 3.1).

I sammenligning med øvrige aktuelle undersøgelser fra andre kommuner ser Lejre Kommune altså ud til at være hjemsted for en stor andel idrætsaktive børn og unge. Lidt flere piger end drenge angiver at være idrætsaktive, men forskellen mellem kønnene er ikke signifikant²¹. Det skal ligeledes bemærkes, at der i Lejre Kommune er en relativt lille forskel på andelen af idrætsaktive i aldersgruppen 13-15 år og 16-årige sammenlignet med landstallene, hvor en langt større andel af de 16-årige angiver, at de er idrætsaktive, men 'ikke for tiden'.

I Lejre Kommune er andelen af idrætsaktive størst blandt de 10-12-årige (81 pct.), mens 76 pct. blandt de 13-15 årige og 74 pct. blandt de 16-årige dyrker idræt. Som det fremgår af figur 3.3, er drengenes idrætsdeltagelse nogenlunde stabil på tværs af aldersgrupper. Derimod angiver markant færre 16-årige piger end yngre piger at være idrætsaktive – en tendens der også ses på landsplan²².

Figur 3.3: Andele blandt drenge og piger i forskellige aldersgrupper, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.)

Figuren viser andelen, der har svaret 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn, alder og fordelt på henholdsvis Lejre Kommune (n=1.381) og landsplan (n=2.015).

20 På landsplan indgår kun børn op til og med 15 år, mens der i Lejre Kommune er 70 respondenter på 16, 17 eller 18 år. Ser man udelukkende på børn op til 15 år i Lejre Kommune, forbliver andelen af idrætsaktive 79 pct. Forskellen mellem aldersgrupperne i den landsdækkende undersøgelse og undersøgelsen i Lejre Kommune kan altså ikke forklare forskellen mellem tallene.

21 Af de andre kommuneundersøgelser er det kun i Varde, hvor en større andel af piger (79 pct.) end drenge (74 pct.) angiver at være idrætsaktive.

22 Da der er relativt få 16-årige respondenter skal opgørelserne for denne aldersgruppe tages med forbehold.

Hvilke aktiviteter dyrker børn og unge i Lejre Kommune?

I undersøgelsen er børn og unge blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke nødvendigvis aktiviteter, som de dyrkede på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet. På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive børn og unge, i det hele 91 pct. har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 79 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '... inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de børn og unge, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'

De følgende opgørelser over aktiviteter er beregnet som andele ud af hele stikprøven og giver derved en fornemmelse af, hvor mange børn og unge ud af samtlige 4.-9. klasser i Lejre Kommune, der dyrker de forskellige aktiviteter.

Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge i Lejre Kommune (34 pct.). Det gælder både blandt drenge og piger. Halvdelen af alle drenge (50 pct.) og knap hver femte pige (18 pct.) angiver, at de spiller eller har spillet fodbold regelmæssigt inden for det seneste år.

De efterfølgende populære idrætter på listen er gymnastik (18 pct.), svømning (14 pct.) styrketræning (13 pct.) og badminton (13 pct.), men disse aktiviteter kommer altså ikke i nærheden af fodboldens popularitet og udbredelse generelt blandt børn og unge i Lejre Kommune.

Nogle idrætter er nogenlunde lige udbredte blandt drenge og piger. Det gælder eksempelvis styrketræning og svømning. Omvendt er der inden for en række idrætter store forskelle i deltagelsen mellem drenge og piger. Fodbold er i høj grad 'drengedomineret', men dog også populært blandt pigerne. Til gengæld ser man kun meget få drenge i populære 'pigeidrætter' som gymnastik, ridning og dans. Mens drengene samler sig om få idrætter, og især fodbold, er pigerne i højere grad spredt ud over flere idrætsgrene.

Aldersmæssigt ser man også væsentlige forskelle, som til en vis grad kan tages som udtryk for, at børn skifter prioriteter og interesserer, når de kommer i teenagealderen. Fodbold bibeholder sin store popularitet, mens svømning og gymnastik har væsentligt færre aktive blandt teenagerne. Omvendt stiger tilslutningen til idrætter som styrketræning, løb og til en vis grad badminton, som alle er mere populære idrætter blandt kommunens teenagerne end blandt yngre børn.

Således kan svarene fra børn og unge i Lejre Kommune tages som udtryk for en generel tendens, som også kommer til udtryk i tallene på landsplan. Det er en generel tendens til, at der allerede i 13-15-års-alderen sker store forandringer i børn og unges idrætsvaner, og at typiske foreningsidrætter i høj grad udskiftes med mere fleksible og individuelle aktiviteter som styrketræning og løb. Denne udvikling hænger i høj grad sammen med udviklingen fra barn til ung med tilhørende store forandringer i fysik, individualitet, venskaber og hverdag. En større mængde forskningslitteratur beskæftiger sig mere indgående med idræt i denne omskiftelige fase i livet (Pilgaard, 2012; Ibsen et al., 2015).

Tabel 3.3: Børn og unges deltagelse i forskellige idræts-, sports- eller motionsaktiviteter

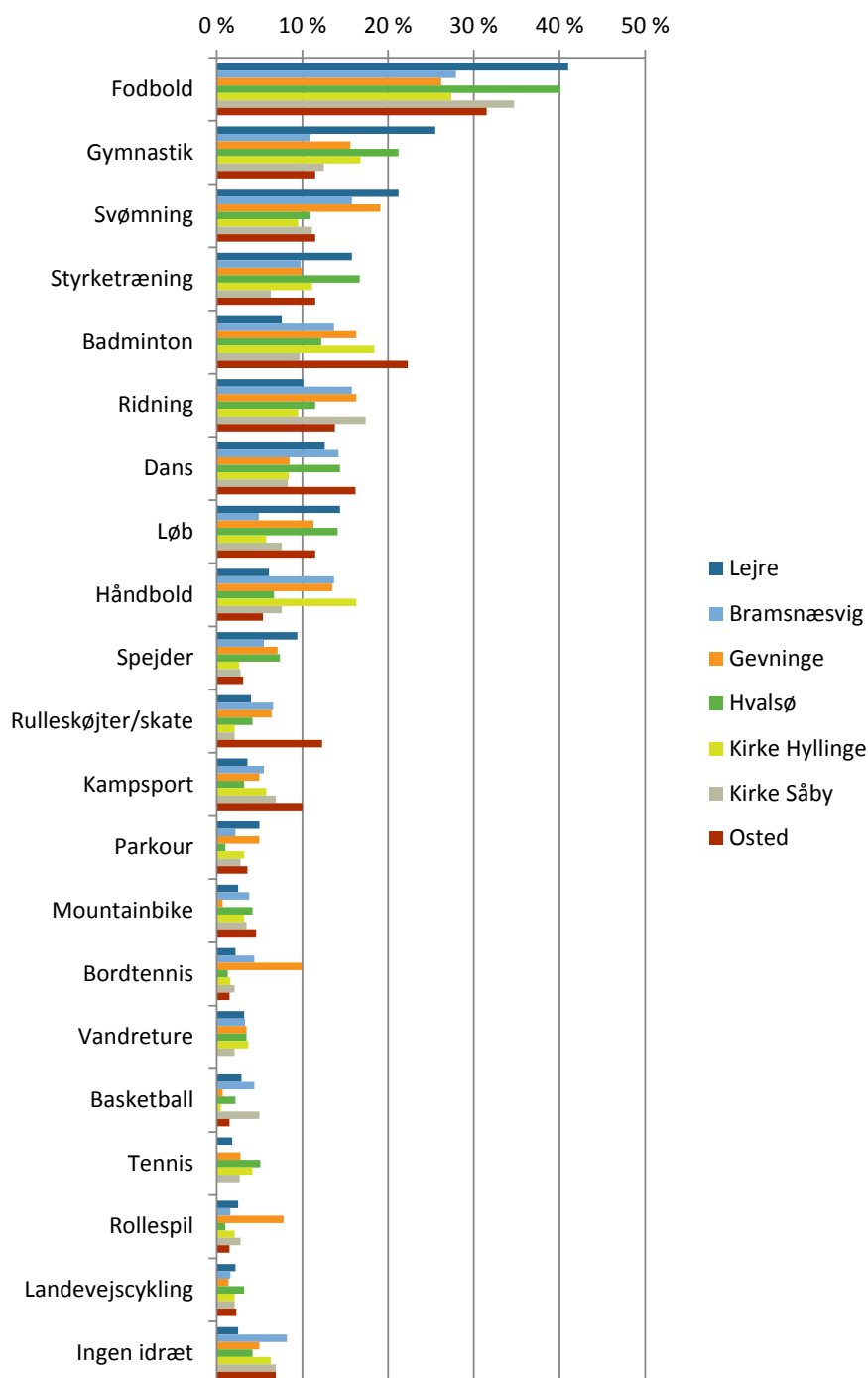
	n = 1.381	Lejre Kommune					Landsplan			
		Total	Køn		Alder			Alder		
			Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	10-12 år	13-15 år	16 år
Fodbold	34	50	18	32	37	34	45	44	26	
Gymnastik	18	7	28	23	13	10	25	18	20	
Svømning	14	13	16	19	10	4	39	17	7	
Styrketræning	13	13	12	4	21	33	6	20	40	
Badminton	13	18	9	12	14	20	16	19	10	
Ridning	13	<1	25	14	12	9	10	9	3	
Dans	12	1	24	14	11	4	13	12	12	
Løb	11	8	14	6	15	21	16	27	35	
Håndbold	10	8	11	9	11	9	21	18	11	
Spejder	6	5	7	9	4	0	-	-	-	
Rulleskøjter, skate, wave, løbehjul	5	4	6	5	5	3	18	10	5	
Kampsport	5	7	4	5	5	7	7	7	10	
Parkour	3	6	<1	3	3	4	3	4	0	
Mountainbike	3	5	1	2	4	6	3	3	3	
Bordtennis	3	5	1	3	4	1	9	7	3	
Vandreture	3	2	4	2	4	6	10	8	10	
Basketball	3	4	1	1	4	4	5	7	8	
Tennis	3	3	2	2	3	3	7	8	3	
Rollespil	3	4	<1	3	2	0	4	2	-	
Landevejscykling	2	3	2	1	3	6	3	6	7	
Golf	2	3	<1	2	2	1	3	3	8	
Aerobic/step og lign.	2	<1	3	1	2	1	3	6	12	
Atletik	1	<1	2	1	1	0	3	3	3	
Fiskeri	1	3	<1	1	1	6	5	4	2	
Kano, kajak, roning	1	2	<1	<1	1	3	1	2	6	
Spinning	<1	<1	<1	<1	<1	1	1	4	7	
Sejlsport	<1	<1	<1	<1	<1	0	2	2	2	
Skøjteløb (is)	<1	<1	<1	<1	<1	0	4	2	2	
Volleyball	<1	<1	<1	<1	<1	0	3	5	7	
Ingen idræt	5	6	5	5	6	7	6	6	5	

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på køn og alder og fordelt på henholdsvis Lejre Kommune (n=1.381) og på landsplan (n=2.018).

Lokale forskelle i aktivitetsvalg

Som det fremgår af figur 3.4, adskiller de syv lokalområder sig fra hinanden på en række idrætsaktiviteter. Fodbold er den mest populære aktivitet i alle syv lokalområder men særlig populært i Lejre og Hvalsø. Gevninge skiller sig ud med en relativt stor tilknytning til bordtennis og rollespil sammenlignet med de andre lokalområder. I Osted er rulleskøjter/-skate/-

Figur 3.4: Aktivitetsvalg på tværs af lokalområder (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på lokalområder i Lejre Kommune (n = 1.378).

wave/løbehjul mærkbart mere populært end i de andre områder. Ligeledes er der flest i dette område, som dyrker kampsport, badminton og dans. Kirke Hyllinge har den relativt største andel af aktive inden for håndbold.

Forskellene mellem lokalområderne finder man også inden for de enkelte køns- og aldersgrupperinger og skyldes altså ikke den køns- og aldersmæssige sammensætning i lokalområderne.

Aktivitetsvalg i Lejre Kommune i forhold til resten af landet

Deltagelsen i de fleste aktiviteter er lavere i Lejre Kommune end i opgørelsen på landsplan som illustreret i tabel 3.3. Samme mønster ser man i flere andre kommuner, og noget tyder på, at respondenterne i den landsdækkende undersøgelse fra 2011 har været tilbøjelige til at sætte mange kryds, formentlig fordi relativt mange af besvarelserne kommer fra idrætsinteresserede børn og unge. I 2011 dyrkede de aktive børn og unge i gennemsnit tre aktiviteter, mens aktive børn og unge i Lejre Kommune dyrker godt to (2,1) aktiviteter i gennemsnit. I sammenlignelige undersøgelser fra andre kommuner (Varde, Greve, Gladsaxe, Ballerup og Halsnæs) ligger det gennemsnitlige antal aktiviteter pr. aktivt barn/ung også nærmere to end tre. Det understreger, at en stor del af forskellen mellem tallene fra Lejre Kommune og tallene på landsplan kan skyldes metodiske forskelle.

I forhold til enkelte idrætter ser man dog nogle iøjnefaldende forskelle mellem Lejre Kommune og landsplan. Børn og unge i Lejre Kommune er tilsyneladende væsentligt sjældnere aktive inden for svømning, gymnastik, løb og håndbold, end det er tilfældet på landsplan. Omvendt ligger andelen, som dyrker styrketræning og ridning højere end landsgennemsnittet, hvilket giver et indtryk af, at netop disse aktiviteter står stærkt i Lejre Kommune.

Sammenligner man med de andre kommuneundersøgelser, er billedet også, at der en større andel i Lejre som styrketræner og går til ridning end i de andre kommuner. Den høje andel som styrketræner, er især interessant, når man tager kommunens få fitnesscentre i betragtning. Til gengæld ligner Lejre de andre kommuner i andelen af skolebørn som svømmer, på trods af at kommunen ikke har en svømmehal. Ligeledes ligger de også fint til i andelen, der dyrker løb, mens de har markant færre håndboldspillere end de har i Varde og i Halsnæs, men flere end i Gladsaxe, Ballerup og Greve.

Hvordan er idrætten organiseret?

Foreningsidrætten er den største organiseringsform blandt børn og unge idrætsudøvere. I alt 76 pct. af alle børn og unge i Lejre Kommune fra 4.-9. klassetrin har dyrket en eller flere aktiviteter som medlem af en idrætsforening inden for det seneste år. Godt en tredjedel (36 pct.) har været aktive 'på egen hånd' (dvs. selvorganiseret idræt for sig selv eller sammen med andre). En tiendedel af Lejre Kommunes børn og unge har dyrket idræt i privat regi, det vil sige i private eller kommercielle centre, som for eksempel fitnesscentre eller private danseskoler.

Som det fremgår af tabel 3.4 herunder, er drenge lidt oftere end piger aktive i foreninger, mens piger lidt oftere end drenge er aktive i privat regi. Drenge og piger i Lejre Kommune er nogenlunde lige ofte aktive på egen hånd. For alle aldersgrupper er foreningsidræt den mest benyttede organiseringsform. Ligesom for resten af landet, falder andelen af foreningsaktive

med alderen. Tallene i tabellen herunder indikerer også, at idræt på egen hånd og idræt i privat regi stiger i popularitet i takt med stigende alder. Det peger samlet set i retning af en tendens til en bevægelse fra foreningsorganiseret idræt til mere fleksible og uforpligtende aktivitets- og organiseringsformer i ungdomsårene. Forskellen i foreningsaktive yngre og ældre børn og unge er dog relativt beskedent sammenlignet med landsgennemsnittet, hvilket indikerer at en relativt stor andel af teenagerne i Lejre Kommune fastholder deres foreningsidræt selv om de supplerer med andre organiseringsformer.

Tabel 3.4: Organisering af idræt, sport og motion i Lejre Kommune (pct.)

	n = 1.381	Lejre Kommune					Landsplan		
		Køn		Alder			Alder		
		Total	Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	10-12 år	13-15 år
Forening	76	80	73	77	76	69	85	82	60
Privat	10	8	13	7	12	21	8	12	17
SFO/fritidsklub	9	12	5	10	7	7	18	7	-
På egen hånd	36	35	38	26	47	50	43	51	54
I anden sammenhæng	10	9	11	12	8	9	24	19	23

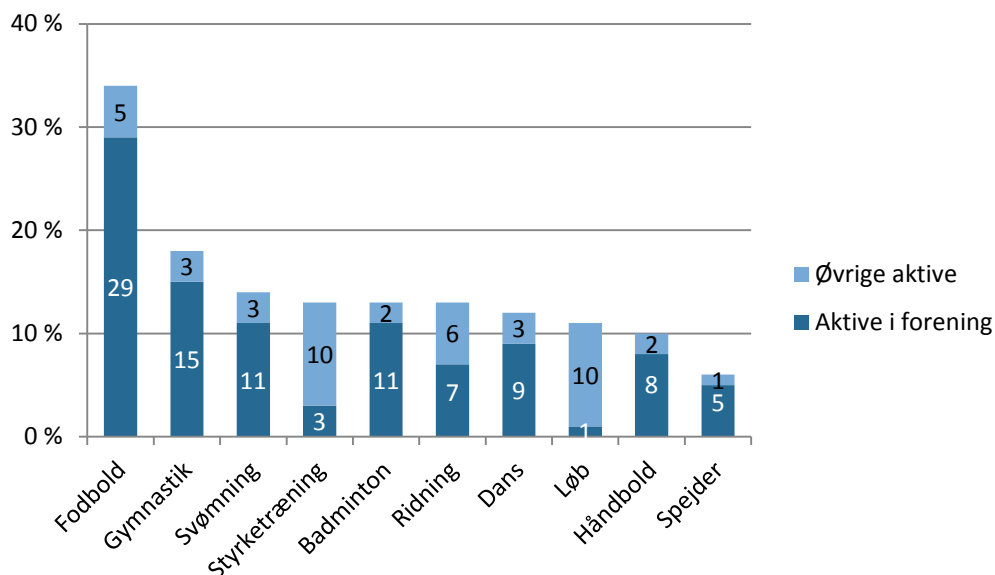
Tabellen viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på køn og alder. Sammenligning mellem Lejre Kommune (1.381) og landstal (n=2.018).

Foreningsdeltagelsen er i den følgende figur 3.5 illustreret inden for de ti mest populære idrætsaktiviteter blandt børn og unge i Lejre Kommune. Samlet set angiver 34 pct. af alle børn og unge i kommunen at spille fodbold, mens 29 pct. angiver at spille fodbold i foreningsregi. Det vil altså sige, at langt de fleste fodboldspillere er medlem af en fodboldforening, mens et mindretal spiller fodbold uden at være medlem af en forening. Det kan eksempelvis foregå i SFO/fritidsklub eller som selvorganiseret spil i fritiden. Gymnastik, badminton og svømning er andre eksempler på populære idrætsaktiviteter, der i høj grad er foreningsorganiserede. Men der findes også aktiviteter, som ikke er domineret af foreningsorganisering, særligt styrketræning og, men til en vis grad også ridning, som ofte finder sted i privat regi og på egen hånd, mens løb i høj grad er selvorganiseret.

Lokale forskelle i organisering

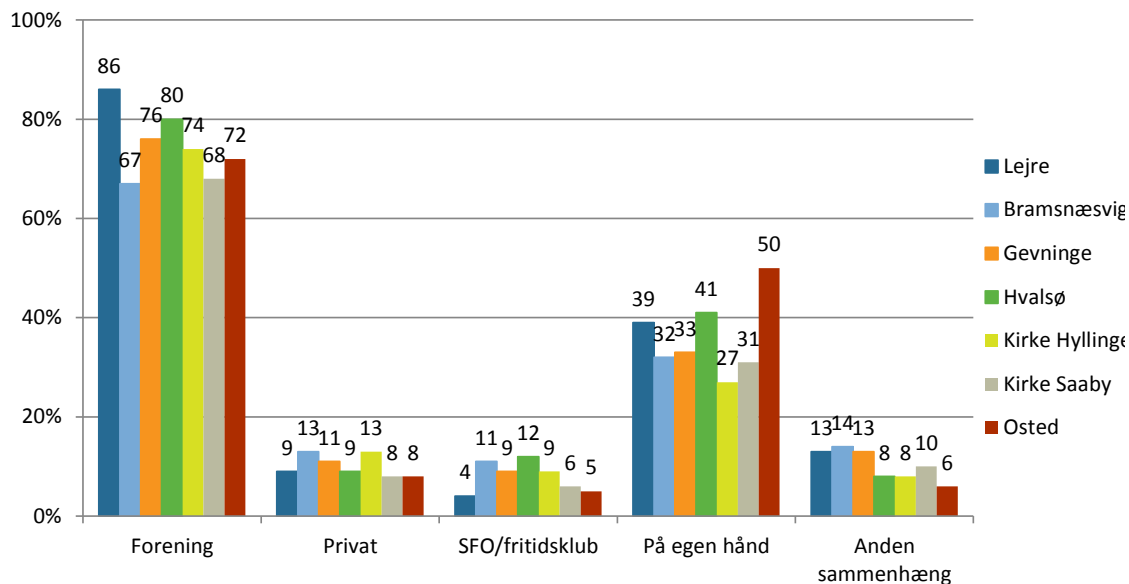
Som det fremgår af figur 3.6, varierer organiseringsgraden imellem de syv lokalområder. Andelen af foreningsaktive børn og unge er noget større i Lejre (86 pct.) end i Bramsnæsvig (67 pct.) og Kirke Såby (68 pct.). Omvendt ligger idræt i SFO/fritidsklub lavt i Lejre (4 pct.) i forhold til Hvalsøs (12 pct.). Osted har den højeste andel af selvorganiserede udøvere (50 pct. angiver at dyrke idræt på egen hånd). Forskellene finder man også, når man kontrollerer for alderssammensætningen i de enkelte lokalområder.

Figur 3.5: Andelen af alle udøvere i de ti største aktiviteter i Lejre Kommune, som dyrker aktiviteterne i foreningsregi (pct.)

Figuren viser andelen, der dyrker en aktivitet i forening, samt den resterende andel, som dyrker aktiviteten uden for foreningsregi i Lejre Kommune. Foreningsandelen plus den øvrige andel giver tilsammen den samlede andel, som dyrker aktiviteten. De ti største aktiviteter er inkluderet (n = 1.381).

Figur 3.6: Organiseringsformer på tværs af lokalområder (pct.)

Figuren viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på lokalområder i Lejre Kommune (n=1.378).

Organisering i Lejre Kommune i forhold til resten af landet

Foreningsidrætten står stærkt i Lejre Kommune i forhold til andre organiseringsformer, hvilket stemmer overens med det generelle billede på tværs af kommuner. Sammenlignet med andre kommuner klarer foreningsidrætten sig ligeledes godt i Lejre, hvor kun Varde har en større andel foreningsaktive, mens tilslutningen til andre organiseringsformer ikke afviger væsentligt fra det generelle billede (se Bilag til Delrapport 3).

Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?

De idrætsaktive børn og unge har svaret på, hvor ofte de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Derved finder man tre forskellige mål for idrætsdeltagelse. Dels andelen, som angiver, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (79 pct.), dels andelen, der dyrker eller har dyrket mindst en aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år (95 pct.), og dels hyppigheden blandt de aktive (dvs. blandt de 95 pct., som angiver at have dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) (se tabel 3.5). De følgende analyser ser altså kun på de børn og unge, som dyrker mindst én aktivitet.

Langt de fleste (91 pct. af de idrætsaktive) dyrker idræt, sport eller motion mindst én gang om ugen, og over halvdelen er aktive mindst tre gange om ugen. Andelen af drenge og piger, som er aktive mere end én gang om ugen er nogenlunde lige stor. Dog ser man flere drenge end piger, som er meget ofte aktive (5 gange om ugen eller mere). På tværs af aldersgrupperne stiger aktivitetshyppigheden med alderen. Selvom andelen af idrætsaktive altså falder med alderen i Lejre Kommune, dyrker de idrætsaktive teenagere hyppigere idræt end børn. Det kan dels hænge sammen med deres supplement af mere fleksible idrætsformer, dels intensiverer mange idrætsforeninger træningsmængden i denne aldersgruppe.

Tabel 3.5: Hyppighed for idrætsaktive børn og unges idrætsdeltagelse (pct.)

N = 1.308	Lejre Kommune						Landsplan		
	Total	Køn		Alder			Alder		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	10-12 år	13-15 år	16 år
5 gange om ugen eller mere	27	30	24	24	31	32	23	27	32
3-4 gange om ugen	36	35	36	32	39	43	45	44	24
1-2 gange om ugen	29	26	33	34	24	17	30	26	33
1-3 gange om måneden	5	5	4	5	4	5	1	1	8
Sjældnere	4	5	3	4	3	3	1	1	3

Tabellen viser, hvor ofte de idrætsaktive børn og unge angiver at dyrke idræt, opdelt på køn og alder. Sammenligning mellem Lejre Kommune (n = 1.308) og landstal (n=2.018).

En sammenligning mellem aktivitetshyppigheden blandt idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune og på landsplan viser, at andelen af meget aktive (5 gange om ugen eller mere) er nogenlunde lige store, mens der i Lejre Kommune er lidt færre i gruppen lige under (3-4 gange om ugen). Der dog tale om relativt små variationer, som ikke kan tages som direkte udtryk for at aktivitetsniveauet i Lejre Kommune er lavere end på landsplan.

Brug af faciliteter

Den generelle facilitetsdækning i Lejre Kommune er, som beskrevet i delanalyse 1, dårligere end på landsplan. Der er således færre idrætsfaciliteter at deles om blandt borgerne i kommunen end gennemsnittet for Danmark. Dækningen af idrætshaller, gymnastiksale og mindre idrætslokaler, tennisbaner, ridebaneanlæg samt boldbaner er dog bedre end på landsplan. Der kan således argumenteres for, at der er en vis 'grund-forsyning' af idrætsfaciliteter i Lejre Kommune, som svarer til resten af landet. Men omvendt er der ikke mange forskellige typer af idrætsfaciliteter (ud over de ovenfor nævnte) til stede, idet der bl.a. ikke er indendørs svømmehaller eller andre specialfaciliteter i kommunen.

De følgende analyser ser på børn og unges brug af faciliteter i Lejre Kommune. I spørgeskemaet blev spørgsmål om brug af faciliteter kun stillet til de børn og unge, som angav at dyrke mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. De 5 pct., som ikke dyrker idræt, sport eller motion, indgår ikke i de følgende analyser. Da relativt få børn og unge slet ikke dyrker nogen aktiviteter, får man dog et godt billede af, hvor mange børn og unge i kommunen, der benytter sig af forskellige typer af faciliteter.

Fra tabel 3.6 fremgår det, at haller/sale er de mest benyttede faciliteter blandt idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune. Med 64 pct. er det knap to tredjedele af de idrætsaktive børn og unge i kommunen, der svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion.

Fodboldbaner er den næstmest benyttede facilitet, som bruges af 34 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune. Derefter kommer hjemme/i haven efterfulgt af naturen, som ikke er idrætsfaciliteter i traditionel forstand, men som ikke desto mindre benyttes af henholdsvis 21 og 26 pct. af de idrætsaktive børn og unge i kommunen. Længere nede på listen over benyttede idrætsfaciliteter blandt idrætsaktive børn og unge finder man veje, gader, fortove og lign. (15 pct.), andre baner/anlæg (14 pct.) svømmehaller (13 pct.), fitnesscenter/motionsrum (10 pct.), aktivitetsanlæg (4 pct.) og endelig anlæg ved vand (1 pct.).

Mens haller/sale bruges i nogenlunde lige høj grad af idrætsaktive drenge og piger, er der stor drengedominans på fodboldbaner, hvor 51 pct. af de idrætsaktive drenge er aktive mod 17 pct. af de idrætsaktive piger. Der er også væsentligt flere idrætsaktive drenge (5 pct.) end piger (2 pct.) i aktivitetsanlæg, der dækker over eksempelvis skaterbaner, multibaner, idrætslegepladser, parkour-/ klatrebaner og træningspavilloner. Ligeledes er der næsten dobbelt så mange idrætsaktive drenge (13 pct.) som piger (7 pct.), der benytter fitnesscenter/motionsrum i Lejre Kommune.

Omvendt benytter lidt flere idrætsaktive piger end drenge naturen og hjemmet/i haven til idræt, sport og motion, og næsten tre gange så mange piger (21 pct.) som drenge (8 pct.) bruger andre baner/anlæg, som eksempelvis dækker over golf, ridning og skydning. Brug af

ridebaner er primær årsag til kønsforskellene her.

At drengene i højere grad end pigerne benytter idrætsfaciliteterne er et billede, som går igen på tværs af kommuner, og de fleste idrætsfaciliteter henvender sig til de drengedominerede idrætsgrene.

Idrætsaktive børn og unges brug af fodboldbaner er nogenlunde stabil mellem aldersgrupperne, ligesom tilslutningen til fodbold er det. Til gengæld er det tydeligt, at færre bruger svømmehaller med stigende alder, mens der også sker et mindre fald i benyttelsen af haller/sale med alderen. Tallene i tabel 3.6 herunder tegner billedet af den omtalte udvikling i idrætsvaner i ungdomsårene fra en facilitetsvinkel. Allerede i teenageårene ændrer kravene sig til de fysiske rammer for sport og motion. Selvom mange i 13-15-års-alderen benytter traditionelle kommunale idrætsfaciliteter, ser man flere anvende fitnesscentre/motionsrum samt udendørs rum i form af natur, gader, veje og byrum.

Tabel 3.6: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter i Lejre Kommune (pct.)

n = 1.308	Køn			Alder		
	Total	Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Haller/sale	64	62	65	67	60	57
Fodboldbaner	34	51	17	31	37	37
Andre baner/anlæg	14	8	21	14	14	19
Svømmehal	13	12	14	17	9	6
Fitnesscenter/ motionsrum	10	13	7	2	16	32
Anlæg ved vand	1	1	1	<1	1	3
Aktivitetsanlæg	4	5	2	3	5	2
Veje, gader, fortove og lign.	15	15	15	8	22	28
Naturen	21	17	25	18	24	29
Hjemme/i haven	26	23	28	19	32	32
Andet	5	4	6	6	5	3

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter i Lejre Kommune. Fordelt på køn og alder (n= 1.308).

Facilitetsbrug på tværs af lokalområder

Brugen af faciliteter er præget af en del variation på tværs af de syv lokalområder (se tabel 3.7). Forskellene er moderate i forhold til benyttelse af haller/sale, som bliver benyttet af en stor andel af de idrætsaktive i samtlige lokalområder. Dog angiver særligt mange idrætsaktive i Hvalsø og Kirke Hyllinge at benytte haller/sale. Der er imidlertid større forskel på brugen af fodboldbaner på tværs af lokalområder, der benyttes af en større andel af de idrætsaktive børn og unge i Lejre, Hvalsø og Kirke Såby end i de andre lokalområder. Det stemmer også fint overens med, at det netop er i de områder, hvor flest børn og unge angiver at spille fodbold. Ligeledes angiver hele 21 pct. af de idrætsaktive børn unge i Lejre at benytte svømmehaller sammenholdt med kun 7 pct. i Kirke Hyllinge. En forskel som også slår igennem i

andelen, der angiver at gå til svømning. Det er interessant at netop Kirke Hyllinge har færrest svømmere, eftersom dette område ligger tættest på Lejre Kommunes eneste svømmefacilitet, Sæby-Gershøj Svømmebad, som dog kun har åbent i perioden 16. maj til 30. august og er beliggende udendørs. Den nærmest beliggende indendørs svømmehal er i Roskilde, hvor børnene og de unge i Lejre har relativt nemmest adgang sammenlignet med de andre lokalområder, om end den ligger et stykke væk. Den lettere adgang til svømmehallen kan være forklaringen på at relativt flest i Lejre angiver at benytte denne facilitetstype. I sammenligning med de andre lokalområder angiver en stor andel børn og unge i Osted at benytte veje, gader, fortove og lignende. Det er også i dette lokalområde, hvor en stor del af børnene angiver at benytte rulleskøjter, skateboard, waveboard eller løbehjul. Omvendt benytter få i Osted fitnesscentre/motionsrum (5 pct.) sammenlignet med Hvalsøs (13 pct.) og Lejres (12 pct.) børn og unge.

Tabel 3.7: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter fordelt på lokalområde (pct.)

(n = 1.305)

	Total	Lejre	Bramsø	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Sæby	Osted
Hal/sal	64	60	59	63	70	69	60	61
Fodboldbaner	34	41	28	27	39	26	34	31
Andre baner/anlæg	14	14	12	13	17	14	17	11
Svømmehal	13	21	14	16	9	7	10	12
Fitnesscenter/ motionsrum	10	12	8	7	13	9	6	5
Anlæg ved vand	1	1	2	<1	1	2	<1	0
Aktivitetsanlæg	4	3	5	2	3	6	2	3
Vej, gader, fortove og lign.	15	15	16	16	15	11	13	23
Naturen	21	27	21	26	21	13	18	15
Hjemme/i haven	25	28	23	25	30	18	21	30
Andet	5	5	7	8	3	6	6	5

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter i Lejre Kommune. Fordelt på lokalområde (n= 1.305).

Facilitetsbrug i Lejre Kommune i forhold til resten af landet

Det er vanskeligt at sammenligne facilitetsbrugen i Lejre Kommune med landstallene, fordi facilitetskategorierne i spørgeskemaerne ikke er helt identiske. I stedet kan man få en interessant perspektivering af tallene ved at sammenligne børn og unges facilitetsbrug i Lejre Kommune med andre kommuner.

Tabel 3.8: Facilitetsbrug i Lejre i sammenligning med andre kommuner (pct.)

	Lejre Kommune (n = 1.308)	Gladsaxe Kommune (n = 2.823)	Halsnæs Kommune (n = 1.174)	Varde Kommune (n = 1.887)	Ballerup Kommune (n = 2.289)	Greve Kommune (n = 2.376)
Hal/sal	64	50	55	65	59	54
Fodboldbane	34	34	39	44	37	34
Andre baner/ anlæg	14	10	9	10	9	11
Svømmehal	13	15	14	14	17	12
Fitnesscenter/ motionsrum	10	16	11	16	15	14
Anlæg ved vand	1	2	2	1	1	1
Aktivitetsanlæg	4	3	4	2	4	2
Veje, gader, fortove	15	15	13	16	12	13
Naturen	21	16	21	21	18	13
Hjemme/i haven	26	21	21	27	20	19
Andet	5	10	9	8	10	4

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter. Opdelt på kommuner.

I forhold til andre kommuner med sammenlignelige tal på området ligger Lejre Kommunes idrætsaktive børn og unges facilitetsbrug i den høje ende. Man ser en del flere brugere af andre baner/anlæg i Lejre Kommune end i andre kommuner. Ligeledes har Lejre Kommune en stor andel børn og unge, som bruger haller/sale, hjemme/i haven veje/gader/fortove og naturen, hvor kun Varde Kommune ligger højere i andel brugere. Omvendt benytter få børn og unge fitnesscentre/motionsrum i Lejre Kommune sammenlignet med andre kommuner, hvilket hænger sammen med lav tilgængelighed. Det er interessant, at benyttelsen af svømmehaller blandt børn og unge i Lejre Kommune ikke er væsentligt anderledes end i andre kommuner på trods af, at der i kommunen ikke er en decideret svømmehal.

Brug af specifikke faciliteter i Lejre Kommune

De foregående analyser er baseret på nogle overordnede facilitetsopdelinger, som har gjort det muligt at se på brugen af faciliteter på tværs af Lejre Kommune og i sammenligning mellem lokalområder og andre kommuner. I det følgende ser analyserne nærmere på brugen af de specifikke faciliteter i Lejre Kommune. Igen skal man være opmærksom på, at andelen er baseret på de børn og unge, som angiver at dyrke mindst én aktivitet (95 pct.), og ikke på alle børn og unge i kommunen.

Analyserne vil i det følgende fokusere på de fem hyppigst brugte faciliteter inden for hver facilitetskategori. En liste over brugen af samtlige faciliteter inklusiv skolehallerne er bagerst i denne delanalyse 3 som appendiks 3.3.

De mest benyttede faciliteter i Lejre Kommune inden for kategorierne haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum, er vist i figur 3.7 herunder.

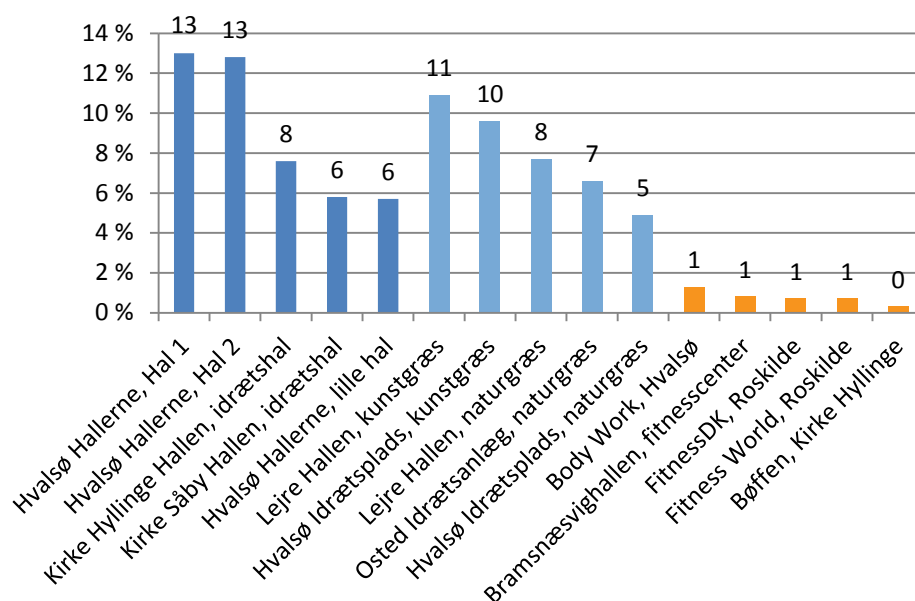
Generelt ser man relativt store andele af børn og unge i kommunen, som benytter sig af de mest centrale idrætshaller. På tværs af alle haller og sale i Lejre Kommune er Hvalsø Hal-

lerne, hal 1 og hal 2 de mest benyttede med 13 pct. af de idrætsaktive børn og unge i kommunen som brugere. Derefter kommer Kirke Hyllinge Hallen, idrætshal (8 pct.), Kirke Såby Hallen, idrætshal (6 pct.) og Hvalsø Hallerne, lille hal (6 pct.). Hallerne benyttes fortrinsvist af skolebørn fra lokalområdet.

Kunstgræsbanen ved Lejre Hallen (11 pct.) er den mest benyttede fodboldbane i Lejre Kommune efterfulgt af kunstgræsbanen ved Hvalsø Idrætsplads (10 pct.). Herefter kommer græsbanen ved Lejre Hallen (8 pct.), græsbanen ved Osted idrætsanlæg (7 pct.) og naturgræsbanen ved Hvalsø Idrætsplads (5 pct.). Også med fodboldbanerne er tendensen, at de fortrinsvist benyttes af skolebørn fra lokalområdet.

Bodywork i Hvalsø er det oftest benyttede fitnesscenter blandt idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune. Det er dog en relativt lille del af kommunens unge, der benytter de enkelte specifikke centre, hvor aldersgrænsen for adgang er 15 år. I alt angiver godt 1 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune at benytte Bodywork i Hvalsø, mens mindre end 1 pct. angiver at benytte Bramsnævighallens fitnesscenter, FitnessDK i Roskilde, Fitness World i Roskilde og Bøffen i Kirke Hyllinge.

Figur 3.7: Idrætsaktive børns og unges brug af specifikke haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum i Lejre Kommune.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist. (n = 1.308).

De fem mest benyttede faciliteter inden for kategorierne naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg er vist i figur 3.8. Lejre Kommunes udbredte naturområder giver en forholdsvis stor spredning i brug, og højst 3 pct. af kommunens børn og unge benytter ét specifikt naturområde, Ledreborg Skov.

De idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune, som angiver at dyrke idræt, sport eller motion i naturen blevet spurgt om, hvem de typisk er sammen med, når de er ude i naturen.

Her har respondenterne kunne angive flere svar. Knap to tredjedele svarer, at de er sammen med familie, mens godt halvdelen angiver at være sammen med venner/veninder. Knap hver tredje færdes mest i naturen alene, mens hver femte svarer, at han/hun er sammen med sin klasse/sit hold (se tabel 3.9).

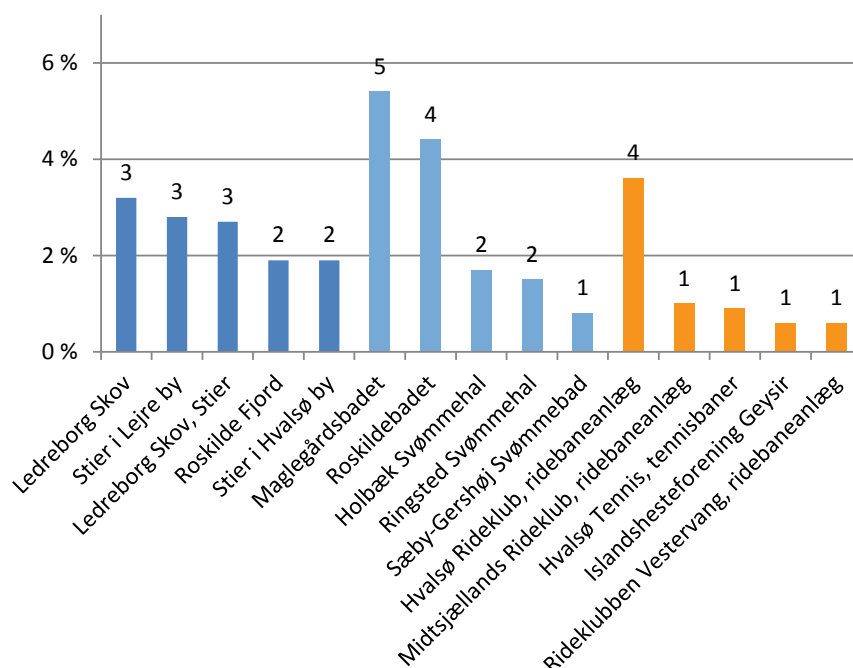
Tabel 3.9: De idrætsaktive børn som benytter naturen færdes der oftest med familien

n = 274	Total
Med familie	64
Med venner/veninder	34
Med mit hold/min klasse	14
Jeg er der mest alene	13

Tabellen viser fordelingen i forhold til hvem de idrætsaktive børn og unge, som benytter naturen færdes med, når de er ude i naturen (n = 274).

I forhold til svømmehaller samler Maglegårdsbadet²³ og Roskildebadet henholdsvis 5 og 4 pct. af alle idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune. Af andre baner/anlæg er Hvalsø Rideklubs ridebaneanlæg Lejre Kommunes mest benyttede med 4 pct. inden for denne type faciliteter.

Figur 3.8: Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg i Lejre Kommune.

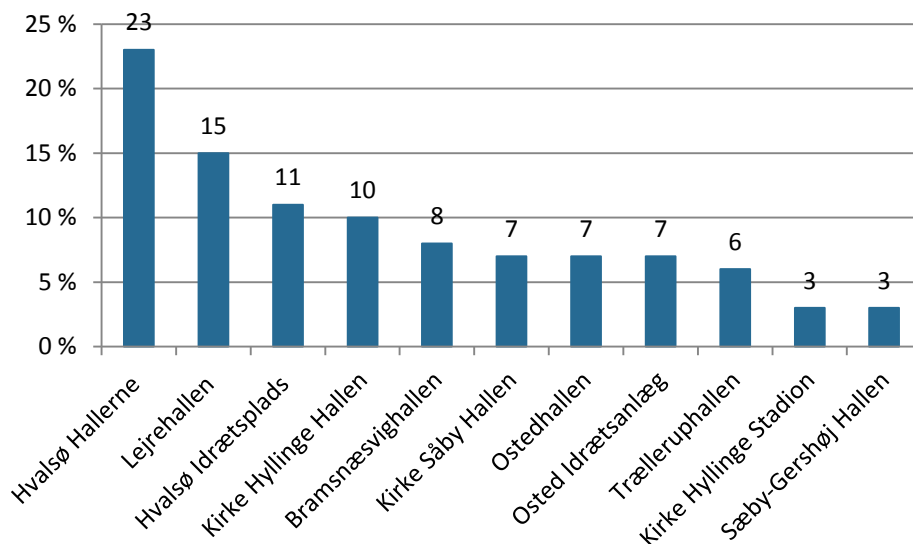

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist. (n=1.308).

23 Hvis man kigger på de idrætsaktive børn er det primært børn i Lejre (14 %) og Gevinge (10 %), som benytter Maglegårdsbadet (5 % i Osted)

Mange af de enkelte faciliteter ligger på samme overordnede idrætsanlæg. Samler man faciliteterne, finder man, at Hvalsø Hallerne (23 pct.) rummer langt flest af kommunens idrætsaktive skolebørn efterfulgt af Lejrehallen (15 pct.) og Hvalsø Idrætsplads (11 pct.), som fremgår af nedenstående figur 3.9.

Figur 3.9: Hvalsø Idrætsanlæg samler flest af kommunens idrætsaktive børn og unge

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter en eller flere af idrætsanlæggenes faciliteter (n=1.308).

På tværs af lokalområder ser man en meget tydelig lokal tilknytning til de enkelte anlæg (fremgår af appendiks 3.4). Særligt Hvalsø Hallerne ser ud til at være et lokalt samlingspunkt for hele 71 pct. af de idrætsaktive i lokalområdet. De idrætsaktive som benytter faciliteter beliggende uden for deres lokalområde, bruger typisk dem, der ligger i et lokalområde tæt ved eget lokalområde. Eksempelvis er der en relativt stor andel fra Osted, som benytter Lejrehallen (20 pct.) og en del fra Lejre, som bruger Osted Idrætsanlæg (18 pct.) til fodbold. Idrætsaktive børn og unge i Lejre benytter også Ostedhallen (13 pct.) og Hvalsø Hallerne (11 pct.). Ligeledes er der 19 pct. fra Bramsnæsvej, der angiver at benytte Kirke Hyllinge Hallen, mens 11 pct. af børn og unge fra Kirke Hyllinge er brugere af Bramsnæsvejhallen. En relativt stor andel af Kirke Såbys skolebørn benytter også fodboldbanerne på Hvalsø Idrætsplads (16 pct.) samt Hvalsø Hallerne (14 pct.).

Som tidligere nævnt er Lejre Kommunes børn og unge delt op på lokalområder ud fra den skole de går i. Det er derfor muligt at nogle af kommunens børn og unge bor tættere på et andet lokalområde end der, hvor deres skole er lokaliseret, hvilket altså kan resultere i, at benyttelsen på tværs af lokalområder kan synes højere, end den reelt er. Det samlede billede viser dog en meget lokal tilknytning til idrætsfaciliteterne som et udtryk for, at børn og unge i høj grad dyrker aktiviteter efter de muligheder, som lokalområdet tilbyder.

Muligheder og ønsker i nærområdet

For børn og unge er nærområdet en subjektiv størrelse, der er defineret af mulighederne for transport i form af cykling/gang på egen hånd, offentlig transport eller kørsel af forældre. Med andre ord er det interessant, hvad børnene og de unge selv oplever som tæt på, og naturligvis lige så interessant, hvilke typer faciliteter de mener er for langt væk til, at de selv kan bruge dem. I spørgeskemaet indgår et spørgsmål, som søger at afdække, hvorvidt børnene og de unge savner muligheder for idræt, sport eller motion i det område, hvor de bor. Det har været muligt at skrive ønsker/afsnit med egne ord, og materialet er inddraget som supplement til svarene på, hvilke faciliteter der er inden for børnene og de unges gå-/cykelafstand.

Alle børn, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive har svaret på disse spørgsmål. Således giver nedenstående tabel 3.10 og kommentarer et billede af børnenes og de unges opfattelse af faciliteters nærhed og mangler på tværs af alle børn og unge.

Spørgsmålet om gå-/løbe-/cykelafstand peger på nogle interessante forskelle imellem børn og unge i Lejre Kommunes syv lokalområder. Tilgængeligheden til haller/sale, fodboldbaner og legepladser fremstår nogenlunde jævnt fordelt også i børnene og de unges bevidsthed. Ligeledes oplever en stor andel på tværs af de syv lokalområder at have nem adgang til skov – dog en noget større andel i Hvalsø (76 pct.) end i Gevninge (46 pct.) og Kirke Hyllinge (47 pct.). Omvendt oplever væsentligt flere børn og unge i Kirke Hyllinge (17 pct.) end i de andre lokalområder at have en svømmehal tilgængelig på egen hånd, men har den laveste andel af brugere (7 pct.). Det skal dog bemærkes at Kirke Hyllinges nærmest beliggende svømmefacilitet er Sæby-Gershøj Svømmebad, hvilket sandsynligvis er den, som refereres til, om end det ikke er en decideret svømmehal. I Gevninge, Lejre og Kirke Såby oplever de lang afstand til fitnesscenter/motionsrum, mens næsten halvdelen (44 pct.) af de idrætsaktive børn og unge i Hvalsø oplever, at kunne gå, løbe eller cykle dertil. I Lejre og Hvalsø oplever man at have noget bedre adgang til andre baner/anlæg end i Bramsnæsvig. I Hvalsø oplever de at have nemmest adgang til aktivitetsanlæg. I Lejre har de idrætsaktive unge lettest adgang til motionsstier og parkområder, mens man i Kirke Hyllinge og Kirke Såby oplever at have ringest adgang. I Kirke Såby oplever færrest ligeledes at kunne gå, løbe eller cykle til vand eller strand (22 pct.). Der er desuden stor forskel på nærhed til havn eller havnebassin, hvor mere end hver tredje idrætsaktive i Bramsnæsvig oplever at bo tæt på, mens mange i Hvalsø, Kirke Såby og Osted ikke oplever at have det inden for gå-, løbe eller cykelafstand.

Tabel 3.10: Faciliteter, som skolebørn i Lejre Kommune oplever at kunne gå, løbe eller cykle til (pct.)

(n = 1.378)

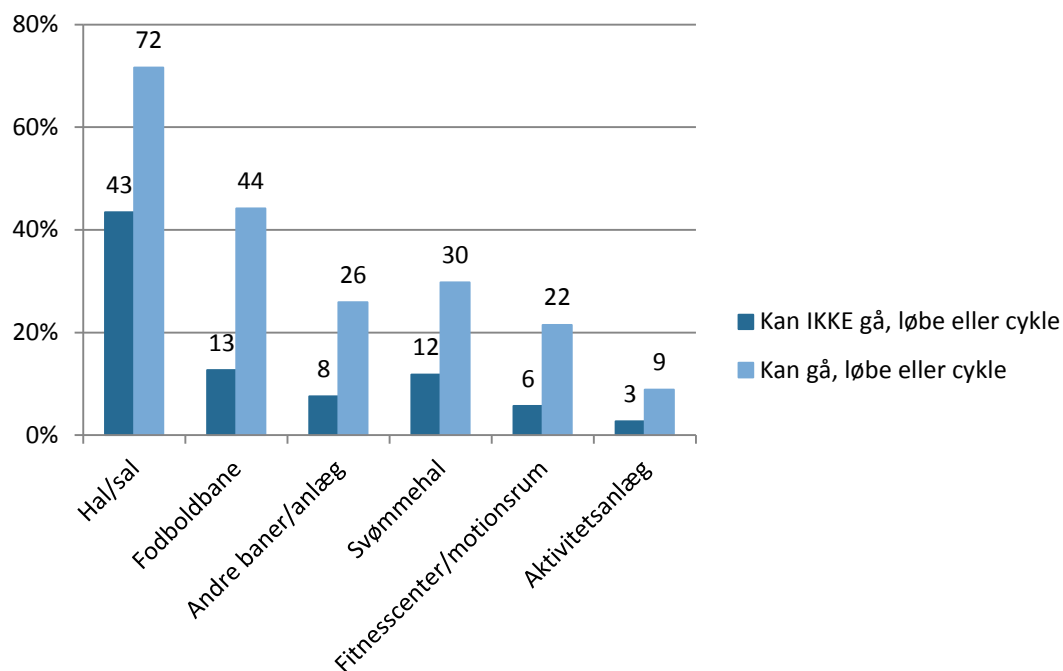
	Total	Lejre	Bramsnæsvej	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hylinge	Kirke Såby	Osted
Hal/sal	71	76	60	69	64	65	67	63
Fodboldbane	67	76	59	59	76	64	54	62
Andre baner/anlæg	36	47	22	28	47	27	25	36
Svømmehal	8	10	6	3	4	17	6	6
Fitnesscenter/motionsrum	24	13	33	7	44	30	10	19
Aktivitetsanlæg	14	10	20	9	24	11	10	9
Legeplads	57	65	54	58	59	54	49	55
Motionssti	17	28	12	13	21	10	12	15
Park	13	21	10	14	13	8	8	12
Skov	62	70	62	47	76	48	52	62
Vand (hav, sø, å) eller strand	44	53	51	54	43	40	22	36
Havn eller havnebassin	14	10	36	20	3	26	4	6
Ingen af ovenstående	3	3	3	5	1	3	4	5
Ved ikke	7	5	12	6	5	10	7	9

Tabellen viser andelen blandt alle børn og unge i Lejre Kommune, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, som oplever de nævnte faciliteter som inden for gå-, løbe- eller cykelafstand, fordelt på de syv områder i kommunen.

Som figur 3.10 herunder viser, hænger oplevelsen af nærhed til de enkelte faciliteter tydeligt sammen med brugen heraf. Det underbygger de forrige analyser af tendensen til at benytte faciliteter i lokalområdet.

Sammenligner man de idrætsaktive med de ikke-idrætsaktive, oplever en signifikant større andel af de idrætsaktive at have haller/sale, fodboldbaner og andre baner/anlæg inden for gå-, løbe- eller cykelafstand (se appendiks 3.5). Dette kan være et udtryk for, at de skolebørn, som ikke er idrætsaktive generelt har ringere adgang til faciliteter, hvilket kan fungere som en barriere til at dyrke idræt. Omvendt kan det også være et udtryk for, at de ikke-idrætsaktive generelt er i dårligere fysisk form og derfor ikke oplever at kunne gå, løbe eller cykle til de samme faciliteter, som de idrætsaktive børn og unge kan. En tredje forklaring kan være, at en velkendt afstand opleves kortere for børn og unge, der ofte færdes på distancen end for børn og unge, som sjældent eller aldrig færdes på distancen. En fjerde årsag kunne være, at de ikke-idrætsaktive simpelthen i mindre grad er bevidste om, hvor idrætsfaciliteterne ligger, fordi de ikke interesserer sig for det.

Som supplement til ovenstående tabel er alle børn og unge blevet spurgt, om de savner konkrete muligheder for idræt, som de har kunnet skrive frit i spørgeskemaet. Denne metode viser et umiddelbart indtryk af børnenes ønsker, som fylder i deres bevidsthed nu og her. De vil formentlig kun i begrænset omfang have ønsker ud over deres forhåndskendskab til, hvad man kan gå til, de vil formentlig ikke tænke langt ud i fremtiden, og samtidig kan man forestille sig en stærk påvirkning fra klassekammeraterne. Derudover kan man ikke udelukke, at

Figur 3.10: Sammenhæng mellem facilitetsbrug og oplevet 'afstand' (pct.)

Figuren viser andelen af idrætsaktive skolebørn i Lejre Kommune, der benytter forskellige facilitetstyper afhængig af, om den er inden for gå-, løbe- eller cykelafstand (n=1.381).

mange ønsker sig mere af det, de allerede har eller bruger i stort omfang.

Med disse forbehold kan man generelt se, at en del børn er godt tilfredse med de nære faciliteter i Lejre Kommunes lokalområder. En del svarer, at de ikke savner noget særligt, eller at de er godt tilfredse med de baner, haller og andre faciliteter til idræt, der findes i deres nærområde.

Med ovenstående tabel in mente er det måske ikke så overraskende, at rigtig mange børn og unge i lokalområderne udtrykker ønske om en svømmehal i deres del af kommunen. Dette er det største ønske i samtlige lokalområder. Ligeledes bliver der også givet udtryk for ønsker om fitnesscentre/motionsrum – enten fordi de ligger for langt væk, eller fordi respondenterne ikke oplever, at faciliteterne er gode nok. Herudover er der en del ønsker om motionslegepladser.

Mere specifikt for de enkelte lokalområder nævner skolebørnene i Kirke Såby dans og basketball. Også i Kirke Hyllinge og i Gevninge ønsker flere sig en danseskole. Dans er i øvrigt en meget større aktivitet i kommuner som Gladsaxe og Ballerup, hvor op mod 25 pct. af pigerne går til dans i forhold til 12 pct. i Lejre Kommune. Det kunne tyde på et udviklingspotentiale.

I Osted ønsker flere sig bedre faciliteter til ridning (ridebaner/naturområder). I Hvalsø især nævnes parkour. I Bramsnæsrig er ønskerne meget spredte og ud over en svømmehal, som rigtig mange ønsker sig, nævner de bl.a. motocross og dans. I Lejre ønsker relativt mange sig bedre skaterfaciliteter.

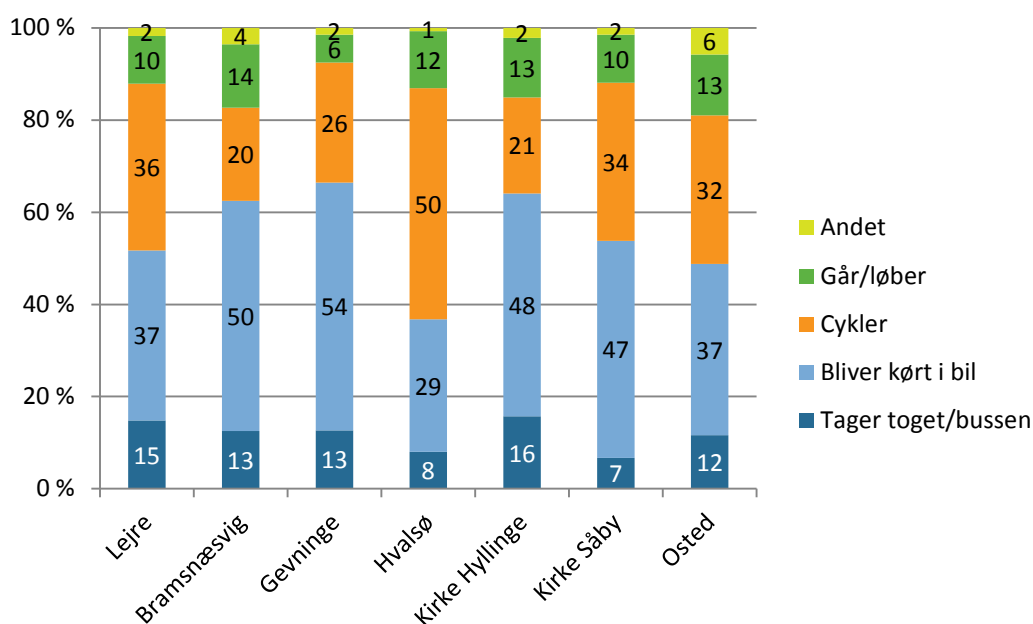
I sammenligning med de andre sideløbende kommuneundersøgelser er der relativt få af

skolebørnene i Lejre Kommune, som giver udtryk for et ønske om flere/bedre fodboldbaner, hvilket kan være udtryk for at kommunen er dækket godt ind på det område. Alligevel bliver det nævnt, hvilket vidner om, at børn og unge generelt gerne vil have mere af det, som de interesserer sig for, selvom det allerede eksisterer i stort omfang.

Transporttid

Herunder følger en opgørelse over idrætsaktive børn og unges transportmiddel til sport og motion, transporttid samt holdninger til denne transporttid. Halvdelen af de idrætsaktive børn og unge i Hvalsø cykler til deres primære idrætsaktivitet, mens det mest benyttede transportmiddel i de andre lokalområder er at blive kørt i bil. At cykle og blive kørt i bil er generelt de to mest benyttede transportmidler i alle lokalområder. Således er der relativt få børn og unge, der går/løber, tager toget/bussen eller transporterer sig på anden vis til den aktivitet, hvor de er mest aktive. De yngste børn bliver oftere kørt i bil, mens andelen, der tager offentlig transport og går/løber, stiger med alderen.

Figur 3.11: Idrætsaktive børn og unges transportform til det sted, hvor de oftest er aktive (pct.)

Figuren viser transportform til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), dyrker i størst omfang. Fordelt på lokalområde (n=1.308).

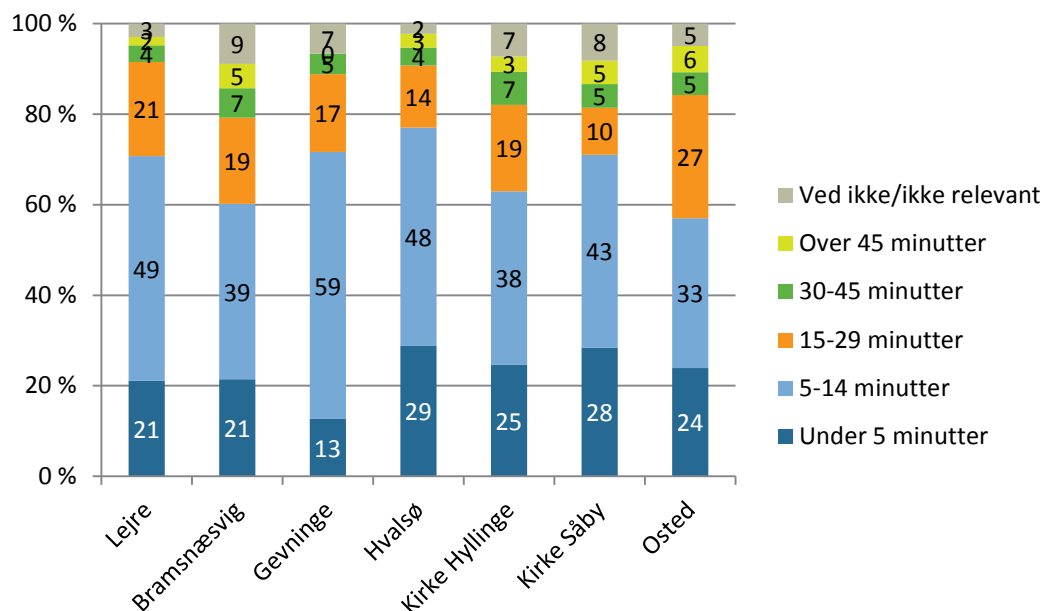
Flertallet af idrætsaktive børn og unge har højst et kvarters transporttid (den ene vej) til den aktivitet, de dyrker i størst omfang, men man finder alligevel en fjerdedel, som bruger længere tid (se tabel 3.11). På tværs af køn er der flere drenge end piger, som kun har fem minutter til nærmeste aktivitet, men forskellene er små. På tværs af aldersgrupper, er forskellene ligeledes små. Der er lidt flere teenagere end yngre børn, som har mere end et kvarters transporttid.

Tabel 3.11: Idrætsaktive børn og unges transporttid til den aktivitet, de dyrker i størst omfang (den ene vej) (pct.).

(n = 1.308)	Køn			Alder		
	Total	Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Under 5 minutter	24	26	22	24	23	29
5-14 minutter	45	46	44	47	43	37
15-29 minutter	18	17	19	16	19	23
30-45 minutter	5	4	6	3	8	2
Over 45 minutter	3	4	3	3	3	6
Ved ikke/ikke relevant	5	4	7	7	4	3

Tabellen viser transporttiden (den ene vej) til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang. Total og opdelt på køn og alder (n = 1.308).

På tværs af lokalområder er forskellene større. Mens 77 pct. af Hvalsøs børn og unge højst har et kvarter til deres primære aktivitet, er det kun 57 pct. af børn og unge i Osted, der har det. Derimellem ligger Kirke Såby (71 pct.), Gevninge (72 pct.), Lejre (70 pct.), Kirke Hyllinge (63 pct.) og Bramsnæsvig (60 pct.). I Gevninge angiver relativt få dog, at have under fem minutters transporttid sammenlignet med de andre lokalområder.

Figur 3.12: Idrætsaktive børn og unges transporttid til den aktivitet, de dyrker i størst omfang (den ene vej) (pct.).

Figuren viser transporttiden (den ene vej) til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang. Total og opdelt på lokalområde (n = 1.305).

Langt de fleste idrætsaktive børn og unge oplever, at transporttiden er acceptabel (72 pct.). De færreste synes, de bruger for meget tid, mens omkring en femtedel ville være villige til længere transporttid. Der er flest i Gevninge (78 pct.) og færrest i Osted (66 pct.), som synes at transporttiden er acceptabel, mens der er flest i Kirke Hyllinge (10 pct.) og færrest i Gevninge (6 pct.), som synes transporttiden er for lang. Holdningerne er stabile på tværs af køn og alder.

I øvrigt afviger svarene på transporttid og holdninger hertil kun meget lidt fra andre kommuner. Det er interessant, at børn og unge fra vidt forskellige kommuner i landet (fra Varde Kommune på over 1.200 kvadratkilometer til Gladsaxe Kommune på 25 kvadratkilometer) har så ens afstande – og holdninger til – deres primære idrætsaktiviteter. Det vidner om en jævn fordeling og dækningsgrad af de mest centrale og populære idrætsfaciliteter og tilbud på tværs af kommuner.

Børn og unge i kommunen er ligeledes blevet spurgt til, hvor de typisk tager afsted fra, når de skal til (idrætslige som ikke-idrætslige) fritidsaktiviteter. Man kunne have en formodning om, at en stor andel af børnene på skolerne tager direkte videre til deres aktivitet efter skoletid eller efter SFO/klub. Resultaterne fra spørgeskemaet viser imidlertid, at det kun er omkring 7 pct. af børnene, som tager direkte videre til deres fritidsaktivitet fra SFO/klub og kun 9 pct. tager videre fra skolen. Langt størstedelen benytter deres hjem som udgangspunkt, når de skal til fritidsaktiviteter. Hvis børnene skulle gå direkte fra skolen eller SFO/klubben og over i den nærmeste facilitet, ville det også kræve, at der rent faktisk var et tilbud (foreningsbaseret eller lign.), som børnene kunne benytte sig af. Det har ikke været muligt at undersøge dette i denne analyse. Som det fremgår af tabellen herunder, er tendensen i Lejre den samme som i andre kommuner.

Tabel 3.12: Børnene tager typisk afsted fra hjemmet, når de skal til deres fritidsaktiviteter (pct.)

	Lejre Kommune (n = 1.308)	Greve Kommune (n = 3.369)	Gladsaxe Kommune (n = 2.823)	Varde Kommune (n = 1.887)	Ballerup Kommune (n = 2.289)	Halsnæs Kommune (n = 1.174)
Mit hjem	78	83	79	84	82	78
Min skole	9	7	9	8	7	12
SFO eller klub	7	5	7	2	6	2
Andet sted	6	5	5	6	5	7

Tabellen viser svarfordelingen blandt børn og unge i seks forskellige kommuner på spørgsmålet 'Hvor tager du typisk afsted fra, når du skal til dine fritidsaktiviteter'.

Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?

Der er 5 pct., som har svaret 'Nej' til at have dyrker idræt, sport eller motion inden for det seneste år. De har svaret på, hvorfor de ikke dyrker idræt, sport eller motion. Det svarer til 73 respondenter, hvilket er et ret spinkelt datagrundlag at generalisere ud fra. Svarene afviger dog ikke nævneværdigt fra andre undersøgelser af samme art (Laub, 2013).

Ofte vil der ligge nogle mere komplekse eller 'skjulte' årsager til grund, som det enkelte barn ikke nødvendigvis reflekterer over eller overhovedet er klar over. Derfor vil de stærkeste årsagsforklaringer til børns inaktivitet formentlig ligge i deres baggrundsvilkår som foræl-

drenes socioøkonomiske status, interesse for og aktive deltagelse i sport og motion, som det også tidligere er blevet nævnt.

Når man spørger børnene og de unge direkte, angiver en andel på 23 pct. da også kategorien 'ved ikke'. Derudover siger de fleste, at de ikke gider (23 pct.), eller at de bruger tiden på andre fritidsinteresser (21 pct.), venner (16 pct.) eller at ikke interesserer sig for sport og motion (14 pct.). I forhold til eksisterende viden om disse barrierer ser man ingen større afvigelser blandt svarene fra børn og unge i Lejre Kommune. Man kan dog konstatere, at det heller ikke i Lejre Kommune ser ud til, at de ikke-idrætsaktive børn oplever mangel på faciliteter. Ligeledes angiver kun få respondenter, at de savner muligheden for at dyrke den rette sport/motion (6 pct.). Ingen angiver, at aktiviteterne er for dyre.

Nogle af de mere interessante udsagn, som også tyder på et potentiale for fremadrettet aktivitet, er udsagnet 'holder pause, regner med at starte igen' (10 pct.) og 'er i dårlig form' (6 pct.). Særligt piger er tilbøjelige til at angive disse barrierer, og 9 pct. af pigerne angiver 'i dårlig form' i forhold til 2 pct. af drengene. Det indikerer nogle muligheder, hvis de rette omstændigheder i forhold til tilrettelæggelse af aktiviteter er til stede. Idræt kan netop være et middel til at komme ud af den dårlige form – i stedet for at være noget, man holder sig fra, fordi man føler, at man er i dårlig form. Dog ser man ret få angive disse barrierer i forhold til landsplan.

Pigerne angiver også oftere end drengene, at de holder pause. Det kan synes overraskende, eftersom lige mange drenge og piger svarede 'Ja, men ikke for tiden' til det indledende spørgsmål, om man normalt dyrker idræt, sport eller motion, men tallene harmonerer med en nylig undersøgelse af pigers idrætsdeltagelse (Ibsen et al., 2015).

Drengene svarer omvendt i meget højere grad, at de ikke gider idræt. Det kan have mange forskellige forklaringer, eksempelvis at man prioriterer andre ting højere, som en stor del af de ikke-idrætsaktive børn og unge tydeligvis gør. Men den manglende lyst til idræt kan også hænge sammen med en manglende rummelighed i de etablerede idrætstilbud. Således angiver blot hver tredje af dem, som ikke gider, at de heller ikke interesserer sig for sport/motion.

I mange af de eksisterende idrætsforeninger kan man forestille sig, at løbet allerede er kørt, når man bliver teenager, og at det vil blive sværere med alderen at finde en idrætsgren og/eller en idrætsforening, hvor der er rummelighed til at kunne arbejde med succesoplevelser ud fra et spinkelt færdighedsmæssigt grundlag. Måske finder man også her potentialer for flere idrætsaktive i det omfang, idrætsaktiviteterne appellerer til den enkeltes udfoldelsesmuligheder og sørger for at skabe succesoplevelser og meningsfuld beskæftigelse uanset talentniveau.

Tabel 3.13: Årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion i Lejre Kommune (pct.)

(n = 73)	Køn			Alder		
	Total	Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Har ikke råd/er for dyrt	0	0	0	0	0	0
Mine forældre er imod	1	0	3	0	0	20
Bruger tid på fritidsjob	3	2	3	3	3	0
Bruger tid på familie/kæreste	1	0	3	3	0	0
Bruger tiden på venner	16	17	16	12	17	40
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	21	32	6	12	31	0
Har dårligt helbred	4	2	6	3	6	0
Er i dårlig form	6	2	9	3	6	20
Ved for lidt om sport/motion	1	0	3	0	3	0
Mangler nogen at følges med	3	0	6	6	0	0
Savner muligheden for at dyrke den rette sport/motion	6	5	6	3	9	0
Har ikke de rette faciliteter i nærområdet	1	0	3	0	0	20
Sport/motion interesserer mig ikke	14	15	13	6	20	20
Gider ikke	23	29	16	15	31	20
Holder pause – regner med at starte igen	10	7	13	9	11	0
Mine venner/veninder dyrker heller ikke	0	0	0	0	0	0
Jeg har fysisk/psykisk handicap	1	0	3	0	3	0
Andre grunde	11	10	13	9	11	20
Ved ikke	23	15	34	36	9	40

Tabellen viser ikke-idrætsaktive børns angivne barrierer for ikke at dyrke idræt, sport eller motion i Lejre Kommune. Total samt fordelt på køn og alder (n = 73).

Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse

Selvom et fåtal på 5 pct. ikke har angivet at dyrke nogen aktiviteter, er der endnu færre (2 pct.), som slet ikke forventer at dyrke idræt, sport eller motion i fremtiden, som det fremgår i tabel 3.14 herunder. Dog angiver 13 pct. af alle børn og unge i Lejre Kommune 'ved ikke' til spørgsmålet.

I tabellen er forventningerne til fremtiden opdelt i forhold til nuværende deltagelse. Man skal dog være opmærksom på en del overlap imellem kategorierne, da man kunne sætte flere kryds. En del børn og unge er for eksempel både aktive i foreninger og private centre, og således tæller de med i begge grupper. Når en del af de børn og unge, der i dag er aktive i private centre angiver, at de i fremtiden forventer at være aktive i foreningsregi, dækker en del af det altså over, at mange af dem allerede også er aktive i foreninger og forventer at blive ved med det.

Tabellen viser, at foreningsaktive i størst omfang forventer også i fremtiden at dyrke foreningsidræt. Men langt fra alle foreningsaktive forventer dog at fortsætte næste år. Knap en tredjedel af foreningsudøverne forventer at starte i et fitnesscenter (som dog også kan være organiseret i foreningsregi), mens lidt færre forventer at dyrke aktiviteter på egen hånd eller i uformelle grupper med venner og familie.

Lidt under halvdelen af de aktive i private centre forventer at forblive aktive i et fitnesscenter, en del dog også i foreningsorganiseret idræt og på egen hånd. De øvrige grupper af nuværende aktive sætter deres største lid til fremtidig foreningsidræt. En generelt stor andel forventer dog også at dyrke aktiviteter på egen hånd.

Tabel 3.14: Børn og unges forventninger til fremtidig idrætsdeltagelse (pct.)

Forventninger om idrætsdeltagelse i de kommende år:	Total	Nuværende aktivitet			
		Aktive i forening	Aktive i privat center	Aktive på egen hånd	Ikke aktive
Ja, i en idrætsforening	54	66	40	49	21
Ja, i et fitnesscenter	27	28	46	36	19
Ja, i en gruppe arrangeret af mig selv, familie, venner/bekendte	16	17	31	28	8
Ja, alene/på egen hånd	25	24	38	46	17
Ja, i anden sammenhæng	16	16	22	22	9
Nej	2	1	1	1	8
Ved ikke	13	10	6	8	34

Tabellen viser svar på, hvorvidt børn og unge i Lejre Kommune tror, at de i de kommende år dyrker idræt, sport eller motion i forskellige organiseringsammenhænge. Total samt fordelt på nuværende organiseringsform (n = 1.381).

De ikke-idrætsaktive hælder i lidt højere grad til foreningsidræt end til fitnesscenter i deres forventninger til egen aktivitet i fremtiden. Det går i mod den generelle trend, som ses i de andre kommuneundersøgelser, hvor de ikke-idrætsaktive i højere grad hælder til fitnesscentre end til foreningsidræt. At situationen er anderledes i Lejre Kommune kan skyldes det lave udbud af fitnesscentre, som betyder færre muligheder.

Samtidig er det interessant, at de ikke-idrætsaktive i stor stil forholder sig usikkert til fremtiden med 34 pct., som svarer 'ved ikke' på spørgsmålet, mens en mindre andel på 8 pct. med sikkerhed ved, at de ikke vil dyrke idræt i nærmeste fremtid. I sammenligning med andre kommuner, er der færre af de ikke-aktive i Lejre, som svarer 'Nej' til at ville dyrke idræt i den nærmeste fremtid²⁴. Også her kan der være potentiale for flere aktive, da de ikke-idrætsaktive angiver, at de ikke har afskrevet tanken om at dyrke sport eller motion i fremtiden²⁵.

24 Varde 18 pct., Halsnæs 18 pct., Gladsaxe 14 pct., Ballerup 13 pct.

25 Man skal dog tage højde for, at respondenterne kan være påvirkede af, at det er mere socialt acceptabelt at svare, at man har en intention om at dyrke idræt i fremtiden. Derfor kan andelen, som ikke har intentioner om at dyrke idræt, reelt være højere end de 8 pct., som svarer 'Nej' til spørgsmålet.

Børns holdninger til idræt i skoletiden

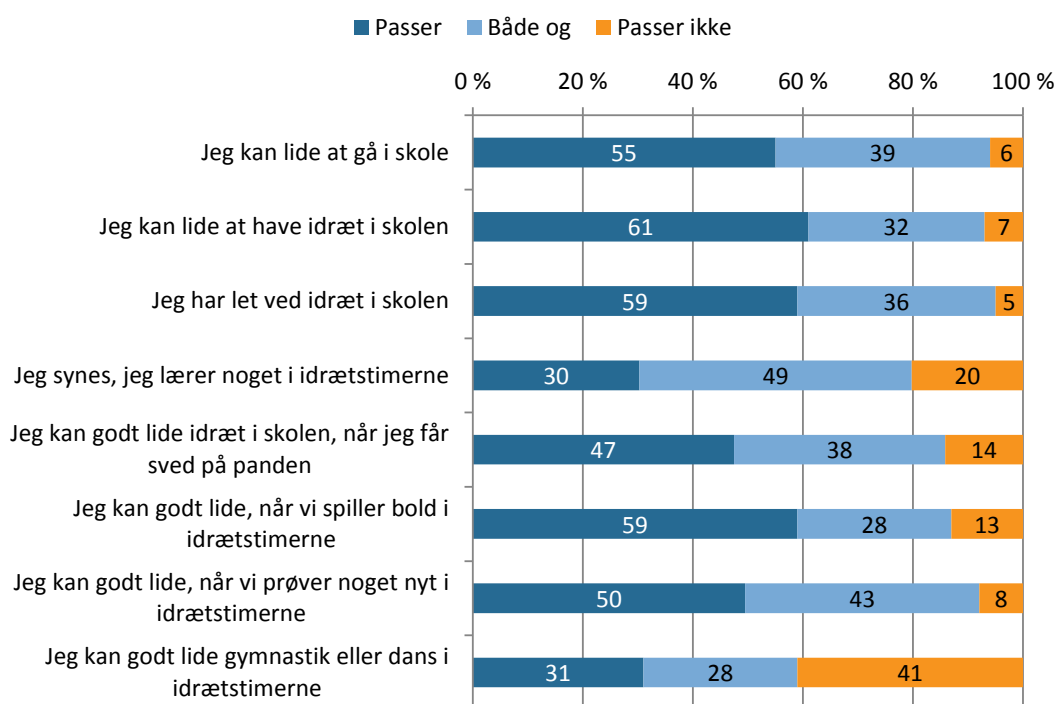
Undersøgelsen har også stillet en række spørgsmål om idræt i skolen. Her skiftes perspektiv fra fokus på den frivillige idræt i fritiden til at se på den obligatoriske idræt i skolen.

Børn forholder sig overvejende positivt til skoleidræt, men en stor andel udtrykker dog visse forbehold ved at angive udsagnet 'både og' til en række udsagn omkring skoleidrætten, hvilket kommer til udtryk i figur 3.13 herunder.

Godt halvdelen af børn og unge i Lejre Kommune kan generelt godt lide at gå i skole, og en lidt større andel på 59 pct. kan lide idrætstimerne. Et lille flertal synes også at have let ved idræt i skolen, og boldspil er lidt mere populært end at prøve noget nyt i idrætstimerne. Begge dele kan over halvdelen af børnene og de unge godt lide. Til gengæld er der lidt færre, der godt kan lide gymnastik og dans i idrætstimerne (31 pct.).

Ser man på de orange søjler, som er udtryk for de børn og unge, der ikke synes, de enkelte udsagn passer, er det interessant, at 20 pct. ikke oplever, at de lærer noget i idrætstimerne, at 14 pct. ikke bryder sig om at få sved på panden, mens hele 41 pct. ikke bryder sig om gymnastik og dans.

Figur 3.13: Skolebørns holdninger til idræt i skolen (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på ni spørgsmål omkring holdninger til idræt i skoletiden i Lejre Kommune (n = 1.381).

Kønnene er mere eller mindre enige i deres vurdering af at gå i skole, men ellers ser man store kønsforskelle. Drengene er mere positive over for idræt i skolen end pigerne. Drengene mener ligeledes at have lettere ved idræt i skolen end pigerne, mens kønnene er enige i deres evalu-

ering af, hvorvidt de lærer noget i idrætstimerne. Forskellene på køn kommer også til udtryk i spørgsmålet om at få sved på panden, hvilket 18 pct. af pigerne siger direkte, at det 'passer ikke' mod 11 pct. af drengene.

Pigerne foretrækker gymnastik/dans frem for boldspil. Således er der 52 pct., som svarer, at de kan lide gymnastik og dans mod 43 pct., der kan lide boldspil. Omvendt ser man hele 74 pct. af drengene, der kan lide boldspil, mens 11 pct. kan lide gymnastik/dans.

Pigerne er lidt mere begejstrede end drengene i forhold til at prøve nyt (56 vs. 44 pct.). Stort set alle udsagn møder faldende opbakning med stigende alder. Holdninger til boldspil og hvorvidt man har let ved idræt i skolen ligger dog stabilt på tværs af aldersgrupper.

Holdningen til idræt i skolen er også forskellig på tværs af skolerne og fremgår af appendiks 3.6²⁶. Flest på Allerslev Skole (71 pct.) og færrest på Bramsnæsvigskolen (50 pct.) svarer, at det 'passer', at de kan lide at have idræt i skolen. Der er også forskel på, hvor let eleverne mener at have ved idræt, hvor Allerslev Skole, Kirke Hyllinge Skole og Hvalsø Skole ligger i top. Her mener omkring to tredjedele af eleverne at have let ved idræt. I Kirke Saaby Skole mener flest, at de lærer noget i idrætstimerne, mens det er mindre end hver femte i Allerslev Skole, som mener, at det 'passer'. Boldspil er relativt populært på alle skolerne, men særlig populært på Hvalsø Skole. Der er ikke signifikante forskelle mellem skolerne i forhold til, om man kan lide at gå i skole, om man kan lide at få sved på panden, om man kan lide at prøve noget nyt eller om man kan lide gymnastik eller dans i idrætstimerne.

Fysisk aktivitet i skoletiden

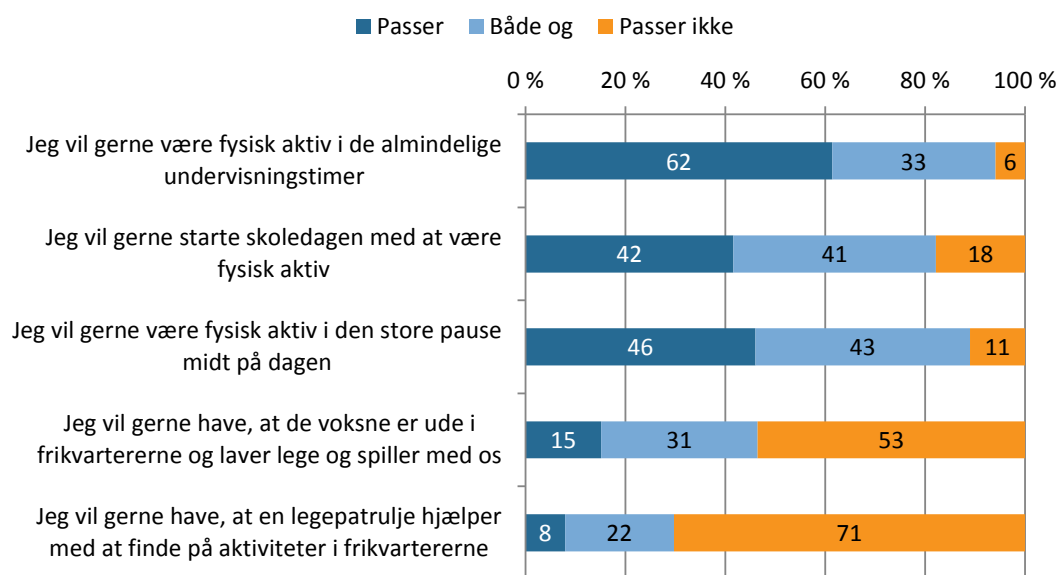
Undersøgelsen har også stillet fire spørgsmål, som relaterer sig til folkeskolereformen. Spørgsmålene er stillet for at få en fornemmelse af børnenes holdninger til forskellige tiltag med øget fysisk aktivitet i skoletiden.

Som det fremgår af figur 3.13 herunder, angiver næsten to tredjedele af børn og unge i Lejre Kommune, at de gerne vil være fysisk aktive i de almindelige undervisningstimer. Det vil eleverne hellere end at være fysisk aktive på andre tidspunkter i løbet af skoledagen. Man ser dog 42 pct., som er med på at starte skoledagen med fysisk udfoldelse, og tilsvarende 46 pct., som gerne vil være aktive i det store middagsfrikvarter.

Omvendt forholder eleverne sig kritisk til, at voksne eller legepatruljer skal organisere diverse aktiviteter og lege i frikvartererne. Blot 15 pct. ønsker voksne, og 8 pct. ønsker legepatruljer til at styre aktiviteter i frikvartererne.

De yngste børn i gruppen 10-12 år er mindst negative over for tiltag med legepatruljer/voksne. Dog har også langt størstedelen i denne aldersgruppe alligevel en negativ holdning til indblanding fra legepatruljer/voksne. Man finder ingen sammenhæng mellem deltagelse i idræt i fritiden og holdningen til voksne/legepatruljer i frikvartererne. Omvendt har idrætsdeltagelse i fritiden betydning for lysten til at være fysisk aktiv i løbet af skoledagen, da de idrætsaktive er mere positive overfor sådanne tiltag end ikke-idrætsaktive børn og unge. Den primære tiltænkte målgruppe for øget bevægelse i skoledagen (børn, som ikke rører sig nok i fritiden) har altså sværest ved at forene sig med de nye tiltag. Fremadrettet vil det blive interessant at følge udviklingen – dels udmøntningen af mere fysisk aktivitet i skoledagen, dels børnenes holdninger hertil samt deres generelle trivsel ved mere bevægelse.

26 Firskløverskolen indgår ikke som en del af af rapporteringen, da den primært består af drenge. Skolens elevs svar fremgår dog af Bilag til Delrapport 3.

Figur 3.13: Skolebørns holdninger til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på fire spørgsmål omkring holdninger til fysisk aktivitet i skoletiden (n = 1.381).

Der er også forskelle på tværs af skolerne i forhold til holdningen til fysisk aktivitet i skoletiden, som fremgår af Bilag til Delrapport 3. Omkring to tredjedele af eleverne på Allerslev Skole, Trællerupskolen, Hvalsø Skole og Bramsnæsvigskolen vil gerne være fysisk aktive i de almindelige undervisningstimer. Til sammenligning er det mindre end halvdelen på Kirke Saaby Skole, som er positive over for sådanne tiltag. Mindre end hver femte elev på Sofiehøj Friskole svarer, at det 'passer', at de gerne vil være fysisk aktive i den store pause midt på dagen, mens eleverne på de andre skoler er mere positive overfor tiltaget med en opbakning, der svinger mellem 42 til 51 pct.. Kun hver tiende elev på Trællerupskolen er positive over for, at de voksne deltager i aktiviteter i frikvartererne, mens hver femte på Bramsnæsvigskolen mener, at det er en god ide. Der er ingen signifikante forskelle på tværs af skoler i forhold til holdningen til at starte dagen med at være fysisk aktiv eller til legepatruljer.

Stoppet med aktiviteter

Skolereformen har givet anledning til overvejelser, om længere skoledage betyder, at der bliver mindre tid til fritidsaktiviteter, efter eleverne har fået fri. Skolebørnene i Lejre Kommune er blevet spurgt til, om der er fritidsaktiviteter, som de gik til før sommerferien, de er stoppet med at gå til. Her svarer mere end hver tredje (flere piger end drenge), at de er stoppet med en eller flere fritidsaktiviteter, som de gik til før sommerferien 2014, der markerede den planlagte indfasning af skolereformen på landets skoler (se nedenstående tabel).

Tabel 3.15: Er der fritidsaktiviteter (både idræt og ikke-idrætslige) du gik til før sommerferien, som du er stoppet med at gå til? Andel af børn og unge i Lejre Kommune (pct.)

n = 1.117	Total	Køn		Alder		
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år +
Ja	37	31	44	39	35	32
Nej	63	69	56	61	65	68

Tabellen viser svarfordelingen blandt børn og unge i Lejre Kommune på spørgsmålet 'Er der fritidsaktiviteter (både idræt og ikke-idrætslige) du gik til før sommerferien, som du er stoppet med at gå til? Respondenter som har svaret 'Ved ikke' er frasorteret.

Alene det at være stoppet med en aktivitet, man gik til inden sommerferien behøver ikke at hænge sammen med skolereformen. Børn og unge er ofte ivrige efter at afprøve forskellige aktiviteter og stopper derfor ofte en fritidsaktivitet for at påbegynde en anden. Som det fremgår af tabellen herunder, er det er også det, børn og unge i Lejre Kommune oftest angiver som grund til, at de er stoppet med en fritidsaktivitet. Næsten lige så mange angiver, at de er stoppet, fordi de 'Gider ikke'. På tredjepladsen kommer, at de 'er stoppet eftersom de ikke længere kan nå det pga. en længere skoledag' - det angiver knap hver fjerde som årsag til at være stoppet. Det tyder altså på, at skolereformen har ført til færre idrætsaktiviteter for en forholdsvis stor andel af skolebørnene. Der er dog stor forskel på tværs af alder. Mens mindre end hver femte 10-12 årige er stoppet på grund af den længere skoledag, angiver næsten halvdelen af de 16-årige det som årsag.

Tabel 3.16: Grunde til at stoppe med at gå til fritidsaktiviteter

n = 414	Total	Køn		Alder		
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Gider ikke	28	38	21	28	30	11
Bruger tiden på fritidsjob	7	7	7	3	11	16
Bruger tiden på venner	21	24	19	19	23	21
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	29	31	27	30	28	32
Er i dårlig form	3	5	1	2	3	5
Mangler nogen at følges med	9	10	8	9	9	0
Ikke muligt at dyrke min idræt i nærheden	6	4	7	3	8	16
Har ikke de rette faciliteter til rådighed i mit nærområde	5	3	6	6	3	5
Får nok fysisk aktivitet eller idræt i skolen	4	7	1	5	3	0
Holder pause. Regner med at starte igen	14	11	15	14	12	21
Kan ikke nå det pga. en længere skoledag	24	23	26	17	31	47
Andre grunde	28	22	32	30	26	26

Tabellen viser svarfordelingen blandt børn og unge i Lejre Kommune, som er stoppet med en fritidsaktivitet på spørgsmålet 'Hvorfor er du stoppet med at gå til de(n) fritidsaktivitet(er) (n = 414).

Opsummering

Analysen af skolebørns idrætsdeltagelse i Lejre Kommune viser generelt en idrætsdeltagelse, der ligger på niveau med resten af landet med forbehold for metodeforskelle mellem undersøgelserne. Kommunen adskiller sig fra de fleste andre kommuner ved lidt flere idrætsaktive piger end drenge. Også i Lejre Kommune falder andelen af idrætsaktive børn og unge med stigende alder, hvilket især skyldes lavere andele af idrætsaktive piger i de sene folkeskoleår. Sammenlignet med andre kommuner (Gladsaxe, Halsnæs, Varde, Ballerup og Greve Kommune) ligger idrætsdeltagelsen i den øvre ende blandt børn og unge i Lejre Kommune. Men de forholdsvis små variationer fortæller, at forskellige kommuner og forskellige idrætspolitikker/-strategier i praksis ikke betyder så meget for den overordnede idrætsdeltagelse blandt børn og unge. Variationer finder dog sted i nogle tilfælde i forhold til idrætsdeltagelsens karakter og brug af specifikke faciliteter, som også præger lokale forskelle internt i Lejre Kommune.

I Lejre Kommune ser man også de 'klassiske forskelle' i idrætsdeltagelsesniveau afhængig af forældrenes socioøkonomiske baggrund og egen deltagelse i sport og motion. Analyserne viser, at forældrenes egen deltagelse i sport og motion står helt centralt i forhold til deres børn aktivitetsniveau. Derfor er der god grund til at rette initiativer mod både børn og forældre, hvis man ønsker at udligne nogle af de socioøkonomiske forskelle i idrætsdeltagelsen.

Skolerne er de eneste aktører, som har fat i alle børn og unge, og derfor er det interessant at se på, hvordan heldagsskolen kan arbejde med øget idrætsdeltagelse for alle børn. Børnene i Lejre Kommune vurderer idræt i skolen samt generel fysisk aktivitet i løbet af skoledagen ret blandet. Kun et lille flertal synes om de forskellige bevægelsesmæssige initiativer i skolen (indtil videre), og ofte er de i forvejen idrætsaktive mere begejstrede for sådanne tiltag end de idrætsuvante grupper. Derfor er det vigtigt, at den idræt og bevægelse, som kommer til at foregå i skoletiden, ikke bliver en direkte kopi af den eksisterende fritidsidræt, men mere engagerende for alle, hvis man ønsker at gøre en positiv forskel for de idrætsuvante grupper i løbet af skoledagen.

I børn og unges angivelser af barrierer for at dyrke idræt fylder pris (at det er for dyrt) ingenting, mens mangel på faciliteter og relevante tilbud kun fylder ganske lidt. Samtidig angiver en stor andel, at de ikke savner yderligere muligheder, samt at de oplever gode forhold for at dyrke idræt og motion i Lejre Kommune.

På tværs af de syv lokalområder – Lejre, Bramsnæs, Gevninge, Hvalsø, Kirke Hylinge, Kirke Såby og Østed – er der nogle mindre forskelle i børn og unges ønsker til idrætsfaciliteter. En svømmehal står dog først på ønskelisten hos børn og unge i samtlige lokalområder efterfulgt af fitnesscentre/motionsrum. Derudover ønsker kommunens børn sig bedre muligheder/faciliteter i forhold til bl.a. dans, ridning, skaterbaner og parkour.

Analyserne tyder på, at afstanden til faciliteter har væsentlig indflydelse på skolebørns valg, idet de primært benytter faciliteter i deres nærhed. Det er dog mindre klart, hvordan faciliteter spiller ind på antallet af idrætsaktive, selvom en mindre andel af ikke-idrætsaktive oplever at kunne gå, løbe eller cykle til haller/sale, fodboldbaner og andre/baner anlæg.

Idrætsaktive børn og unge i Lejre Kommune bruger akkurat lige så meget tid på transport som børn og unge i andre kommuner gør, og oplevelsen af nærhed ser ud til at være den samme uafhængig af kommuner med vidt forskellige geografiske og transportmæssige forhold.

DELRAPPORT 4

—

VOKSNE BORGERES DELTAGELSE I IDRÆTS- OG FRITIDSAKTIVITETER

Indledning

Denne analyse ser på deltagelsen i idræts- og fritidsaktiviteter blandt voksne borgere over 15 år i Lejre Kommune. Borgerne har besvaret et spørgeskema i april måned 2015 om deres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter, deres oplevelser og vurdering af de faciliteter og steder, de benyttede, samt deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen.

Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle og ser tillige på lokale forskelle ud fra en opdeling i syv lokalområder, som bliver præsenteret i de efterfølgende afsnit.

Metode

I samarbejde med Lejre Kommune er der til denne undersøgelse foretaget et udtræk af 3.225 voksne borgere over 15 år bosiddende i kommunen²⁷. I stikprøven er der taget hensyn til, at fordelingen på køn og alder svarer til den samlede borgergruppe i kommunen. Udtrækket er således baseret på følgende præmisser:

- Borgere bosiddende i kommunen i alderen 16-80 år.
- Fødselsregistreringssted i Danmark (inkl. Grønland) og andre lande.
- Køns- og aldersfordelingen af de udtrukne svarende til fordelingen blandt alle borgere i kommunen i samme alder.
- Borgere med adressebeskyttelse, umyndige og tilmeldte på høje velkoder (hjemløse) medtages ikke.

Respondenterne i udtrækket fik tilsendt en indbydelse via digital post til at deltage i undersøgelsen i midten af april måned 2015. Dette brev indeholdt et link til en hjemmeside, hvor det var muligt at besvare det elektroniske spørgeskema. Der blev sendt en påmindelse ud via digital post tre uger senere. Spørgeskemaet var konstrueret, så det indeholdt en række 'spring', således at ikke alle respondenter blev stillet over for de samme spørgsmål, men kun blev bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Hvis en respondent f.eks. svarede 'nej' til spørgsmålet, om vedkommende dyrkede idræt, skulle vedkommende således ikke gennem alle spørgsmålene vedrørende idrætsaktiviteter og -faciliteter.

De voksne blev bl.a. spurgt om deres deltagelse i kulturelle arrangementer, idræts- og fritidsaktiviteter, deres oplevelser og vurdering af de faciliteter og steder, de benytter, samt deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen. Endelig skulle respondenterne besvare en række baggrundsspørgsmål om køn, alder, uddannelse, arbejde, familieforhold mv. Spørgeskemaet indeholder en række af spørgsmål, som var med i en landsdækkende undersøgelse af befolkningens motions- og sportsvaner 2011 (Laub, 2013), som muliggør en sammenligning af svarfordelingen i Lejre Kommune med svarfordelingen i hele landet. I forhold til spørgsmålene om de voksnes kultur- og fritidsvaner er der desværre

²⁷ Udtrækket er større end det oprindeligt ønskede på 3.000, hvilket skyldes at udtrækket skulle svare til den skitserede fordeling.

ingen direkte muligheder for sammenligning, selvom den seneste kulturvaneundersøgelse fra 2012 inddrages en smule i analysen.

Da indsamlingen blev afsluttet ultimo maj måned havde 1.009 personer besvaret spørgeskemaet. Dette gav sammenlagt en svarprocent for hele undersøgelsen på 31 pct. De ældre har været noget flinkere til at besvare spørgeskemaet, end de unge har. Den højeste besvarelsesprocent finder vi i Gevninge, mens Kirke Hyllinge har den lavest.

Tabel 4.1: Svarprocenter for voksenundersøgelsen i Lejre kommune. Fordelt på køn, alder og lokalområde (pct.)

n=3225		Antal svar	Antal inviterede	Svarprocent
TOTAL		1009	3225	31 pct.
KØN	Kvinder	542	1618	33 pct.
	Mænd	467	1607	29 pct.
ALDER	16-19 år	54	285	19 pct.
	20-29 år	40	252	16 pct.
	30-39 år	93	409	23 pct.
	40-49 år	192	679	28 pct.
	50-59 år	202	576	35 pct.
	60-69 år	276	635	43 pct.
	70 år+	152	389	39 pct.
LOKALOMRÅDE	Lejre By	162	477	34 pct.
	Bramsnæsvig	144	493	29 pct.
	Gevninge	128	358	36 pct.
	Hvalsø	218	658	33 pct.
	Kirke Hyllinge	165	618	27 pct.
	Kirke Såby	97	331	29 pct.
	Osted	95	306	31 pct.

Sammenligninger med landstal

Den landsdækkende undersøgelse fra 2011 har en svarprocent, der ligger højere end i denne undersøgelse (44 pct.), men hvis man sammenligner med tilsvarende undersøgelser af idrætsvaner på kommuneniveau, ligger svarprocenten i de fleste kommuner mellem 30 og 35 pct.²⁸

Den relativt lave besvarelsesprocent kan have betydning for analyserne, idet respondenter, der dyrker idræts- og fritidsaktiviteter, sandsynligvis er mere villige til at deltage i en undersøgelse om dette emne end personer, der ikke er idrætsaktive i deres fritid. Derfor kan man ikke afvise, at den reelle andel af idræts- og fritidsaktive i Lejre Kommune er lidt lavere, end

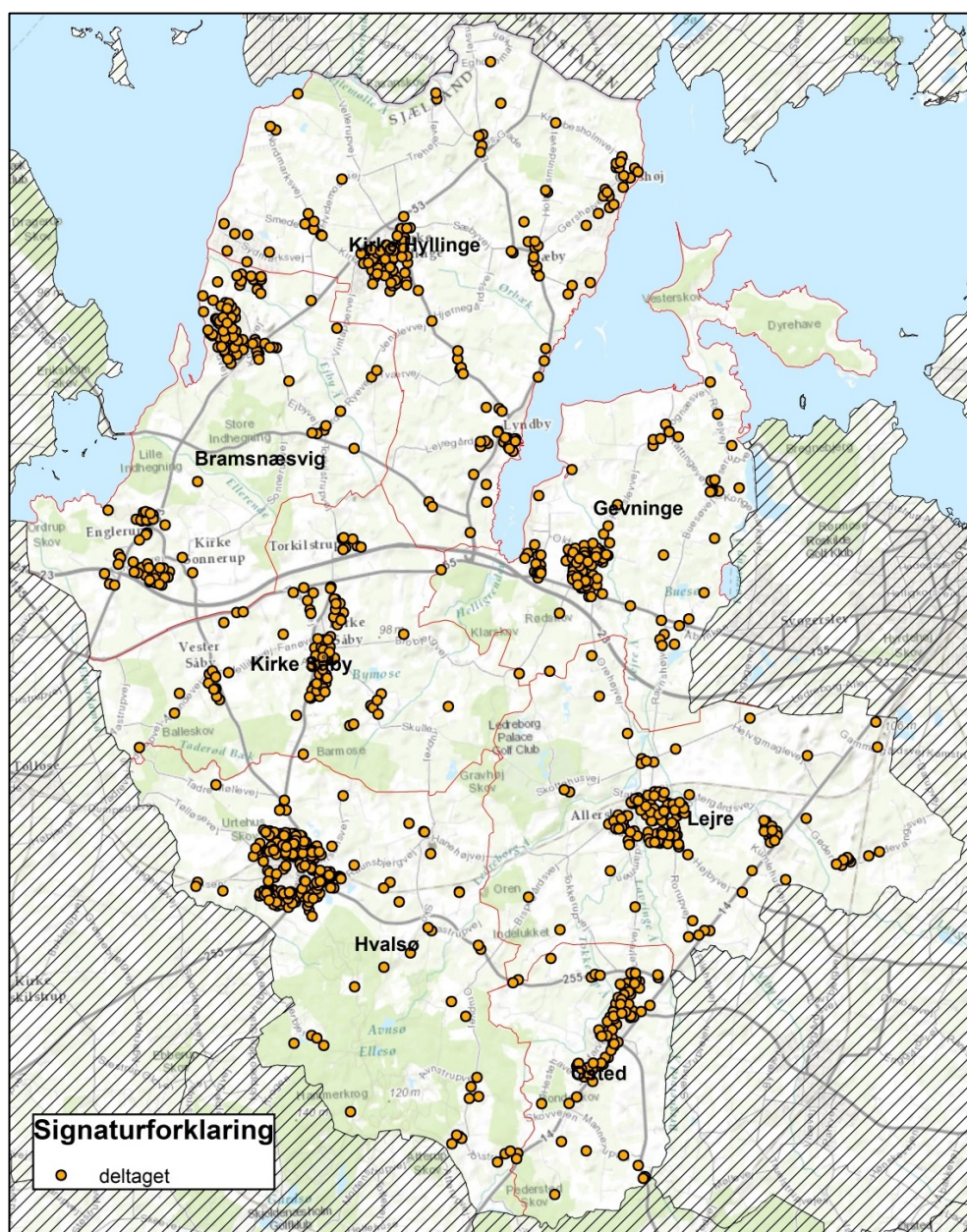
²⁸ I Allerød Kommune var svarprocenten i en tilsvarende undersøgelse 34 pct. mens den i Skanderborg Kommune var 36 pct. Begge undersøgelser er fra 2014. I Ballerup Kommune, Gladsaxe Kommune, Greve Kommune og Halsnæs Kommune, hvor en tilsvarende undersøgelse har kørt parallelt med denne, opnåede man en svarprocent på henholdsvis 32, 31, 31 og 31 pct. De relativt lave svarprocenter for disse undersøgelser skyldes givetvis, at spørgeskemaet kun har kunnet besvares elektronisk.

denne undersøgelse kommer frem til.

I gruppen af besvarelser er der desuden en tendens til, at visse aldersgrupper i mindre grad har deltaget i undersøgelsen. Specielt aldersgrupperne 16-19 år (19 pct.), 20-29 år (16 pct.) og 30-39 år (23 pct.) har som nævnt en lavere besvarelsesprocent end de ældre aldersgrupper, der alle ligger over gennemsnittet for undersøgelsens samlede svarprocent. Desuden må overrepræsentationen af ældre borgere blandt undersøgelsens deltagere formodes at påvirke analyser, hvor den samlede deltagergruppe udgør grundlaget (se tabel 4.1).

Et andet forhold, der kan spille ind på sammenligningsmuligheder med landstallene, er de fire års forskel i tidspunkt for dataindsamling. Tendenser eller strømninger i denne tidsperiode kan ligeledes bidrage til at forklare forskelle mellem denne undersøgelse fra Lejre Kommune og landsundersøgelsen fra 2011.

Figur 4.1: Den geografiske fordeling af deltagende respondenter.

Lokale forskelle

Geografisk set er der forskel i deltagelsen mellem de syv lokalområder. Lokalområdet 'Kirke Hyllinge' har som nævnt den laveste deltagelse med 27 pct., lokalområdet 'Gevninge' har den højeste med 36 pct., mens deltagelsen i resten af kommunens lokalområder fordeler sig herimellem (se tabel 4.1). Den geografiske spredning kan i øvrigt ses i figur 4.1, hvor koncentrationen af deltagere er tydelig for byerne og de mindre landsbyer, men hvor områderne i mellem byerne, dvs. 'det åbne land' også er fornuftigt repræsenteret i undersøgelsen.

Mindre aldersforskelle præger respondentgrupperne fra lokalområderne. Den gennemsnitlige andel af respondenter over 50 år er for hele Lejre Kommune 62 pct. (blandt de deltagende respondenter i denne undersøgelse), mens andelen er større i Gevninge (70 pct.), Kirke Hyllinge (67 pct.) og Osted (66 pct.). Den er lidt mindre for områderne Lejre (56 pct.) og Hvalsø (59 pct.), mens områderne Bramsnæsrig og Kirke Såby ligger i midten på 60-61 pct.

Hvem dyrker idræt, sport og motion i Lejre Kommune?

Andelen af voksne borgere i Lejre Kommune, der svarer, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion, ligger samlet set på 63 pct. (se tabel 4.2), hvilket umiddelbart tyder på, at de voksne borgere i kommunen er lige så idrætsaktive som resten af landet, da den seneste idrætsvaneundersøgelse viste, at 64 pct. af danskerne normalt dyrker idræt, sport eller motion

Tabel 4.2: Andelen af voksne borgere i Lejre Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.)

n=898		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej	Idrætsaktive på landsplan
TOTAL		63	16	21	64
KØN	Kvinder	65	18	17	65
	Mænd	60	13	27	63
ALDER	16-19 år	76	13	11	67
	20-29 år	60	13	28	67
	30-39 år	58	26	16	63
	40-49 år	67	18	15	64
	50-59 år	56	17	27	63
	60-69 år	62	16	21	65
	70 år+	64	9	27	58
LOKALOMRÅDE	Lejre	72	15	13	-
	Bramsnæsrig	58	15	27	-
	Gevninge	62	17	21	-
	Hvalsø	64	15	21	-
	Kirke Hyllinge	61	14	25	-
	Kirke Såby	62	18	21	-
	Osted	55	23	22	-

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på køn, alder og lokalområde (n=1009). Sammenlignet med landstal (n=3.797).

(Laub, 2013)²⁹.

En sammenligning med tilsvarende undersøgelser i andre kommuner viser, at idrætsdeltagelsen i Lejre Kommune ligger på niveau med Halsnæs Kommune, hvor andelen af idrætsaktive ligger på 62 pct. Den er dog lavere end deltagelsen i Gladsaxe Kommune (66 pct.), Greve Kommune (66 pct.), Ballerup Kommune (67 pct.) og Varde Kommune (69 pct.). I tidligere undersøgelser er der i Allerød Kommune blevet målt en deltagelse på 73 pct. (Forsberg et al. , 2014), mens der i Skanderborg Kommune var 72 pct., der i vinteren 2014 angav, at de normalt dyrkede idræt, sport eller motion (Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014). Samlet tyder dette på, at idrætsdeltagelsen blandt voksne i Lejre Kommune er forholdsvis lav.

Idrætsdeltagelsen fordelt på køn i Lejre Kommune viser, at kvinder (65 pct.) er lidt mere aktive end mænd (60 pct.). I mange kommuner er der lighed mellem kønnene angående idrætsdeltagelsen, men i Greve, Halsnæs og Varde Kommune er kvindernes idrætsdeltagelse lidt højere end mændenes, som tilfældet også er for Lejre Kommune.

I forhold til aldersgrupper finder man en signifikant forskel på, hvilke grupper der er mest idrætsaktive i Lejre Kommune. De klart mest idrætsaktive findes blandt de 16-19 årige (76 pct.), mens de mindst aktive findes blandt de 30-39 årige (58 pct.). Den lavere idrætsdeltagelse blandt de 30-39 årige ses også i andre kommuner, men dog ikke så lavt som i Lejre Kommune.

Denne relativt lave idrætsdeltagelse kan forklares ved, at hele 26 pct. blandt de 30-39 årige har svaret 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet, om de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Det kunne altså tyde på, at denne aldersgruppe i højere grad holder pause, men måske stadig har et ønske om at fastholde en aktiv livsstil i fremtiden.

Lokalområderne i Lejre Kommune adskiller sig fra hinanden på nogle interessante områder. De mest idrætsaktive bor i og omkring Lejre (72 pct.), mens de mindst aktive borgere bor i Osted (55 pct.) eller i Bramsnæsvej (58 pct.). Det er forholdsvis store forskelle. Årsagen til disse forskelle kan muligvis findes i forskelle mellem lokalområderne på borgernes socioøkonomiske baggrund. Når der således kontrolleres for uddannelsesniveaut forsvinder forskellene mht. idrætsdeltagelsen mellem lokalområderne³⁰.

Når man sammenholder idrætsdeltagelsen med socioøkonomiske faktorer³¹, er specielt tilknytningen til arbejdsmarkedet en afgørende faktor for aktiv idrætsdeltagelse. Kun 45 pct. af de respondenter, der midlertidigt er uden et arbejde³², dyrker normalt idræt, motion eller sport. En del af forklaringen her skyldes eksempelvis barsels- eller sygeorlov. Man ser et klart sammenfald mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse, hvor gruppen med højst en grundskoleuddannelse³³ eller en kort uddannelse³⁴ adskiller sig ved et lavere deltagelsesniveau end personer med videregående uddannelser (se tabel 4.3). Generelt er uddannelseslængde den mest afgørende baggrundsvariabel for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion (Pilgaard, 2009).

29 Tallene er stort set de samme når man tager højde for den statistiske usikkerhed.

30 Det har dog ikke været muligt at teste, hvorvidt forskellene skyldes uddannelsesniveaut alene.

31 Højest gennemførte uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet.

32 På orlov eller ledig på dagpenge/kontanthjælp

33 8.-10. klasse

34 Gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse eller arbejdsmarkedsuddannelse.

Tabel 4.3: Andelen af voksne borgere i Lejre Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.)

		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
Uddannelsesniveau (n=892)	Grundskole	58	13	29
	Kort uddannelse	58	16	27
	Kort videregående uddannelse	65	17	18
	Mellemlang videregående uddannelse	71	15	14
	Lang videregående uddannelse	73	11	15
	Anden uddannelse	49	19	32
Tilknytning til arbejdsmarkedet (n=900)	I arbejde	64	16	20
	Midlertidigt uden arbejde	45	18	36
	Udenfor arbejdsmarkedet	65	11	23
	Andet	58	28	14

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på uddannelseslængde og arbejdsmarkedstilknytning (n=892-900)

Udover uddannelseslængde kan etnicitet også spille en rolle i forhold til idrætsdeltagelsen, og ser man nærmere på respondenternes fødselsoprindelse, er der forskel. De respondenter, der er født i Danmark eller i et andet europæisk land, har en højere idrætsdeltagelse, end respondenter født i et land udenfor Europa har (se tabel 4.4). Forskellene forsvinder imidlertid i yderligere analyser, hvor der kontrolleres for uddannelseslængde, og hvilket lokalområde respondenterne bor i. Dette kan dog skyldes, at andelen af respondenter med ikke-vestlig baggrund er for beskeden til at danne grundlag for disse typer af analyser, hvor flere baggrundsvariable inddrages i den samlede analyse.

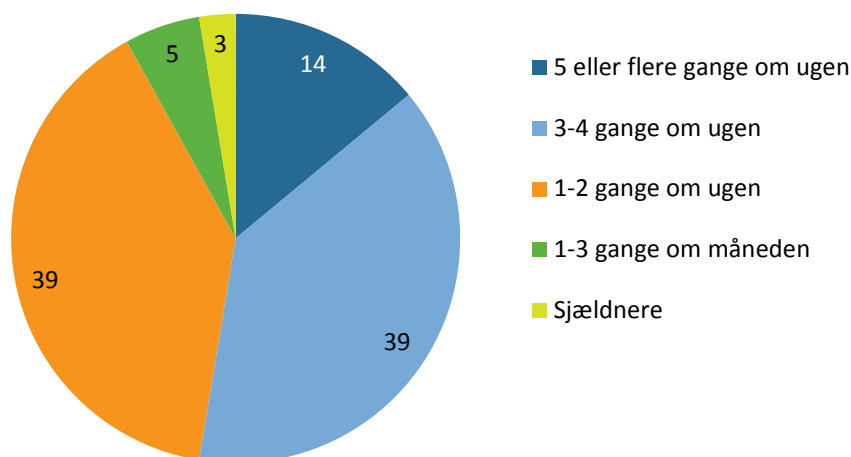
Tabel 4.4: Dyrker du normalt idræt, motion og sport? Fordelt efter hvor respondenterne er født. (pct.)

n=898	Fødselsoprindelse			
	Danmark	Sverige, Norge, Finland eller Island	Et andet land i Europa	Et land udenfor Europa
Ja	65	50	65	54
Ja, men ikke for tiden	15	0	17	8
Nej	21	50	17	38

Hvor ofte dyrker borgerne i Lejre Kommune idræt?

Hele 92 pct. af de idrætsaktive i Lejre Kommune (andelen, som dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) er aktive mindst én gang om ugen, som det fremgår af figur 4.2 herunder.

Figur 4.2: Voksne borgeres træningshyppighed i Lejre Kommune (pct.)

Figuren viser, hvor ofte andelen af alle idrætsaktive dyrker idræt, sport eller motion (idrætsaktive er baseret på andelen, der dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt) (n=844).

I sammenligning med landstallene trækker de idrætsaktive i Lejre Kommune lidt oftere i idrætstøjet end landsgennemsnittet, men forskellene er dog små. På landsplan dyrker 46 pct. af de idrætsaktive sport eller motion mindst tre gange om ugen i forhold til 53 pct. i Lejre Kommune (Laub, 2013).

De forrige analyser viste, at de 30-39-årige dyrker mindre idræt end øvrige aldersgrupper, og blandt gruppen af idrætsaktive ser man tilmed en mindre hyppig træningsfrekvens i denne aldersgruppe med 14 pct. af de idrætsaktive, der dyrker idræt, sport eller motion sjældnere end én gang om ugen³⁵.

De lokalområder, hvor de idrætsaktive dyrker deres idrætsaktiviteter oftest, er Lejre og Kirke Hyllinge, hvor 56 pct. er aktive mindst tre gange om ugen. Til gengæld træningsfrekvensen ikke nær så jævnlig for befolkningen i lokalområderne Kirke Såby (48 pct.) og Gevninge (50 pct.).

³⁵ De 50-59 årige følger tæt efter med 12 pct.

Aktivitetsformer

Som nævnt dyrker 63 pct. af kommunens voksne borgere idræt, sport eller motion, hvilket næsten er i tråd med landsgennemsnittet på 64 pct. Analyserer man i stedet på, hvorvidt respondenterne angiver at have dyrket mindst én specifik aktivitet inden for det seneste år, angiver 86 pct. af de voksne borgere i Lejre Kommune at have dyrket mindst én idrætsaktivitet regelmæssigt det seneste år³⁶.

De ti mest populære motionsformer i Lejre Kommune er i nævnte rækkefølge: vandreture (26 pct.), jogging/motionsløb (23 pct.), styrketræning (18 pct.), landevejscykling (12 pct.), svømning (12 pct.), gymnastik (12 pct.), yoga, afspænding eller meditation (9 pct.), mountainbike (9 pct.), badminton (9 pct.) og aerobic, zumba m.m. (7 pct.) (se tabel 4.5).

De voksne borgere i Lejre Kommune følger dermed en landsdækkende tendens til i højere grad end børn og unge at benytte sig af aktiviteter, som traditionelt set ikke fylder meget i den kommunale idrætspolitik. Blandt de 15 mest populære aktiviteter finder kun en tredjedel overvejende sted i foreningsregi og i kommunalt støttede eller ejede idrætsfaciliteter (svømning, gymnastik, badminton, fodbold og golf).

Tabel 4.5: Andelen af voksne borgere, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.)

n = 993	Lejre Kommune	Landsplan
Vandreture	26	23
Jogging/motionsløb	23	31
Styrketræning	18	24
Landvejscykling	12	8
Svømning	12	12
Gymnastik	12	12
Yoga, afspænding, meditation	9	6
Mountainbike	9	4
Badminton	9	6
Aerobic, zumba m.m.	7	12
Spinning/kondicykel	5	11
Fodbold	5	9
Golf	5	5
Ridning	5	2
Fiskeri	4	4
Tennis	4	3
Dans (alle former)	3	5
Jagt	3	3
Kano/kajak	3	2
Stavgang/Nordic Walking	3	2
Sejlsport/surfing/kite	2	2

36 På landsplan er andelen 82 pct. (Laub, 2013).

Kampsport	2	2
Bowling/keglespil	2	4
Bordtennis	2	1
Petanque/Boule	1	1
Skydning	1	2
Håndbold	1	3
Andet boldspil for hold	1	1
Orienteringsløb	1	1
Anden vandtræning	1	2
Volleyball/beachvolley	1	1
Roning	1	1
Billard/pool	1	2
Vinterbadning	1	1
Rulleskøjter/skateboard	1	2
Triatlon/duatlon	1	<1
Atletik	<1	<1
Basketball	<1	1
Parkour el. lign.	<1	<1
Andet individuelt boldspil	<1	1
Handicapidræt	<1	<1
Skøjteløb (is)	0	1
Anden idrætsgren	8	4
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	14	---

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker forskellige aktivitetsformer. Opdelt på Lejre Kommune (n=993) og landsplan (n=3.957).

Hvis man sammenligner de mest populære aktiviteter i Lejre Kommune med tallene på landsplan, er der overordnet tale om de samme idrætsgrene, men borgerne i Lejre Kommune dyrker i højere grad end på landsplan følgende aktiviteter³⁷:

- Vandreture
- Landevejscykling
- Yoga, afspænding og meditation
- Mountainbike
- Badminton
- Ridning

Forskellene kan skyldes, at relativt mange ældre borgere har deltaget i undersøgelsen. Dette kan tænkes at have en indflydelse på specielt vandreture og badminton, som i højere grad dyrkes blandt den ældre del af den voksne befolkning (Laub, 2013). En anden forklaring på dette kunne være, at de lokale forhold eller den lokale idrætskultur gør, at nogle aktiviteter er

37 Kun aktiviteter med en forskel på min. 2 procentpoint fra landstal er nævnt i denne sammenhæng.

mere tiltrækkende og populære i Lejre Kommune end i resten af landet. Yoga er et eksempel på en 'storbyaktivitet', som har vundet størst udbredelse i de store byer, og som næsten udelukkende dyrkes af kvinder og befolkningsgrupper med videregående uddannelser. Desuden er det en aktivitet i vækst i disse år (Bjerrum & Pilgaard, 2014). Man kan diskutere, hvorvidt Lejre Kommune har karakter af 'storby'. 75 pct. af arbejdsstyrken i Lejre kommune er beskæftiget uden for kommunen, primært i større byer³⁸. Kommunens pendlerkultur kunne således tænkes at trække tendenser til sig fra København og have en betydning for borgernes idrætsvalg. Til sammenligning er der ti pct. i Greve Kommune, ni pct. i Gladsaxe Kommune, otte pct. af de voksne borgere i Ballerup og Halsnæs Kommuner samt en noget lavere andel på fem pct. i Varde Kommune, der dyrker yoga.

Mountainbike er en anden interessant aktivitet, som er vundet frem de senere år. Denne aktivitet ser man også brede sig mere i kommuner med adgang til natur. F.eks. i Varde Kommune med ni pct. svarende til Lejre Kommune, mens andelen er på fem pct. i Ballerup Kommune og fire pct. i Greve Kommune.

Omvendt ser man også flere aktiviteter, som borgerne i Lejre Kommune dyrker i mindre grad end på landsplan. Det gælder³⁹:

- Jogging/motionsløb.
- Styrketræning.
- Aerobic/zumba m.m.
- Spinning/kondicykel.
- Fodbold.
- Dans.
- Bowling/keglespil.
- Håndbold.

Også her kan en del af forklaringen tilskrives den større andel af ældre blandt respondenterne, da eksempelvis jogging/motionsløb og aerobic/zumba m.m. er aktiviteter, der i højere grad dyrkes af den yngre del af den voksne befolkning (Laub, 2013).

Den lavere andel i disse aktiviteter i forhold til landsplan skyldes formentlig til dels metodiske forskelle, hvor respondenterne i den landsdækkende undersøgelse generelt angav at dyrke mange forskellige aktiviteter (Laub, 2013). Andelen på de fleste aktiviteter ligger nogenlunde på niveau med både Greve, Varde, Ballerup og Halsnæs Kommune med mindre variationer i forhold til de specifikke aktiviteter. Andelen af motionsløbere ligger højere i Greve og Ballerup Kommune end i både Lejre, Halsnæs og Varde Kommune som udtryk for en typisk populær motionsform blandt veluddannede og generelt blandt midaldrende befolkningsgrupper (Laub, 2013). Omvendt ligger andelen, der går vandreture, højest i Varde, Halsnæs og Lejre Kommune (30, 29 og 26 pct.), hvor en stor andel af borgerne er over 65 år.

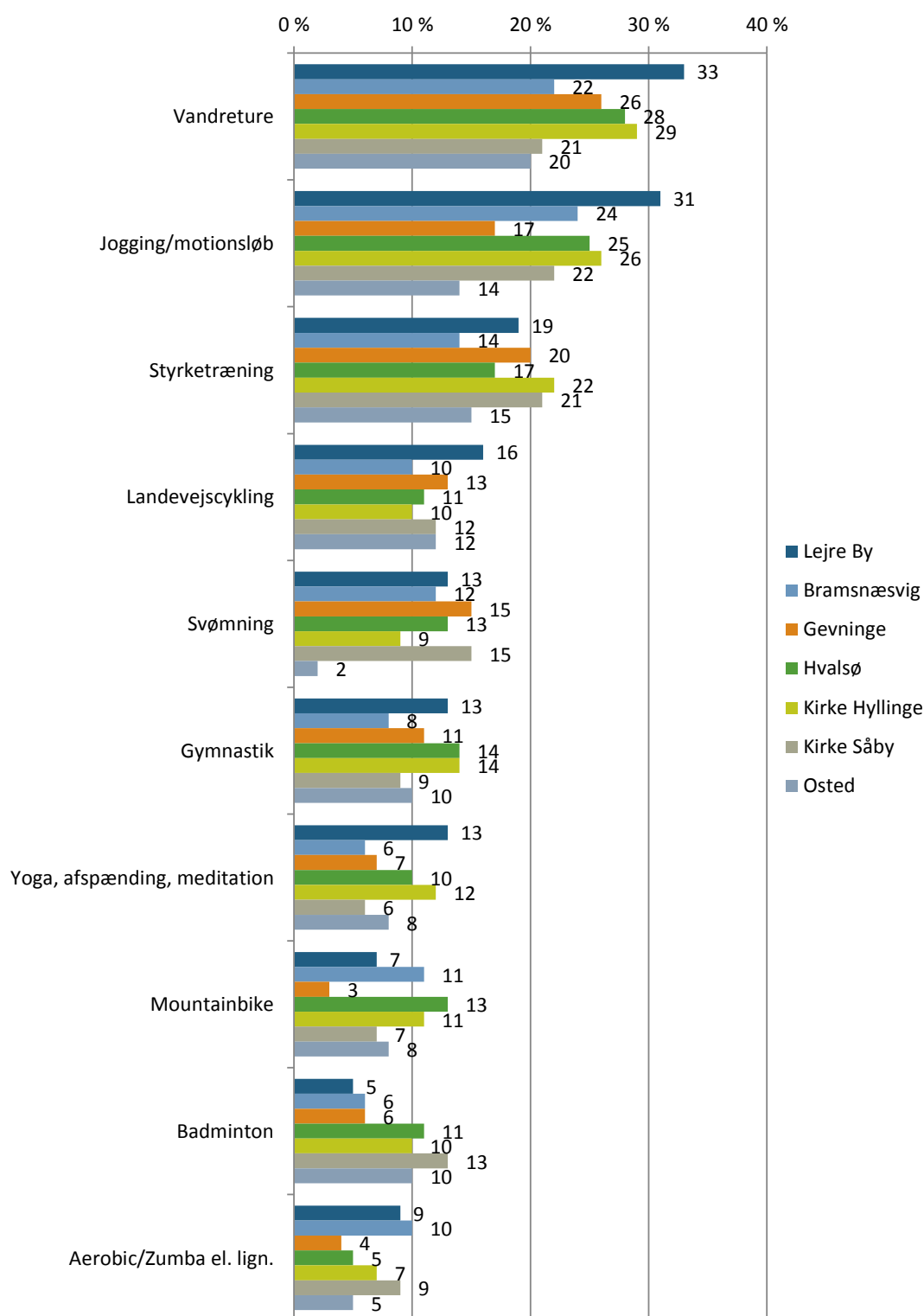
I forhold til lokalområderne i kommunen varierer aktivitetsvalget fra område til område. Vandreture, jogging/motionsløb og landevejscykling synes at være mest populært i Lejre i forhold til resten af kommunen (se figur 4.3).

Borgerne i Osted ligger lavest i forhold til deltagelsen i svømning, jogging/motionsløb og vandreture – men er samtidig godt med, når det gælder mere traditionelle aktiviteter som

38 Facts på Erhvervsområdet, Lejre Kommunes hjemmeside

39 Kun aktiviteter med en forskel på min. 2 procentpoint fra landstal er nævnt i denne sammenhæng.

Figur 4.3: Andelen af voksne borgere i de syv lokalområder, som har dyrket forskellige aktiviteter regelmæssigt de seneste 12 måneder (pct.)

Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket forskellige aktiviteter inden for det seneste år. Opdelt på lokalområder (n=993).

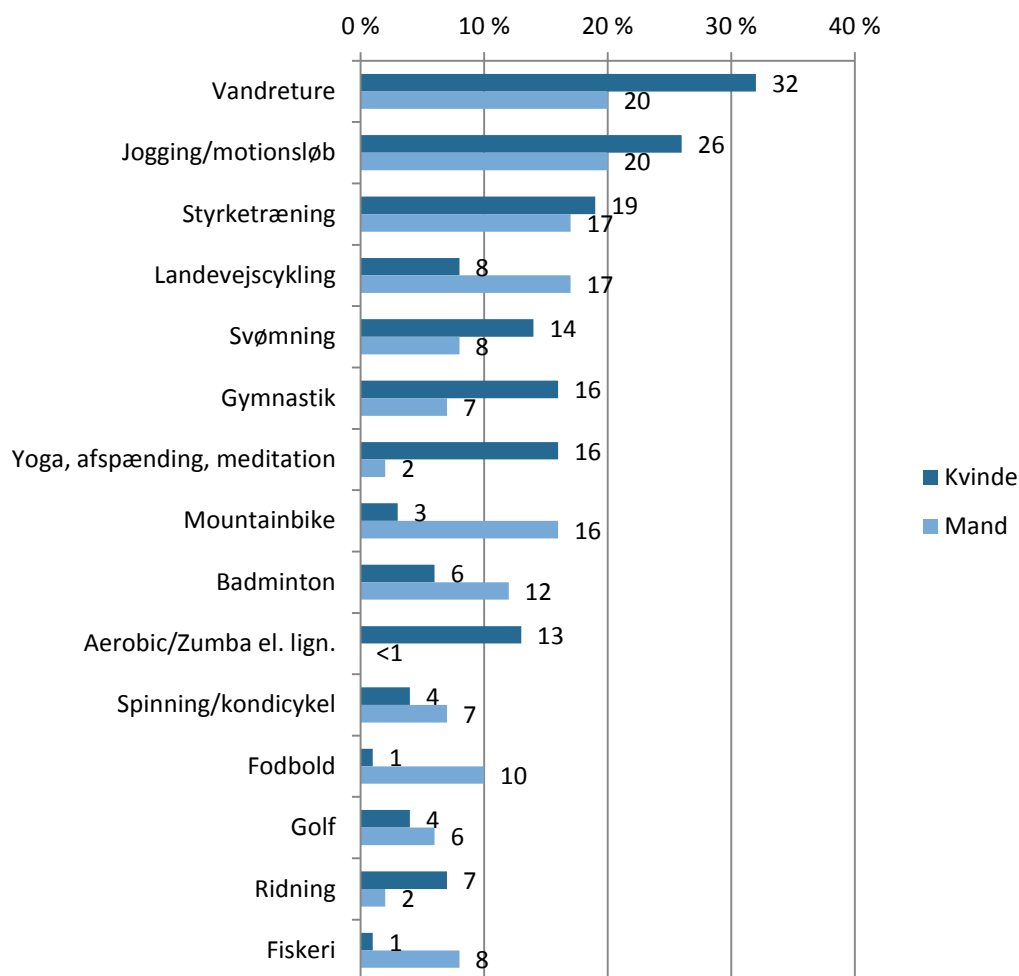
gymnastik og badminton. Mountainbike dyrkes primært i områderne Hvalsø, Bramsnæsvej og Kirke Hyllinge og mindst i Gevninge, hvilket måske skyldes en lettere adgang til skove og mountainbikespor de pågældende steder. Der er til gengæld næsten ingen forskel i deltagelsen i gymnastik mellem lokalområderne (se figur 4.3).

Det er uvist, om de lokale forskelle i deltagelsen i alle aktiviteter i Lejre Kommune kan henføres til særlige naturområder, bestemte facilitetsmuligheder eller aktive foreninger i samme omfang, som man ser eksempler på i Varde Kommune, hvor de geografiske afstande er noget større end i Lejre Kommune. Forskellene kan nemlig også hænge sammen med beboersammensætningen i de forskellige områder. Her kan både alder og andel af borgere med ikke-vestlig baggrund have indflydelse på aktivitetsmønstret og dermed bidrage til forskelle og dynamikker i det samlede idrætsbillede i kommunen (se tabel 4.4).

Køn og alder er bestemmende for, hvad borgerne dyrker

Man kunne på forhånd forvente, at mænd og kvinder ikke dyrker helt de samme idrætsaktiviteter (Laub, 2013), hvilket også viser sig at være tilfældet i Lejre Kommune. En sammenligning af de 15 mest populære aktiviteter viser, at kun styrketræning, golf og spinning/kondicykel er stort set lige populære blandt begge køn.

Vandreture, jogging/motionsløb, svømning, gymnastik, aerobic/zumba, yoga mm. og ridning dyrkes primært af kvinderne i Lejre Kommune. Omvendt er aktiviteter med særlig appel til mændene i kommunen hovedsageligt centreret omkring landevejscykling, mountainbike, badminton, fodbold og fiskeri (se figur 4.4).

Figur 4.4: Andelen af mænd og kvinder i Lejre Kommune, der dyrker de mest populære idrætsaktiviteter (pct.)

Figuren viser andelen af alle respondenter, der dyrker de mest populære aktivitetsformer. Fordelt på køn (n=993).

I tabel 4.6 ser man deltagelse i forskellige aktiviteter på tværs af aldersgrupper. Det er forventeligt, at alder har en betydning for, hvilke aktiviteter, der er mest populære (Laub, 2013).

De yngre voksne (16-29 år) dyrker i størst omfang styrketræning, jogging/motionsløb og fodbold. I en række af aktiviteterne (eksempelvis badminton og gymnastik) ser man dog et væsentligt fald i deltagelsen fra aldersgruppen 16-19 årige frem til aldersgruppen 20-29 årige, og overgangen fra teenager til voksen ser ud til at blive fulgt af store omvæltninger i aktivitetsmønsteret, hvilket er en generel tendens på landsplan (Laub, 2013; Ibsen et al., 2015).

I de mellemste aldersgrupper (30-59 år) er billedet mere forskelligartet. Jogging/motionsløb, vandreture, styrketræning og svømning er stadig de mest populære aktiviteter på tværs af aldersgrupper, men kigger man på de enkelte aldersgrupper, er der stor forskel på, hvornår i livet den enkelte motionsform er mest populær.

Andelen af borgere, der spiller golf og dyrker gymnastik, stiger med alderen, mens fodbold daler i de ældre aldersgrupper. Jogging/motionsløb er i særdeleshed populært blandt de

30-39-årige (44 pct.) og 40-49 årige (45 pct.), men er herefter mindre udbredt. At lige netop denne motionsform er populært i de aldersgrupper, skyldes formodentlig, at det er en meget fleksibel og effektiv motionsform, der passer ind i en travl hverdag med arbejde og børn (Forsberg, 2014).

Foruden de mest populære idrætsgrene synes landevejscykling at få en opblomstring blandt de 40-59-årige, mens aerobic/zumba har en relativ stor tilslutning blandt de 30-49 årige.

De ældste borgere (60+ år) er primært glade for at vandre, men gymnastik, styrketræning og til dels også landevejscykling hitter blandt de ældre borgere.

Tabel 4.6: Andelen af voksne borgere i Lejre Kommune, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.)

n = 993	Alder						
	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Vandreture	2	16	19	18	33	33	32
Jogging/motionsløb	17	26	44	45	26	11	4
Styrketræning	22	34	18	20	14	17	17
Landevejscykling	4	8	8	13	15	14	10
Svømning	6	5	22	16	12	7	11
Gymnastik	7	3	8	7	10	13	23
Yoga, afspænding, meditation	4	3	15	13	10	8	7
Mountainbike	6	13	15	14	14	4	3
Badminton	13	3	8	8	7	11	9
Aerobic/Zumba el. lign.	0	8	13	12	6	7	2
Spinning/kondicykel	2	8	4	7	6	6	4
Fodbold	15	21	9	7	3	2	0
Golf	2	0	1	4	5	7	6
Ridning	9	3	5	5	7	3	1
Fiskeri	2	5	4	2	4	6	3

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der har dyrket forskellige aktiviteter inden for det seneste år. Opdelt på alder (n=993).

De ikke-idrætsaktive

Respondenterne havde mulighed for at markere, hvis de ikke havde dyrket en aktivitet regelmæssigt i det seneste år. I alt har 143 respondenter svaret, svarende til 14 pct. af respondenterne, at de ikke dyrker en aktivitet.

Disse respondenter fik mulighed for at svare på, hvorfor de ikke dyrker nogen form for aktiviteter, og som tabel 4.7 viser, skyldes det i høj grad, at respondenterne prioriterer deres tid anderledes eller ikke har interesse for idræt og motion. De tre mest udbredte årsager til ikke at dyrke idræt eller motion er, ifølge respondenterne, at de bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid (26 pct.), bruger tiden på familien (16 pct.) eller andre fritidsinteresser (23 pct.).

En stor andel af de voksne angiver dog også andre årsager. Begrundelser som, at de har et dårligt helbred (13 pct.), at sport/motion ikke interesserer dem (13 pct.), at de har et handicap (12 pct.), eller at de blot ikke gider (11 pct.), fremstår som centrale årsage og barrierer.

Omvendt oplever kun tre pct. manglende faciliteter som årsag til ikke at dyrke idræt. Det er et meget typisk svarmønster, at borgerne sjældent opfatter begrænsninger i form af manglende faciliteter. Ofte står andre barrierer mere tydeligt frem i befolkningens bevidsthed. Endelig angiver seks pct. af alle de idrætsligt inaktive, at de for øjeblikket holder pause, men forventer at starte igen, hvilket kan anses for et potentiale for endnu flere idrætsaktive (se tabel 4.7).

Tabel 4.7: Ikke-idrætsaktives angivne barrierer for at dyrke idræt, sport eller motion. (pct.)

	Total	Køn	
		Kvinder	Mænd
Bruger tiden på arbejde / har for lidt fritid	26	23	28
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	23	19	27
Bruger tiden på familien	16	20	13
Har dårligt helbred	13	19	9
Sport / motion interesserer mig ikke	13	13	13
Jeg er fysisk/psykisk handicappet	12	11	13
Gider ikke	11	8	14
Er for gammel	9	8	10
Er i dårlig form	8	8	9
Savner passende tilbud / konkret mulighed	6	8	5
Holder pause - regner med at starte igen	6	6	6
Har ikke råd / er for dyrt	6	5	6
Mangler nogen at følges med	6	11	1
Har svært ved at få barn / børnene passet	3	8	0
Har ikke de rette faciliteter til sport / motion, der hvor jeg bor	3	3	3
Andre grunde	13	16	11
Ved ikke	10	11	9

Tabellen viser ikke-idrætsaktive borgeres årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion. Total og fordelt på køn (n=143).

Der er lidt flere mænd end kvinder, der har svaret, at de ikke har dyrket en idrætsaktivitet regelmæssigt det seneste år. Kønnene angiver også forskellige årsager til spørgsmålet om, hvorfor de ikke dyrker sport eller motion.

Kvinder svarer oftere end mænd, at deres fravalg skyldes, at de bruger tiden på familien (20 pct.), at de har dårligt helbred (19 pct.), mangler nogen at følges med (11 pct.), eller at de har svært ved at få passet børn (8 pct.). Mændene anfører oftere end kvinder, at de bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid (28 pct.), at de ikke gider, eller at de er for gamle. Mændene udtrykker dermed nogle 'indre' holdningsmæssige barrierer til sport og motion, mens kvindernes barrierer mere kan betegnes som 'ydre', hvor forskellige omverdensfaktorer er i spil.

Dette forhold tyder på et behov for forskellige tilgange til rekruttering, hvis man ønsker at øge befolkningens idrætsdeltagelse. Hvor det for kvinderne ofte handler om logistik eller de rette tilbud, hvor de kan tage af sted eller dyrke aktiviteten i et forum, hvor de oplever ligesindede, handler det for de ikke-idrætsaktive mænd snarere om en kulturændring i de miljøer, hvor ikke-idrætsaktive mænd færdes. Eventuelt gennem arbejdspladsen, jobcentre, på erhvervsfaglige uddannelser eller mere lokalt i borgerforeninger eller lignende sociale grupper.

Organisering

I Danmark har idræt, sport og motion traditionelt været opfattet som et anliggende for de frivillige, folkeoplysende foreninger, som har tilbudt de enkelte aktiviteter i deres regi. Som gennemgangen af børnenes idrætsvaner har vist, er foreningsidrætten stadig den primære organiseringsform hos de yngste, om end den generelle foreningsdeltagelse blandt kommunens børn og unge er mindre end på landsplan. Blandt de voksne borgere i Lejre Kommune ændrer dette billede sig yderligere i organisationen af idrætsaktiviteterne.

Voksne borgere i Lejre Kommune dyrker oftest sport eller motion som selvorganiserede aktiviteter på egen hånd (58 pct.). Dernæst følger de foreningsaktive, hvor 41 pct. af respondenterne har angivet, at de dyrker mindst én af deres idrætsaktiviteter i en forening (se tabel 4.8). Den tredje mest benyttede organiseringsform er de kommercielle centre (18 pct.). De mindst benyttede organiseringsformer for de voksnes idræts- og motionsaktiviteter er på arbejdspladsen (2 pct.) og i aftenskoler (4 pct.).

Andelen af selvorganiserede og foreningsbaserede udøvere i Lejre Kommune svarer til tallene på landsplan fra 2011, mens de private centre udgør en lidt mindre andel i organisationen af idrætten i Lejre Kommune i sammenligning med landstallene (se tabel 4.8). Til sammenligning er andelen af foreningsaktive i Gladsaxe Kommune på 32 pct., Ballerup Kommune og Halsnæs Kommune på 39 pct. og i Varde Kommune er den på hele 51 pct.

Tabel 4.8: Organisering af idræt, sport og motion blandt voksne borgere i Lejre Kommune (pct.).

n=1009		Klub/ forening	Privat/ kommercielt center	Arbejds- pladsen	På egen hånd	Aften- skole	Anden sammen- hæng
I ALT		41	18	2	58	4	7
LANDSTAL		41	20	5	58	3	11
KØN	Kvinder	41	20	2	58	6	8
	Mænd	42	15	3	57	1	5
LOKAL- OMRÅDER	Lejre	38	18	4	69	7	7
	Bramsnesvig	38	15	1	58	5	8
	Gevninge	42	25	2	58	3	9
	Hvalsø	45	17	4	58	5	6
	Kirke Hyllinge	36	16	1	56	3	7
	Kirke Såby	44	19	1	57	2	5
	Osted	45	16	2	43	0	8

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der organiserer deres idrætsaktiviteter i forskellige regi. Fordelt på køn og lokalområde (n=1009).

Kvinderne adskiller sig fra mændene på enkelte områder. Mændene er en smule mere aktive i foreninger end kvinder i Lejre Kommune, hvilket stemmer overens med landstallene, hvor foreningsidrætten har bedst fat i mændene. Kvinderne er omvendt meget mere aktive i private centre og i aftenskoleregion. Kvinder er også lidt mere aktive end mænd i forbindelse med selvorganiserede aktiviteter i kommunen.

Lokalområderne i Lejre Kommune adskiller sig fra hinanden i forhold til organiseringen af idrætsstilbuddene med den største andel af foreningsaktive i Hvalsø og Osted (45 pct.) og den mindste andel i Kirke Hyllinge (36 pct.). Brugen af kommercielle centre er lavest i Bramsnæsvig (15 pct.) og størst i Gevninge (25 pct.). Dette kan muligvis forklares ved, at Gevninge er det område der ligger tættest på et kommercielt fitnesscenter (i Roskilde). Selvorganiseret motion er overordnet set populært i alle lokalområder, dog med undtagelse af Lejre, hvor det er yderst populært (69 pct.) og Osted, hvor denne organiseringsform (43 pct.) er mindre end den foreningsbaserede.

I Lejre Kommune viser sig nogle spændende tendenser i de voksnes tilknytning til foreningslivet i forskellige livsfaser. Tendenser der ikke umiddelbart falder i tråd med det nationale mønster, om end der er visse ligheder (Laub, 2013).

Organiseringsformerne på forening og privat center følger mere eller mindre de nationale mønstre. Omvendt stiger organiseringsformen på egen hånd kraftigt for de 30-39 årige i Lejre Kommune – en tendens som man ikke ser i landstallene.

De klart flest foreningsaktive i den yngste aldersgruppe, hvor 57 pct. af 16-19-årige dyrker mindst én aktivitet i en forening⁴⁰. Foreningstilknytningen falder og stiger derefter mellem 34 pct. og 48 pct. gennem de forskellige aldersgrupper. En gruppe af borgere, som foreningerne tilsyneladende også har vanskeligt ved at rekruttere, findes blandt de 20-29 årige, hvor kommercielle tilbud vinder over foreningsidrætten. De kommercielle centre er dermed de mest populære blandt de 20-29 årige (28 pct.). Det er aldersgrupperne 30-39 år samt 40-49 år, der i størst omfang dyrker aktiviteter på egen hånd (68 pct. og 67 pct.). Disse tre aldersgrupper søger altså i højere grad end både de yngste og de ældre aldersgrupper mod mere fleksible måder at organisere aktiviteterne på. Vi kan dog ikke vide, om dette også gælder, når de yngre bliver ældre. Det er tænkeligt, at de forholdsvis mange unge, som i dag dyrker idræt i eks. et fitnesscenter, også vil gøre det, når de bliver midaldrende.

Aftenskolerne spiller en relativt stor rolle for de ældre aldersgrupper (60 år+) i forhold til deres udbud af bevægelsesfag, men skolerne har fat i meget få borgere under 50 år.

Foreningsdeltagelsen for de 15 mest benyttede aktiviteter er vist i figur 4.5. De mest dyrkede aktiviteter for voksne i foreningsregi er således gymnastik, badminton og styrketræning.

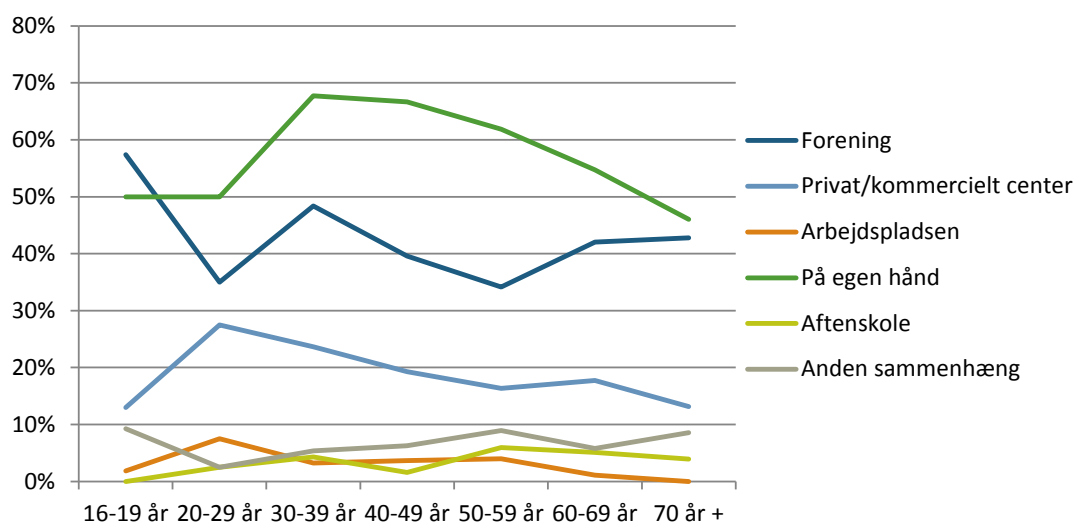
Der er ingen overraskelser i forhold til de øvrige aktiviteters organiseringsformer, da fordelingen i Lejre Kommune svarer godt overens med landstallene. Vandreture, jogging/motionssløb, landevejscykling og svømning er aktiviteter, som voksne i høj grad dyrker uden for foreningerne.

Derudover foregår både fodbold og golf overvejende i foreningsregi, hvilket formentlig hænger sammen med, at deltagelse i disse aktiviteter (ligesom med gymnastik og badminton) kræver adgang til idrætsfaciliteter og en vis praktisk organisering, som foreninger traditionelt har stået for.

Endelig er forholdsvis store aktiviteter som mountainbike, spinning/kondicykel, ridning og fiskeri næsten helt uden for foreningsregi.

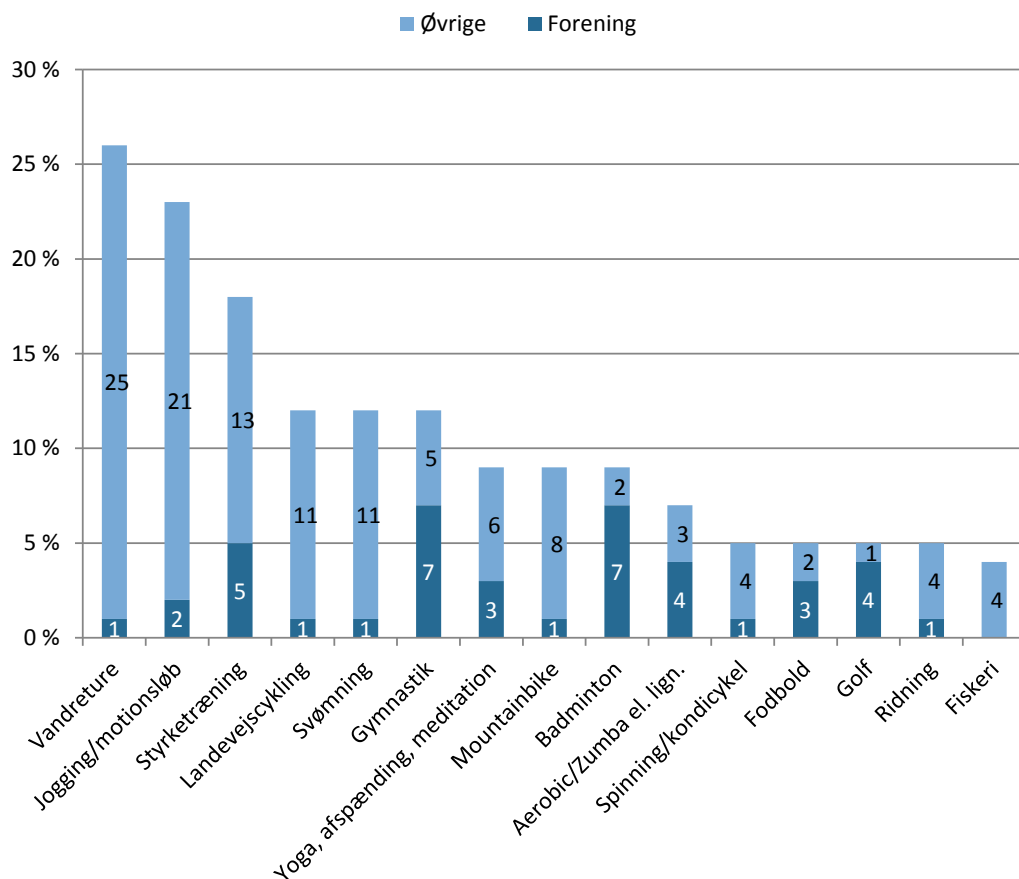
40 Dette svarer i øvrigt til tallene på landsplan, hvor 60 pct. af de 16-19 årige er foreningsaktive.

Figur 4.5: Andelen af borgere i Lejre Kommune, der dyrker aktiviteter under forskellige organiseringsformer (pct.).

Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år i forskellige organiseringsformer. Fordelt på alder (n=1009).

Figur 4.5: Andel af foreningsaktive i de 15 mest benyttede aktiviteter (pct.) (n=993)

Transport til og fra sport og motion

I tabel 4.9 kan man se voksne idrætsaktive borgeres mest foretrukne transportformer i forbindelse med deres idræts- og motionsaktivitet. 52 pct. af de voksne bruger bilen til at transportere sig til sport og motion, mens en femtedel benytter cyklen (20 pct.), og lidt flere går eller løber (22 pct.).

De enkelte lokalområder adskiller sig fra hinanden. Borgerne i Kirke Såby, Bramsnæsvig og Kirke Hyllinge benytter i højere grad bilen (60 til 67 pct.), mens dette er noget mindre udbredt i Hvalsø, Lejre og Osted (se tabel 4.9). Beboere i Lejre-området benytter sig i langt højere grad af benene, da 30 pct. går eller løber til idræt, sport eller motion. Dette er kun tilfældet for 11 pct. af borgerne i Kirke Såby. Hvalsø er det område, hvor flest cykler, mens dette er mindst udbredt i Bramsnæsvig-området. Dette kan hænge sammen med antallet og tilgængeligheden til cykelstier og stisystemer, hvor det er muligt at gå eller cykle sikkert og trygt.

Tabel 4.9: Voksne borgeres brug af transportformer til og fra sport og motion (pct.).

	Lokalområde							
	Total	Lejre	Bramsnæsvig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
Gang/løb	22	30	20	24	20	21	11	25
Cykel	20	19	13	18	32	14	16	20
Bus / Tog	4	6	4	2	5	3	2	4
Bil	52	42	61	53	39	60	67	49
Andet	3	4	3	3	4	2	4	1

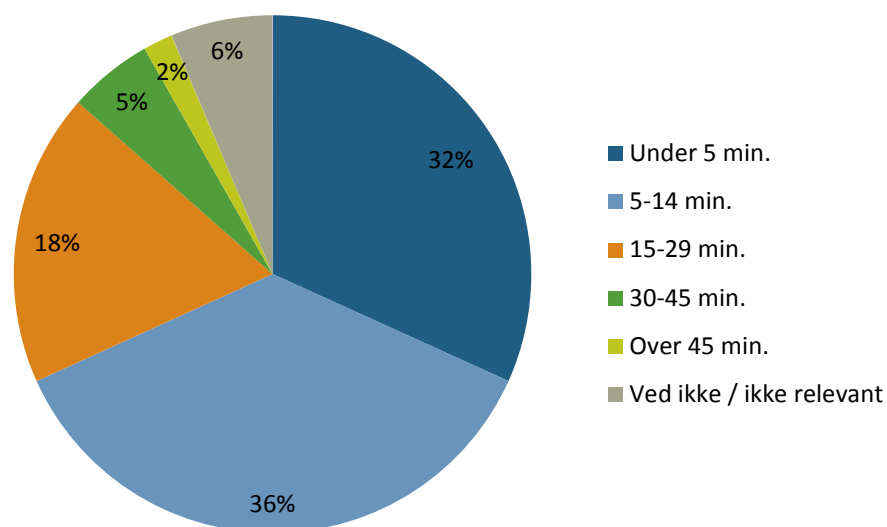
Tabellen viser transportformer til sport og motion blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år). Fordelt på lokalområde (n=815).

Langt størstedelen af borgerne i Lejre Kommune bruger relativt kort tid på at transportere sig til sport og motion. Lidt under 70 pct. af borgerne har højst et kvarter (den ene vej), mens blot to pct. bruger mere end 45 minutter (se figur 4.6).

Samtidig er flertallet (73 pct.) tilfredse med denne transporttid, mens 18 pct. er villige til at bruge mere tid på transport til idræt, sport og motion. Imellem de syv lokalområder er der størst villighed til at bruge mere tid på transport blandt borgerne i Hvalsø. Her har 21 pct. angivet, at de er villige til en længere transporttid, og størstedelen af disse bruger på nuværende tidspunkt 5-15 minutter på transport til idræt. I Bramsnæsvig er det kun 11 pct., der er villige til længere transporttid.

Der er små forskelle på lokalområderne, når det kommer til den maksimale afstand, som respondenterne er villige til at transportere sig. Samlet set vil 67 pct. af borgere i Lejre Kommune maksimalt transportere sig ti kilometer, og de eneste lokalområder, hvor en større andel er villig til at transportere sig så langt er Bramsnæsvig, Kirke Hyllinge og Kirke Såby, hvilket i øvrigt er de samme områder, hvor bilen benyttes oftest som transportmiddel til aktiviteterne. Dette giver god mening, idet de fleste givetvis ikke vil tillægge det større betydning om, de skal køre 10 km eller lidt længere, når først de sidder i bilen (se figur 4.7).

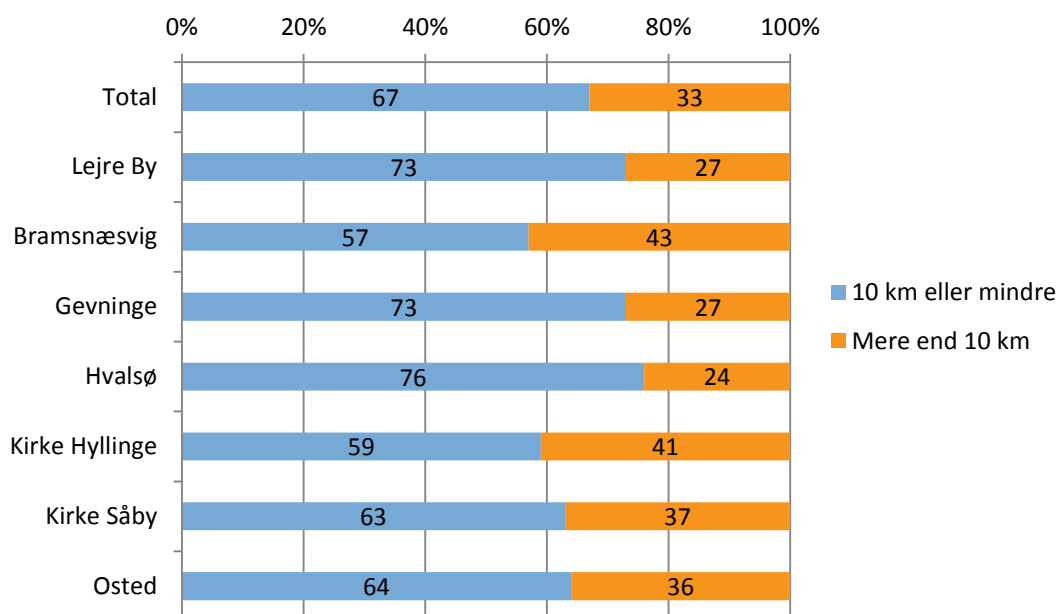
Figur 4.6: Tidsforbrug på transport til sport eller motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Lejre Kommune (pct.).

Figuren viser transporttiden til sport eller motion (kun den ene vej) blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) (n=815).

De mest mobile idrætsaktive borgere befinder sig i den yngste aldersgruppe, hvor 59 pct. er villige til at transportere sig længere end ti kilometer til deres aktivitet.

Figur 4.7: Andel blandt idrætsaktive voksne borgere i Lejre Kommune, som er villige til at transportere sig længere end ti kilometer for at dyrke sport eller motion (pct.)

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive, (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som er villige til at transportere sig mere eller mindre end 10 kilometer (n=813).

Faciliteter

Dette afsnit ser nærmere på, hvor den idrætsaktive del af de voksne borgere i Lejre Kommune dyrker deres idræts- og motionsaktiviteter (andelen, der dyrker mindst én aktivitet). De fire mest benyttede faciliteter og arenaer er i rækkefølge (se også tabel 4.10):

- Naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.) (61 pct.).
- Veje, gader, fortove og lign. (42 pct.).
- Haller/sale (37 pct.).
- Fitnesscenter/motionsrum (28 pct.).

Tre ud af de fire primære arenaer og faciliteter ligger dermed uden for den traditionelle kommunale idrætspolitik, som primært har haft fokus på midler til idræts- og svømmehaller, fodboldbaner og specifikke idrætsanlæg (Ibsen, 2009).

Brugen af naturen og øvrige udendørs rum for idrætslige udfoldelser i Lejre Kommune er således meget udbredt, og andelen af idrætsaktive i naturen er højere end i flere andre kommuner. Særligt ligger andelen af naturbrugere højere end i kommunerne Fredensborg, Greve, Skanderborg, Allerød, Gladsaxe og Ballerup. Rudersdal, Halsnæs og Varde Kommune har også en stor andel af naturbrugere svarende til niveauet i Lejre Kommune.

I Lejre Kommune ser man relativt mange borgere, som benytter idrætshaller og -sale. Andelen på 37 pct. er højere end Ballerup Kommune og kun en smule lavere end de 41 pct. af voksne idrætsaktive udøvere i Varde Kommune. En noget mindre andel benytter svømmehaller (15 pct.), hvilket er på niveau med Greve, Varde og Halsnæs Kommune, men noget lavere end i Gladsaxe og Ballerup Kommune. 23 pct. af de voksne borgere i Lejre er aktive

Tabel 4.10: Idrætsaktive voksne borgere i Lejre Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion (pct.).

n = 840	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
	37	43	29	50	37	45	39	31	33	42
Hal/sal	7	2	12	19	23	12	8	4	3	2
Fodboldbaner	11	11	12	17	0	9	9	9	16	12
Andre baner/anlæg	15	18	12	6	13	26	20	16	9	13
Svømmehal	28	31	25	38	47	22	30	24	25	33
Fitnesscenter/motionsrum	5	3	7	4	0	5	4	7	5	5
Anlæg ved vand	1	1	1	4	7	2	0	0	0	3
Aktivitetsanlæg	42	43	40	35	50	43	58	42	39	25
Veje, gader, fortove og lign.	61	62	60	44	50	68	73	68	58	47
Naturen	23	25	20	17	17	33	23	21	25	18
Hjemme/i haven	7	7	7	10	3	6	4	10	6	9
Andet										

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på køn og alder (n=840).

derhjemme eller i haven, 11 pct. benytter andre baner/anlæg⁴¹, og 7 pct. benytter fodboldbaner. De voksnes brug af anlæg ved vand udgør 5 pct., hvilket er på niveau med Halsnæs Kommune, som endda har lidt bedre adgang til kyst end Lejre Kommune.

Kigger man på køn, er der enkelte forskelle på kvinder og mænds brug af faciliteter. Kvinder mere tilbøjelige til at bruge fitnesscentre (31 pct. af kvinderne mod 25 pct. af mændene) og er i højere grad aktive i svømmehallen (18 pct. af kvinderne mod 12 pct. af mændene) og i haller/sale (43 pct. mod 29 pct.). Omvendt benytter mænd i højere grad end kvinder fodboldbaner (2 pct. af kvinderne mod 12 pct. af mændene) samt anlæg ved vand (3 pct. mod 7 pct.).

Brugen af forskellige facilitetstyper varierer ligeledes efter alder. Naturen bliver overordnet set benyttet mest i alle aldersgrupper på nær de 16-19-årige (44 pct.) og i mindre omfang blandt de ældste borgere (47 pct.). Fitnesscentre og motionsrum bliver klart mest brugt blandt de 16-19-årige (38 pct.) og de 20-29-årige (47 pct.). Lidt overraskende ligger andelen af 30-39 årige brugere af fitnesscentre under niveauet i de tre ældste aldersgrupper.

I forhold til idrætshaller og -sale er brugen størst blandt de yngre aldersgrupper, hvor 50 pct. blandt de 16-19 årige og 45 pct. blandt de 30-39 årige benytter en idrætshal eller -sal. Den laveste andel af halbrugere findes blandt de 50-59 årige (31 pct.), mens de resterende aldersgrupper alle ligger mellem 33-42 pct. Mønsteret i brugen af haller og sale svarer til eksempelvis Varde og Halsnæs Kommune, hvor det også er de helt yngste, som hovedsageligt bruger haller og sale⁴².

Andelen af svømmehalsbrugere er størst blandt de 30-39-årige (26 pct.) og forbliver nogenlunde høj gennem de ældre aldersgrupper dog med undtagelse af de 60-69 årige (9 pct.). Den laveste andel af svømmehalsbrugere findes hos de 16-19 årige, hvoraf kun 6 pct. benytter en svømmehal.

Fodboldbaner benyttes i høj grad blandt de yngste aldersgrupper, hvor 19 pct. af de 16-19 årige og 23 pct. af de 20-29 årige bruger banerne. Herefter falder brugen af fodboldbaner kraftigt blandt de 30-39 årige (12 pct.) og falder yderligere gennem ældste aldersgrupper.

Enkelte markante forskelle præger brugen af forskellige typer af idrætsfaciliteter på tværs af lokalområderne i Lejre Kommune. I Lejre by er det lidt mindre end hver tredje voksne idrætsaktive, der benytter en hal, mens andelen er større og ligger omkring 40 pct. i de øvrige lokalområder (se tabel 4.11).

Derimod bruger borgerne i Lejre-området naturen mest (66 pct.). Fitnesscentre benyttes mest i Bramsnæsvej (33 pct.) og lidt mindre i resten af kommunen (26-30 pct.).

41 Herunder anlæg til bl.a. tennis, petanque, golf, ridning og skydning.

42 I Varde udgør andelen af halbrugere blandt de 16-19 årige 60 pct., mens den samme andel i Halsnæs Kommune udgør 53 pct.

Tabel 4.11: Hvilke idrætsanlæg, idrætsfaciliteter, idrætslokaler eller stedet benytter du, når du dyrker motion, idræt eller sport? Andel af idrætsaktive. Fordelt på lokalområder (Pct.)

	Lokalområde						
	Lejre	Bramsnæsvig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
Hal/sal	32	34	35	41	38	40	40
Fodboldbaner	6	5	8	9	6	5	9
Andre baner/anlæg	12	12	8	14	7	9	17
Svømmehal	16	17	16	18	11	17	6
Fitnesscenter/motionsrum	28	33	29	26	26	26	30
Anlæg ved vand	3	9	4	3	7	2	6
Aktivitetsanlæg	1	2	0	3	0	1	1
Veje, gader, fortove og lign.	42	45	42	40	45	38	39
Naturen	66	65	58	65	63	52	50
Hjemme/i haven	26	22	25	23	18	21	21
Andet	6	8	3	9	9	3	7

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på lokalområde (n=840).

Tabel 4.12: De mest benyttede naturområder. Andel af alle idrætsaktive (pct.)

n=850	Pct.
Bistrupskovene, stier	18
Ledreborg Skov	17
Skjoldungestien	13
Avnstrup Skov	12
Ejby Ådal	12
Roskilde Fjord	12
Storskoven	11
Fjordstien	11
Tadre Mølle	10
Stier i Lejre	10
Herslev Strand	9
Ryegaard Dyrehave	9
Bramsnæs Vig	9
Stier i Hvalsø by	9
Særløse Overdrev	7
Ejby Strand	7
Aunsø, badesø	7
Ejby Skrænter	7

Naturområder som aktivitetssteder

Den mest benyttede aktivitetsarena til idræt og motion for de voksne borgere er naturen, som over 60 pct. af de idrætsaktive voksne borgere i Lejre Kommune benytter.

De fem mest benyttede naturområder blandt borgerne i kommunen er Bistrupskovene (18 pct.), Ledreborg Skov (17 pct.), Skjoldungestien (13 pct.), Avnstrup Skov (12 pct.) og Ejby Ådal (12 pct.) (se tabel 4.12). Til spørgsmålet om, hvilke naturområder respondenterne benyttede, var der desuden en lang række andre naturområder, som bliver benyttet af respondenterne⁴³.

89 pct. af respondenterne, som har angivet, at de benytter naturen, benytter et område i umiddelbar nærhed af deres bopæl. Det store flertal af idrætsaktive borgere i naturen har angivet, at de kan komme til det naturområde, som de benytter, på under 15 minutter ved at gå, løbe eller cykle. Dette tal dækker dog over mindre forskelle mellem lokalområderne, da 97 pct. af borgerne i Hvalsø-området svarer 'Ja' til førnævnte, mens 'kun' 70 pct. i Kirke Såby området kan nikke genkendende til udsagnet. Foruden at bruge naturen benytter mange borgere sig også af veje, gader, fortove samt stier og stisystemer fordelt rundt om i kommunen.

De voksnes brug af idrætshaller, gymnastiksale og lokaler

Over en tredjedel af de idrætsaktive borgere i Lejre Kommune har angivet, at de benytter en idrætshal/sal. Af disse angiver 69 pct., at de benytter én af de oplyste haller/sale i kommunen. Der er altså tale om en overvægt af halbrugere, som bruger haller og sale inden for kommunen. Tabel 4.13 angiver, hvilke haller og sale, som de voksne idrætsudøvere hovedsageligt benytter.

Som billedet er med børn og unge i kommunen, er det igen Hvalsø Hallerne, som de voksne benytter mest. Dernæst kommer de øvrige haller i kommunen (se tabel 4.13). Der er dog undtagelser, eksempelvis gymnastiksalen på Allerslev Gl. skole, som er den femte mest benyttede hal/sal i kommunen, samt Glimhallen som til gengæld ligger i bunden i forhold til benyttelse blandt de voksne.

Tabel 4.13 Brugere af haller/sale. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n=850)
Hvalsø Hallerne, lille hal	3,8
Hvalsø Hallerne, hal 1	3,5
Kirke Såby Hallen, idrætshal	2,6
Hvalsø Hallerne, hal 2	2,2
Allerslev Gl. Skole, gymnastiksal	2,1
Bramsnævighallen, idrætshal	2,1
Ostedhallen, idrætshal	2,1
Lejrehallen, idrætshal	1,9
Kirke Hyllinge Hallen, gymnastiksal	1,8
Kirke Hyllinge Hallen, idrætshal	1,6
Multihallen i Sæby, lille idrætshal	1,5
Kirke Sonnerup Skole, gymnastiksal	1,2

43 Se i øvrigt Bilag til Delrapport 4.

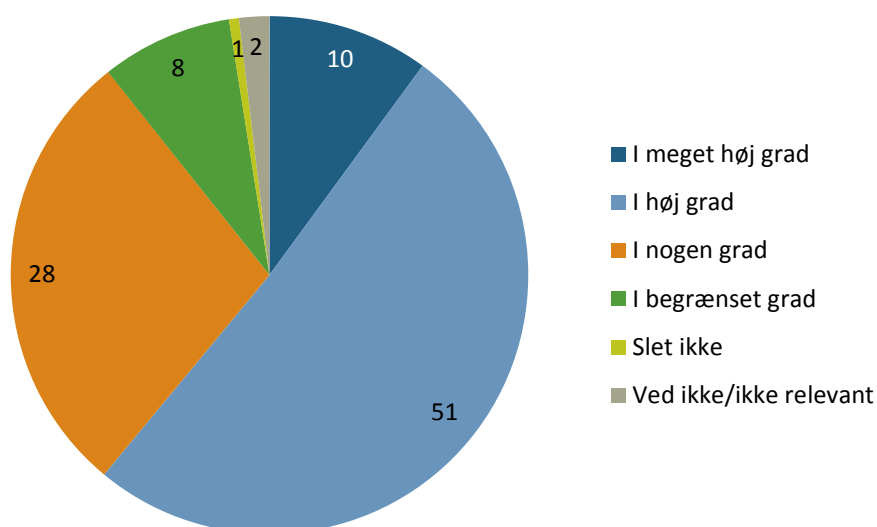
Trælleruphallen, idrætshal	1,2
Bramsnævighallen, gymnastiksal	1,1
Trællerup Skole, gymnastiksal	0,9
Domus Felix, idrætslokale	0,8
Osted Skole, gymnastiksal	0,7
Glimhallen, lille idrætshal	0,4
Osted Kulturhus	0,4
Station 14 i Kr. Hyllinge, idrætslokale	0,4
Bramsnæs Nord, foreningshus	0,0
Sognegården i Hvalsø, idrætslokale	0,0
Andet	14,7

79 pct. af brugerne af haller og sale svarer, at de benytter den nærmeste hal/sal i forhold til deres bopæl. Omvendt svarer 16 pct., at de benytter en anden hal/sal end den, der ligger tættest på deres hjem.

De respondenter, som ikke benyttede den nærmeste hal, havde mulighed for at uddybe deres svar. I deres uddybning fremgår det, at valget om at bruge en hal, der ligger længere væk, hovedsagligt skyldes, at den aktivitet respondenterne dyrker, enten er tilknyttet en bestemt klub eller forening, som afvikler aktiviteter i en anden hal.

Overordnet set er respondenterne tilfredse med de idrætshaller, som de benytter. 61 pct. af halbrugerne har angivet, at deres primære hal i høj eller meget høj grad giver dem mulighed for at udøve deres aktiviteter tilfredsstillende (se figur 4.8). Graden af tilfredshed med idrætshallerne i Lejre Kommune er dog lavere end tilfredsheden med samme i kommunerne Varde, Ballerup og Greve.

Figur 4.8: Voksne idrætsaktive halbrugeres tilfredshedsvurdering af den idrætshal, de benytter mest (pct.)

Figuren viser svarfordelinger blandt halbrugere på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder den idrætshal, du bruger mest, dine behov for at kunne udføre dine aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (n=159).

Specifikt i forhold til idrætshallerne skulle brugerne svare på to spørgsmål, hvor de skulle vurdere 17 forskellige egenskaber. I det første spørgsmål skulle de vurdere deres tilfredshed med de nævnte egenskaber, og i det andet spørgsmål skulle de angive, hvor vigtige egenskaberne er i forhold til deres oplevelse, når de anvender en idrætshal. Begge spørgsmål har en skala fra 1 til 5, hvor 1 er henholdsvis 'meget tilfreds' og 'meget vigtig', og 5 er 'meget utilfreds' og 'slet ikke vigtig'. En lav score udtrykker således høj grad af tilfredshed/vigtighed.

Tabel 4.14 viser de 17 egenskaber, deres gennemsnitlige score hos brugerne for henholdsvis vigtighed og tilfredshed, samt de største forskelle herimellem. Forskellene indikerer, hvilke egenskaber der, ifølge de voksne brugere, har størst forbedringspotentiale. Ingen af egenskaberne opnår en gennemsnitlig tilfredsheds-score højere end 3, den neutrale score (hverken eller), hvilket indikerer en bred tilfredshed med de forskellige parametre ved hallerne.

Tabel 4.14: Gennemsnitlig score for egenskaber ved idrætshaller i Lejre Kommune (gennemsnitstal ifølge brugerne af hallerne).

n = 62-149	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen	1,83	2,98	-1,14
Rengøringen af hallen og aktivitetslokaler	1,82	2,90	-1,08
Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler	1,74	2,79	-1,05
Indeklimaet i idrætshallen	1,79	2,67	-0,89
Belysningen i idrætshallen	1,83	2,46	-0,63
Kvaliteten af gulvene i idrætshallen	1,86	2,45	-0,59
Træningstidspunkt(er)	1,66	2,16	-0,50
Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker	1,93	2,39	-0,46
Indretningen af idrætshallen ift. den aktivitet du foretrækker	1,98	2,28	-0,30
Hjælpsomheden fra de ansatte i idrætshallen	2,17	2,35	-0,18
Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken	2,84	3,00	-0,16
Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp	2,24	2,39	-0,15
Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen	2,12	2,04	0,07
Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen	2,39	2,22	0,17
Muligheden for at gå til både kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted	2,95	2,72	0,23
Adgangsforholdene ved idrætshallen	2,27	1,89	0,38
Afstanden til idrætshallen	2,10	1,53	0,57

Tabellen afslører, at fire egenskaber opnår en væsentlig lavere 'tilfredshedsscore' end 'vigtighedsscore'. Det drejer sig om:

- Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen.
- Rengøringen af haller og aktivitetslokaler.
- Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler.
- Indeklimaet i idrætshallen.

Ifølge hal-brugerne er der potentiale for forbedring på disse fire parametre. Et fokus på vedligeholdelse og rengøring er ikke usædvanligt for brugerne af en idrætsfacilitet – og det bør igen understreges, at der ikke er udtalt utilfredshed med specielt rengøringen og vedligeholdelsen i idrætshallerne i Lejre Kommune. Konklusionerne i Lejre svarer til lignende resultater i henholdsvis Ballerup, Gladsaxe, Greve og Halsnæs.

I tabellen ser man også fem egenskaber med relativt lav score på både vigtigheds- og tilfredshedparametrene. Der er f.eks. stor tilfredshed med adgangsforholdene ved – samt afstanden til den idrætshal, de voksne borgere typisk benytter. Desuden er der også tilfredshed med trygheden og sikkerheden omkring idrætsfaciliteten samt parkeringsmuligheder og træningstidspunkterne i forbindelse med idrætshallerne.

Da det kun er nuværende brugere af idrætshallerne, som har besvaret spørgsmålene, giver tabel 4.14 primært et indblik i, hvordan man kan arbejde med at gøre idrætshallen bedre for de eksisterende brugere – mens potentielle nye brugeres præferencer ikke bliver klarlagt.

Fitnesscentre/motionsrum og svømmehaller

28 pct. af de aktive voksne benytter et fitnesscenter eller motionsrum, og blandt disse er de mest populære Østergade, Hvalsø (2 pct.), Fitness.dk i Roskilde (1,5 pct.), 'Bøffen' i Kirke Hyllinge (1,4 pct.) samt Bodywork i Hvalsø (1,4 pct.)⁴⁴. Herudover kunne respondenterne angive det, hvis de benyttede andre motionscentre (7,8 pct.). Godt halvdelen af de voksne borgeres fitnessaktiviteter foregår uden for kommunen, oftest i Roskilde, i Holbæk eller på deres arbejdsplads. 64 pct. af fitnessaktiviteterne foregår i kommercielle centre, men resten er organiseret i foreninger eller på arbejdspladsen. Blandt de 119 borgere, som benytter fitnesscentre uden for kommunen, kommer 25 pct. alene fra lokalområdet Lejre, 21 pct. fra Hvalsø, og resten fordeler sig jævnt på de øvrige lokalområder⁴⁵. Det er hovedsageligt kvinder (60 pct.) og fortrinsvis i alderen fra 30 år og opefter, der benytter fitnesscentre uden for kommunen.

Som nævnt tidligere benytter 15 pct. af de voksne idrætsaktive borgere i Lejre Kommune svømmehaller til at dyrke deres idræts- og motionsaktiviteter i. Blandt disse er den klart mest benyttede svømmehal Roskildebadet (8 pct.), Ringsted Svømmeland (3 pct.), Holbæk Svømmehal (1 pct.), Maglegårdsbadet i Roskilde (1 pct.) og Greve Svømmehal (1 pct.). Det er alle svømmefaciliteter uden for kommunen. Den eneste svømmefacilitet i kommunen, Sæby-Gershøj Svømmehal, bliver benyttet af 0,6 pct. af alle idrætsaktive i Lejre Kommune. Af andre (ligeledes mindre benyttede) svømmefaciliteter nævnes bl.a. Bernadottebadet i Roskilde, DGI-byens Vandkulturhus, Frederikssund Svømmehal og Skt. Jørgensbadet i Roskilde.

Fodboldbaner og andre anlæg

Kommunens fodboldbaner benyttes af samlet set syv pct. af de idrætsaktive voksne borgere, og kigger man på de mest benyttede baner, findes disse i tilknytning til henholdsvis Hvalsø Idrætsplads, Lejrehallen, Osted Idrætsanlæg og Kirke Hyllinge (stationsvej 14):

44 Se tabel 40 i Bilag til Delrapport 4.

45 Gevninge 17 pct., Bramsnæsvig 13 pct., Osted 9 pct., Kirke Hyllinge 8 pct. samt Kirke Såby 7 pct.

- Hvalsø Idrætsplads, kunstgræs (1,5 pct.).
- Lejrehallen, kunstgræs (1,2 pct.).
- Lejrehallen, naturgræs (1,2 pct.).
- Kirke Hyllinge (Stationsvej 14), naturgræs (0,9 pct.).
- Hvalsø Idrætsplads, naturgræs (0,8 pct.).
- Ostedhallen, naturgræs (0,6 pct.).

Foruden de tre nævnte faciliteter benyttes boldbaner i tilknytning til forskellige skoler i mindre omfang⁴⁶.

Foruden de traditionelle idrætsfaciliteter, som idrætshaller, gymnastiksale, svømmehaller og fodboldbaner, benytter borgerne også andre faciliteter til idræt, sport og motion. Samlet set benytter tolv pct. af de idrætsaktive andre anlæg, men disse fordeler sig ud på mange forskellige. De mest benyttede er Hvalsø Skytteforenings skydebaneanlæg (0,6 pct.), Lejre Tennisbaner (0,6 pct.), Hvalsø Tennisbaner (0,5 pct.), Osted Idrætsanlæggs tennisbaner (0,5 pct.) og petanquebanerne ved henholdsvis Såbyhallen (0,5 pct.) og Hvalsø Petanqueklub (0,4 pct.).

Herudover har respondenterne angivet, at de benytter 20 andre af de opstillede faciliteter (eksempelvis til petanque og boccia, skydning, ridning, golf, natur- og idrætslegepladser, bandebaner og skaterbaner).

Villighed til at betale for brug af indendørs faciliteter

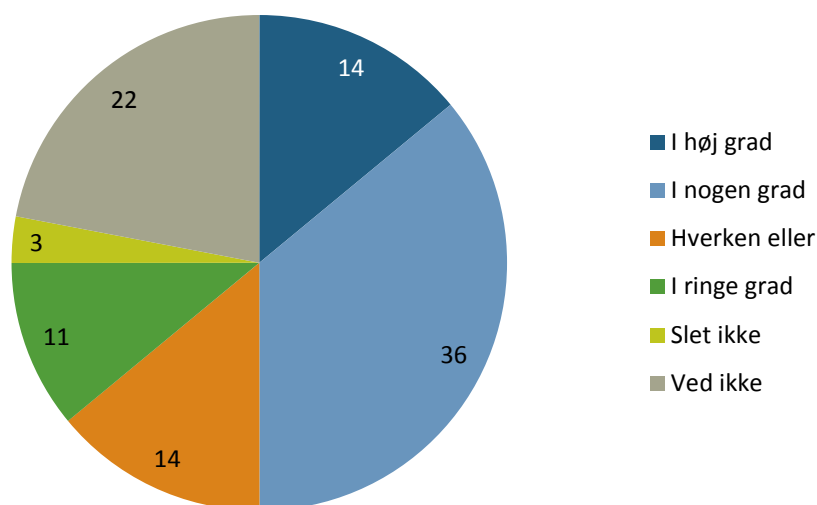
De voksne borgere i Lejre Kommune er også blevet spurgt om, hvad de er villige til at betale for brugen af de kommunale indendørs faciliteter, hvis de kunne booke disse alene eller sammen med andre.

Overordnet set erklærer borgerne sig villige til at betale for brugen af faciliteterne. 21 pct. vil dog ikke betale for at booke kommunens indendørs faciliteter, mens 35 pct. har angivet, at de er villige til at betale max. 25 kr. pr. time. 31 pct. er villige til at betale max. 50 kr. pr. time, og 12 pct. har angivet, at de er villige til at bruge 75 kr. eller mere pr. time. En nærmere analyse af dette spørgsmål viser, at det primært er mænd og de ældste respondenter (60 år+), som ikke ønsker at betale for indendørs faciliteter i Lejre Kommune. Desuden er borgerne i lokalområderne Bramsnæsrig og Hvalsø i lidt mindre grad villige til at betale for brugen af de indendørs idrætsfaciliteter i forhold til de andre lokalområder.

Holdninger til idræts- og fritidsfaciliteterne i Lejre Kommune

Overordnet set er borgerne i Lejre Kommune godt tilfredse med de idræts- og fritidsfaciliteter, der ligger i deres nærområde. 50 pct. af alle respondenterne (både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive) har svaret, at de er tilfredse med faciliteterne, mens 14 pct. i ringe eller slet ingen grad er tilfredse (se figur 4.9).

⁴⁶ Se Bilag til Delrapport 4.

Figur 4.9: Voksne borgere i Lejre Kommunes tilfredshedsvurdering med idræts- og fritidsfaciliteterne i nærområdet(pct.).

Figuren viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på af alle respondenter (n=931).

Tilfredsheden med faciliteterne i nærområdet er dog noget mindre blandt kvinder og hos de 20-29 årige (33 pct. utilfredse) og 40-49 årige (20 pct. utilfredse). Blandt borgerne i de fem lokalområder er tilfredsheden med faciliteterne størst i lokalområderne Hvalsø og Kirke Såby (se tabel 4.15).

Tabel 4.15 Voksne borgeres tilfredshed med idræts- og fritidsfaciliteterne i de fem lokalområder (pct.)

n = 931	Lokalområde						
	Lejre	Bramsnæsvig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
I høj grad	7	12	11	24	13	11	14
I nogen grad	37	31	37	41	32	44	31
Hverken eller	16	19	18	10	10	12	10
I ringe grad	14	11	8	5	17	8	14
Slet ikke	3	4	2	2	3	3	5
Ved ikke	22	23	24	18	25	21	26

Tabellen viser tilfredshedsvurderinger med idræts- og fritidsfaciliteterne i nærområdet baseret på af alle respondenter. Opdelt på lokalområde (n=931).

De voksne respondenter blev også bedt om at forholde sig til en række øvrige udsagn om idrætten og idræts- og fritidsfaciliteterne i Lejre Kommune:

- 76 pct. svarede, at de er 'enig' eller 'meget enig' i udsagnet, at 'det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idræts- og fritidsfaciliteter i kommunen, der kan dække de fleste borgeres idræts- og fritidsønsker'.
- 69 pct. er 'enig' eller 'meget enig' i, at 'kommunen først og fremmest skal støtte børns og unges idræts- og fritidsdeltagelse', mens kun 11 pct. er 'uenig' eller 'meget uenig' i standpunktet. 19 pct. har svaret 'hverken enig eller uenig' på spørgsmålet.
- 59 pct. er også 'enig' eller 'meget enig' i, at 'kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt'. Det er i god overensstemmelse med, at naturen er den vigtigste arena for idræt og motion i kommunen, og det sted hvor flest foretrækker at motionere. Men der kan ud fra de voksnes mening godt gøres mere på dette område.
- 40 pct. er 'enige' eller 'meget enige' i standpunktet, at 'der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idræts- og fritidsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter'. Næsten 50 pct. af respondenterne svarer dog 'hverken enig eller uenig' til dette, og dermed ser man ikke en decideret stor uenighed i udsagnet.
- 45 pct. af borgerne er 'enig' i udsagnet 'Det bør i højere grad være muligt for den enkelte borger selv at booke en tid (online) i en af kommunens idræts- og fritidsfaciliteter, når de gerne vil dyrke idræt og motion'. Men hele 47 pct. har svaret 'hverken enig eller uenig' på spørgsmålet.
- 44 pct. er ligeledes 'enig' eller 'meget enig' i, at 'voksne selv bør betale for at benytte kommunens idræts- og fritidsfaciliteter'. Her forholder 25 pct. sig dog 'meget uenig' eller 'uenig' i dette synspunkt. Fordelingen her svarer nogenlunde til fordelingen i befolkningens villighed til at betale for brug af indendørs faciliteter.

55 pct. af de voksne respondenter ønsker at kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening. Det er især mænd og de yngre aldersgrupper, der ønsker dette. Til gengæld ønsker kvinderne at kunne træne varieret fra gang til gang – både hvad angår træningsmiljø, dvs. indendørs og udendørs – og hvad angår fokus på en generel træning af kroppen (tabel 4.16).

Tabel 4.16 Er du interesseret i nedenstående muligheder for at dyrke idræt i Lejre Kommune? Andel af alle (pct.)

n=930	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Jeg vil gerne kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening (f.eks. aktiviteter arrangeret på egen hånd alene eller sammen med venner).	55	53	57	71	65	63	65	59	48	38
Jeg vil gerne gå på et hold med træner/instruktør, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang.	40	47	31	44	44	52	50	39	33	32
Jeg vil gerne kunne få en fast tid i en af kommunens idrætsfaciliteter sammen med en gruppe venner, så vi på egen hånd kan dyrke idræt (selvom vi ikke er en forening).	27	24	30	29	35	37	38	28	19	16
Jeg så gerne, at visse faciliteter i visse tidsrum stod frie, så jeg (og andre borgere) havde mulighed for at komme ind fra gaden og være aktiv (evt. sammen med andre).	40	38	43	56	59	40	47	40	38	28
Jeg kunne godt tænke mig et aktivitetstilbud med en træner/instruktør, hvor der er fokus på generel træning af kroppen og hvor indendørs faciliteter og udeområder benyttes.	49	58	39	49	50	50	60	52	46	38

De voksnes ønsker og forslag

I slutningen af spørgeskemaet til denne undersøgelse fik de voksne respondenter mulighed for at skrive 'frit fra leveren', hvis de havde yderligere kommentarer eller forslag til steder eller idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune. Herunder vil de mest fremtrædende kommentarer og forslag blandt de over 500 indlæg blive belyst.

De voksne respondents udsagn fordeler sig over flere specifikke temaer (med de hyppigst nævnte øverst):

- Svømmehal i kommunen
- Haller, deres tilstand og fordeling af haltimer
- Naturen
- Fitness og aktivitetscentre
- Fodboldbaner

Svømmehal

Diskussionen og ønsket om en decideret svømmehal i Lejre Kommune er lige så gammel som kommunen selv og bliver bragt op til hvert kommunalvalg. Men det er også et emne der fylder hos et flertal af de voksne respondenter, der har svaret på dette spørgsmål:

"Svømning kan reelt kun ske i Roskilde kommune og ingen svømmeundervisning i skolen - det er pinligt for en kommune som Lejre." (Mand, 44 år, Gevninge)

"Der er ikke den store mulighed for svømning i Lejre Kommune med mindre det er i Fjorden. Det kunne være skønt hvis der blev mulighed for det. Vi har ventet på en svømmehal i mange år." (Kvinde, 49 år, Kirke Hyllinge)

"[...] At gå til svømmeundervisning i Roskilde Kommune når jeg ikke selv bor i Roskilde Kommune koster et tillæg på knap 500 kr. oveni den pris som Roskilde borgerne betaler for samme undervisning. Det beløb betalte jeg gerne til for at gå til svømmeundervisning i Lejre Kommune." (Kvinde, 41 år, Kirke Såby)

Det er således et stort ønske hos mange borgere i Lejre, at der kommer en svømmehal – både for voksne – men i særdeleshed også for børnenes skyld:

"Savner en svømmehal i kommunen så man ikke skal helt til Holbæk eller Roskilde for at svømme [...]." (Kvinde, 55 år, Bramsnæsvig)

"Det vi mangler allermest, er en svømmehal. [...] Jeg mener at Hvalsø bør have en svømmehal, og den kunne meget passende være placeret ved Hvalsø hallen. Den kan bruges til svømmeundervisning for skolerne, således svømning kunne blive en integreret del af skoleskemaet. Den kan også bruges til hold træning, således børn/unge/voksne kan melde sig til svømmeundervisning og måske endda bane vejen for store talenter med tiden og sidste men ikke mindst, så kan den bruges til motionssvømning for sådan nogle som mig selv og min familie - hvor der er plads og tid til i løbet af ugen, at besøge svømmehallen for at få motion og hygge/sjov [...]." (Kvinde, 38 år, Kirke Såby)

"Det er et ønske, at der bliver etableret en offentlig svømmehal i Lejre Kommune - det er dels et personligt ønske, dels et ønske i forhold til kommunens børn, som kunne have glæde af at kunne benytte svømmehal - og bl.a. modtage svømmeundervisning i folkeskolen. Og et ønske om at det kunne være et tilbud for alle borgere i fritiden." (Kvinde, 48 år, Gevninge)

"Det ville det være super positivt med en svømmehal beregnet til motionssvømning, både til os voksne, men bestemt også til vores børn. Her ville kunne være motionshold til både børn, voksne og ældre både i form vandgymnastik, Waterzumba, vandaerobic, motionshold osv." (Kvinde, 35 år, Lejre By)

"At faciliteterne samles og ikke er spredt for alle vinde i Hvalsø og Lejre. Det kunne bygges op omkring en moderne svømmehal. Mener faciliteterne skal samles, så det sociale opretholdes, da byen lider under forretningsdød." (Mand, 50 år, Hvalsø)

Der er dog også borgere, der er betænkelige ved en ny svømmehal i kommunen og antyder at pengene kunne bruges bedre:

"Det ville være skønt med en svømmehal - men sådan en er dyr i drift." (Kvinde, 39 år, Hvalsø)

"Mange ønsker en svømmehal i kommunen. Den er dyr at opføre og især i drift, med stor risiko for mangelfuld vedligeholdelse. Jeg så hellere, at kommunen økonomisk støttede f.eks. svømmeundervisning i nabokommunerne. Lejreborgere betaler dobbelt pris for svømmeundervisning i Roskilde i forhold til Roskildeborgere, og kommunen betaler ikke for svømmeundervisning." (Mand, 44 år, Osted)

Haller

I forhold til idrætshallerne i Lejre Kommune bemærker stort set alle voksne respondenter, at hallerne (inkl. sekundære lokaler) virker nedslidte og utidssvarende, og at man bl.a. på grund af dette ikke benytter dem:

"Nogle af hallerne i kommunen er i ringe stand og de skal føres up to date - men uden at det går ud over de øvrige halleres vedligeholdelsesstatus." (Mand, 53 år, Hvalsø)

"Hallen i Allerslev er nedslidt og appellerer ikke til andet end boldsport. [...] Omklædningsfaciliteter er også noget slidte - det har ikke den store betydning for mig personligt, men for børnene på skolen ift. bad og omklædning til idræt og fodbold. Ligesom besøgende klubber i Lejre også bydes vores gamle faciliteter." (Kvinde, 51 år, Lejre By)

"Bruger Kirke Hyllinge Hallen rigtig meget. Tilfredsheden er dog i bund. Der er stort pres på hallen af forskellige idrætsforeninger. Hallen er i ringe stand. Omklædningsrummene er direkte uhumske. Var der et alternativ ville vi helt sikkert bruge dette." (Kvinde, 39 år, Kirke Hyllinge)

"Slidte haller, slidte badeforhold og kedelige anlæg omkring flere af idrætshallerne, gør at jeg ikke dyrker sport i nogle af kommunens anlæg, men har valgt at købe private forhold til at motionere i." (Kvinde, 47 år, Kirke Hyllinge)

Nogle af respondenterne mener at en del af problemet er mindre tilstedeværelse af halinspektører eller sociale mødesteder i hallen:

"Bramsnæsvehallen og Multisalen med omklædningsrum kunne være bedre vedligeholdt, og en mere synlig/tilstedeværende halinspektør ønskelig." (Kvinde, 60 år, Bramsnæsvej)

"Kirke Hyllinge Hallen og Bramsnæsvej Hallen er begge meget nedslidte og bliver absolut ikke vedligeholdt. [...]. Der er ingen fast halinspektør, hvilket stederne bærer meget præg af." (Mand, 64 år, Bramsnæsvej)

"Bramsnæsvehallen i helhed mangler i den grad nærhed for de unge idrætsudøvere, såvel som os lidt ældre. En ting der kunne afhjælpe ville være et cafeteria. Det ville give lyst til at blive og spise efter træning, hygge og være fælles og social på en anden måde. Det er en meget 'kold' hal, ment at der ikke er nogen der står for den, som sådan. Folk kommer meget individuelt, dog med lysten til at være sammen - men der er kun hal arealet som socialt grundlag - da cafeteria området er 'dødt'. Man kunne få en super fed stemning og et samlingspunkt for de unge, hvis der var et cafeteria. Det kunne også pynte med lidt mere spændende indgangsparti og forhallen kunne shines lidt op." (Kvinde, 37 år, Bramsnæsvig)

Udover ønsket om større tilstedeværelse af bl.a. halinspektører har respondenterne også ønsker til forbedringer af hallerne:

"Vi kunne sagtens bruge mere en hal mere i Lejre, så man ikke skulle træne kl. 23.00... Se bare på Hvalsø, hvor de har en skøn springhal til deres gymnaster." (Kvinde, 35 år, Lejre By)

"Vi trænger til en multihal, alle de faciliteter vi har i lejre kommune er desværre snart så nedslidt, at folk søger til Roskilde. Vi mangler nogle bedre redskaber og skabe i vores lille hal og i Trællerup hallen trænger vi meget til et nyt gulv." (Kvinde, 48 år, Gevninge)

"Det ville også være skønt, hvis man kunne få lov til at låne hallen til et spil tennis eller badminton med familien, selvom man ikke er medlem af nogen klub." (Kvinde, 42 år, Bramsnæsvig)

Det sidste griber ind i den måde tiderne bliver fordelt på kommunens haller, om hvem der bliver tilgodeset i denne sammenhæng. En lang række af respondenterne fremhæver udfordringerne ved manglende tider for voksne i hallerne, konflikter mellem aktivitetstyper og problemer med skolerne:

"Jeg synes der mangler flere muligheder for voksne. Der er næsten ingen tider i Lejre-hallen - med mindre man vil træne meget sent." (Mand, 38 år, Osted)

"Fordelingen af haltimer meget dårlig da der er mange om timerne til en hal. Det giver en dårlig stemning mellem forskellige aktiviteter." (Kvinde, 69 år, Osted)

"[...] Desuden er det ærgerligt at haltiderne ikke kan ændres - har indtryk af, at dem der 'plejer at have tiden' ikke vil 'af med den' [...]." (Kvinde, 35 år, Lejre By)

"Jeg dyrker springgymnastik, en af de mest populære gymnastik retninger blandt unge. Vi skal altid forvises til de små gymnastiksale, med hold på 30-40 deltagere og sale der er alt for korte til at kunne gennemføre gode spring på sikker vis, vi kan aldrig få tider i de store sale, for der skal boldspillerne være." (Mand, 17 år, Kirke Hyllinge)

"Til trods for at der er 2 store haller og en sal i Hvalsø, så er der for dårlige muligheder for at alle kan dyrke motion i hallerne. For det første er der kun få muligheder for at komme ind i skoletiden, så ældresport, flygtninge og diverse psykisk handicappede m.fl., har dårlige muligheder for at dyrke motion i hallerne. For det andet er der så meget run på hallerne at det ikke er muligt at tilbyde 2 træningstider for foreningernes forskellige hold, og der er slet ikke mulighed for at tilbyde uorganiseret træning eller at starte nyt op [...]" (Mand, 53 år, Hvalsø)

"Jeg spiller badminton i Sjøv Motion 1 gang om ugen. Har gjort det i en del år, hvilket har været meget tilfredsstillende indtil skolereformen. Før denne havde vi en fast egentlig tid tildelt, men efter reformen har det været svært at få en fast tid, hvilket har været årsag til, at flere deltagere har meldt fra." (Mand, 67 år, Hvalsø)

Naturen

Som resultaterne i denne delrapport viser, er naturen den største idræts-arena for de voksne borgere i Lejre Kommune. Dette afspejler sig også i deres kommentarer og forslag, som bekræfter at der er meget natur i kommunen – men at den også kunne gøres endnu mere tilgængelig og synlig:

"Naturen med veje og stier er kommunens bedste tilbud." (Kvinde, 70 år, Hvalsø)

"Der findes i Lejre Kommune mange gode naturområder med stier og veje til løb og cykling, som jeg benytter med stor fornøjelse." (Mand, 59 år, Bramsnæsvig)

"Jeg bor i et af Danmarks skønneste områder, så jeg bruger naturen som min sportsfacilitet [...]" (Kvinde, 65 år, Lejre By)

"Skov og strand er fantastisk omkring Ejby. Der kunne dog godt gøres noget for at gøre adgangsforhold til og færden omkring strand og skov lidt mere indbydende, fx ved at sørge for tydelig skiltning og let adgang til vandet fra alle sidevejene til fjorden - og ved at lave en ordentlig indgang til skoven fra Bramsnæsvigskole-siden. Det kunne være fantastisk med markerede løberuter i området [...]" (Kvinde, 42 år, Bramsnæsvig)

"Der mangler adgangsveje ud i naturen. Gå løbestier langs marker mv. Det er ikke fedt at motionere på asfalt og langs veje når man bor i en natur/land kommune." (Mand, 58 år, Kirke Hyllinge)

Mountainbike er en forholdsvis stor aktivitet i Lejre Kommune og på landsplan er det en aktivitet der er i stigning. Mountainbike udøverne er de seneste år således blevet en meget synlig gruppe i naturen, og som i nogle tilfælde har ført til trængsel på stisystemerne i skovene:

"[...] Vil gerne rose det meget gode mountainbike spor i storskoven. Det må kunne lade sig gøre andre steder i kommunen." (Mand, 44 år, Hvalsø)

"Jeg cykler mountainbike som der eneste motion. Der er fine stier og cykelruter hvor jeg bor. Dog er afmærkningen til tider svært at få øje på (cykelrute 40) men nu kender jeg den efterhånden. Jeg møder af og til irriterede mennesker der vrisser ad mig og min mountainbike. Jeg hører til den type af mountainbikere der kører langsomt og fornuftigt. Jeg ved godt at der er nogle der kører stærkt gennem skovene og er sommetider til fare for skovens andre brugere. På det felt er jeg meget opmærksom og køre meget forsigtigt. Der for savner jeg en slags info til mountainbikere om hvor vi må færdes og måske noget om kørestil eller lign.." (Mand, 46 år, Bramsnæsvig)

Udover flere mountainbike sport efterspørger de voksne flere løbe- og gåstier samt motions- og styrketræningsfaciliteter undervejs på ruterne:

"Kunne godt bruge flere opmærkede løberuter. Men generelt er faciliteterne gode med flere skove med gode løberuter, som desværre ikke er opmærkede." (Mand, 33 år, Hvalsø)

"Det ville være super lækkert med udendørs styrketrænings faciliteter á la dem man har lavet på Amager omkring Kastrup Søbad (tror jeg det hedder..). Der er masser af gode løbestier i Lejre, hvor man kunne supplere sit løb med styrke, og samtidig få en æstetisk oplevelse, da området er fantastisk smukt." (Mand, 49 år, Lejre By)

"Det kunne være rigtig godt at man kunne styrketræne på ruten - jeg tænker fx på skrænterne ved Ejby Ådal - her kunne det være fint at man kom forbi redskaber som gjorde det muligt at styrke ryg- og mavemuskler, at man kunne gå armgang og balancegang - og andre fitness-ting. Jeg har hørt at det også er ønsket andre steder." (Kvinde, 67 år, Bramsnæsvig)

Fitness og aktivitetscentre

Blandt de voksne er det også et stort ønske om bedre muligheder for at dyrke fitness. Selvom der er enkelte mindre fitnessstilbud i kommunen er det således ikke godt nok for respondenterne:

"Jeg savner MEGET et lokalt fitness center med maskiner og forskellige hold. Gerne en ansat med instruktørbaggrund [...]." (Kvinde, 51 år, Hvalsø)

"Jeg dyrker spinning/fitness, fitness lokaler er der i vores kommune, men der er ingen steder (mig bekendt) hvor jeg kan dyrke spinning, så derfor træner jeg i vores nabo-kommune, som har et fantastisk træningscenter, som bliver kørt af frivillige [...]. Det kunne være spændende at lave noget lignende i Lejre kommune og jeg ved at Borup fitness, har været andre kommuner behjælpelige med at starte noget lignende op." (Kvinde, 49 år, Osted)

"Jeg vil også meget gerne have et træningscenter (gerne, hvor man selv kunne lukke

sig ind) - så kunne jeg træne, mens mine børn gik til gymnastik [...].” (Kvinde, 35 år, Lejre By)

”Jeg synes der bør være et lille træningscenter i Gevninge. Evt. på skolen, hvor der er mulighed for at træne med maskiner. Altså styrketræning. Og der bør være åbent mange timer, så man ikke er afhængig af en særlig åbningstid (jeg arbejdes skiftehold).” (Kvinde, 33 år, Gevninge)

Blandt de ældre borgere i Lejre Kommune er der overvejende stor tilfredshed med de motionsrum, som kommunen stiller til rådighed på ældre- og aktivitetscentrene:

”Adgangsforholdene på Østergård er ikke optimale for gangbesværede, men der er Grønnegård bedre. Stemningen er generelt god. Hvalsø Ældrecenters motionscenter har lige fået opgraderet og fået nye moderne maskiner, det er virkelig blevet godt [...].” (Kvinde, 71 år, Kirke Hyllinge)

”Jeg er meget tilfreds med Østergade og der er meget hyggeligt at komme og alle de frivillige gør et stort arbejde for os så man går hjem i godt humør [...].” (Mand, 78 år, Hvalsø)

”Jeg kender kun Østergård Aktivitetscenter som er for ældre borgere i Lejre kommune som delvis drives af frivillige. Der er en god stemning i huset, som er et dejligt sted at komme.” (Kvinde, 75 år, Kirke Hyllinge)

Der er dog også plads til forbedringer på aktivitetscentrene:

”I Østergade er der nu så mange mennesker, at det er svært at komme til de forskellige aktiviteter, selv om der er sat tidsbegrænsning på 10 min. Der er utrolig god stemning også selv om jeg ikke deltager i kaffedrikningen, folk er glade og der er god humor. Når der bliver bygget nyt, er det derfor en god ide, at der bliver mulighed for flere aktiviteter og at dem som vil drikke kaffe er i det rum hvor der også sker noget.” (Kvinde, 64 år, Hvalsø)

”Østergård har et dejligt motionscenter og gode maskiner. Det ligger desværre i kælderen under Østergård hvilket gør mig utryk når jeg har gået der alene. Der er kun en udgang, hvilket jeg også finder utrygt. Er derfor holdt op med at bruge Østergård og klare min motion hjemme.” (Kvinde, 60 år, Kirke Hyllinge)

Fodboldbaner

Blandt kommunens børn og unge er fodbold uomtvisteligt den absolut største aktivitet. Derfor fylder aktiviteten også en god del i de voksnes opmærksomhed. Denne rettes først og fremmest mod idrætsanlægget i Hvalsø, hvor der er udfordringer med vedligeholdelsen af både græsbaner og brugen af kunstgræsbanen:

"Hvalsø fodbold klub er efter den nye udbygning + kunstgræsbanen blevet langt mere tiltalende. Dog forstår jeg INTET af at man år efter år ikke gør mere ved græsbanerne. Man får den ene klage efter den anden fordi der er støj på kunstgræsbanen om aftenen men HVORFOR? FORDI at græsbanerne er så dårlige på stadion at man ikke engang kan kalde det græsbaner. Det siger vel det hele at græsbanerne først blev åbnet til maj hvor de var åbnet næsten 1 måned før i andre kommuner. I det ene tilfælde handler det BLOT om at ødelægge drænen i banen så banen kan få tilført noget af det regnvand som der naturligt falder ned. Hvalsø er den største klub målt i medlemmer i kommunen. Men de huser hverken græsbaner eller omklædningsrum til det antal." (Mand, 21 år, Hvalsø)

"Medlemstallet taget i betragtning, har naboerne til fodboldanlægget for meget magt, deres klager og manglende samarbejdsvilje påvirker det sociale idrætsmiljø og vores gæsteklubber mærker at der er spændinger imellem udøverne og naboerne. Det drejer sig om 2-3 huse der føler sig generet, men op imod 1000 mennesker har deres ugentlige gang på anlægget. Det er en lidt skæv men uheldig fordeling. Ved at renovere opvisningsbanen, kunne der finde en bedre banefordeling sted, da den ikke generer naboer." (Mand, 45 år, Kirke Såby)

Mange af de voksne respondenter mener dog også, at fodbolden fylder for meget og får for meget opmærksomhed i forhold til andre mindre idrætsaktiviteter:

"Min holdning er at fodbold er over favoriseret i forhold til anden sport. Fodbold er populært, hvilket er ok, men mangel på andre muligheder giver få muligheder for dem der ikke vil spille fodbold [...]." (Mand, 36 år, Hvalsø)

"Har eget klubhus, men offentlige tilskud til drift af hus og indkøb af materiel er utilstrækkelige. Der pløjes forholdsvis for mange penge ned i de store aktiviteter så som fodbold og håndbold. De lidt smalle discipliner forsømmes." (Mand, 71 år, Hvalsø)

"Der er en meget stor løbekultur i Lejre kommune. Savner en atletik løbebane f.eks. rundt om en af de (alt for) mange fodboldbaner i kommunen. Tror faktisk der er flere der løbetræner, end der er fodboldspillere. Flertallet af løberne er dog ikke organiseret i en klub (endnu) [...]." (Mand, 44 år, Hvalsø)

Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter (ikke idræt)

I dette afsnit redegøres for hvor stor en andel af de voksne borgere i Lejre Kommune, der deltager i forskellige fritids- og kulturaktiviteter. Analysen omfatter ikke idræt, som er gennemgået tidligere i denne delrapport. I udvalgte tabeller vil der blive inddraget og sammenlignet med tal fra den seneste landsdækkende undersøgelse af 'Danskernes Kulturvaner' fra 2012⁴⁷. En direkte sammenligning er dog vanskeliggjort af forskellige metodiske fremgangsmåder samt datagrundlag i mellem kulturvaneundersøgelsen (n=3.628) og nærværende undersøgelse af de voksnes fritidsaktiviteter i Lejre Kommune (n=1009).

Den kulturaktivitet, som flest går til i løbet af et år, er at gå i biografen. 60 pct. gør dette i løbet af et år, hvilket er lidt mindre end på landsplan. Flere kvinder end mænd går i biografen, og det er (lidt overraskende) mest populært blandt de 30-39 årige i kommunen. Næsten lige så mange benytter et bibliotek, som er den kulturinstitution, som flest benytter hver uge. De voksnes brug af biblioteket er stort set på niveau med resten af landet, og igen er det kvinderne, der er de hyppigste brugere (se tabel 4.17). På biblioteket er de hyppigste brugere i alderen 30-39 år – sandsynligvis fordi folk i denne aldersgruppe også går på biblioteket sammen med deres børn.

Over en tredjedel af de voksne går på museum i løbet af året, hvor kun fem procent gør det mindst én gang om måneden (se tabel 4.19). Der sker også et dyk i interessen for museer i alderen 20-29 årige, mens resten af aldersgrupperne har nogenlunde samme andel ift. museumsbesøg.

Ud over disse kulturaktiviteter benytter mange af de voksne borgere en række kulturaktiviteter, der typisk tilbydes af kommercielle eller private udbydere. Det gælder koncerter og musikarrangementer, akvarium, forlystelsespark og oplevelsescenter, kunstudstilling/galleri samt teater (se tabel 4.17).

Mellem en fjerdedel og en sjettedel af borgerne benytter kulturtilbud, som ofte udbydes af kommunale institutioner eller frivillige organisationer, der får kommunal støtte og kan benytte kommunale lokaler gratis. Det gælder foredrag eller debatarrangementer; sportsarrangementer som tilskuer; og medlemsaktiviteter i en kulturforening. Omkring hver tiende borger (primært kvinder) deltager i aftenskoleundervisning mindst en gang om året. Det er i øvrigt lidt mere end på landsplan (se tabel 4.17).

⁴⁷ Bak, Lene m.fl. (2012): Danskernes Kulturvaner 2012,

Tabel 4.17 Har du inden for det seneste år været til eller deltaget i en af de følgende kultur- og fritidsaktiviteter? Fordelt på køn (pct.)

N = 937	Total	Køn		Landstal
		Kvinder	Mænd	
Biograf	60	63	57	66
Bibliotek	46	53	37	54
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	46	47	45	45
Museum	39	41	36	41
Akvarium, zoologisk have, dyrepark eller lignende	31	34	28	42
Teater (fx skuespil, opera, musical, ballet/dans, børneteater)	31	37	23	43
Forlystelsespark, oplevelsescenter eller lignende	28	29	27	29
Kunstudstilling/galleri	27	32	22	-
Foredrag eller debatarrangementer	26	29	22	33
Sportsarrangement som tilskuer med billet	24	24	24	31
Medlemsaktiviteter i kulturforening (fx musikforening, teaterforening eller kunstforening)	17	18	15	-
Cirkus	10	11	9	17
Aftenskoleundervisning	9	13	5	8
Benyttet et arkiv (lokalt eller statsligt)	7	5	9	-
Internetcafé eller lignende	2	1	3	-
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)*	8	10	6	-
Har ikke været til nogen af aktiviteterne eller nogen af stederne	14	10	18	-

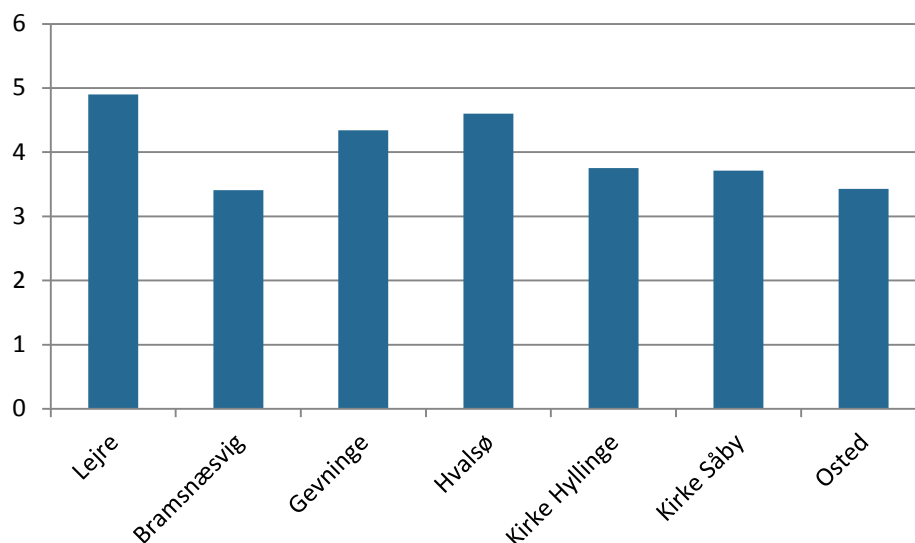
* Kategorien 'Anden kultur- eller fritidsaktivitet' afslører et mangfoldigt billede af aktiviteter inden for eksempelvis bridge, bogklubber, frivilligt arbejde i forskellige foreninger, foredrag, folkeuniversitet m.m.

Mellem lokalområderne er der enkelte forskelle mht. voksnes deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter (se tabel 4.18). For eksempel er biografture lidt mere populære blandt voksne i Hvalsø-området (hvor der netop ligger en biograf), mens både Hvalsø og Lejre har flest der foretrækker at gå på biblioteket og til koncerter. Sportsarrangementer (som betalende tilskuer) er til gengæld mest populært i lokalområdet Kirke Såby. Tilslutningen til aftenskoleundervisning er størst i Lejre-området (se tabel 4.18).

I det hele taget er deltagelsen i kultur- og fritidsaktiviteter mest udbredt i lokalområdet Lejre, hvor voksne i snit deltager i næsten fem forskellige typer aktiviteter om året. I modsatte ende ligger lokalområdet Bramsnæsvig, hvor voksne deltager i lidt over 3 forskellige aktiviteter om året (se figur 4.10).

Tabel 4.18 Har du inden for det seneste år været til eller deltaget i en af de følgende kultur- og fritidsaktiviteter? Fordelt på lokalområde (pct.)

	Lokalområde						
	Lejre	Bramsnæsvig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
N = 910							
Biograf	59	55	55	76	55	68	43
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	58	41	46	52	47	33	37
Bibliotek	55	40	47	56	41	35	36
Museum	51	28	47	40	35	30	33
Akvarium, zoologisk have, dyrepark el. lign.	34	25	33	37	27	31	29
Teater	41	31	32	27	29	25	26
Forlystelsespark, oplevel- sescenter el. lign.	36	24	29	31	24	27	20
Kunstudstilling/galleri	41	19	31	33	22	18	21
Foredrag eller debatarrangementer	30	19	30	28	24	27	23
Sportsarrangement som tilskuer med billet	22	18	22	27	24	29	27
Medlemsaktiviteter i kulturforening	21	7	19	20	14	15	21
Cirkus	12	9	10	11	8	10	7
Aftenskoleundervisning	14	11	6	5	10	10	6
Benyttet et arkiv (lokalt eller statsligt)	8	4	9	5	8	6	5
Internetcafé eller lignende	1	2	3	2	2	0	4
Anden kultur- eller fritidsak- tivitet (ikke idræt)	7	8	15	10	5	7	5
Har ikke været til nogen af aktiviteterne eller nogen af stederne	7	16	17	10	17	11	25

Figur 4.10 De voksne borgeres gennemsnitlige benyttelse af kultur- og fritidsaktiviteter (antal om året), fordelt på lokalområde**Tabel 4.19 Hvor ofte har du været til eller deltaget i de følgende kultur- og fritidsaktiviteter i løbet af det seneste år?**

N = 17-544	Som regel hver uge	Mindst en gang om måneden	Mindst en gang i kvartalet	Mindst en gang om året	Sjældent/aldrig
Biograf	1	17	53	28	1
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	<1	5	36	55	4
Bibliotek	9	36	36	18	1
Museum	<1	5	38	53	4
Akvarium, zoologisk have, dyrepark el. lign.	<1	2	20	72	5
Teater	<1	4	29	60	6
Forlystelsespark, oplevelsescenter el. lign.	<1	2	22	72	4
Kunstudstilling/galleri	<1	10	42	40	8
Foredrag eller debatarrangementer	2	9	44	41	5
Sportsarrangement som tilskuer med billet	1	7	30	54	8
Medlemsaktiviteter i kulturforening	9	12	34	34	11
Cirkus	0	0	4	86	10
Aftenskoleundervisning	54	15	7	12	12
Benyttet et arkiv (lokalt eller statsligt)	5	16	39	28	11
Internetcafé eller lignende	6	29	35	12	18
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	23	16	26	23	12

Hvad har betydning for, hvor borgerne går til kulturaktiviteter?

Det som – måske meget naturligt – tillægges størst betydning for, hvor borgerne vælger at gå i teater, gå på bibliotek, gå i biografen, gå på museum mv., er, at stedet byder på god underholdning. Sådan er standpunktet formuleret, og svaret dækker nok over noget lidt bredere, nemlig at det først og fremmest er indholdet, som betyder noget. Næsten seks ud af ti svarer, at det har stor betydning, og næsten resten tillægger det nogen betydning (se tabel 4.20).

Næststørst betydning har det, at faciliteten/ stedet er pænt, velholdt og æstetisk inspirerende, men det er dog kun godt hver tredje, som svarer, at det har stor betydning. Mange tillægger det også betydning, at man kan benytte kulturtilbuddet på tidspunkter, der passer den enkelte (dvs. har fleksible åbningstider), at det ligger tæt på og er billigt.

Mindst betydning – af de forhold ved stedet, som der er spurgt om – tillægges det, at stedet har en restaurant, café ol., at det er et sted, som familie og venner også benytter, og at stedet kan bruges til forskellige kultur- og fritidsfaciliteter (se tabel 4.20).

Tabel 4.20 Hvor stor betydning har de følgende forhold for, hvilke kultur- og fritidsfaciliteter, du benytter? (pct.)

N = 901-902	Stor betydning	Nogen betydning	Lille betydning	Ved ikke/ ikke relevant
Det er god underholdning	56	27	7	9
Stedet/faciliteterne er pæne, velholdte og æstetisk inspirerende	32	50	10	8
Fleksible åbningstider	23	46	19	12
Der er kort afstand	18	43	31	8
Prisen (det er billigt/gratis)	16	51	25	8
Det er familie/børnevenligt	15	33	33	20
Stedet har et højt serviceniveau	14	48	26	12
Mine venner/min familie bruger også stedet/faciliteten	12	37	32	19
Der er mulighed for at gå til forskellige aktiviteter samme sted	11	29	41	20
Der er en god restaurant/café eller lignende	6	27	49	18

Opsummering

Denne delrapport har set på voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Lejre Kommune.

63 pct. af de adspurgte voksne borgere i Lejre Kommune har angivet, at de regelmæssigt dyrker idræt, sport eller motion, hvilket er stort set det samme som i den seneste idrætsvaneundersøgelse på landsplan. Den relativt lave svarprocent kan dog bevirke, at det i højere grad er de idrætsaktive, end de ikke-idrætsaktive, der har deltaget i undersøgelsen, og derfor kan den reelle idrætsdeltagelse være en smule lavere. Samme forhold gælder i de kommuner, som

Lejre bliver sammenlignet med.

De ti mest populære motionsformer i Lejre Kommune er i nævnte rækkefølge: Vandreture (26 pct.), jogging/motionsløb (23 pct.), styrketræning (18 pct.), landevejscykling (12 pct.), svømning (12 pct.), gymnastik (12 pct.), yoga, afspænding eller meditation (9 pct.), mountainbike (9 pct.), badminton (9 pct.) og aerobic, zumba m.m. (7 pct.).

Overordnet set følger Lejre Kommune således den landsdækkende tendens til at voksne borgere hovedsageligt dyrker aktiviteter, der dyrkes uden for idrætsforeninger og traditionelle idrætsfaciliteter, der ellers fylder meget i den kommunale idrætspolitik. Der findes endvidere nogle lokale forskelle blandt de mest populære idrætsaktiviteter, hvor bl.a. vandreture, landevejscykling, yoga, mountainbike, badminton og ridning er mere udbredte i Lejre Kommune end på landsplan.

58 pct. af de adspurgte borgere er aktive på egen hånd, mens 41 pct. af de voksne i kommunen dyrker mindst én af deres idrætsaktiviteter i en forening. Dernæst følger de kommercielle centre, hvor 18 pct. er aktive, mens de mindst benyttede organiseringsformer er arbejdspladsen (2 pct.) og i aftenskoler (4 pct.).

Langt størstedelen af borgerne i Lejre Kommune bruger relativt kort tid på at transportere sig til sport og motion. Lidt under 70 pct. af borgerne har højst et kvarter (den ene vej), mens blot 2 pct. bruger mere end 45 minutter.

De fire mest benyttede faciliteter og arenaer blandt de voksne i Lejre Kommune er naturen (61 pct.), veje, gader, fortove og lign. (42 pct.), haller/sale (37 pct.) og fitnesscenter/motionsrum (28 pct.). Tre ud af de fire primære arenaer og faciliteter ligger dermed uden for den traditionelle kommunale idrætspolitik.

De fem mest benyttede naturområder blandt borgerne i kommunen er Bistrupskovene (18 pct.), Ledreborg Skov (17 pct.), Skjoldungestien (13 pct.), Avnstrup Skov (12 pct.) og Ejby Ådal (12 pct.). 89 pct. af respondenterne, som har angivet, at de benytter naturen, benytter desuden et område i umiddelbar nærhed af deres bopæl.

I forhold til haller og sale har 85 pct. af halbrugerne angivet, at de benytter en idrætshal/sal inden for kommunegrænsen. 79 pct. angiver, at de benytter den nærmeste hal/sal i forhold til deres bopæl. Overordnet set er de voksne respondenter tilfredse med de idrætshaller, som de benytter. 61 pct. af halbrugerne har angivet at deres primære hal i høj eller meget høj grad giver dem mulighed for at udføre deres aktiviteter tilfredsstillende. Dog mener halbrugerne, at der fortsat kan ske forbedringer i forhold til rengøring og vedligeholdelse samt indeklimaet i hallerne.

Blandt fitnesscentre og motionsrum er de mest benyttede faciliteter Østergade, Hvalsø (2 pct.), Fitness.dk i Roskilde (1,5 pct.), 'Bøffen' i Kirke Hyllinge (1,4 pct.) samt Bodywork i Hvalsø (1,4 pct.).

Overordnet set er borgerne i Lejre Kommune godt tilfredse med de idræts- og fritidsfaciliteter, der ligger i deres nærområde. 50 pct. af alle respondenterne har svaret, at de er tilfredse med faciliteterne, mens 14 pct. i ringe eller slet ingen grad er tilfredse.

76 pct. svarer, at det er en kommunal opgave at sikre et varieret udbud af idræts- og fritidsfaciliteter i kommunen. Lidt færre, nemlig 69 pct., mener også, at kommunen først og fremmest skal støtte børn og unges idrætsdeltagelse. I forhold til naturområderne er der 59 pct. af de voksne, der ønsker, at kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt. 40 pct. mener, at der er mere behov for at øge

standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter, men næsten 50 pct. af respondenterne svarer også 'hverken enig eller uenig' til dette, og dermed ser man ikke en decideret uenighed i udsagnet.

I forhold til ønsker om nye tiltag blandt idrætsfaciliteter angiver 55 pct. af de voksne respondenter, at de gerne vil kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening. Især mænd og de yngre aldersgrupper ønsker dette. Til gengæld ønsker kvinderne at kunne træne varieret fra gang til gang – både hvad angår træningsmiljø, dvs. indendørs og udendørs, og hvad angår fokus på en generel træning af kroppen.

Endelig har de voksne respondenter en lang række specifikke ønsker og forslag angående faciliteterne i Lejre Kommune. Det drejer sig bl.a. om bedre vedligeholdelse af kommunens idrætshaller og boldbaner, bedre adgang til og synliggørelse af naturen som idrætsarena samt specifikke ønsker til flere faciliteter og anlæg. Det drejer sig bl.a. om en svømmehal, udendørs motionsanlæg, afmærkede løbe- og cykelruter samt faciliteter og lokaler til fitness og mindre motionsidrætter.

Når man ser bort fra idrætsaktiviteter er de mest populære kultur- og fritidsaktiviteter blandt de voksne borgere i Lejre Kommune følgende: Biografen (60 pct.), biblioteket (46 pct.), koncert, musikarrangement eller musikfestival (46 pct.), museum (39 pct.), akvarium, zoologisk have, dyrepark el. lign. (31 pct.) og teater (31 pct.).

Det er primært underholdningen, som tillægges den største betydning for, hvor borgerne vælger at dyrke deres kulturaktiviteter. Knap seks ud af ti svarer, at det har stor betydning. Herefter følger at stedet/faciliteten er pæne/velholdte (32 pct.), fleksible åbningstider (23 pct.), at der er kort afstand til stedet/faciliteten (18 pct.) og prisen (16 pct.).

DELRAPPORT 5

—

KAPACITETSANALYSE I IDRÆTSHALLER OG -SALE

Indledning

Denne delanalyse undersøger brug og benyttelse af idrætsfaciliteter i Lejre Kommune. Analysen er delt i fire:

- Først del kortlægger brugerens angivelse af behov for tider i haller/sale og fodboldbaner på græs i løbet af året og i weekender.
- Anden del ser på den reelle brug af almindelige idrætshaller, gymnastiksale og multi-sale i løbet af to uger i efteråret på hverdage. Den faktuelle benyttelse sammenholdes med bookinger i disse faciliteter for at få blik for, hvor stor en del af bookingerne, der har været realiseret til aktiviteter i de to uger.
- Tredje del tegner et billede af de afholdte aktiviteter i haller, gymnastiksale og multi-sale og ser blandt andet på, hvilke aldersgrupper der bruger faciliteterne og hvornår.
- Fjerde del summerer op på analysen.

Første del anvender data fra en spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt foreninger, skoler og kommunale institutioner i Lejre Kommune, som er beskrevet nærmere i delrapport 2. Anden og tredje del er primært baseret på data fra en omfattende kapacitetsundersøgelse, som blev gennemført i efteråret 2015. Metoden og datagrundlaget herfor er nærmere beskrevet i forbindelse med del 2.

Del 1: Brugernes behov for haller/sale og fodboldbaner på græs

Foreninger, skoler og kommunale institutioner er blevet bedt om at angive deres behov for haller/sale og fodboldbaner på græs i løbet af året. Ca. hver anden forening, skole og kommunal institution i Lejre Kommune har svaret herpå, og samlet set tegner der sig et billede af, at behovet varierer på tværs af årets måneder og på tværs af foreninger, skoler og kommunale institutioner. Det gælder både i forhold til haller/sale og fodboldbaner på græs.

Højsæsonen for haller/sale forløber fra september til maj, hvor der er relativt stort behov. Figur 5.1 herunder viser andelen af henholdsvis foreninger og skoler/kommunale institutioner, som har behov for haller/sale én gang om ugen eller oftere. For langt de fleste foreninger og skoler/kommunale institutioner gælder, at de har behov for haller/sale flere gange om ugen (dvs. mere end én gang om ugen, som er vist i figuren), og det er ret få som angiver, at de blot har behov én enkelt gang om ugen.

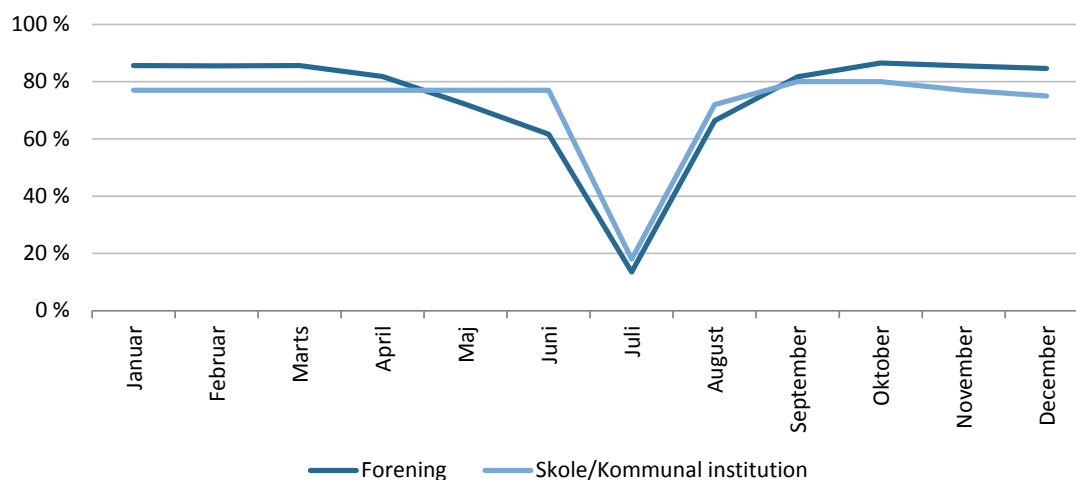
Skoler/kommunale institutioner har behov for haller/sale mere stabilt end foreninger. Det er stort set kun i sommerferien i juli måned, at skoler/kommunale institutioners behov falder, mens foreningernes behov falder fra marts af og først topper igen i oktober (se figur 5.1).

I næste delanalyse præsenteres data over den præcise og faktiske brug på hverdage i almindelige idrætshaller, gymnastiksale og multisale (dvs. haller/sale). De data er indsamlet i løbet af uge 43, 46 og 47 (dvs. oktober og november måned), som repræsenterer uger (jf. figur 5.1), som er en del af højsæsonen for haller/sale i Lejre Kommune.

På udendørssiden er der blevet spurgt til behovet for fodboldbaner på græs. Fodboldbaner på græs har i forhold til haller/sale en kortere højsæson, og det er særligt i perioden fra marts

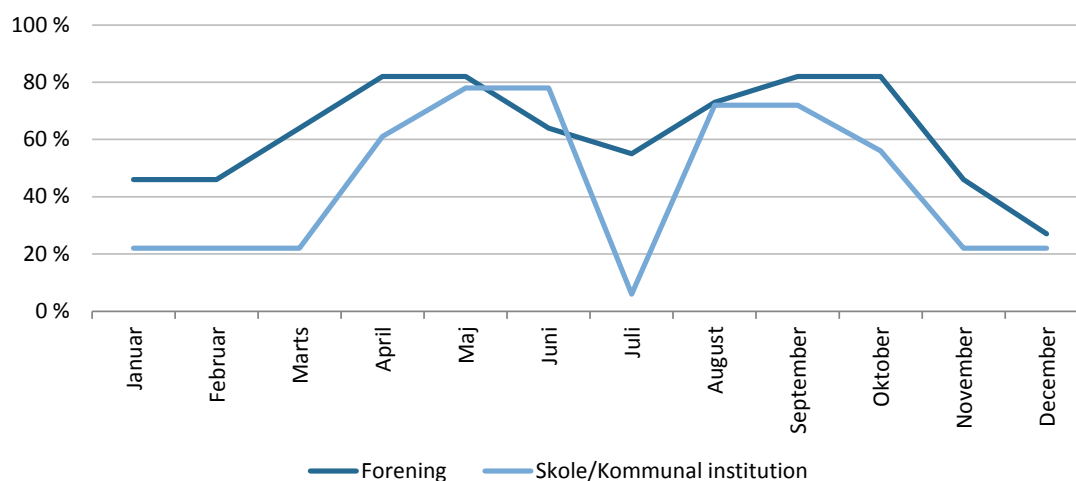
til juni (også juli for foreningernes vedkommende) og fra august til oktober, at der er behov for banerne (se figur 5.2). Skoler/kommunale institutioner har nærmest ikke behov for baner i juli, mens foreninger altså angiver at have behov for fodboldbaner på græs. Som tilfældet er med haller/sale, angiver langt de fleste foreninger og skoler/kommunale institutioner at have behov for banerne flere gang om ugen.

Figur 5.1: Forening og skoler/kommunale institutioners behov for haller/sale på tværs af året (pct.).

Figuren viser arrangørernes behov for hal/sal i løbet af året. 'Flere gange om ugen' og 'en gang om ugen' er lagt sammen, mens 'mindre end en gang om måneden' og 'slet ikke' ikke er medtaget. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvor meget benytter I x-hal/sal (hal) i hver af årets måneder?'. Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke haller/sale fordelt på foreninger og skole/kommunal institution (n = 143, forening = 104 og skole/kommunal institution = 39).

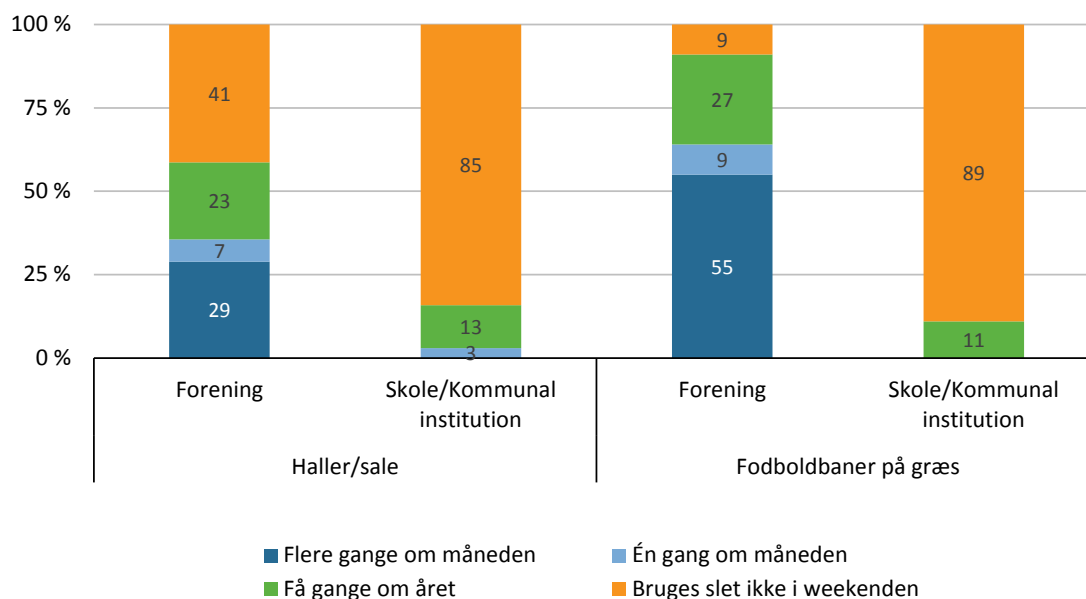
Figur 5.2: Forening og skoler/kommunale institutioners behov for fodboldbaner på græs på tværs af året (pct.).

Figuren viser arrangørernes behov for fodboldbaner på græs i løbet af året. 'Flere gange om ugen' og 'en gang om ugen' er lagt sammen, mens 'mindre end en gang om måneden' og 'slet ikke' ikke er medtaget. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvor meget benytter I x-fodboldbane på græs i hver af årets måneder?'. Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke fodboldbaner på græs fordelt på foreninger og skole/kommunal institution (n = 29, forening = 11 og skole/kommunal institution = 18).

Slutteligt er foreninger og skoler/kommunale institutioner også blevet spurgt til deres behov for henholdsvis haller/sale og fodboldbaner på græs i weekender (se figur 5.3). Der er her meget stor forskel mellem foreninger og skoler/kommunale institutioner, og det er stort set kun foreninger, som har behov for faciliteterne i weekenderne.

Figur 5.3: Forening og skoler/kommunale institutioners behov for haller/sale og fodboldbaner på græs i weekender på tværs af året (pct.).

Figuren viser arrangørernes behov for henholdsvis haller/sale og fodboldbaner på græs i weekender. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvor meget benytter I x-hal/sal og x-fodboldbane på græs i weekender?'. Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke haller/sale og fodboldbaner på græs fordelt på foreninger og skole/kommunal institution (n = 172, hal/sal = 143 og fodboldbaner på græs = 29).

I forhold til haller/sale gælder, at hver anden forening, som har behov for en fodboldbane på græs, svarer, at de har behov flere gange om måneden, mens det er 29 pct. for haller/sale. I faktiske tal er der dog flere foreninger, som har behov for haller/sale flere gange om måneden end boldbaner. Det skyldes, at der findes flere brugere af haller/sale samlet set. De relativt få brugere af fodboldbanerne på græs synes altså at have et særligt stort behov, mens behovet for haller/sale for den enkelte foreninger er mindre i weekender, men samlet set er behovet større.

Del 2: Brug af haller, gymnastiksale og multisale

Del 2 og 3 bygger på en kapacitetsundersøgelse foretaget via aktivitetsregistreringer i to uger på hverdage, som kortlægger den faktiske brug af 19 udvalgte indendørs idrætsfaciliteter i Lejre Kommune. Registreringer er foretaget fra kl. 8 til kl. 22 i to uger i perioden fra uge 43-47 (se Bilag til Delrapport 5).

De udvalgte faciliteter tæller ni almindelige idrætshaller, seks gymnastiksale og fire multisale. Faciliteterne er udvalgt i samråd med Lejre Kommune med henblik på at undersøge benyttelsen og mulighederne for at optimere brugen af netop disse indendørs faciliteter. Det er især på indendørssiden, kommunen oplever pres på faciliteter, som umiddelbart er svært at imødekomme, og det er tilmed også de faciliteter, som typisk fylder meget på udgiftssiden på idrætsområdet. Endeligt er haller/sale også den anlagte facilitetstype, som anvendes af flest borgere i kommunen (se delrapport 3 og 4).

Metode og aktivitetsregistreringer

Hensigten med aktivitetsregistreringen er at få et retvisende billede af aktiviteterne i de udvalgte haller/sale i den udvalgte periode (dvs. i løbet af højsæsonen, uge 43-47) og skabe overblik over, hvorvidt og hvorledes den eksisterende kapacitet i haller/sale modsvarer brugernes behov for tider.

Undersøgelsens data er indsamlet af et korps af uvildige registranter, som bestod af ansatte halinspektører og lønnede vikarer. Alle registranter blev grundigt introduceret til undersøgelsens metode af CISC/Idan og blev instrueret i at være til stede i faciliteterne én gang i timen á ti minutter, og registranten skulle for hver enkelt aktivitet udfylde et spørgeskema med 15 spørgsmål. De centrale spørgsmål vedrører aktiviteterens start- og sluttidspunkter, information om deltagernes køn og alder samt antallet af deltagere og type af aktivitet. Metoden er nærmere beskrevet i Bilag til Delrapport 5, hvor registreringskemaerne også kan ses.

Fakta: Faciliteter, aktivitetsforløb og antal aktive

Der er i de to uger registreret 837 aktiviteter med i alt 17.200 aktive. Det svarer i runde tal til, at to ud af tre borgere i Lejre Kommune har været aktiv i en af de 19 faciliteter i løbet af de to registreringsuger. Der er dog ikke tale om 'unikke aktive', og den samme person kan derfor indgå flere gange i optællingerne, og det er heller ikke muligt at se, hvor mange af de aktive der faktisk er bosiddende i Lejre Kommune endside i nabokommuner. En fuldstændig oversigt over de inkluderede faciliteter, deres registreringsperioder samt antal forløb og aktive er vist i bilag 1.

De 19 faciliteter er inddelt i tre forskellige typer, som analyserne deles på (se tabel 5.1). De tre typer er udvalgt med baggrund i faciliteternes størrelse og måden man betragter dem på fra kommunens forvaltning. Ni af de 19 faciliteter falder under kategorien almindelig idrætshal, seks faciliteter er mindre gymnastiksale, mens fire faciliteter er multisale. Der er forskel på, om faciliteterne ligger sammen i en klynge med andre faciliteterne, eller er enkeltstående. En analyse ser senere på, om der er forskel i benyttelsen mellem faciliteter i klynger og enkeltstående.

De ni almindelige idrætshaller har tilsammen huset 11.927 aktive i løbet af de to registreringsuger, og det er altså mere end to ud af tre aktive i undersøgelsen, som har benyttet en almindelig idrætshal (69 pct.) (se tabel 5.1). Ser man på antallet af aktivitetsforløb, er det også klart hallerne, som har haft flest forløb. I alt har der i løbet af de to uger været 524 forløb i de almindelige haller, hvilket svarer til 64 pct. af alle forløb (se tabel 5.1). Gymnastiksalene er den næstmest benyttede facilitetstype, mens der har været færrest aktive og forløb i multisalene. Det er ikke som sådan overraskende, og det er her væsentligt at tage højde for antallet af inkluderede faciliteter inden for de tre typer (se tabel 5.1).

Table 5.1: Tre typer af faciliteter: almindelige idrætshaller, gymnastiksale og multisale.

Facilitetstype	Lokalitet og antal	Aktivitetsforløb	Antal aktive
Almindelig idrætshal	9 Hvalsø Hallerne (hal 1, hal 2 og hal 3), Ostedhallen, Lejrehallen, Trælleruphallen, Bramsnæsvighallen, Kirke Hyllinge Hallen, Kirke Såby Hallen	524 (64 pct.)	11.927 (69 pct.)
Gymnastiksal	6 Allerslev Gl. Skole, Osted Skole, Trællerup Skole, Kirke Hyllinge Hallen, Kirke Sonnerup Skole og Kirke Saaby Skole	166 (20 pct.)	2.969 (17 pct.)
Multisal	4 Bramsnæsvighallen, Glimhallen, Multihallen i Sæby og Hvalsø Hallerne	133 (19 pct.)	2.304 (13 pct.)
I alt	19	823 (100 pct.)	17.200 (100 pct.)

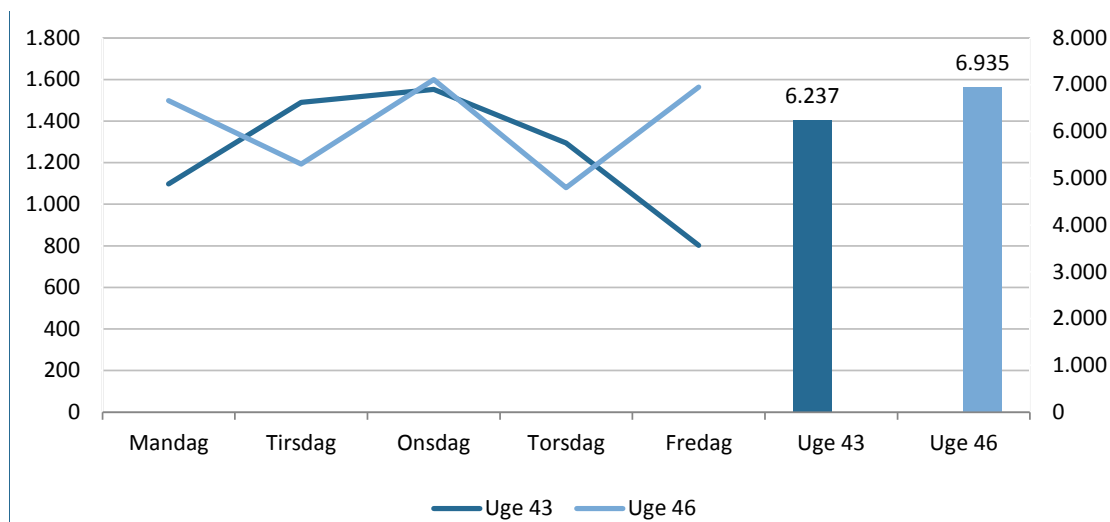
Der er stor forskel mellem antallet af deltagere mellem de forskellige typer af faciliteter, men også mellem faciliteter af samme type. Den aktivitet med flest deltagere har haft flere end 200 deltagere, mens der også har været en enkel aktivitet med kun én deltager. Det er muligt at udregne det gennemsnitlige antal deltagere pr. facilitet i Bilag til Delrapport 5.

Forskel mellem registreringsuger

Aktivitetsregistreringen blev foretaget i uge 43, 46 og 47, som jf. figur 5.1 altså hører til højsæsonen for haller/sale. Men ser man på antallet af aktive og antal aktivitetsforløb ved de faciliteter, som er blevet registreret både i uge 43 og 46, er der forskel på aktivitetsniveauet (13 faciliteter er undersøgt i henholdsvis uge 43 og 46, se bilag 1). I de 13 faciliteter, hvor det er muligt at sammenligne aktivitetsniveauet i uge 43 og 46, har der været 6.237 aktive i uge 43 mod 6.935 i uge 46 (se figur 5.4). Der har altså været små 700 flere aktive i uge 46. Antallet af aktivitetsforløb er også højere i uge 46. I alt har der været 325 forløb i uge 46 i de 13 faciliteter, mens antallet er 300 i uge 43.

Ser man på aktivitetsniveauet på tværs af uger og hverdage får man et billede af, at onsdage er særligt benyttede, og både i uge 43 og 46 har der været flest aktive på onsdage (se figur 5.4). Bort set fra det højere aktivitetsniveau på onsdage, så varierer antallet af aktive på tværs af hverdage mellem de to uger (se figur 5.4).

Fredage er traditionelt en dag, som ikke hører til blandt de mest efterspurgte eller benyttede aktivitetsdage. I mange kommuner er det en dag, som er særlig svær at bruge til aktiviteter, og her er det typisk sværere at skabe høj benyttelse. I det perspektiv er det interessant, at fredagen i uge 46 har særligt mange deltagere (se figur 5.4). Det skyldes blandt andet en række særlige arrangementer med mange deltagere inden for gymnastik, dans og 'sjov fredag'.

Figur 5.4: Aktivitetsniveauet har været lavest på fredage og er lavere i uge 13 end i uge 11 (antal).

Figuren viser antal aktive. Fordelt på dage og uger (n = 625).

Kapacitetsbenyttelse

Aktivitetsregistreringerne har indsamlet oplysninger om aktiviteternes start- og sluttidspunkt, og det er derved muligt at angive perioder med aktivitet og perioder uden aktivitet. Perioder med aktivitet er defineret som 'mindst én aktiv pr. aktivitet' i faciliteten (rengøring er ikke medregnet).

For også at kunne analysere benyttelsen i forhold til efterspørgslen (del 1 tegnede et overordnet billede af behovet på tværs af hele året) er der for de udvalgte faciliteter indhentet bookingskemaer for de uger, registreringen er foregået i faciliteterne. På den måde er det dermed også muligt at anskueliggøre, hvor stor en andel af de bookedede tider, der i praksis bliver benyttet til aktivitet.

Der er meget fri kapacitet i faciliteterne

Kapacitetsundersøgelsen tegner et billede af, at kapaciteten i de almindelige idrætshaller, gymnastiksale og multisale overordnet set møder de organiserede brugeres behov. Det skyldes dels, at der er fri tid i alle faciliteter, når man tager afsæt i den *reelle* brug, dels at der i alle faciliteter (bort set fra i de almindelige idrætshaller efter kl. 16) er en del tider, der ikke er anvist til brugere. Det er altså muligt for brugere at få flere tider, hvis behovet er stort nok.

Efter kl. 16 er efterspørgslen særligt i de almindelige idrætshaller stor, men der er ikke fremmøde til alle bookedede tider, og derfor er der også i de almindelige idrætshaller en del ubenyttet kapacitet. I det lys kan en mere effektiv brug (blandt andet via afmelding af tider) føre til, at tiderne efter kl. 16 kommer flere brugere til gavn, og at der (også) i dette tidsrum kan afholdes endnu flere aktiviteter.

Boks 5.1 nedenfor introducerer en række centrale begreber, som er værd at være opmærksom på i læsningen af analysen.

Boks 5.1: Centrale begreber som mål for kapacitetsanalysen

Booking (i pct.) er de eksakte tildelte tider i faciliteterne til brugere i undersøgelsesugerne. Bookingerne fordeles årligt og er således et udtryk for efterspørgslen efter tider. Et høj andel bookinger (reservationer) er et udtryk for stor efterspørgsel på faciliteten.

Benyttelse (i pct.) angiver, hvor mange aktivitetstimer faciliteten er i brug. Benyttelse udtrykker det reelle behov for tider hos brugerne i de to undersøgelsesuger. Omvendt udtrykker den ikke-benyttede tid mulighederne for at udnytte faciliteterne til mere aktivitet.

Fremmøde til bookede tider (i pct., fremmødeprocent) angiver fremmøde til bookede tider i procent. Fremmødeprocenten angiver, om bookede tider anvendes til reel aktivitet. Lavere fremmøde end bookede tider kan have to årsager: Enten at brugere helt udebliver fra deres tid, eller at de ikke benytter deres afsatte tid til fulde.

Benyttelse i løbet af hele dagen (kl. 8-22)

De ni almindelige idrætshaller har været benyttet til aktivitet i lidt mere end én ud af to (54 pct.) timer fra kl. 8-22 (se tabel 5.2). Benyttelsen er markant lavere end andelen af bookinger. Tæt ved ni ud af ti (88 pct.) timer er booket i de ni haller fra kl. 8-22, og ser man på bookingskemaerne får man altså et billede af, at hallerne bruges meget. Samme billede får man ikke, når man ser på den faktiske brug. Fremmødet til bookede tider er i løbet af hele dagen 62 pct., og det er altså kun lidt mere end hver anden bookede tid, som brugerne reelt bruger/benyttede fuldt ud (se tabel 5.2).

De seks gymnastiksale er kun benyttet i én ud fire (24 pct.) tider fra kl. 8-22 (se tabel 5.2). Andelen af bookede tider er lavere end i de almindelige haller (60 pct.), og her er fremmødet til de bookede tider endnu lavere, end man ser blandt de almindelige idrætshaller. Det er kun 39 pct. af de bookede tider, som brugerne møder frem til/benyttede fuldt ud.

Tabel 5.2: Benyttelse af idrætsfaciliteter fra kl. 8-22 (pct.).

	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookede tider
Almindelig idrætshal	88	54	62
Gymnastiksal	60	24	39
Multisal	72	33	46

Tabellen viser benyttelse, booket tid og fremmøde til bookede tider i idrætsfaciliteter i to uger (fra uge 43-47) fra kl. 8-22. Fordelt på facilitetstype.

Benyttelsen af multisale er en smule højere end i gymnastiksale, og total set benyttes én ud af tre (33 pct.) timer til aktivitet fra kl. 8-22 (se tabel 5.2). Andelen af bookinger i multisalene er også højere end i gymnastiksalene (72 pct.), men det er kun en lidt større andel af de bookede tider, som brugerne møder frem til/benyttede fuldt ud.

Der tegner sig altså samlet set et billede af, at der er stor forskel mellem andelen af bookinger og den faktiske brug, når man ser på hele dagen (fra kl. 8-22). Det er langt fra alle de bookede tider, som brugerne møder frem til/bruger fuldt ud. Dermed er der også – i hvert fald når man ser på den faktiske brug – en del fri kapacitet i alle tre typer af faciliteter i løbet af hele dagen. Analyser nedenfor ser nærmere på, hvordan benyttelse, booking og fremmøde er i forskellige tidsrum i løbet af dagen, og hvem der har/bruger tider (fra kl. 8-16, kl. 16-22 og kl. 17-20).

Benyttelse i dagtimerne (kl. 8-16).

Benyttelsen af de almindelige idrætshaller er 43 pct. i dagtimerne fra kl. 8-16, selvom de er booket i 84 pct. af tiden (se tabel 5.3). Såvel benyttelse som bookinger er lavere i dagtimerne, end man ser i løbet af hele dagen. Også fremmøde til bookede tider er en smule lavere end for dagen samlet set, og brugerne møder frem til/benyttter én ud af to bookede tider (50 pct.). Ser man bag om tallene, viser det sig, at skoler har booket en ret stor del af tiderne, men benytter kun i begrænset omfang, deres tider. I alt er 88 pct. af tiden i hallerne fra kl. 8-16 reserveret af skoler, men skolerne møder i praksis kun frem til 45 pct. af deres bookinger. Foreningerne har reserveret 7 pct. af tiden, og møder frem til alle deres tider (faktisk bruger de hallerne lidt længere end tildelt). Endelig er 5 pct. fordelt til andre brugere (primært andre kommunale institutioner og hallerne selv). Også blandt dem er fremmødeprocenten høj (79 pct.).

Når det gælder gymnastiksale, er andelen af bookede tider en smule højere, end man ser i løbet af hele dagen (62 pct. fra kl. 8-16 mod 60 pct. fra kl. 8-22). Den samlede udnyttelse er dog en smule lavere i dagtimerne, og det er færre end hver femte bookede time, som brugerne møder frem til/benyttter fuldt ud (17 pct.). Fremmødeprocenten er i tidsrummet på 28 pct. (se tabel 5.3). Som med de almindelige idrætshaller skal den lave benyttelse tilskrives, at skolerne i begrænset omfang møder frem til/benyttter sine tider fuldt ud (fremmødeprocent på 24 pct.).

Tabel 5.3: Benyttelse af idrætsfaciliteter i dagtimerne (kl. 8-16) (pct.).

	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookede tider
Almindelig idrætshal	84	43	50
Gymnastiksal	62	17	28
Multisal	63	27	43

Tabellen viser benyttelse, booket tid og fremmøde til bookede tider i idrætsfaciliteter i idrætsfaciliteter i to uger (fra uge 43-47) fra kl. 8-16. Fordelt på facilitetstype.

Multisalene er i dagtimerne bookede i omtrent samme omfang som gymnastiksalene, men benyttelsen er en smule højere, og her møder en større andel af brugerne frem til deres tider/bruger dem fuldt ud. Det er dog stadig under hver anden time (43 pct.), som der er fremmøde til (se tabel 5.3). Multisalene er stort set kun booket af skoler i løbet af dagtimerne (74 pct. af bookingerne), mens foreningerne står for 24 pct. af bookingerne. Foreningerne møder frem til/bruger hver anden tid (49 pct.), mens fremmødeprocenten for skolerne er 17 pct.

Benyttelse af idrætsfaciliteter i aftentimerne (kl. 16-22).

I aftentimerne fra kl. 16-22 er benyttelsen af de almindelige idrætshaller betydelige højere end i dagtimerne, og total set er syv ud af ti (70 pct.) tider i hallerne i brug til aktivitet (se tabel 5.4). Ser man på bookinger viser det sig også, at de almindelige idrætshaller stort set er fuldt booket (92 pct.), og der er tale om en periode med stor efterspørgsel på tider. Brugen af de bookedede tider er da også noget højere end man ser om dagen, og total set møder brugere frem til/benyttter tre ud af fire (76 pct.) bookedede tider (se tabel 5.4). Det er stort set kun foreninger, der tegner sig for bookingerne (98 pct. af de bookedede tider – ikke vist i tabel), og i gennemsnit møder foreningerne frem til 75 pct. af deres reserverede tider/benyttter dem fuldt ud.

Også brugen af gymnastiksale er væsentligt højere, end man ser i dagtimerne før kl. 16. Det er dog stadig kun én ud af tre tider (32 pct.), som benyttes til aktivitet (se tabel 5.4). Det er også langt fra alle tider, som er anvist til brugere, og samlet set tegner der sig et billede af, at det er muligt at få tider, og at der er meget fri tid i gymnastiksalene. Det afspejler sig også i, at det kun er lidt mere end hver anden (56 pct.) booket tid, som brugerne møder frem til/benyttter fuldt ud. Næsten alle tider i gymnastiksale går til foreninger, og de møder i gennemsnit frem til 52 pct. af deres reserverede tider.

Tabel 5.4: Benyttelse af idrætsfaciliteter i aftentimerne (kl. 16-22) (pct.).

	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookedede tider
Almindelig idrætshal	92	70	76
Gymnastiksal	57	32	56
Multisal	83	40	49

Tabellen viser benyttelse, booket tid og fremmøde til bookedede tider i idrætsfaciliteter i idrætsfaciliteter i to uger (fra uge 43-47) fra kl. 16-22. Fordelt på facilitetstype.

Som i dagtimerne placerer multisalene sig mellem de almindelige idrætshaller og gymnastiksalene, når det kommer til benyttelse, booking og fremmøde. Der er relativt mange bookinger i multisalene (83 pct. af tiden fra kl. 16-22), men det er stadig mere end halvdelen af tiden, hvor der ikke er aktivitet. Det skyldes selvsagt, at fremmødet til/fuld brug af tider ligger på 49 pct. (se tabel 5.4). Det er stort set alene foreninger (97 pct.), der booker tiderne, og foreningerne møder frem til/benyttter 48 pct. af deres reserverede tider.

Benyttelse af idrætsfaciliteter i prime-time (kl. 17-20)

I prime time, som er defineret til at være fra kl. 17-20, er benyttelse, booking og fremmøde højest i alle tre typer af faciliteter. Det er altså i disse timer, at efterspørgsel såvel som brug er på sit højeste. Tre ud af fire (75 pct.) tider i de almindelige idrætshaller, fire ud af ti (41 pct.) tider i gymnastiksale og hver anden (50 pct.) tid i multisalene benyttes til aktivitet. I de almindelige idrætshaller og multisale er stort set alle tider anvist til brugere, mens der stadig er en del frie tider i gymnastiksale. Fremmødeprocenten varierer betragteligt mellem de tre typer af faciliteter, og er højest i de almindelige idrætshaller, som der også er størst efterspørgsel og behov efter (se tabel 5.5).

Tabel 5.5: Benyttelse af idrætsfaciliteter i prime-time (kl. 17-20) (pct.).

	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookedede tider
Almindelig idrætshal	95	75	79
Gymnastiksal	61	41	67
Multisale	92	50	54

Tabellen viser benyttelse, booket tid og fremmøde til bookedede tider i idrætsfaciliteter i to uger (fra uge 43-47) fra kl. 17-20. Fordelt på facilitetstype.

I de almindelige idrætshaller er det stort set kun foreninger, der har booket tiderne i prime time (99 pct.). At foreninger booker mange timer i idrætshallerne i prime time angiver, at disse timer er vigtige for foreninger. Det bekræftes i fremmødeprocenten, som viser, at foreninger møder op til 78 pct. af deres bookedede tider.

Foreninger booker stort set også alle tider i prime time i gymnastiksale (100 pct.) og multisal (97 pct.), men her er fremmødet lavere, og foreningerne møder frem til hhv. 62 pct. og 55 pct. af deres bookedede tider (se tabel 5.5).

Benyttelse af specifikke faciliteter

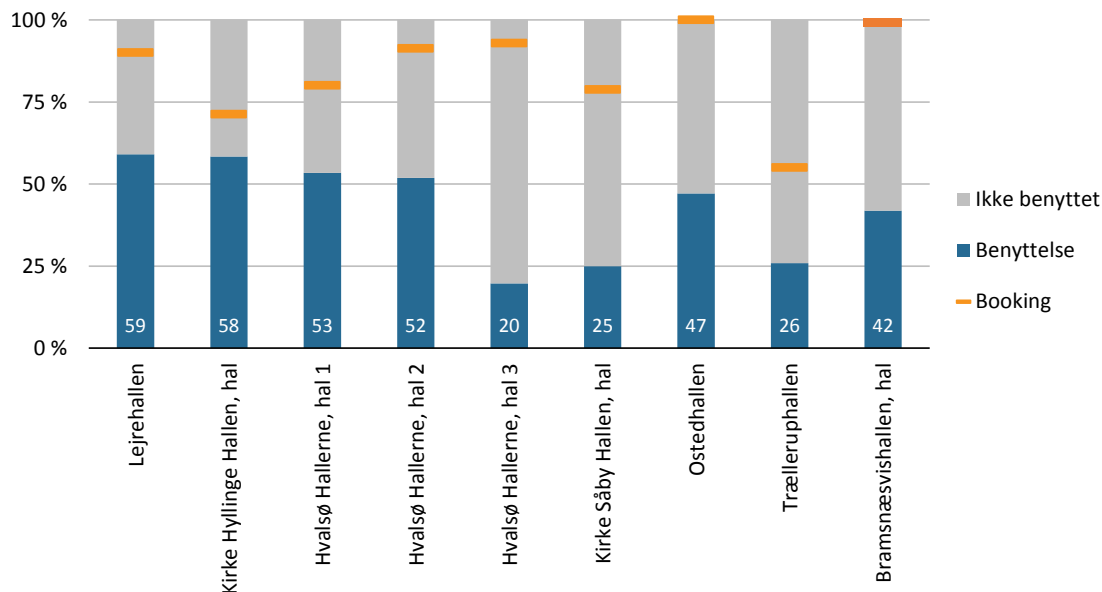
I tillæg til resultaterne præsenteret overfor, er det også muligt at se på benyttelse på facilitetsniveau og få blik for, hvorledes de enkelte faciliteter er benyttet. Der er visse faciliteter, som på den ene eller anden vis skiller sig ud fra mængden, og viden herom kan være vigtig i forhold til at udvikle faciliteterne i fremtiden. Det følgende bringer således fokus på, hvilke faciliteter som er mest benyttet, og hvilke der har lav udnyttelse. Det kan skabe grundlag for overvejelser om, hvordan eksempelvis faciliteter med lav benyttelse kan komme i spil for en større brugerskare end tilfældet er i dag.

Almindelige idrætshaller

Figur 5.5 nedenfor viser benyttelsen af de almindelige haller i dagtimerne fra kl 8-16 og bruges her som eksempel på, hvordan figurerne på de kommende sider for henholdsvis haller, gymnastiksale og multisal i tidsrummene kl. 8-16, kl. 16- 22 og kl. 17-20 skal læses. Figurerne kommenteres ikke yderligere.

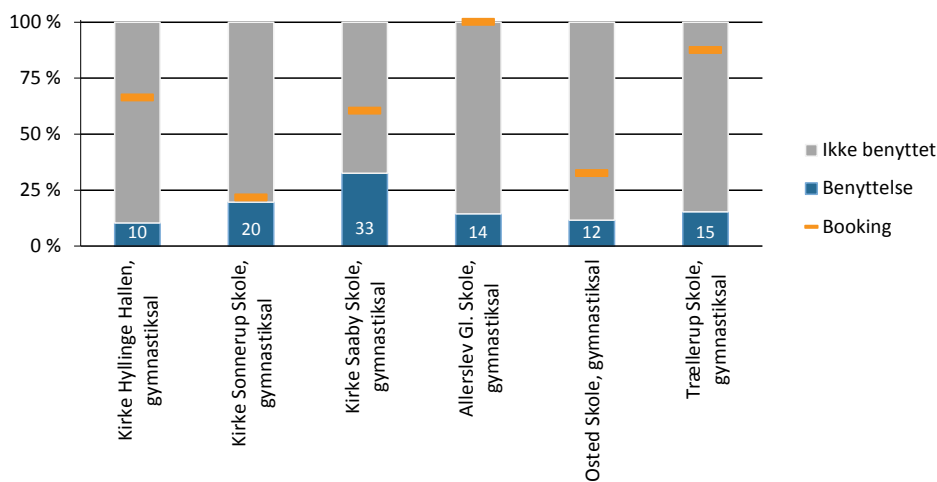
Eksempel: De mørkeblå søjler angiver den procentvise brug fra kl. 8-16 for de enkelte haller. Lejrehallen er den mest benyttet og har været i brug i 59 pct. af tiden, mens hal 3 i Hvalsø Hallerne er mindst benyttet (20 pct.). De orange bjælker i figuren viser andelen af bookinger i de to registreringsuger i de enkelte hallerne, og eksempelvis er Lejrehallen booket i 90 pct. af tiden, mens det er 93 pct. af tiden for hal 3 i Hvalsø Hallerne.

Figur 5.5: Benyttelse af specifikke almindelige idrætshaller kl. 8-16 (pct.).

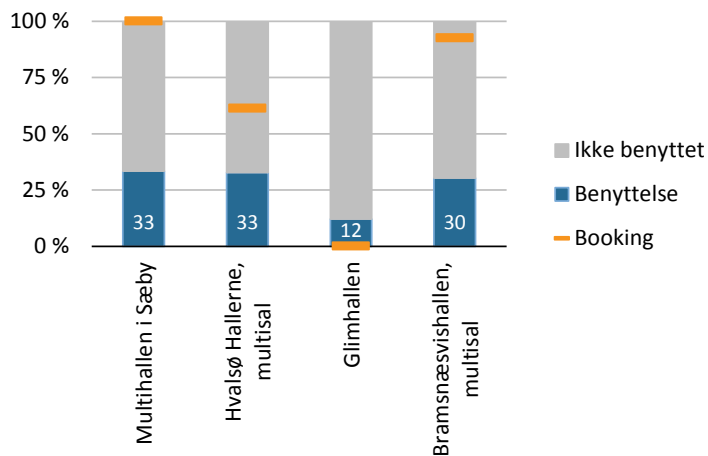
Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookede tider (to uger, fra uge 43-47).

Figur 5.6: Benyttelse af specifikke gymnastiksale kl. 8-16 (pct.).

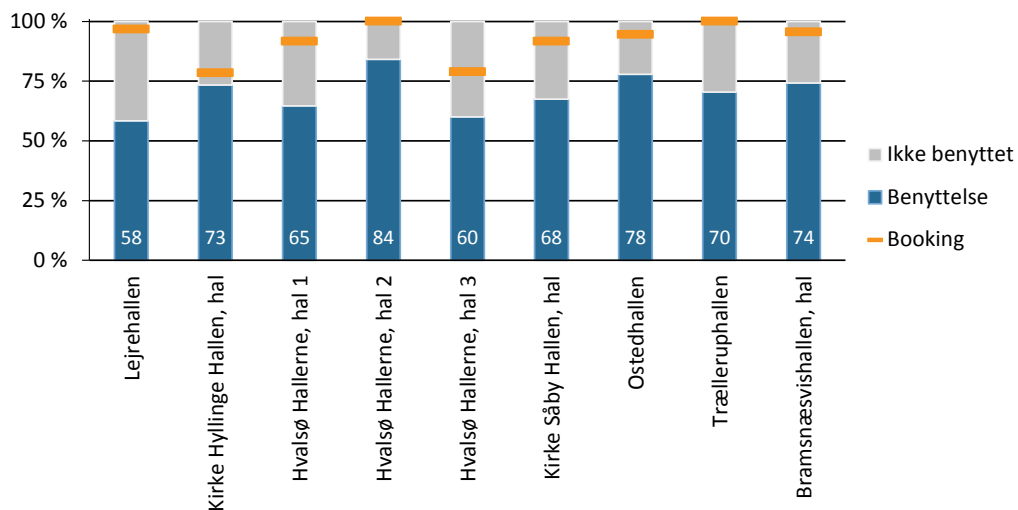
Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookede tider (to uger, fra uge 43-47).

Figur 5.7: Benyttelse af specifikke multisale kl. 8-16 (pct.).

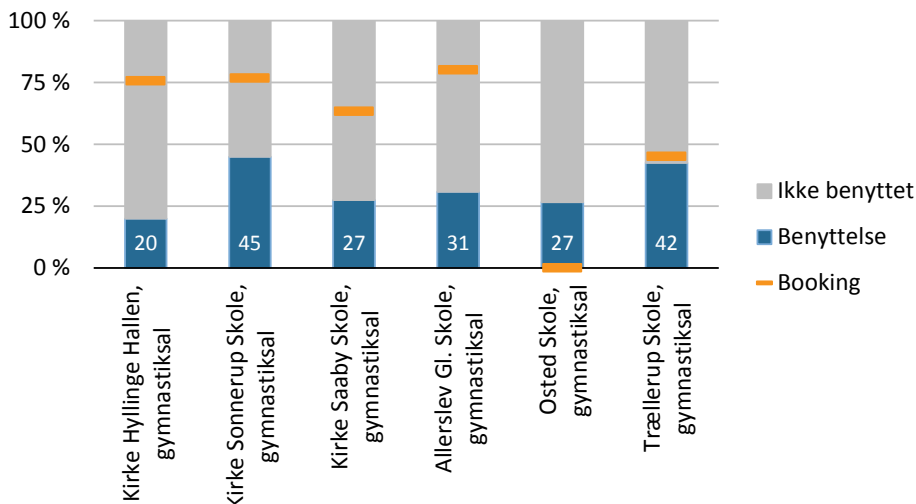
Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookede tider (to uger, fra uge 43-47).

Figur 5.8: Benyttelse af specifikke almindelige idrætshaller kl. 16-22 (pct.).

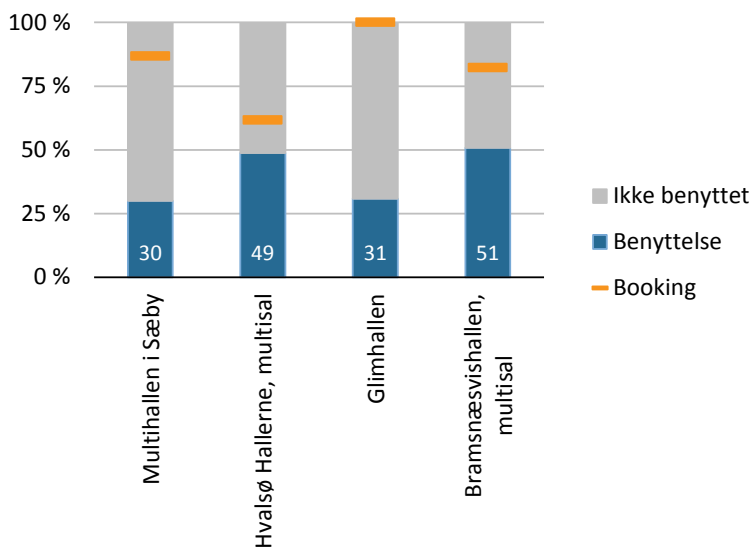
Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookede tider (to uger, fra uge 43-47).

Figur 5.9: Benyttelse af specifikke gymnastiksale kl. 16-22 (pct.).

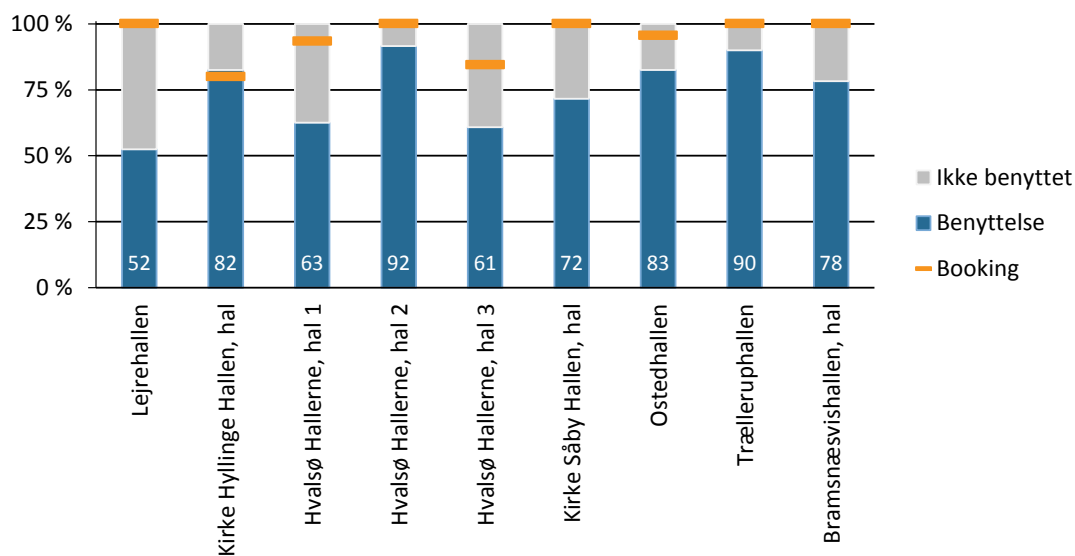
Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookede tider (to uger, fra uge 43-47).

Figur 5.10: Benyttelse af specifikke multisale kl. 16-22 (pct.).

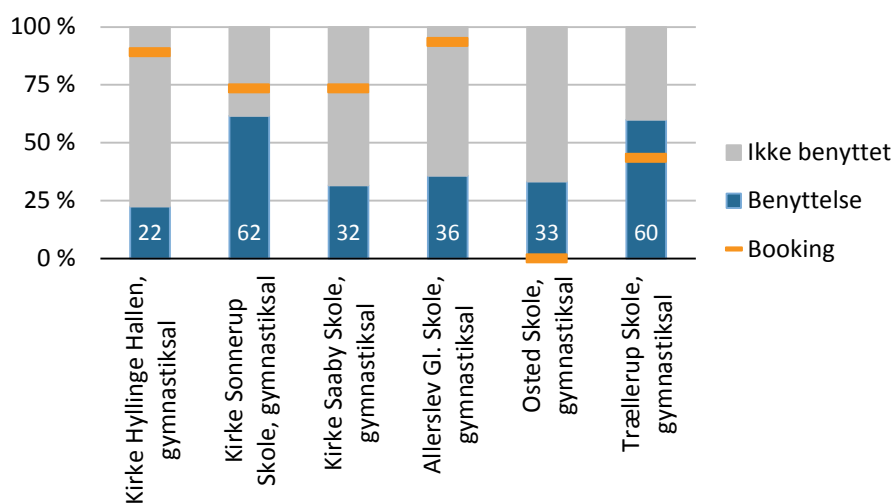
Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookede tider (to uger, fra uge 43-47).

Figur 5.11: Benyttelse af specifikke almindelige idrætshaller kl. 17-20 (pct.).

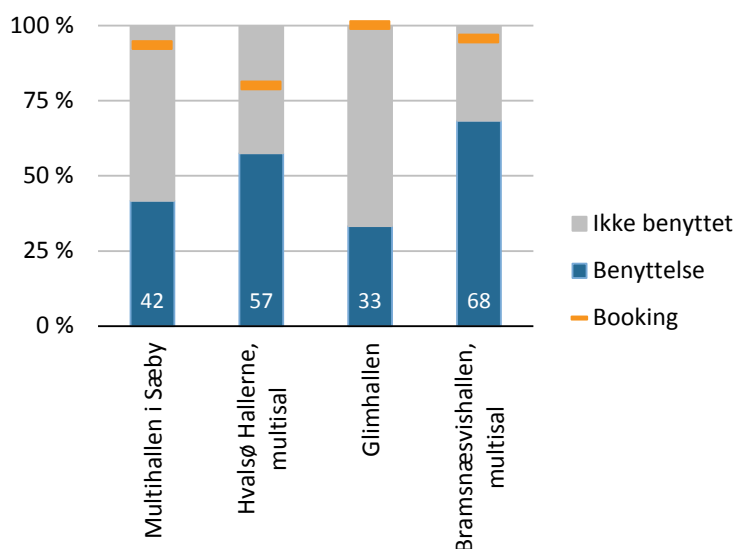

Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookede tider (to uger, fra uge 43-47).

Figur 5.12: Benyttelse af specifikke gymnastiksale kl. 17-20 (pct.).

Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookede tider (to uger, fra uge 43-47).

Figur 5.13: Benyttelse af specifikke multisale kl. 17-20 (pct.).

Figuren viser den procentvise tid med aktivitet (mørkeblå søjler), de orange bjælker viser bookedede tider (to uger, fra uge 43-47).

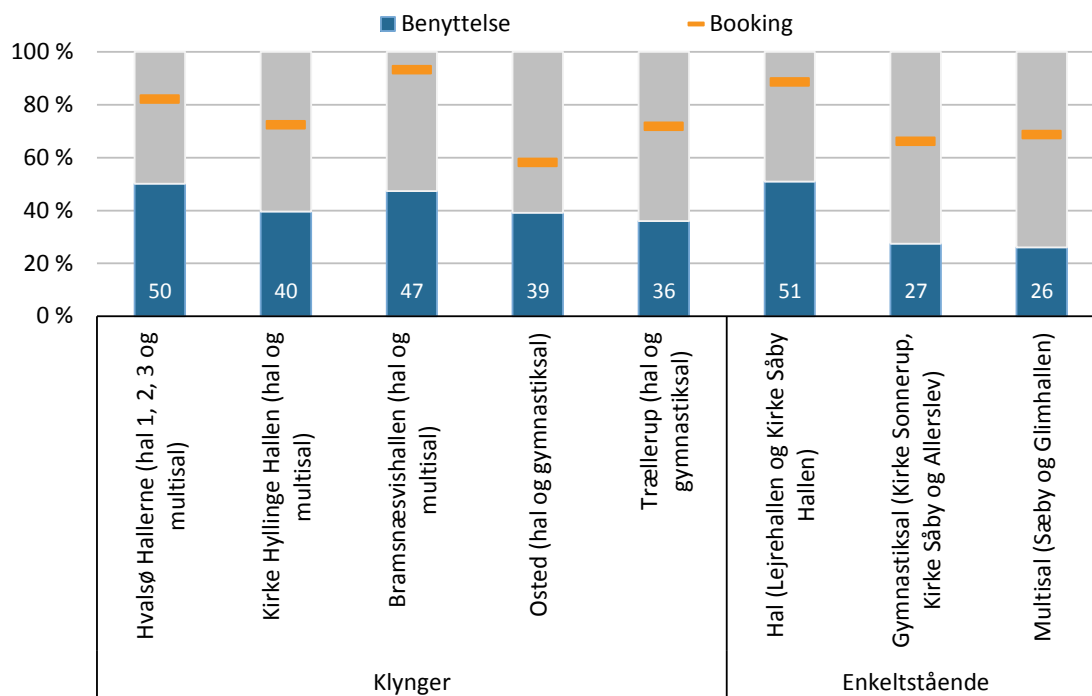
Benyttelse af klynge og enkeltstående faciliteter

I tillæg til at se på faciliteterne samlet set ud fra deres type eller på dem hver især, er det også muligt at sammenligne brugen af faciliteter ud fra, om de ligger sammen med andre faciliteter (dvs. i en klynge) eller er enkeltstående.

Der findes i alt fem klynger af faciliteter (se figur 5.14), som tilsammen tæller 12 af de 19 faciliteter. Flest faciliteter er samlet i klyngen omkring Hvalsø Hallerne, hvor der er tre almindelige idrætshaller og en multital. Ser man på den samlede benyttelse af de fem klynger, er benyttelsen af faciliteterne i klyngen i Hvalsø Hallerne højest, mens den er lavest i klyngen ved Træruphallen (en almindelig idrætshal og en gymnastiksal). Sammenligner man klyngerne med de enkeltstående faciliteter (haller, gymnastiksale og multital) er benyttelsen i klyngerne samlet set højere end man ser i gymnastiksale og multital, men ikke i almindelige haller.

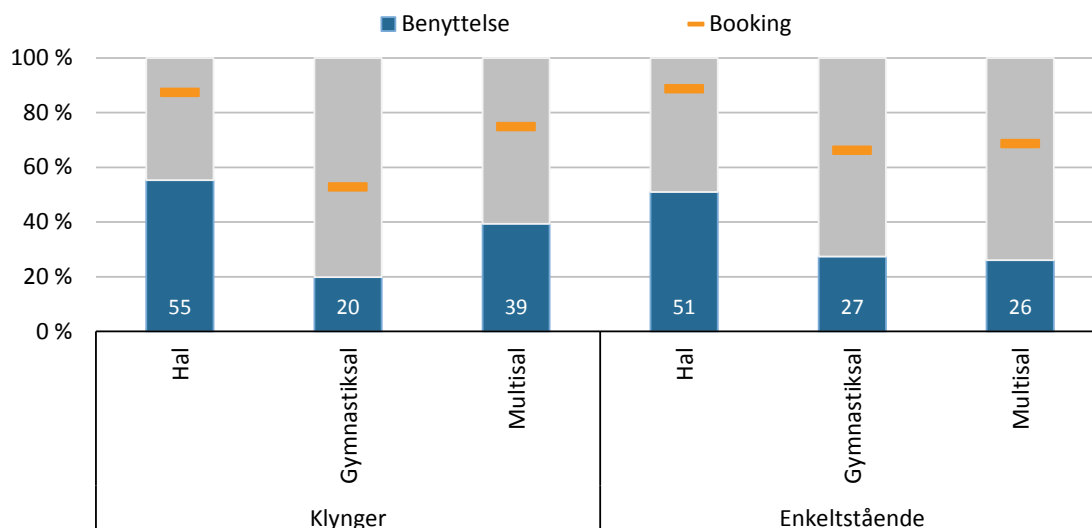
Tager man afsæt i typer af faciliteter, og sammenligner faciliteter i klynger med enkeltstående faciliteter viser det sig, at haller og multital er bedre benyttet end enkeltstående, mens det er omvendt med gymnastiksale (se figur 5.15).

Figur 5.14: Booking og benyttelse af klynger og enkeltstående faciliteter.

Figuren viser benyttelse og booking af faciliteter i klynger og enkeltstående.

Figur 5.15: Booking og benyttelse af facilitetstyper i henholdsvis klynger og enkeltstående.

Figuren viser den samlede benyttelse og booking af facilitetstyper ud fra, om de ligger sammen med andre faciliteter (en klynge), eller er enkeltstående.

Del 3: Fakta om aktivitetsforløb

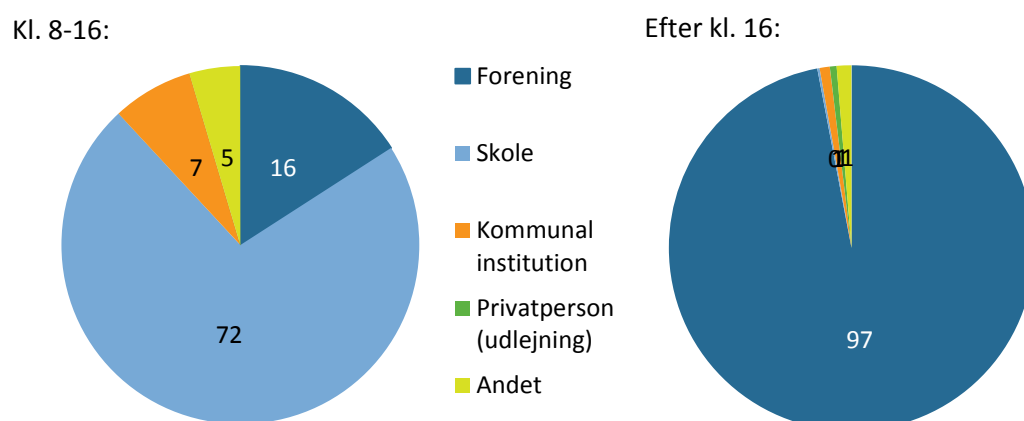
Fra at se på, om der er aktivitet i en facilitet eller ej (dvs. mindst én aktiv person), er fokus i del 3 nu på at beskrive indholdet i de afholdte aktivitetsforløb. Analysen tager afsæt i de enkelte aktivitetsforløb, og det er informationer indsamlede af registranterne, som fremlægges her. Registranterne har skullet svare på en række spørgsmål om de enkelte aktiviteter, som eksempelvis angår antal aktive, alder, køn og aktivitetstyper. Analysen tager blandt andet afsæt i en opsplitning i arrangører, så det eksempelvis er muligt at beskrive, hvordan antal aktive, alder, køn og aktivitetstyper varierer her indenfor.

Skoler og foreninger er de primære arrangører

Foreninger og skoler er de to primære brugere af de undersøgte faciliteter, og tilsammen har de stået for 93 pct. af alle de afholdte aktivitetsforløb i løbet af dagen (dvs. fra kl. 8-22). Der er dog stor forskel på, hvornår foreninger og skoler bruger faciliteterne. Skolerne er klart den dominerende brugere fra kl. 8-16 (72 pct. af forløbene), mens foreningerne stort set er eneste bruger efter kl. 16 (97 pct. af forløbene) (se figur 5.16).

I dagtimerne afholdes en mindre del af aktiviteterne også af foreninger, mens kommunale institutioner også har et mindre antal aktiviteter. De få foreningsaktiviteter og aktiviteter afholdt af kommunale institutioner skal ses i lyset af, at kommunens folkeskoler i udgangspunktet råder over en stor del af faciliteterne i kommunen eller selv administrerer egne faciliteter⁴⁸. Som Delrapport 6 senere viser, kan der være grund til at se på, hvordan man også kan skabe adgang for andre brugere end skoler i dagtimerne, som altså pt. også sker i et vist omfang. Det kan eksempelvis være vigtigt for ældre. For når ældre skal angive, hvornår de gerne vil dyrke idræt og motion, er det særligt tidsrummet før kl. 12, som fremhæves. Det kan ske via foreninger (som det altså gør i et vist omfang), men også ved at private personer kan leje sig ind (det sker pt. ikke).

Figur 5.16: Fordeling af arrangører før og efter kl. 16 (pct.).

Figuren viser fordelingen af arrangører (dvs. dem der afholder aktiviteter) i de tre typer af faciliteter før og efter kl. 16. (n = 839, fordelt på kl. 8-16 = 370 og efter kl. 16 = 469).

⁴⁸ Det gælder alle faciliteter undtagen Glimhallen, som ikke længere er en skolehal, da skolen er blevet lukket.

I aftentimerne er det nærmest udelukkende foreninger, som bruger faciliteterne. Foreningerne har på den måde en gate-keeper-rolle, når det kommer til at benytte faciliteterne uden for skoletiden, og det er kun meget få borgere uden for det organiserede foreningsliv som i praksis benytter faciliteterne (når man ser bort fra børn og unge via skolerne). Der er kun meget få udlejninger til private personer, eller andre arrangementer (dvs. andet), som ikke hører under foreninger.

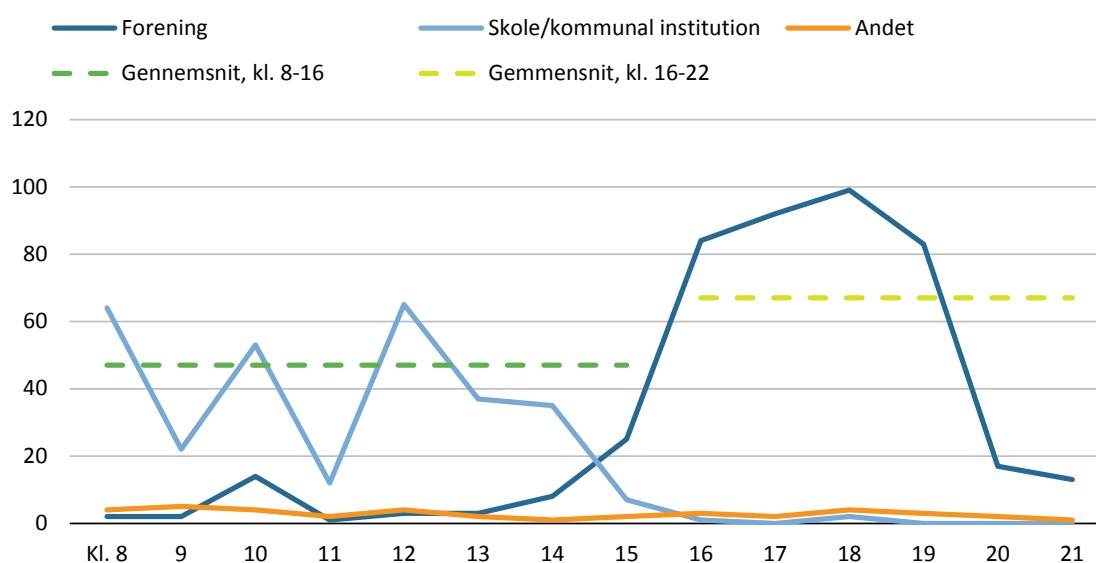
Sammenligner man forholdene i Lejre Kommune med andre kommuner i forhold til almindelig idrætshal, gymnastiksal og multisal er billedet mere eller mindre det samme (f.eks. Halsnæs og Frederikssund Kommune). Men i mange andre kommuner findes en svømmehal, som typisk er en facilitet, der også giver plads til brugere uden for det organiserede foreningsliv. En sådan findes ikke i Lejre Kommune, og derfor er det samlet set færre ikke-organiserede brugere af de kommunale idrætsfaciliteter i Lejre Kommune.

I en række af de følgende analyser deles arrangørerne op i tre grupper: en gruppe som består af skole/kommunal institution (dvs. skoler og kommunal institution jf. figur 5.16), en gruppe bestående af foreninger (forening jf. figur 5.16) og en gruppe bestående af andet (privat person og andet, jf. figur 5.16).

Hovedparten af foreningsaktiviteterne starter mellem kl. 16 og 19

Betragter man aktiviteterens starttidspunkt, træder opdelingen mellem forskellige arrangører tydeligt frem. Skoler/kommunale institutioner har aktiviteter frem til kl. 16, mens foreninger har aktiviteter efter kl. 16. Det viser figur 5.17, som viser antal aktivitetsforløb ud fra deres starttidspunkt. Videre viser figuren, at skoler/kommunale institutioner typisk starter deres aktiviteter kl. 8, 10 eller 12, mens starttidspunkterne i højere grad varierer for foreninger, og mange aktiviteter starter her i perioden fra kl. 16-19. En tolkning kan være, at brugen af faciliteter i dagtimerne især skal kunne passes ind i skolernes timeplaner, og at det passer godt at

Figur 5.17: Starttidspunkt for aktiviteter fordelt på arrangører (antal).

Figuren viser starttidspunktet for aktivitetsforløb på tværs af foreninger, folkeskole/kommunal institution og andet. Kurverne viser antal aktivitetsforløb ud fra deres starttidspunkt. Begge uger summeret (n = 783, fordelt på forening = 446, skole/kommunal institution = 298 og andet = 39).

starte med idræt i to timers intervaller (kl. 8, 10 og 12). Modsat vil foreningerne gerne vælge mere frit og have fleksibilitet i forhold til at starte på forskellige tidspunkter (kan afhænge af forening, aktiviteter, alder på deltagere).

Starttidspunkterne siger ikke direkte noget om, hvornår der er aktiviteter og ikke er aktivitet (det afhænger til dels af aktiviteternes længde). Alligevel giver figur 5.17 grund til at overveje, om der kunne gøres bedre brug af eftermiddagstimerne fra kl. ca. 14 (når skolernes aktiviteter kl. 12 er stoppet) og frem til kl. 16, hvor foreninger begynder deres aktiviteter. Desuden viser en udregning, at der er mest aktiviteter efter kl. 16. I gennemsnit starter 47 aktiviteter hver time i de 19 faciliteter fra kl. 8-16, mens det fra kl. 16-22 er 67 (begge uger summeret) (stiplede linjer i figur 5.17). Det indikerer, at det er muligt at få plads til flere aktiviteter i dagtimerne, hvis man altså har samme belægningsniveau som i aften timerne.

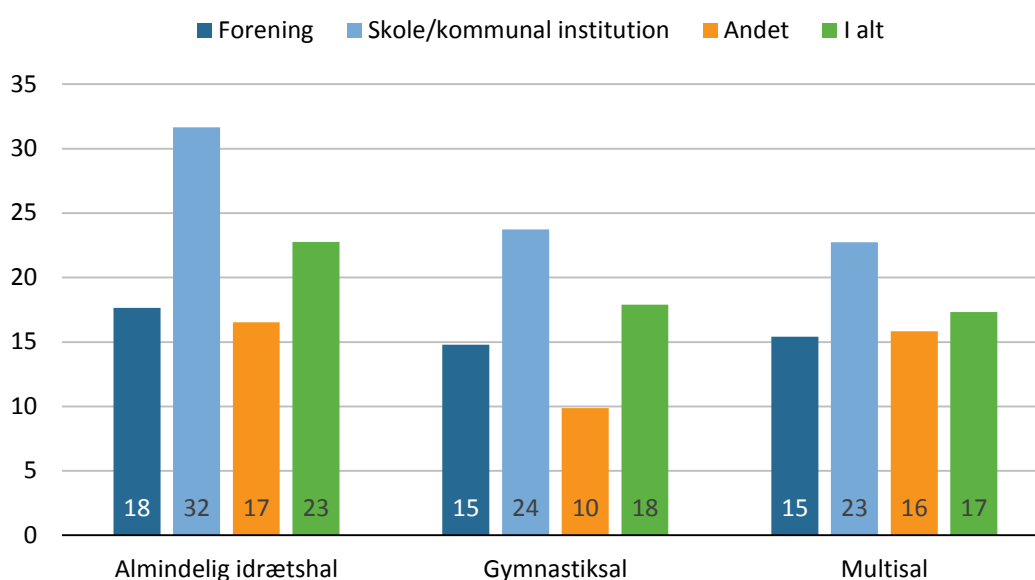
Antal aktive

På tværs af især arrangører og til dels facilitetstyper er der forskel på det gennemsnitlige antal aktive pr. forløb. For det første er der gennemsnitligt flest aktive pr. forløb i de almindelige idrætshaller (23 aktive), mens der gennemsnitligt er henholdsvis fem og seks færre aktive i gymnastiksale og multisale (se den grønne søjle i figur 5.18).

Skoler/kommunale institutioner har et højere gennemsnitligt antal deltagere i sammenligning med foreninger og 'andet', uanset om man ser på almindelig idrætshal (32 i gennemsnit), gymnastiksal (24 i gennemsnit) eller multisal (23 i gennemsnit).

Når det omvendt er foreninger, der står for aktiviteter, er der ganske små forskelle i det gennemsnitlige antal deltagere på tværs af de tre typer af faciliteter (gennemsnitligt 18 aktive i almindelige idrætshaller og 15 i gymnastiksale/multisale).

Figur 5.18: Gennemsnitlige antal aktive i faciliteter på tværs af arrangør (antal).

Figuren viser det gennemsnitlige antal aktive på tværs af facilitetstyper opdelt på arrangør (n = 822, fordel på almindelig idrætshal = 523, gymnastiksal = 167 og multisal = 132).

Det synes således kun at være i de tilfælde, at skoler/kommunale institutioner står for aktivitetsforløbene, at faciliteternes størrelse hænger sammen med deltagerantallet. Gymnastiksale og multisale er mindre end almindelige idrætshaller, men den ekstra plads viser sig ikke i det gennemsnitlige antal deltagere i foreninger og 'andets' aktiviteter. Der er selvfølgelig andre faktorer end størrelse, som afgør deltagerantallet som eksempelvis de aktiviteter, faciliteterne egner sig til.

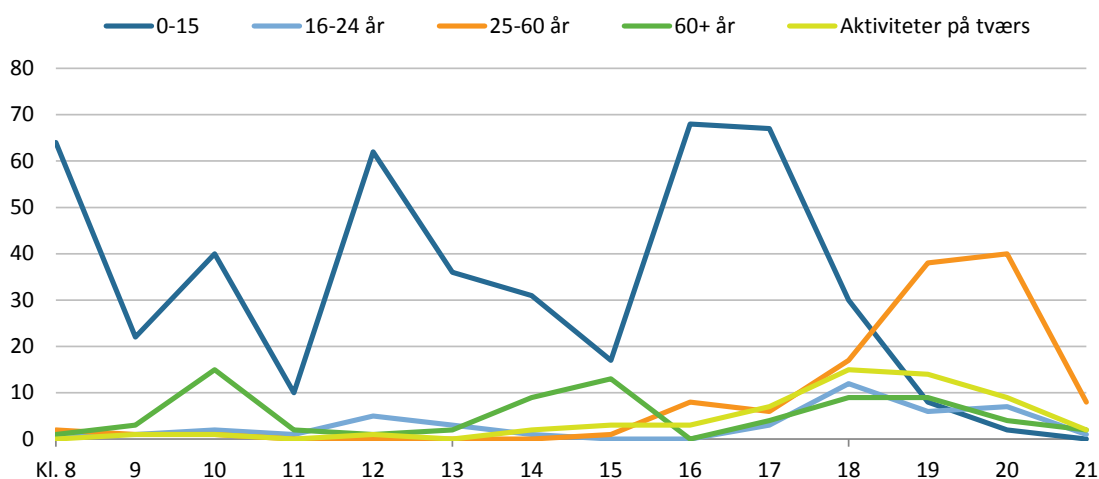
Børn og unge er de primære facilitetsbrugere

Størstedelen af aktivitetsforløbene i de tre typer af faciliteter har børn og unge under 16 år, som deltagere (61 pct.). 16 pct. af aktivitetsforløbene har haft voksne som de primære deltagere (dvs. 25-60 årige), mens hver tiende forløb har været for seniorer over 60 år. I det store billede er der relativt få aktivitetsforløb, hvor der er et mix af aldersgrupper (8 pct.), eller hvor deltagerne er unge mellem 16 og 24 år (6 pct.) (tallene er ikke vist i tabel/figur).

Ser man på, hvornår aktiviteterne for de forskellige aldersgrupper starter, får man et klart billede af, at aktiviteter for de yngste børn og unge (0-15 år) især foregår i dagtimerne og de tidlige aftentimer (se figur 5.19). Det giver mere eller mindre sig selv, at aktiviteter afholdt af skoler/kommunale institutioner er for børn og unge og finder sted i dagtimerne, men det er altså også tydeligt, at foreningers aktiviteter for børn og unge planlægges i de tidlige aftentimer, og en stor del af forløbene starter mellem kl. 16 og 18 (se figur 5.19).

Ser man på seniorerne, er der tre tidspunkter fra kl. 8-22, hvor en relativ stor del af aktivitetsforløbene begynder. Det er henholdsvis kl. 10, 15 og 19. Det er anderledes end aktivitetsforløb for voksne, som primært finder sted efter kl. 19, og altså i det tidsrum, hvor aktiviteter for børn og unge er ophørt. Det samme gør sig gældende for aktiviteter for unge (16-24-årige), og aktiviteter på tværs af aldersgrupper (se figur 5.19).

Figur 5.19: Aktivitetsforløbs starttidspunkt fordelt på aldersgrupper (antal).

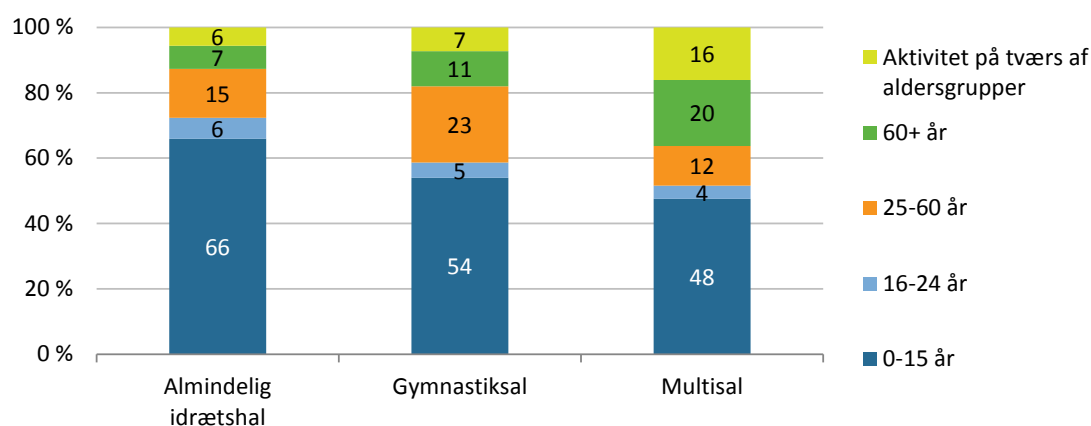

Figuren viser starttidspunktet for aktivitetsforløb på tværs af aldersgrupper. Kurverne viser antal aktivitetsforløb ud fra deres starttidspunkt (n = 755, fordelt på 0-15 år = 457, 16-24 år = 43, 25-59 år = 122, 60+ år = 75 og aktiviteter på tværs = 58).

Når man kigger på tiden efter kl. 16 får man et billede af, at aktiviteterne er tilpasset børn og unges behov således, at aktiviteter for børn og unge starter i de tidlige aftentimer, så det passer ind i deres dagskema med skole, SFO og behov for relativt tidlige sengetider. Efter børn og unge har været aktive, rykker de voksne og til dels seniorer ind. I forhold til seniorer kan det være værd at overveje, om der skal ses på mulighederne for flere aktiviteter i dagtimerne. Det er i hvert fald et udpræget ønske blandt den gruppe (jf. delrapport 4).

Deler man forløbene op på de tre forskellige typer af faciliteter, viser det sig, at den almindelige idrætshal har flest forløb for børn og unge (66 pct.), mens der er færrest (dog stadig 48 pct.) i multisale (se figur 5.20).

Figur 5.20: Aldersfordeling på tværs af faciliteter og arrangører (pct.).

Figuren viser aldersfordelingen i aktivitetsforløbene på tværs af facilitetstyper og arrangørtype (n = 755).

Der er dog store forskelle på fordelingerne, når man ser på tidsrummet før og efter kl. 16. Før kl. 16 er det eksempelvis 85 pct. af forløbene i almindelige idrætshaller, der er for børn og unge under 15 år, mens det er 50 pct. efter kl. 16. På samme måde forholder det sig med gymnastiksale og multisale (før kl. 16 er 79 og 60 pct. af forløbene i henholdsvis gymnastiksale og multisale for børn og unge, efter kl. 16 er det henholdsvis 34 og 35 pct.).

I forhold til multisalene er to pointer værd at fremhæve. For det første er en stor del af aktiviteterne i multisale afholdt før kl. 16 for ældre over 60 år (31 pct.), hvilket er højt i sammenligning med almindelige idrætshaller (8 pct.) og gymnastiksale (13 pct.). For det andet er hvert fjerde forløb (25 pct.) efter kl. 16 i multisale for deltagere på tværs af aldersgrupper. Det er markant højere end i gymnastiksale (11 pct.) og almindelige idrætshaller (9 pct.). Multisalene synes med andre ord at være vigtige for at skabe en vis mangfoldighed blandt såvel deltagere som aktiviteter.

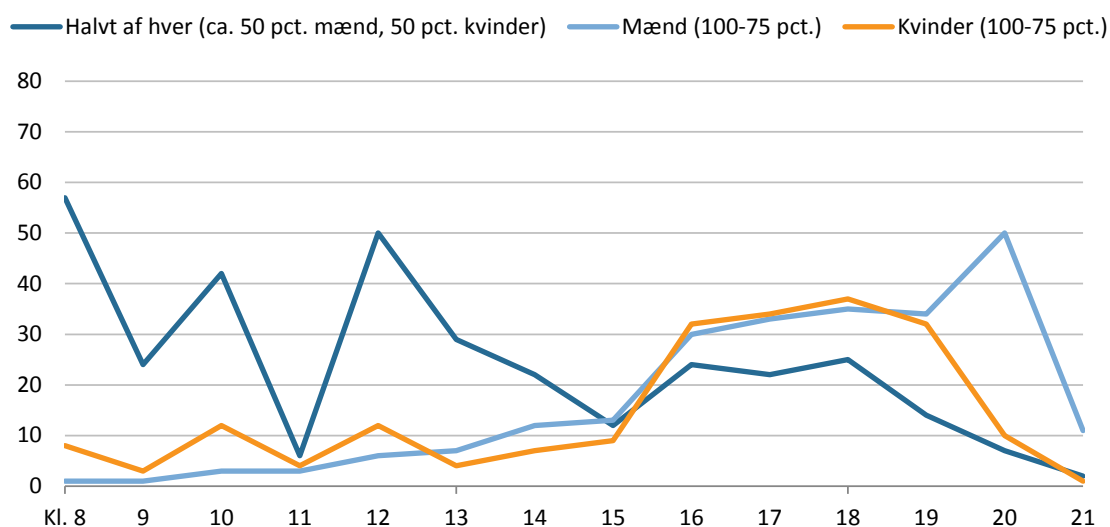
Kønnenes brug

De fleste forløb (særligt i dagtimerne, afholdt af skoler/kommunale institutioner) har deltagelse af omtrent lige mange piger og drenge (43 pct.), mens der har været lidt flere forløb kun for mænd/drenge (19 pct.) sammenlignet med kun for kvinder (16 pct.). Resten af forløbene

har været for begge køn, men med enten en overvægt af mænd/drenge (11 pct.) eller kvinder/piger (10 pct.) (tallene er ikke vist i tabel/figur).

Ser man igen på fordelingen af køn med afsæt i, hvornår aktiviteterne starter, får man et billede af, at aktiviteter i dagtimerne primært har deltagelse af lige mange piger og drenge (der er primært tale om skoleidræt), mens aktiviteterne efter kl. 16 primært har deltagelse af enten mænd/drenge eller piger/kvinder (se figur 5.21).

Figur 5.21: Aktivitetsforløbs starttidspunkt fordelt på køn (antal).

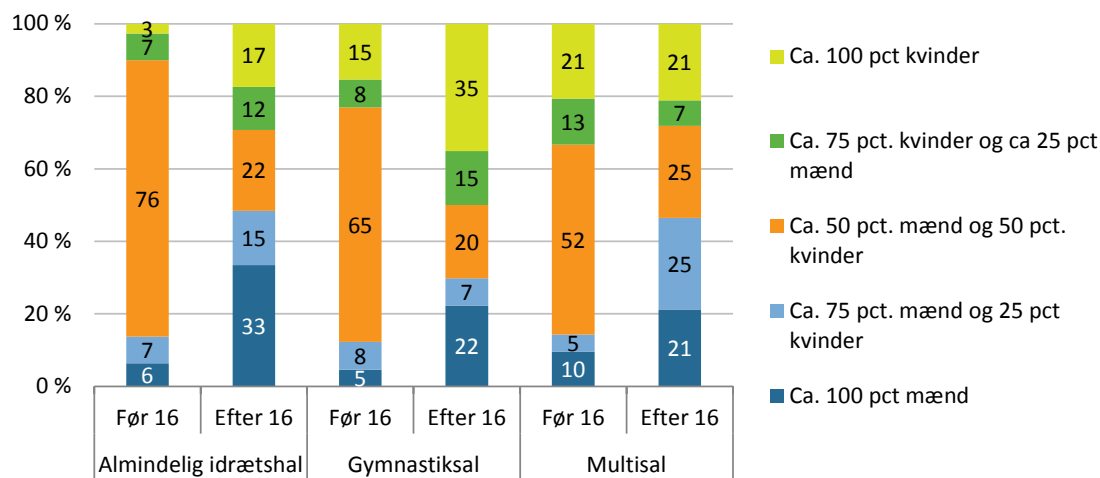

Figuren viser starttidspunktet for aktivitetsforløb på tværs af køn. Kurverne viser antal aktivitetsforløb ud fra deres starttidspunkt (n = 781, fordelt på halvt af hver = 336, mænd (100-75 pct.) = 240 og kvinder (100-75 pct.) = 205).

Det er interessant, at aktiviteter primært for henholdsvis drenge/mænd og piger/kvinder i antal følger hinanden fra kl. 8 og frem til kl. ca. 19. Efter kl. 19 sker der et skift i den forstand, at der starter ret mange aktiviteter kun for drenge/mænd, mens der modsat nærmest ingen aktiviteter begynder for piger/kvinder. Det kan hænge sammen med, at de sene timer i faciliteterne ikke tiltaler piger/kvinder, og at der derfor har været meget få aktiviteter for piger/kvinder i de to uger efter kl. 19.

Deler man forløbene op på de tre forskellige typer af faciliteter, viser det sig, at næsten hvert andet forløb i de almindelige haller er for lige mange drenge/mænd og piger/kvinder, mens andelen er lidt mindre i gymnastiksale og multisale. I disse to typer af faciliteter, er der modsat den almindelige idrætshal, en del aktiviteter, hvor kvinder er de primære deltagere.

Kønnenes deltagelse i aktiviteter er ret tæt forbundet med, hvem der står for aktiviteterne, og derfor er der også ret stor forskel på, hvordan fordelingerne ser ud før og efter kl. 16. I dagtimerne, hvor skoler (og i mindre omfang kommunale institutioner) står for hovedparten af aktiviteter, er 76, 65 og 52 pct. af forløbene i henholdsvis den almindelige idrætshal, gymnastiksale og multisale for begge køn, mens det efter kl. 16 er 22, 20 og 25 pct. (se figur 5.23). Efter kl. 16 er 48 pct. af forløbene i de almindelige haller og 46 pct. af forløbene i multisalene overvejende for mænd, mens 50 pct. af forløbene i gymnastiksale overvejende er for kvinder.

Figur 5.23: Kønsfordeling på tværs af faciliteter fordelt på tidsrum (pct.).

Figuren viser kønsfordelingen i aktivitetsforløbene på tværs af facilitetstyper fordelt på tidsrum (n = 781).

Gymnastik er den mest udøvede aktivitet

Registranterne skulle også registrere, hvilke aktiviteter der blev udført i de tre typer af faciliteter. Lige under hvert fjerde forløb samlet set har været gymnastik, mens badminton og 'anden sports- og idrætsaktivitet' kommer ind som henholdsvis nummer to og tre (se tabel 5.6).

Aktiviteterne i tabel 5.6 udgør top-syv af afholdte aktiviteter i de tre typer af faciliteter, og tilsammen tegner de sig for 80 pct. af alle de forløb, der er foregået i løbet af de to uger. Der er ret store variationer, når man ser på tværs af de tre typer af faciliteter. Gymnastiksalene har eksempelvis haft ret mange gymnastikforløb, mens badminton omvendt har fyldt meget i de almindelige idrætshaller. I multisalene har gymnastik også været en stor aktivitet i forhold til antal forløb sammen med 'anden sports- og idrætsaktivitet' (se tabel 5.6).

Tabel 5.6: De største aktiviteter målt på antal forløb (pct.).

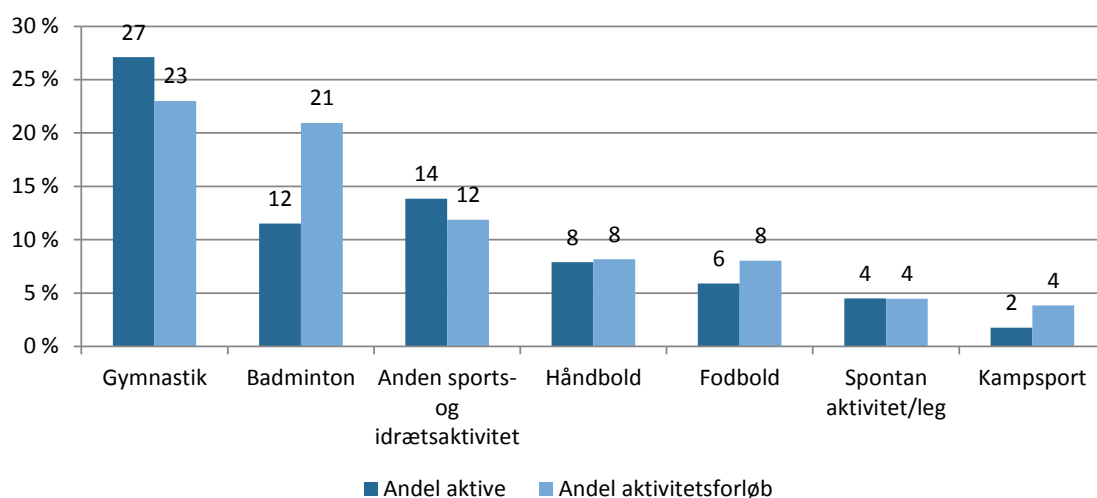
	I alt	Almindelig idrætshal	Gymnastiksal	Multisal
Gymnastik	23	18	43	19
Badminton	21	25	14	12
Anden sports- og idrætsaktivitet	12	12	7	17
Håndbold	8	13	-	1
Fodbold	8	11	1	5
Spontan aktivitet/leg	4	3	13	2
Kampsport	4	2	1	15

Tabellen viser de syv aktiviteter med flest aktivitetsforløb i alt og fordelt på facilitetstyper (n = 783, fordelt på almindelig idrætshal = 501, gymnastiksal = 152 og multisal = 130).

Det er også muligt at se på, hvor mange aktive der har været i de enkelte forløb/aktiviteter og på den måde få et billede af, hvorledes antallet af forløb hænger sammen med antallet af deltagere. En sådan sammenstilling viser figur 5.24 herunder.

23 pct. af aktivitetsforløbene er altså med gymnastik som aktivitet, mens det er 27 pct. af alle aktive, der har deltaget i gymnastik som aktivitet. Anden sports- og idrætsaktivitet har også haft deltagelse af en større andel aktive (14 pct.), end der tilsvarende har været forløb (12 pct.), mens det er omvendt for badminton. 21 pct. af alle forløbene har haft badminton som aktivitet, men det er kun 12 pct. af alle aktive, som har spillet badminton.

Figur 5.24: Andel aktive og andel aktiviteter blandt de syv største aktiviteter (pct.).

Figuren viser andel aktive i forhold til andel forløb i de syv største aktiviteter (dvs. de aktiviteter med flest forløb). Den mørkeblå søjle viser, hvor stor en andel af alle aktive de aktive i den pågældende aktivitet udgør, mens den lyseblå søjle viser, hvor stor en andel af alle aktivitetsforløb aktivitetsforløbene i den pågældende aktivitet udgør (n = 783).

Den ovenstående sammenstilling siger noget om, hvor mange aktive der i gennemsnit er inden for de enkelte aktiviteter. Er søjlen med andel aktive højere end søjlen med andel aktivitetsforløb, er der gennemsnitlige flere aktive pr. forløb end gennemsnittet. Det er således også et mål for udnyttelsen af faciliteter, som her ikke sigter på, om der er aktivitet eller ej, men hvor mange personer, der er i gang på tværs af aktiviteter.

Del 4: Afrunding og opsummering.

Denne delanalyse har kortlagt foreninger, skoler og kommunale institutioners behov for faciliteter i løbet af året, samt deres benyttelse af 19 udvalgte indendørsfaciliteter via registrering af aktiviteter i to uger på hverdage fra kl. 8-22 i perioden fra uge 43-47.

Højsæsonen for haller/sale forløb fra september til maj, mens det for fodboldbaner på græs er fra marts til juni og igen fra august til oktober. I disse perioder er behovet for faciliteter stort. Skoler/kommunale institutioner har generelt set et mere stabilt behov end foreninger, hvilket hænger sammen med, at skoler har aktiviteter i løbet af hele året (dvs. skoleidræt), mens foreningsidræt er mere sæsonbetonet. I visse perioder af året er sæsonen i gang, mens man formentlig holder pause i andre. I weekender er det stort set kun foreninger, som har behov for tider.

Den faktiske benyttelse af ni almindelige idrætshaller, seks gymnastiksale og fire multisale blev også kortlagt og sat i forhold til de specifikke bookinger, der var i de to uger. Her viser undersøgelsen, at faciliteterne er booket i noget større omfang, end de reelt er blevet benyttet. Der er altså en betydelig del af de bookede tider, som brugerne enten ikke møder frem til eller ikke benytter fuldt ud (dvs. bruger ikke hele deres booking). Omfanget varierer mellem de tre typer af faciliteter.

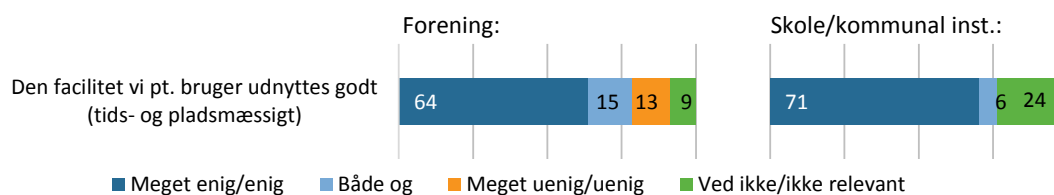
De almindelige idrætshaller er den mest bookede og benyttede facilitetstype. Fra kl. 8-22 er de bookede i 88 pct. af tiden, og der har været aktivitet i 54 pct. af tiden. Fremmødet eller brug af de bookede tider ligger således på 62 pct. Gymnastiksale er bookede i 60 pct. af tiden, men kun brugt i 24 pct. af tiden, mens multisale er lidt mere bookede (72 pct.) og benyttet (46 pct.). Alle faciliteterne er blevet kortlagt i flere forskellige tidsrum, og overordnet set gælder det, at benyttelsen er lavest i dagtimerne før kl. 16, mens der er mest pres på i prime time fra kl. 17-20. I dagtimerne er der faktisk en del bookinger, men særligt skoler bruger ikke deres tider. I prime time benyttes 75 pct. af tiden i de store haller, mens det er 41 pct. i gymnastiksale og 50 pct. i multisale.

Analysen belyser også, om der var forskel på brugen alt efter, om faciliteterne er en del af en klynge af faciliteter, eller i stedet er enkeltstående. Der kan her ikke spores store forskelle, og de almindelige haller er eksempelvis benyttet i samme omfang, om de er beliggende i en klynge eller er enkeltstående. Gymnastiksale i klynger bruges lidt mindre end enkeltstående gymnastiksale, mens det er omvendt med multisale.

Afmelding af tider

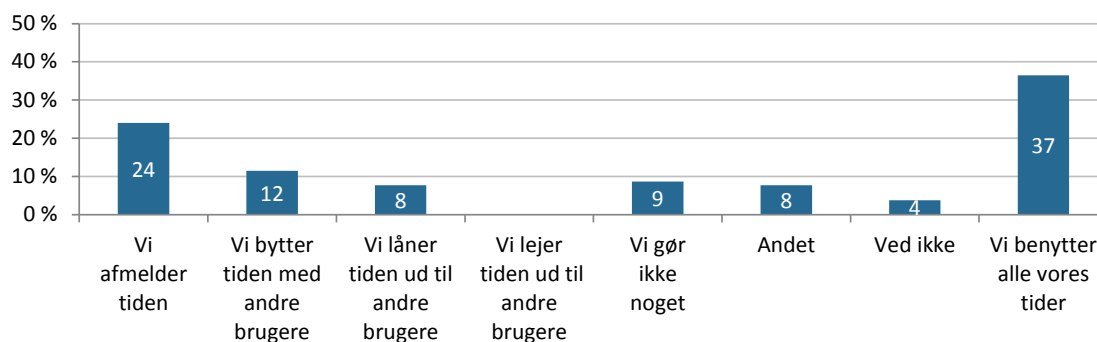
Med tanke på den ret store andel af tider, som bookes, men ikke benyttes til fulde, er det interessant at medtage foreninger, skoler og kommunale institutioners syn på, hvordan den facilitet, de bruger benyttes, og hvad de gør, hvis de alligevel ikke får bruge for deres tider.

Det er den overvejende opfattelse blandt såvel foreninger som skoler/kommunale institutioner, at den facilitet, de benytter, udnyttes godt. Henholdsvis 64 pct. af foreningerne og 71 pct. af skoler/kommunale institutioner er meget enig/ enig i, at den facilitet de pt. bruger udnyttes godt (tids- og pladsmæssigt). Omvendt er det meget få, der er meget uenig/uenig heri (se figur 5.25).

Figur 5.25: Foreninger og skoler/kommunale institutioners syn på benyttelsen af faciliteter.

Figuren viser arrangørernes vurdering af, hvor godt de faciliteter de benytter, bruges. Figuren er baseret på vurdering af udsagnet 'Den facilitet vi pt. bruger udnyttes godt (tids- og pladsmæssigt)' (n = 64, fordelt på forening = 47 og skole/kommunal institutioner = 17).

Tilsvarende er foreninger og skoler/kommunale institutioner blevet spurgt til, hvad de gør, hvis de alligevel ikke får brug for en booking i haller/sale. Næsten fire ud af ti (37 pct.) svarer, at de altid benytter de tider, de har i sale/haller. Hver fjerde angiver (24 pct.), at de afmelder tiden, mens en mindre del enten bytter tiden med andre (12 pct.), eller låner den ud (8 pct.). Få arrangører svarer, at de ikke gør noget (9 pct.).

Figur 5.26: Arrangørers svar på, hvad de gør, når de har tider, de ikke har brug for.

Figuren viser arrangørernes svar på, hvad de gør, hvis de har en tid, som de alligevel ikke får brug for. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvad gør I, hvis I ikke får brug for de tider, I har fået tildelt i haller/sale?'. Der er tale om gennemsnitssvar baseret på svar fra specifikke haller/sale (n = 104).

Der er ikke forskel på tværs af arrangørtyper, og alt i alt tegner der sig således et billede af, at arrangørerne gør noget aktivt, såfremt de ikke har brug for en tildelt tid. I hvert fald, når man spørger dem. Det står umiddelbart i kontrast til kapacitetsanalysen, som viser et ret betydeligt antal bookinger, som der er enten ikke er fremmøde til, eller som ikke benyttes fuldt ud. Med baggrund i ovenstående kunne man se nærmere på procedurer for booking såvel som afmeldinger.

Aktiviteternes arrangør og indhold

Endelig viste sidste del af analysen, at der er stor forskel på, hvem der står for aktiviteterne i faciliteterne på tværs af dagen (før og efter kl. 16). Før kl. 16 benyttes faciliteter især af skoler, mens det efter kl. 16 primært er foreninger. Særligt i aftenperioden har foreningerne således en gate-keeper-rolle.

Ser man på antallet af aktive på tværs af de tre typer af lokaler viser mindre forskelle sig. Det er kun, når skoler har tider i de almindelige haller (32 aktive pr. forløb), at deltagerantallet er markant højere pr. aktivitetsforløb, end man ser i gymnastiksale (24 pr. forløb) og multisale (23 pr. forløb). Når foreninger har tider, er der derimod henholdsvis 18 aktive i gennemsnit i de almindelige haller mod 15 i gymnastiksale og multisale.

I alle typer af faciliteter er børn og unge (0-15 år) de primære brugere, og det er først efter kl. 19, at antallet af aktive voksne (25-59-årige) overgår antallet for børn og unge. I dagtimerne, når det især er skoler, der benytter faciliteterne, er der flest aktiviteter med deltagelse af omtrent lige mange piger og drenge, mens der fra kl. 16 i foreningstiden typisk er aktiviteter opdelt på køn. Efter kl. 19 er det især mænd, der benytter faciliteterne.

Gymnastik er den aktivitet, som der er blevet udført oftest efterfulgt af badminton og anden sports- og idrætsaktivitet. Der er visse forskelle mellem de enkelte typer af faciliteter, og eksempelvis fylder badminton meget i de almindelige haller, mens gymnastik er særligt stort i gymnastiksalene. Sætter man andelen af forløb i forhold til andelen af de samlede aktive inden for de enkelte aktiviteter, er billedet, at der gennemsnitligt er mange aktive til gymnastik, mens der er færre til badminton.

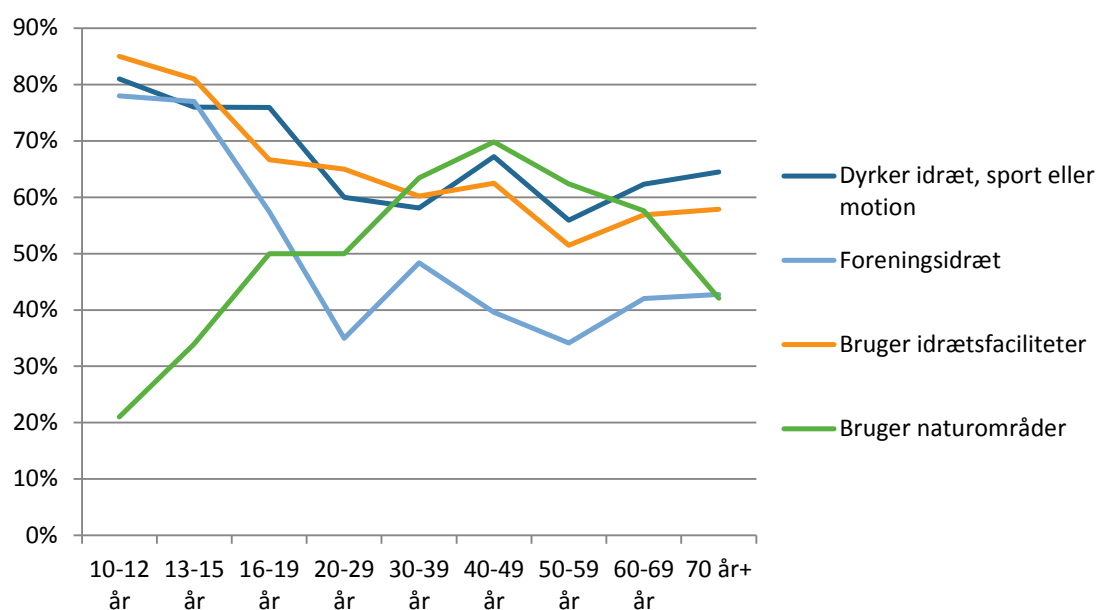
DELRAPPORT 6
—
ANALYSER PÅ TVÆRS

Deltagelse på tværs af aldersgrupper

Lejreborgernes idrætsvaner varierer meget på tværs af forskellige livsfaser. I de følgende afsnit bliver denne variation illustreret ved de følgende figurer, som samler nogle centrale tendenser i idræts- og fritidsmønstrene på tværs af analyserne af børn og voksnes idrætsdeltagelse i kommunen.

Figur 6.1 viser en oversigt over andelen, der dyrker idræt, sport eller motion i fritiden (mørkeblå streg), andelen, der har dyrket aktiviteter i foreningsregi, inden for det seneste år (lyseblå streg), andelen, der benytter idrætsfaciliteter⁴⁹ (orange streg), samt andelen, der benytter naturområder⁵⁰ (grøn streg).

Figur 6.1 Idrætsdeltagelse, foreningsdeltagelse, facilitets- og naturbrug i fritiden på tværs af alder i Lejre Kommune (pct.)⁵¹.

Den orange streg viser andelen, der benytter idrætsfaciliteter i fritiden⁵² og andelen af forskellige aldersgrupper, som dækkes af de fleste kommunale midler til idrætsområdet. Det gælder således et stort flertal af børn og unge samt (i snit) to tredjedele af voksenbefolkningen i Lejre Kommune. Private faciliteter er dog også inkluderet i denne opgørelse, som voksne borgere også benytter sig af, hvorfor billedet ikke er helt retvisende (den følgende figur 6.3

49 Haller, sale, lokaler, fodboldbaner, andre baner/anlæg, svømmehaller, fitnesscenter/motionsrum.

50 Veje, gader, fortove o.lign. samt natur.

51 Figuren viser andelen af alle respondenter, der angiver 1) at dyrke idræt, sport eller motion, 2) at have dyrket mindst én aktivitet i forening inden for det seneste år, 3) at benytte mindst én type idrætsfacilitet og 4) at bruge naturområder.

52 Større andele har angivet at benytte faciliteter end andelen, der angiver at dyrke regelmæssig sport eller motion. Det skyldes, at facilitetsbruget er baseret på brug inden for det seneste år, mens idrætsdeltagelses-niveauet måler andelen, der på tidspunktet for dataindsamling angav at dyrke regelmæssig idræt, sport eller motion.

ser nærmere på en opdeling af faciliteterne, hvor især yngre voksnes markante brug af fitnessfaciliteter slår igennem – figuren beskrives senere).

Da kommunen principielt har ansvaret for alle borgere i kommunen, er det interessant at se på, hvordan kommunen på forskellig vis kan eller skal understøtte de borgergrupper, som enten dyrker sport eller motion uden for kommunalt støttede idrætsfaciliteter, eller som – måske mere relevant – slet ikke dyrker sport eller motion på nuværende tidspunkt.

Figur 6.1 viser, at idrætsdeltagelsen svinger på tværs af aldersgrupper, og voksne i alderen 30-39 år og 50-59 år dyrker i mindst omfang regelmæssig sport eller motion. Figur 6.1 synliggør tillige, at størstedelen af voksnes idrætsdeltagelse foregår uden for foreningsidrætten. Omvendt ser man i børneårene, at foreningsidrætten formår at holde fast i børnemedlemmerne helt indtil gruppen af 13-15-årige, hvorefter frafaldet ser ud til at være meget brat. På samme måde som i andre kommuner tyder det på, at foreningerne formår at skabe relevante tilbud i børneårene, men mister meget tydeligt grebet i de sene teenageår, hvor bl.a. kommercielle tilbud slår mere igennem eller hvor de voksne går over til mere selvorganiserede aktiviteter.

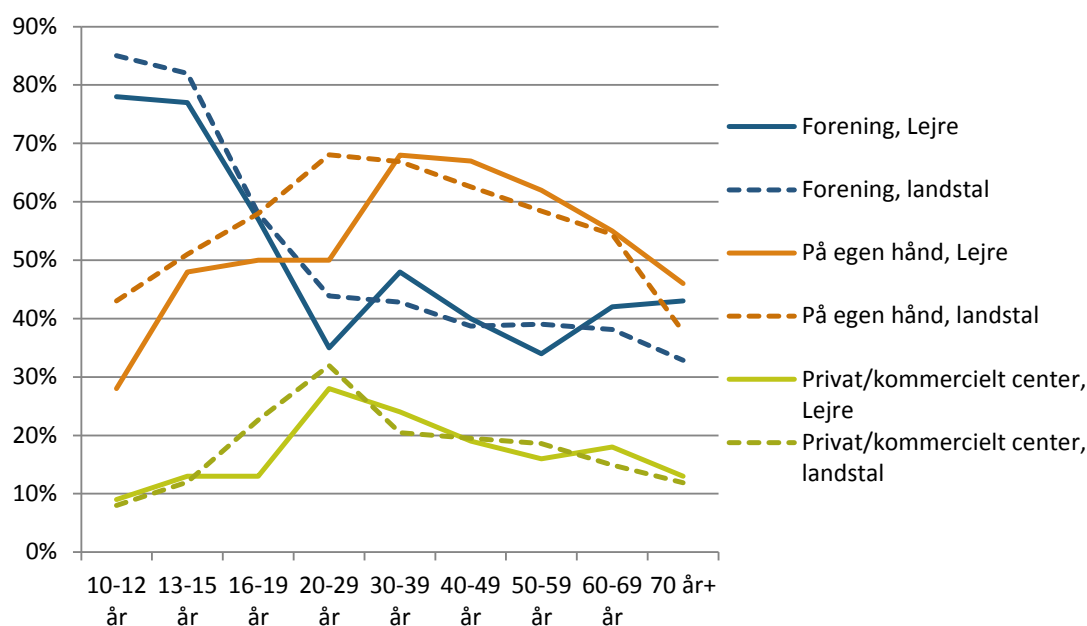
I takt med de mange voksne, som dyrker idræt uden om foreningsidrætten, ser man en stigning i andelen af borgere, der dyrker sport eller motion i natur og øvrige udendørs områder. Børn er omvendt de største forbrugere af deciderede idrætsfaciliteter, selv om store andele af voksne også benytter faciliteter.

Organisering

Som nævnt ovenfor foregår det meste af de voksnes idræts- og fritidsaktiviteter uden for foreningslivet. Dette gælder imidlertid ikke for de ældste borgere i Lejre Kommune, hvilket kan ses i figur 6.2. Figuren viser organiseringen af idræts- og fritidsaktiviteter fordelt på aldersgrupper, der samtidig sammenligner med tilsvarende tal på landsplan. Foreningsdeltagelsen i Lejre Kommune (den mørkeblå streg) er generelt lidt lavere end på landsplan (mørkeblå stiplede streg), dog med den nævnte undtagelse for de ældste fra 60 år og opefter. Dette mønster med foreningsaktive ældre er bl.a. også observeret i Greve Kommune.

Brugen af private/kommercielle centre (grøn streg) i Lejre Kommune svarer mere eller mindre til tallene på landsplan (grøn stiplede streg). Igen er der dog en undtagelse, idet de 16-19 og 20-29 årige i Lejre Kommune benytter sig mindre af denne organiseringsform end på landsplan. Endelig svarer 'aktiviteter på egen hånd' i Lejre Kommune (orange streg) stort set til tallene på landsplan (orange stiplede streg) for de ældre aldersgrupper. Men for de yngre aldersgrupper er den dog markant lavere.

Figur 6.2 Organisering af idræts- og fritidsaktiviteter i Lejre Kommune på tværs af alder. Sammenlignet med landstal (pct.).

Figuren understreger, at foreningslivet har lidt mindre fat i de yngre årgange af befolkningen i Lejre Kommune i sammenligning med landgennemsnittet, og at de private/kommercielle centre tiltrækker de midaldrende borgere.

Brug af steder til idræt og fritid

Idrætsbyggeri omfatter flere forskellige typer faciliteter, og figur 6.3 viser mere specifikt, hvilke typer af faciliteter, de enkelte aldersgrupper benytter. Brugen af idrætshaller og baner topper allerede i 10 til 12-års-alderen og daler derefter kraftigt i ungdomsårene, mens kurven flader noget ud på tværs af de voksne aldersgrupper og stiger igen en smule hos de ældste aldersgrupper.

Som nævnt stiger brugen af udendørs rum/natur og fylder langt mere end decideret idrætsbyggeri blandt voksne. Ældre borgere i Lejre Kommune bruger dog uderum i noget mindre omfang end midaldrende. Samme tendens ser man i Ballerup Kommune, hvor de ældre dog i større omfang end i Lejre Kommune fastholder naturen som motionsarena (47 pct. i aldersgruppen 70 år+ benytter uderum sammenholdt med 42 pct. i samme aldersgruppe i Lejre Kommune). En enkelt kommentar fra voksenundersøgelsen beskrev, hvordan mountainbike cyklister nogle gange var til gene for andre brugere af stier og veje. Behovet for stier, ruter eller grønne områder, hvor også mere forsigtige eller gangbesværede befolkningsgrupper kan færdes trygt og sikkert, er således et område, som er værd at få belyst nærmere. Samtidig er det interessant at undersøge, hvorvidt 'interessekonflikter' i brugen af udendørsområder

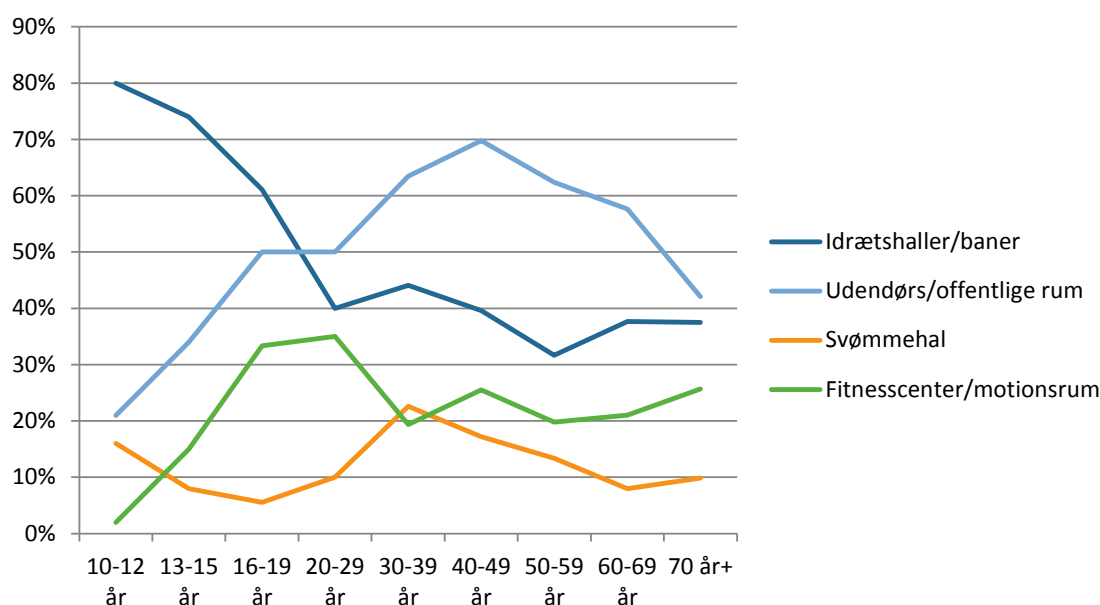
er en reel udfordring i Lejre Kommune, som kræver fokus på forskellige løsningsmodeller. Erfaringer fra andre kommuner viser også, at manglende adgang til toiletfaciliteter kan være en stor barriere for især ældre mennesker til at komme ud i parker, grønne områder eller stier.

Analyserne til denne undersøgelse har ikke fokus på sådanne problemstillinger og giver dermed ikke belæg for at konkludere noget på området. Men idræt i naturen vinder stigende interesse i befolkningen bredt set (Laub, 2013), og kommunens naturområder er den mest benyttede 'aktivitetsarena' til idræt og motion for de voksne borgere.

Brugen af fitness/motionsrum er meget populært i de sene teenageår og den yngre voksenalder, hvor lidt under 40 pct. benytter sig heraf.

Svømmefaciliteter benyttes generelt i mindre omfang end andre typer af faciliteter, men 30-39-årige bruger svømmefaciliteter i lige så stort omfang som andelen, der benytter fitnessfaciliteter. Også i kommunerne Gladsaxe, Greve, Ballerup, Halsnæs og Varde bruger voksne borgere svømmehaller i større omfang end børn, hvilket muligvis skyldes, at mange børn har svømmeundervisning i skolen, mens disse opgørelser udelukkende ser på fritidsbrug. I Varde Kommune, hvor man har mange svømmefaciliteter, besøger særligt store andele af aldersgruppen 70 år+ svømmehallerne, mens man finder de største andele af svømmere blandt 30-39-årige i Ballerup og Gladsaxe Kommune og de 40-49-årige i Halsnæs Kommune.

Figur 6.3 Børn og voksne borgere i Lejre Kommunes brug af idrætsfaciliteter og udendørs rum til idræt, sport og motion (pct. af alle borgere).

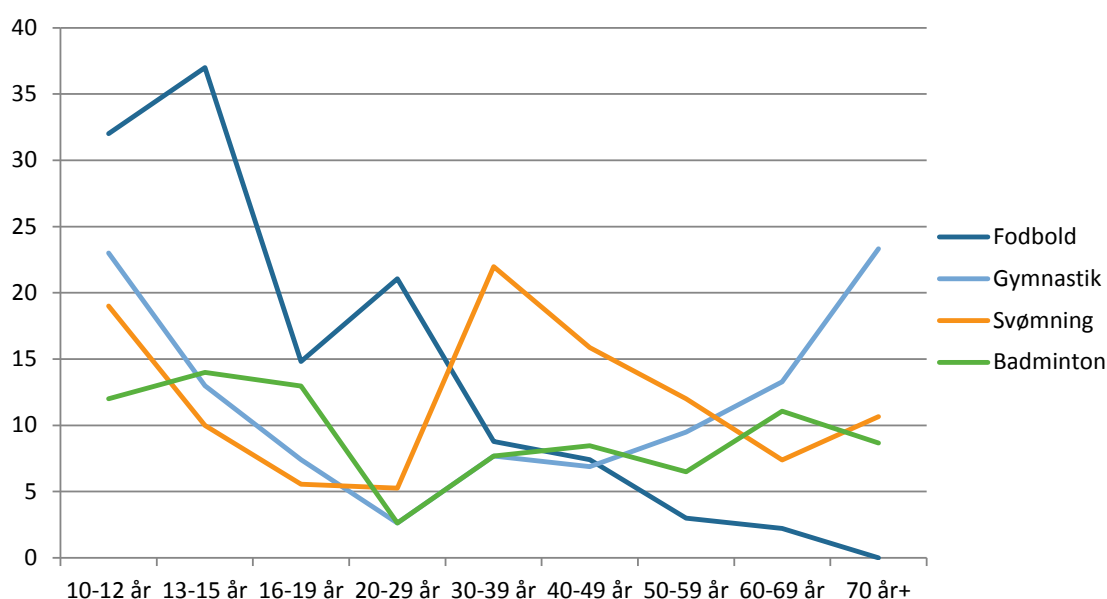
Brugen af faciliteter afspejler generelt en bevægelse mod mere fleksible rammer i ungdoms- og voksenlivet, som ikke forudsætter langsigtede bookingaftaler og faste tider. Disse tendenser viser sig tydeligt i borgernes aktivitetsvalg i forskellige aldersgrupper.

Aktiviteter

Figur 6.6 – figur 6.8 viser tilslutningen på tværs af alder til de største aktiviteter. De fleste aktiviteter ligger i toppen af enten børns og voksnes aktivitetsliste. Foruden fodbold, som kun få andele dyrker i voksenalderen, ser man altså svømning, styrketræning, gymnastik, løb og badminton i toppen af både børns og voksnes aktivitetsliste.

Ridning og dans er primært store aktiviteter blandt børn og unge, mens vandreture, landevejscykling og yoga kan betegnes som voksenaktiviteter.

Figur 6.6 Andel af alle børn og voksne i Lejre Kommune, der dyrker forskellige idræts- og fritidsaktiviteter (pct.).

Fodbold er uden sammenligning børns foretrukne aktivitetsform også i Lejre Kommune indtil teenagealderen. Her sker et brat skifte til styrketræning som den mest centrale enkeltstående aktivitetsform, mens midaldrende samles om motionsløb, og ældre borgere angiver vandreture og gymnastik som de største aktiviteter (se figur 6.6 og 6.7).

Gymnastik har lige så stor tilslutning blandt aldersgruppen 70 år+ som blandt 10-12-årige, mens aktivitetsformen fylder relativt lidt for de mellemste aldersgrupper. Gymnastik er på landsplan en af de helt store idrætter, men noget tyder på, at aktiviteten er på vej til at blive erstattet af andre aktivitetsformer allerede fra før teenagealderen. I de kommende år bliver det interessant at følge, om gymnastik fortsat vil være en af de største senioridrætter, eller om nye generationer af ældre vil ty til andre aktivitetsformer i eksempelvis fitnessregi, som også i Lejre Kommune er populært blandt unge, yngre voksne og midaldrende.

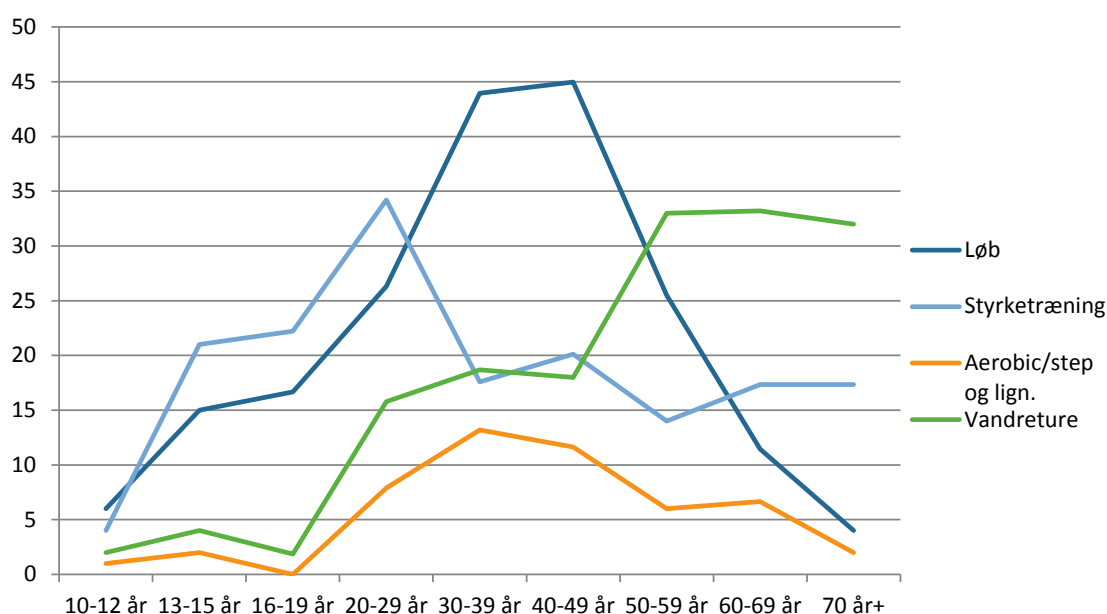
Svømning er børns tredjestørste aktivitetsform og fremstår som én af de største aktiviteter i alle aldersgrupper med undtagelse af 16-29-årige, hvor flere andre aktiviteter fylder mere.

Foruden fodbold er badminton et af de eneste 'spil', som borgerne i Lejre Kommune dyr-

ker i stort omfang. Aktivitetsformen udgør større andele blandt de unge og ældste aldersgrupper i befolkningen, mens noget færre spiller badminton i de mellemliggende voksenår. I Varde og Halsnæs Kommune fylder et spil som håndbold meget og er én af de største idrætter blandt de yngre børn og teenagere, men håndbold blot ligger på en niendeplads over de største børneidrætter i Lejre Kommune (data ikke vist).

Også andre boldspil karakteriseres ved, at udbredelsen lokalt slår igennem i enkelte aldersgrupper. I Varde Kommune dyrker ti pct. af de 16-19-årige eksempelvis volleyball, hvilket er noget flere end de to pct., som i samme aldersgruppe spiller volleyball i Lejre Kommune.

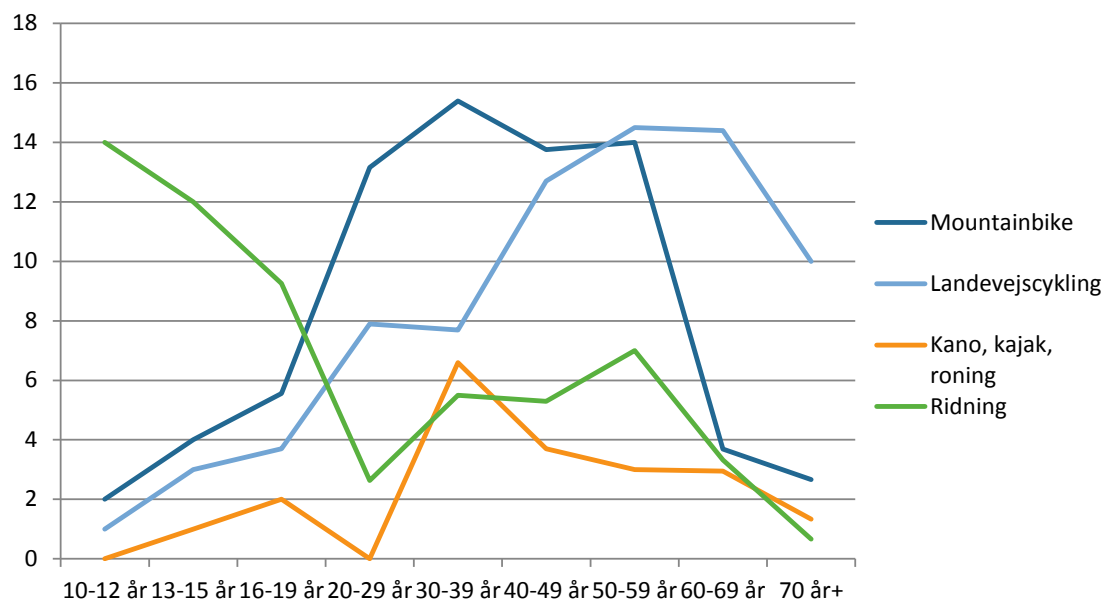
Figur 6.7 Andel af alle børn og voksne i Lejre Kommune, der dyrker forskellige idræts- og fritidsaktiviteter (pct.).

Udendørs idræt- og motionsaktiviteter er meget populære i Lejre Kommune, men primært for voksne. Således er andelen af befolkningen, der kører mountainbike, dyrker landevejscykling eller dyrker kano, kajak og roning meget større blandt voksne end hos de 10-19 årige (se figur 6.8).

Det forholder sig dog stik modsat for ridning, som i Lejre Kommune er en meget populær aktivitet blandt børn og unge, og hvor der sker et markant fald henover de voksne aldersgrupper. Sammenlignet med både landstal og tal fra undersøgelser i Halsnæs, Ballerup, Varde, Greve og Gladsaxe er deltagelse i ridning i Lejre Kommune væsentlig større. Om dette skyldes særlige forhold i kommunen (ekstra mange rideskoler, hesteejendomme) har det ikke været muligt at kontrollere.

Figur 6.8 Andel af alle børn og voksne i Lejre Kommune, der dyrker forskellige idræts- og fritidsaktiviteter (pct.).

Lejre Kommunes fremadrettede idræts- og fritidsbillede?

Børn og voksnes deltagelsesmønster i idræts- og fritidsaktiviteter i Lejre Kommune minder om hinanden i overordnede træk. Man ser dog forskellige aktivitetsformer hitte i bestemte aldersgrupper, men meget få aktivitetsformer når en bred deltagerbase på tværs af alder.

Billedet afspejler således en vis mangfoldighed, hvor forskellige niches med forskellige organisatoriske udbydere hiter blandt forskellige borger- og aldersgrupper. Der ligger således interessante potentialer i at udvikle de enkelte aktivitetsformer til at nå endnu bredere ud til de borgere, der ikke på nuværende tidspunkt er aktive. Udviklingsretningen vil dog formentlig afhænge af kommunens idrætspolitiske strategier og omfanget og kvaliteten af samarbejdet med forskellige aktører i de kommende år.

Opmærksomhedspunkter

Herunder præsenteres en række opmærksomhedspunkter, som *kan* benyttes i den fremtidige udvikling af strategier og politikker inden for idræts- og fritidsområdet i Lejre Kommune. Punkterne bygger først og fremmest på resultaterne fra undersøgelsens forskellige dele. For det andet inddrages erfaringer og undersøgelser fra andre kommuner, som Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund samt Idrættens Analyseinstitut har gennemført de seneste år. For det tredje er der inddraget øvrige erfaringer fra andre kommuner.

Lokale forskelle kræver lokale løsninger

Det er værd at være opmærksom på, at Lejre Kommune består af lokalområder, som er meget forskellige. Det gælder lokalområdernes karakter (landzone, landsby, boligformer samt infrastruktur), befolkningssammensætningen (indkomst, uddannelsesniveau m.m.), og måske også mulighederne for at gå til idræts- og fritidsaktiviteter (dvs. hvilke udbud der findes).

Idræts- og fritidspolitikken har (i andre kommuner og givetvis også i Lejre) været domineret af en facilitets- og organiseringstilgang. Dvs. med fokus på etableringen af faciliteter og støtte til foreninger mv. – og forholdsvis uafhængigt af de forskelle der er mellem lokalområder i samme kommune. Samtidig er interessenterne inden for idræt og fritid (både foreninger og halbestyrelser) i disse lokalområder præget af en stor selvbestemmelsesønske, eller også er der her blot gode forudsætninger for at skabe og forankre et stærkt lokalt idrætsmiljø og tilhørende tilbud.

Lejre Kommune kan derfor overveje i højere grad at tænke i differentierede politikker⁵³ for at tage højde for den forskellighed, der præger de forskellige lokalområder. Det er givetvis forskellige løsninger, som skal til i de forskellige lokalområder. Det kræver naturligvis en mere grundig og analytisk tilgang, og samtidig en åben- og lydhørhed overfor lokal viden og praksis, hvis det skal lykkes. Men med fare for at man etablerer uhensigtsmæssige afgrænsede initiativer (som eks. en kunststofbane til fodbold i hvert lokalområde), kan det være nødvendigt med en differentieret strategi for lokalområdernes udvikling i Lejre Kommune. Nogle typer af faciliteter og organiserede tilbud forudsætter en samling eller centralisering. Det gælder mange kulturtilbud men også nogle af de specialiserede idrætsfaciliteter. Andre typer af faciliteter og organiserede tilbud bør have en mere lokal forankring og tilpasses i forhold til den lokale befolknings baggrund, interesser og ønsker.

Som nævnt tidligere er Lejre en landkommune, som udgøres af mange mindre landsbysamfund, hvor nærhed og frirum (naturen) er højt værdsat. Befolkningen er, som delrapport 3 og 4 bl.a. viser, meget idrætsaktive – både i de traditionelle idrætsfaciliteter og i naturen. Udfordringen kan således ligge i at finde en balance mellem prioriteringen af det nære landsbysamfund i pagt med naturen overfor storbyens muligheder i form af mere centraliserede og mangfoldige idræts- og motionsmuligheder med høj service.

I denne forbindelse bør man også tænke ud over kommunens grænser. Borgerne holder sig ikke kun til aktiviteter, der foregår i den kommune, hvor de bor. Det gælder især kulturaktiviteter, men det gælder også for mindre udbredte idrætsaktiviteter, som der ikke findes faciliteter for i hver kommune. Svømning forudsætter også at udøverne tager ud af kommunen for at dyrke denne forholdsvis store aktivitet.

Kommunens naturområder

Lejre Kommune har allerede masser naturområder og stier, som store dele af befolkningen benytter. Der kunne således fokuseres på at øge kendskabet til og brugen af disse muligheder. Idrætsuvante voksne borgere samt seniorer er oplagte målgrupper at arbejde med i forhold til udendørs træningsredskaber, stier og ruter. Mange børn og unge, særligt unge piger, ønsker udendørs fitnessredskaber, og placeringen kan med fordel ligge i forlængelse af ruter eller tilstødende idrætsfaciliteter og legepladser, som giver naturlige tilknytninger, liv og aktivitet på de enkelte områder.

53 'Area based policy' eller 'Area based interventions', som måske er mere korrekte betegnelser.

En anden mulighed for at inddrage kommunens naturområder som steder, der kan inspirere til bevægelse, leg og motion, er at engagere foreninger og andre lokale aktører til at lave events, som tager udgangspunkt i lokalområdernes grønne områder og ruter. Skab opmærksomhed og synlighed om eksisterende faciliteter, ruter og områder og skab forskellige motionsevents (i større eller mindre skala, såvel strukturerede træningstilbud som events), hvor borgerne på forskellig vis får kendskab til og oplever at benytte forskellige områder. Støttepunkter, belysning, underlag, afmærkning, vedligeholdelse, adgang, fælles-træninger og events m.m. er virkemidler, der kan arbejdes med i den forbindelse.

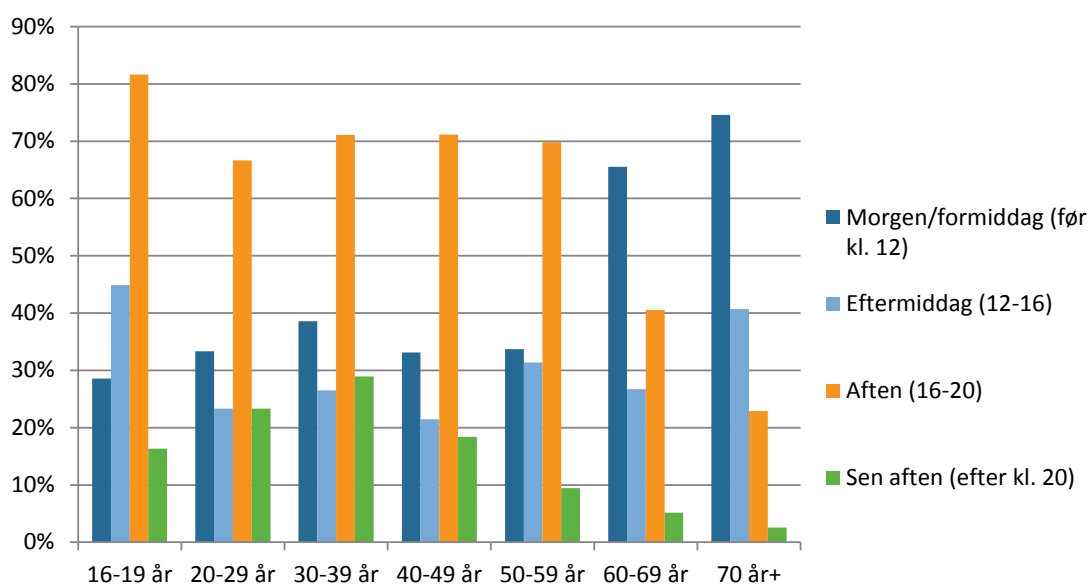
Et større samspil mellem traditionelle faciliteter, natur/udeområder, foreninger, kommune og lokalbefolkning kan også være et fokusområde for at gøre eksisterende faciliteter og det omkringliggende miljø til en endnu større livsnerve i lokalområderne/landsbyerne end i dag. Det kræver, at faciliteterne åbnes for borgerne i lokalområdet.

Kommunens faciliteter og forskellige aldersgrupper

Jf. figur 6.9 foretrækker særligt aldersgruppen 60 år+ at dyrke idræt i dagtimerne før kl. 12. Men også yngre aldersgrupper ønsker at dyrke idræt inden kl. 12 (mellem 25 og 35 pct. af de idrætsaktive i alle aldersgrupper mellem 16 og 59 år). På nuværende tidspunkt benytter folkeskolerne skolernes idrætsfaciliteter i tidsrummet mellem kl. 8 og 16 på hverdage. Resultaterne fra undersøgelsens Delrapport 5 og erfaringer fra en lang række andre kommuner viser dog, at skolernes faktiske brug ligger noget lavere, og det er oplagt at se på, hvordan man kan skabe en mere fleksibel ordning, som giver grundlag for mere aktivitet for andre brugergrupper i dagtimerne.

Det største udviklingspotentiale i dagtimerne ligger formentlig i seniorgruppen 60 år+, som på nuværende tidspunkt er relativt idrætsaktive, og som formentlig er en aldersgruppe, der fremadrettet vil fylde mere i det samlede idrætsbillede. Målgruppen vil gerne træne i dagtimerne, og her kan de lokale idrætsfaciliteter få en stor rolle som socialt samlingspunkt også uden for den specifikke idrætsaktivitet.

Figur 6.9 De voksne borgeres foretrukne træningstidspunkter (pct.). n=844

Tidligere figur 6.1 viser andelen af idrætsaktive på tværs af alder. Blandt den voksne befolkning fremstår de 20 til 29-årige som den mindst idrætsaktive aldersgruppe, og som det er værd at have særligt fokus på fremadrettet. Med øje for en livsfase, hvor mange gennemfører uddannelser og stifter familie, er det interessant at arbejde med at skabe meningsfulde tilbud i en omvæltningsfuld og foranderlig livsfase. Det kunne eksempelvis være samarbejder med andre aktører som uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv, praktiksteder og aftenskoler for at medvirke til at skabe mere fleksible rammer for deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter for visse målgrupper.

Fleksible løsninger

Analyserne af voksne borgere i kommunen viser, at en stor del af befolkningen ønsker mere fleksible muligheder for at benytte kommunens eksisterende faciliteter. Både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive har positive tilkendegivelser om muligheden for at benytte faciliteter uden om en traditionel foreningstankegang.

De fleksible ønsker kan forstås på flere måder. Én måde er at lade faciliteten være åben for befolkningen uden booking/foreningstilmelding, men erfaringer fra andre kommuner viser, at åbne faciliteter i sig selv ikke nødvendigvis fører til mere aktivitet. Hvis det skal fungere, skal tidspunkterne og mulighederne som minimum være alment kendt i befolkningen. Det kræver information, markedsføring, teknologiske virkemidler og en driftsmodel, som skaber transparens over mulighederne.

Samtidig kan det være nødvendigt med nogle mere eller mindre formelle/uformelle grupper eller arrangører/facilitatorer, som kan inspirere og igangsætte aktivitet, som evt. senere kan forankres i et mere fast organisatorisk regi i faciliteter eller foreninger. Særligt de 20-39-årige viser interesse for aktiviteter med instruktør, der veksler i indhold og steder fra gang til gang (både inde og ude), men med et overordnet fokus på generel træning af kroppen.

Annoncering og tilmelding via sociale medier er formentlig altafgørende for succes med fleksible løsninger. Samme fleksible struktur kunne udnyttes i forhold til faciliteter med aflyste træninger til faste brugere. Sådanne åbne arrangementer kunne skabe overgang til mere rutinepræget deltagelse for interesserede borgere.

Hvorvidt og hvordan borgerne også i praksis ønsker den fleksibilitet i den daglige udformning af idrætsdeltagelsen og adgangen til idrætsfaciliteter, som voksenundersøgelsen indikerer, er vanskelig at afgøre, da der rent idrætskulturelt er tale om et nyere fænomen. Samtidig vil behovet for fleksibilitet variere meget mellem forskellige aldersgrupper.

Borgernes ønsker og forslag

I tidligere tilsvarende undersøgelser har der ofte været stor forskel på, hvilke typer faciliteter, børn og unge og de voksne borgere i kommunen har efterspurgt og ønsket sig. Dette gør sig også gældende for Lejre Kommune, hvor ønskerne i høj grad afspejler tendenserne i figurene 6.1 til 6.8.

Børnene vil gerne have mere af det, som de går til i forvejen. På nær fodbold, som er den største idrætsaktivitet for børn, og hvor børnene faktisk er tilfredse med mulighederne, ønsker de sig flere steder eller faciliteter til svømning, fitness, dans og ridning. Det er alle aktiviteter, der dyrkes i høj grad af børnene i foreningsorganiseret regi. I forhold til aktiviteter på egen hånd er det hovedsageligt legepladser samt parkour- og skaterfaciliteter, der efterspørges af børnene.

I modsætning til børnene ønsker de voksne borgere i Lejre Kommune sig i langt højere grad steder og faciliteter til mere selvorganiserede aktiviteter som f.eks. udendørs motionsfaciliteter, stisystemer til løb og mountainbike. I de tilfælde, hvor de voksne ønsker bedre rammer for organiserede idræts- og fritidsaktiviteter, drejer det sig om bedre vedligeholdelse af de eksisterende idrætshaller i kommunen.

Etablering og driften af faciliteter, der udelukkende tilgodeser de organiserede foreningsaktiviteters ønsker, opfylder således ikke nødvendigvis de største behov hos de voksne borgere. Omvendt er de traditionelle rammer for foreningslivet (haller, sale, boldbaner osv.) en grundlæggende forudsætning for børns og unges høje idrætsdeltagelse.

Et grundlæggende element i udviklingen af idræts- og fritidsdeltagelsen i Danmark de seneste 30 år har været en kraftigt stigende differentiering, hvilket har skabt nye behov i forhold til idrætsfaciliteter og -steder. Differentieringen har været forholdsvis begrænset for børn og unges vedkommende, hvilket blot understreges af børnenes idrætsvaner i Lejre Kommune. Til gengæld har det betydet markante ændringer i idræts- og fritidsinteresserne blandt voksne og ældre, hvor der er behov for andre typer af faciliteter og steder, end de traditionelle sale og haller. Den aldersmæssige differentiering i idræts- og fritidsinteresserne har endvidere vist, at der er forskellige behov hos børn og unge i forhold til voksne. Børnene har f.eks. et større behov for faste og formaliserede rammer, som de traditionelle foreninger/klubber tilbyder, end de voksne, som i højere grad selv kan planlægge og organisere deres idræts- og fritidsaktiviteter. Faciliteterne i dag skal således kunne imødekomme flere tilgange til det at dyrke en aktivitet, forskellige organiseringsformer og en bredere brugerskare, end tilfældet har været tidligere.

Netop mangfoldigheden af forskellige aktiviteter stiller store krav til fleksibiliteten hos idræts- og fritidsfaciliteterne. Den samme mangfoldighed kan også være retningsgivende for fornyelsen og udvidelsen af de mange nedslidte og traditionelle idrætsfaciliteter. Valget står ofte principielt mellem tilbygning af en identisk hal eller sal til fordobling af det eksisterende aktivitetsmønster eller udformningen af rum, som inviterer et bredt udsnit af kommunens idrætsaktive indenfor. Flexibilitet er også et nøgleord, når det kommer til at 'fremtidssikre' faciliteterne overfor den hastige udvikling i idrætten. Ved at gøre de nuværende idrætsfaciliteter så fleksible som muligt (bl.a. ved at kunne opdele faciliteten i flere rum/lokaler) kan man måske undgå, at idrætsmønsteret så at sige 'løber' fra facilitetsmassen.

Litteraturoversigt

Bak, L., A. S. Madsen, B. Henriksen & S. Trolborg (2012): Danskernes kulturvaner 2012. Viborg: Specialtrykkeriet.

Bjerrum H. & Pilgaard M.(2014): Yoga i København – udøvere, undervisere og uddannelser; Videncenter for Folkeoplysning, Idrættens Analyseinstitut

Forsberg, Peter (2014). *Motionsløb i forening. På vej mod succesfulde løbforeninger*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Forsberg, Peter, Høyer-Kruse, Jens & Tofft-Jørgensen, Lau (2014). *Idræt og faciliteter i Allerød Kommune*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Forsberg, Peter. & Høyer-Kruse, Jens. (2013). *Facilitetsanalyse. Borgernes idrætsvaner og brug af faciliteter og udeområder i Rudersdal*: Delrapport 2. København: Idrættens Analyseinstitut

Holstein, B. & M. Madsen (2003): Social arv og børns sundhed. København: Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Høyer-Kruse, Jens m.fl. (2008): Analyse af idrætsfaciliteter i Frederikssund Kommune. Syddansk Universitet

Høyer-Kruse, Jens (2013). *Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter*. Ph.d.-afhandling. Odense: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Høyer-Kruse, Jens og Tofft-Jørgensen, Lau (2014). *Undersøgelse af idrætsfaciliteter i Skanderborg Kommune*. Odense: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Ibsen, B. & J.T. Støckel (2007): Børn og unges deltagelse i idræt i Fredericia Kommune. Dokumentationsrapport. Odense: Syddansk Universitets Forlag.

Ibsen, B., & Østerlund, K. (2011): *Frivilligt arbejde i idrætsforeninger: Forskelle og ligheder mellem kommunerne*. Idrættens Analyseinstitut.

Ibsen, B., Fehsenfeld, M., Nielsen, L.B., Boye, A.M. og Malling, R. (2012). Idræt i udsatte boligområder. Rapport. Syddansk Universitet og Bascon. 339 sider.

Ibsen, Bjarne (2009) *Nye stier i den kommunale idrætspolitik* (Red.). København: Idrættens Analyseinstitut.

Ibsen, Bjarne og Fehsenfeld, Michael (2013). Tilgængelighed til idræt for børn i udsatte boligområder. *Forum for Idræt. Bevægelse i rum og rammer*. Syddansk Universitetsforlag. Side 93 – 107.

Ibsen, Bjarne, Pilgaard, Maja, Høyer-Kruse, Jens, Støckel, Jan Toftegaard (2015). *Pigers idrætsdeltagelse. Hvorfor er der så mange piger, der ikke går til idræt?* Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Iversen, Evald & Forsberg, Peter (2014). Mål eller kaos? Muligheder og begrænsninger i at indføre 'performance management' i danske idrætsfaciliteter. *Forum for Idræt*, p. 27-40, 95-96. Odense Syddansk Universitet.

Keinicke & Overgaard Arkitekter (2013). *Præcisér, aktivér, etabler. Udviklingsstrategi for selvejende haller i Assens Kommune 2013*. Assens: Assens Kommune, Plan og Kultur.

Kirkegaard, Kasper Lund & Fester, Michael (2013). *Et notat om badmintonidrættens udvikling af fremtid*. Brøndby: Team Analyse, Danmarks Idrætsforbund.

Kulturministeriet (2009): Idræt for alle. Breddeidrætsudvalgets rapport – baggrund og analyse. København: Sangill.

Kulturministeriet (2014). *Udredning af idrættens økonomi og struktur – scenarier*. København: Kulturministeriet.

Laub, Trygve (2013). *Danskernes motions- og sportsvaner 2011*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Michael, Gottlieb, Peter & Kirkegaard, Kasper Lund (2015). *Håndbold i Danmark. Kulturer, status og udvikling*. Brøndby: Team Analyse, Danmarks Idrætsforbund.

Naundrup Olesen (2012). *Kommuner og Idrætsliv*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Pilgaard, M. (2009). *Sport og motion i danskernes hverdag*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Rafoss, Kolbjørn & Troelsen, Jens (2010). *Sports facilities for all? The financing, distribution and use of sports facilities in Scandinavian countries* i *Sport in society* vol. 13, No. 4, 2010. Abingdon: Routledge, Taylor & Francis.

Svendsen, Gunnar L. H. (2007). *Hvorfor klarer nogle lokalsamfund sig bedre end andre? En analyse af udnyttelsen af stedbundne ressourcer i to udvalgte udkantssamfund*. IFUL Report (Vol. 2). Esbjerg: Institut for Forskning og Udvikling i Landdistrikter.

BILAGSSAMLING

—

FRA ALLE DELRAPPORTER

Bilag fra Delrapport 1 – Kortlægning af de eksisterende idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune

Oversigt over idrætsfaciliteter i Lejre Kommune

Navn på facilitet	Type	Vejnavn	Nr	Postnr	Bynavn
Allerslev Gl. Skole	gymnastiksal	Lejrevej	17	4320	Lejre
Bramsnæs Nord	foreningshus	Gershøj Havnevej	16	4070	Kirke Hyllinge
Bramsnæsvighallen	multisal	Elverdamsvej	206	4070	Kirke Hyllinge
Bramsnæsvighallen	idrætshal	Elverdamsvej	206	4070	Kirke Hyllinge
Domus Felix	idrætslokale	Bygaden	20	4320	Lejre
Glimhallen	lille idrætshal	Hovedvejen	10d	4000	Roskilde
Hvalsø Hallerne	idrætshal	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Hvalsø Hallerne	idrætshal	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Hvalsø Hallerne	idrætshal	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Kirke Hyllinge Hallen	idrætshal	Præstemarksvej	10	4070	Kirke Hyllinge
Hvalsø Hallerne	multisal	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Kirke Hyllinge Hallen	gymnastiksal	Præstemarksvej	10	4070	Kirke Hyllinge
Kirke Såby Hallen	idrætshal	Egevej	6	4060	Kirke Såby
Kirke Saaby Skole	gymnastiksal	Bogøvej	11	4060	Kirke Såby
Lejrehallen	idrætshal	Bispegårdsvej	2	4320	Lejre
Multihallen i Sæby	lilleidrætshal	Hornsherredvej	446	4070	Kirke Hyllinge
Osted Kulturhus	idrætslokale	Alfarvejen	13	4320	Lejre
Osted Skole	gymnastiksal	Langetoften	25	4320	Lejre
Ostedhallen	idrætshal	Langetoften	25	4320	Lejre
Sognegården i Hvalsø	idrætslokale	Præstegårdsvej	2b	4330	Hvalsø
Kirke Sonnerup Skole	gymnastiksal	Skolevang	1	4060	Kirke Såby
Trællerup Skole	gymnastiksal	Herslevvej	23a	4000	Roskilde
Trælleruphallen	idrætshal	Herslevvej	23c	4000	Roskilde
Øm Forsamlingshus	idrætslokale	Klostergårdsvej	4	4000	Roskilde
Sæby-Gershøj Svømmebad	udendørs	Hornsherredvej	446	4070	Kirke Hyllinge
Bramsnæsvighallen	boldbaner (græs)	Elverdamsvej	206	4070	Kirke Hyllinge
Glim Skole	boldbaner (græs)	Hovedvejen	10	4000	Roskilde
Hvalsø Hallerne	bandebane	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Hvalsø Hallerne	boldbaner (græs)	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Hvalsø idrætsplads	boldbaner (kunstgræs)	Møllebjergvej	28	4330	Hvalsø
Hvalsø idrætsplads	boldbaner (græs)	Møllebjergvej	28	4330	Hvalsø
Kirke Hyllinge Stadion	boldbaner (græs)	Stationsvej	14	4070	Kirke Hyllinge
Kirke Hyllinge Hallen	boldbaner (græs)	Præstemarksvej	10	4070	Kirke Hyllinge
Kirke Såby Hallen	boldbaner (græs)	Egevej	4	4060	Kirke Såby
Kirke Såby Hallen	boldbane (grus)	Egevej	4	4060	Kirke Såby
Lejrehallen	boldbaner (kunstgræs)	Bispegårdsvej	2	4320	Lejre

Lejrehallen	boldbaner (græs)	Bispegårdsvej	2	4320	Lejre
Osted idrætsanlæg	boldbane (grus)	Engtoften	26	4320	Lejre
Osted idrætsanlæg	boldbaner (græs)	Engtoften	26	4320	Lejre
Ostedhallen	boldbane (græs)	Langtoften	25	4320	Lejre
Sæby-Gershøj Hallen	boldbaner (græs)	Hornsherredvej	446	4070	Kirke Hyllinge
Trælleruphallen	boldbaner (græs)	Herslevvej	23c	4000	Roskilde
Gevninge Tennis	tennisbaner	Herslevvej	23c	4000	Roskilde
Herslev Strand	beachvolleybane	Herslev Strandvej	10	4000	Roskilde
Hvalsø Osted jagtforening	skydebaner	Åsvejen	1b	4330	Hvalsø
Hvalsø Petanqueklub	petanquebaner	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Hvalsø Rideklub	ridebaneanlæg	Bjergskovvej	3	4330	Hvalsø
Hvalsø Skytteforening	skydebaneanlæg	Åsen	1a	4330	Hvalsø
Hvalsø Tennis	tennisbaner	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Islandshesteforening Geysir (Gevninge)	ridebaneanlæg	Oldvejen	2	4000	Roskilde
Islandshesteforeningen Thor	ridebaneanlæg	Uglestrupgade	9a	4060	Kirke Såby
Kirke Hyllinge Skytteforening	skydebaneanlæg	Elverdamsvej	340	4070	Kirke Hyllinge
Lejre Tennis	tennisbaner	Klostergårdsvej	66	4320	Lejre
Midtsjællands Rideklub	ridebaneanlæg	Jonstrupvej	3	4320	Lejre
Osted idrætsanlæg	petanquebaner	Engtoften	26	4320	Lejre
Osted idrætsanlæg	tennisbaner	Engtoften	26	4320	Lejre
Ostedhallen	atletikanlæg	Langtoften	25	4320	Lejre
Rideklubben Vestervang	ridebaneanlæg	Englerupvej	74	4060	Kirke Såby
Rytterforeningen Hviid	ridebaneanlæg	Egholmmarken	14	4070	Kirke Hyllinge
Skydebane	indendørs	Lejrevej	1	4320	Lejre
Såbyhallen	petanquebaner	Egevej	4	4060	Kirke Såby
Kirke Sonnerup Skole	tennisbane	Skolevang	1	4060	Kirke Såby
Kirke Hyllinge IF	tennisbaner	Stationsvej	16	4070	Kirke Hyllinge
Ledreborg Palace Golf Club	Golfanlæg	Skottehusvej	10	4320	Lejre
Bramsnæsvighallen		Elverdamsvej	206	4070	Kirke Hyllinge
Station 14		Stationsvej	14	4070	Kirke Hyllinge
Hvalsø Østergadecenter		Østergade	1	4330	Hvalsø
Bodywork		Åsvejen	20	4330	Hvalsø
Aktivitetcenter Østergaard	seniorfitness	Karlebyvej	58	4070	Kirke Hyllinge
Osted If/Lejre FC		Engtoften	26	4320	Lejre
Grønnehave	seniorfitness	Elverdamsvej	200	4070	Kirke Hyllinge
Benfit - Osted fysioterapi		Langtoften	9	4320	Lejre
Bøgebakken	seniorfitness	Bøgebakken	1	4320	Lejre
Det Gule Badehus / Haldrups grund	bade- og bådplads	Hornsherredvej	224	4070	Kirke Hyllinge
Ejby Havn	Havn/badestrand	Ejby Havnevej	104	4070	Kirke Hyllinge
Gershøj Havn	Havn/badestrand	Gershøj Havnevej	25	4070	Kirke Hyllinge

Bilagssamling – Fra alle delrapporter

Herslev Strand	Havn/badestrand	Herslev Strandvej	10	4000	Roskilde
Lindenberg Roklub	bade- og bådplads	Borrevejlevej	26	4000	Roskilde
Lyndby Havn	Havn/badestrand	Lyndby Havnevej	17	4070	Kirke Hyllinge
Nagels rende	bade- og bådplads	Nagels Rende	30	4070	Kirke Hyllinge
Hvalsø Hallerne	minibasketbane	Skolevej	5	4330	Hvalsø
Knallertbane (v. Hvalsø Osted jagtforening)		Åsvejen	1b	4330	Hvalsø
Knallertbane (v. Kirke Hyllinge Hallen)		Præstemarksvej	10	4070	Kirke Hyllinge
Skaterbanen i Kr. Sonnerup		Skolevang	5	4060	Kirke Såby
Sæby-Gershøj Svømmebad	minigolf	Hornsherredvej	446	4070	Kirke Hyllinge
Sæby-Gershøj Svømmebad	streetbasketbane	Hornsherredvej	446	4070	Kirke Hyllinge

Bilag fra Delrapport 2 – Arrangørers holdning til og brug af idræts- og fritidsfaciliteter

Tabel 1. Arrangørernes brug af faciliteter og udendørsarealer til idræt (antal).

Hal/sal	Antal brugere
Bramsnæsvighallen, idrætshal	11
Bramsnæsvighallen, gymnastiksal	8
Trælleruphallen, idrætshal	8
Kirke Hyllinge Hallen, gymnastiksal	7
Hvalsø Hallerne, lille hal	5
Kirke Hyllinge Hallen, idrætshal	5
Kirke Såby Hallen, idrætshal	5
Lejrehallen, idrætshal	5
Ostedhallen, idrætshal	5
Trællerup Skole, gymnastiksal	5
Allerslev Gl. Skole, gymnastiksal	4
Hvalsø Hallerne, hal 1	4
Hvalsø Hallerne, hal 2	4
Osted Skole, gymnastiksal	4
Glimhallen, lille idrætshal	3
Sonnerup Skole, lille idrætshal	3
Station 14 i Kr. Hyllinge, idrætslokale	3
Multihallen i Sæby, lille idrætshal	2
Sæby-Gershøj Multisal	2
Osted Kulturhus	1
Efterskole hal	1
Firkløverskolen gymnastiksal	1
haller bruges til minitennis om vinteren	1
Hvalsø skoles kælder	1
Kirke Såby Skole, gymnastiksal	1
kirke såby skole	1
Østergade 1, Hvalsø Træningscenter	1
Bramsnæs Nord, foreningshus	0
Domus Felix, idrætslokale	0
Sognegården i Hvalsø, idrætslokale	0

Fodboldbane	Antal brugere
Lejrehallen, boldbaner (kunstgræs)	5
Lejrehallen, boldbaner (græs)	4
Bramsnæsvighallen, boldbaner (græs)	3
Hvalsø idrætsplads, boldbaner (kunstgræs)	3

Kirke Hyllinge (Stationsvej 14), boldbaner (græs)	3
Kirke Såby Hallen, boldbaner (græs)	3
Trælleruphallen, boldbaner (græs)	3
Hvalsø Hallerne, bandebane	2
Hvalsø Hallerne, boldbaner (græs)	2
Osted idrætsanlæg, boldbaner (græs)	2
Ostedhallen, boldbane (græs)	2
Glim Skole, boldbaner (græs)	1
Bane ved Firkløverskolen	1
Hvalsø idrætsplads, boldbaner (græs)	0
Kirke Hyllinge Hallen, boldbaner (græs)	0
Osted idrætsanlæg, boldbaner (grus)	0
Sæby-Gershøj Hallen, boldbaner (græs)	0

Andre anlæg/baner	Antal brugere
Kirke Hyllinge Skytteforening, skydebaneanlæg	2
Skydebane, indendørs (Lejrevej 1)	2
Gevninge Tennis (Trælleruphallen), tennisbaner	1
Hvalsø Skytteforening, skydebaneanlæg	1
Hvalsø Tennis, tennisbaner	1
Osted idrætsanlæg, tennisbaner	1
Sonnerup Petanquebane	1
Herslev Strand, beachvolleybane	0
Hvalsø Osted jagtforening, skydebaner	0
Hvalsø Petanqueklub, petanquebaner	0
Hvalsø Rideklub, ridebaneanlæg	0
Islandshesteforening Geysir (Gevninge)	0
Islandshesteforeningen Thor, ridebaneanlæg	0
Lejre Tennis, tennisbaner	0
Midtsjællands Rideklub, ridebaneanlæg	0
Osted idrætsanlæg, petanquebaner	0
Ostedhallen, atletikanlæg	0
Rideklubben Vestervang, ridebaneanlæg	0
Rytterforeningen Hviid, ridebaneanlæg	0
Såbyhallen, petanquebaner	0
Såbyhallen, tennisbane	0

Svømmehal	Antal brugere
Sæby-Gershøj Svømmebad	4
Fløng Svømmehal	0
Greve Svømmehal	0
Holbæk Svømmehal	0

Køge Svømmeland	1
Maglegårdsbadet, svømmehal	0
Ringsted Svømmeland	0
Roskildebadet, svømmehal	2

Motionsrum/fitnesscenter	Antal brugere
Bramsnæsvighallen, fitnesscenter	1
Hvalsø Træningscenter	1
Hvalsøhallen	1
Bøffen, Kirke Hyllinge	0

Anlæg ved vand	Antal brugere
Det Gule Badehus, bade- og bådplads	1
Ejby Havn, Havn/badestrand	1
Gershøj Havn, Havn/badestrand	1
Nagels rende, bade- og bådplads	1
Herslev Strand, Havn/badestrand	0
Lindenberg Roklub, bade- og bådplads	0
Lyndby Havn, Havn/badestrand	0
Haldrups Grund, bade- og bådplads	0

Andre aktivitetsanlæg	Antal brugere
Skaterbanen i Kr. Sonnerup	1
klatrestativer ved skolen	1
Skaterbaner på skolen	1
Boserup skov (orienteringsløb)	1
Div. grundejerforeningers grønne arealer samt kommunale grønne arealer	1
Klublokale og mødelokale i Lejre Hallen	1
Skov og mark og eng	1
skovveje/stier i Ledreborg skov og Avnstrup skov	1
Sonnerup Aktivitetshus	1
Vi bruger den nærliggende skov ugentligt.	1
Ejby forsamlingshus / Den gl. sportsplads	0
Hvalsø Hallerne, minibasketbane	0
Knallertbane (v. Hvalsø Osted jagtforening)	0
Knallertbane (v. Kirke Hyllinge Hallen)	0
Sæby-Gershøj Svømmebad, minigolf	0
Sæby-Gershøj Svømmebad, streetbasketbane	0

Udendørsarealer	Antal brugere
Bistrupskovene, stier	6
Roskilde Fjord	5
Stier i Gevninge	5
Det Gule Badehus	4
Herslev Strand	4
Ledreborg Skoven, stier	4
Avnstrup Skov	3
Ejby Ådal	3
Lejre Vig	3
Skjoldungestien	3
Stier i Hvalsø by	3
Tadre Mølle	3
Bistrupskovene, mtb-spor	2
Ledreborg Skov	2
Ryegaard Dyrehave	2
Stier i Ejby	2
Stier i Kr. Hyllinge by	2
Stier i Lejre by	2
Storskoven	2
Aunsø, badesø	1
Ejby Strand	1
Fjordstien	1
Heide Overdrev Skov	1
Helvigstrup Skov	1
Ledreborg Skoven, shelter- og bålplads	1
Ordrup Skov	1
Oren	1
Osted Hestehave	1
Ravnsholte Skov	1
Stier i Rye	1
Bjergskovene mellem Såby og Nørre Hvalsø	1
Boserup Skov	1
Den gamle grusgrav i Hvalsø.	1
Den gamle idrætsplads i Ejby, 4070 Kr. Hyllinge.	1
Gadekær og å i Osted	1
Ingen	1
Lindholm skoven	1
Munkholm broen og skoven	1
Rundt om Trællerup hallen	1
Skjoldenæsholmskovene	1

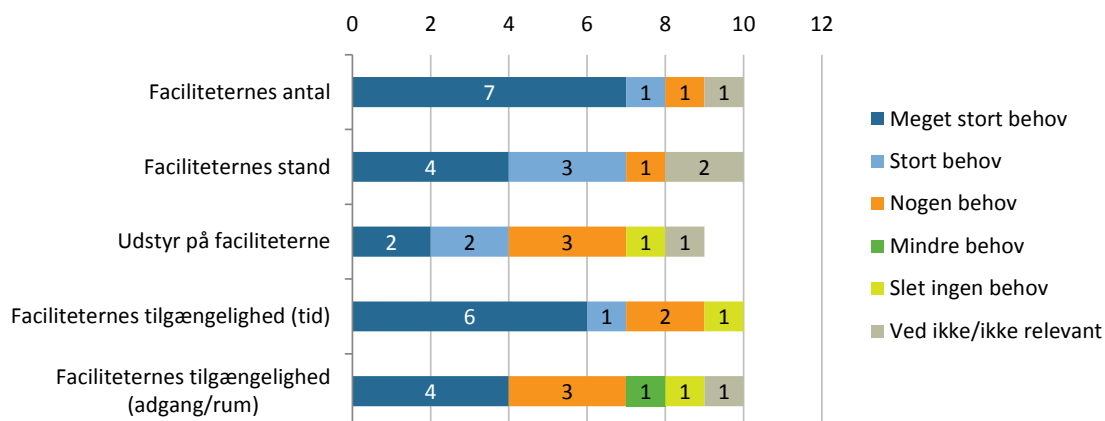
Atterup Skov	0
Borup Skov	0
Bramsnæs Vig	0
Bro Kyndeløse strand	0
Bulvad Enghave	0
Bæsted Skov	0
Dejligheden	0
Ebberup Skov	0
Ejby Skrænter	0
Elverdamsdalen	0
Fjernvandrevejen	0
Garveriskoven	0
Gudernes stræde	0
Isefjord	0
Kattinge Sø	0
Kattinge Vig	0
Kisserup Lod	0
Krabbesholm Skov	0
Munkevejen	0
Nationale cykelruter 4+6	0
Ramsødalen-stien	0
Røgerup Skov	0
Stier i Bramsnæsvig	0
Stier i Øm og Glim	0
Strandskoven	0
Særløse Overdrev	0
Uglestrup Mose	0
Vellerup Vig	0

Tabel 2. Kommentarer til spørgsmålet: Dækker de eksisterende faciliteter jeres behov?

Emne	Kommentar
Indendørs faciliteter og mere haltid (20)	Forening: Skolen bruger hallen fra kl 8-14. Vi søger om at få lov til ældreaktivitet i formiddagstimerne. De har indtil nu givet os lov. Men måske kunne man indføre, at skolen skulle booke deres tider i hallen i formiddagstimerne via bookingsystemet. Vi kunne så booke de uudnyttede tider til ældre sport.
	Forening: Badminton og bordtennis deler hallen i såvel kamp- som trænings situationer. Hvis hallen kunne deles op ved mobil skillevæg kunne det betyde bedre forhold. Det ideelle ville være at bordtennis fik en halvhal svarende til 3 badmintonbaner.
	Forening: De eksisterende faciliteter dækker vore behov, men vi må kæmpe om træningstiderne med naboklubben, da der ikke er nok træningstid i Kirke Hyllinge. De trænger givetvis til større halkapacitet.
	SFO: Mere halkapacitet. Multisal. Alt for mange brugere og alt for lidt plads og tid til at alle tilgodeses.
	Kommunale inst.: Vi har lov til at bruge hallen én gang om ugen, men vi vil meget gerne kunne komme der lidt oftere
	Kommunale inst.: Det kunne være rigtig dejligt at have adgang til gymnastiksal eller hal, men da vi bor så langt ude på landet er det vanskeligt pga. manglende offentlig transport.
	Forening: I forbindelse med udbygning af halkapaciteten i Kr. Hyllinge at den bliver etableret med en springgrav.
	Forening: Hallerne er ikke velegnet til tennisspil. Der er for få muligheder for at spilletider i hallerne.
	Forening: Bygge en ny hal i Kr. Hyllinge ved siden af den gamle
	Forening: Der er altid meget rift om de gode tider midt på eftermiddagen. Det er blevet endnu sværere efter skolereformen. Så en kommunal opbakning til at børn og unge skal have bedre muligheder for at få de tider som er egnet for dem. At det ikke bliver dem der traditionelt gennem 25 år har haft banerne kl. 16-18
	Forening: Vi har hårdt brug for en multisal i Gevninge med springgrav til gymnastik samt motionsrum med spinningscykler og en klatrevæg
	Forening: Vi har brug for at der kommer en udbygning af vores hal. Eller en hal mere. Vi har brug for mere haltid. Vores medlemmer vil gerne træne meget mere i hallen. Og vores trænere vil også gerne have mere haltid til at træne deres hold. Vores trænere kan først begynde fra kl. 17 ellers kan vi ikke få træner til vores hold. Vi kan ikke byde vores medlemmer i de små årgange at de skal træne sent om aften. Og vores voksne medlemmer som kommer langt ude fra kan ikke og vil ikke træne mellem kl. 22-23. (...) Vi vil meget gerne tilbyde vores medlemmer meget mere, men det kan vi ikke for vi kan ikke få nok haltid. Vi er mange foreninger der bruger hallen.
	Forening: Vi ønsker en ny hal i Kirke Hyllinge
	Forening: Vi mangler mere hal tid, også med springgrav. Vi kunne meget godt bruge en multihal.
	Forening: Vi ønsker flere timer i hal og Multisal til vores forening. Vi oplever i dag stor konkurrence fra naboforeningen, som i større og større omfang anvender den lokale hal/Multisal, hvilket har en negativ indflydelse på opbakningen til vores forening både mht. medlemstilslutning og frivillige. Det social engagement og liv i hallen påvirkes negativt.
	Forening: Vi har et stort behov for en hal mere i Kirke Hyllinge
	Forening: Udvidelse af Såbyhallen
Kommunale inst.: Da vi er en idrætsinstitution i meget dårlig/gamle/små lokaler står vi altid og mangler hal tider eller andet stort rum til aktiviteter. Det ville som kommunens eneste idrætsinstitution med stor tilstrømning være dejligt, at vi havde en fast hal tid året rundt i f.eks. nærliggende idrætshal eller skole sal.	
Forening: Tilbygning til Lejre hallen / som motionscenter	
Forening: Eget lokale som imødekommer idræt der udøves uden sko, ikke har harpiks på gulvet og ikke har revner i gulvbrædderne eller en grav nedsænket. Eget lokale med tilhørende klubfaciliteter såsom omklædningsrum, køkken og spise- og slap af zone. Eget lokale gerne i en eksisterende bygning eller separat bygning - hertil imødekommelse af indgåelse i projekt med eksterne til finansiering	

Svømning (4)	Skole: Svømmehal
	SFO: Svømmehal
	SFO: Flere muligheder for svømning
	Skole: Vi mangler en svømmehal i kommunen
Udendørs faciliteter (10)	Forening: Et kajakhotel, hvor medlemmer kan have deres egne både liggende.
	Forening: Vi mangler et klubhus i forbindelse med Bramsnæsvighallens fodboldbaner. Vi har ikke haft et klubhus i Bramsnæs FB siden vores tidligere klubhus i Kr. Sonnerup blev revet ned for snart 15 år siden.
	Forening: Kunstgræsbane i Såby
	Forening: Vi har behov for en fodbold-grusbane i Kirke Hyllinge.
	Forening: Har om vinteren behov for et mindre opvarmet lokale til teoretisk undervisning samt afholdelse af kurser/foredrag
	Forening: Vi mangler en 25 m pistol bane, men der er ikke plads til den. det kunne også give en udfordring mht. miljø godkendelsen.
	Forening: Vi arbejder med et 2020-udvalg, hvor sejlklubbens udvikling drøftes. Vi har fx behov for yderligere miljø-faciliteter som vaskeplads, sugestation til bådenes kloakvand og olierester.
	Forening: Større klubhus tæt på skoven med bedre opbevaringsfaciliteter til løb herunder Skovløberen. Toiletter og bedre parkering på Skovvej i Hvalsø og ved parkeringspladsen ved Lerbjergtårnet.
	Skole: Mangler muligheder for udendørs aktiviteter. Fx fysisk træning samt de aktiviteter der ligger i fælles mål under natur og udeliv.
	Skole: Ved Hvalsø Skole er der ikke tilstrækkelige faciliteter til udendørs atletik
Redskabsrum (3)	Forening: Mangler plads til opbevaring af udstyr, ønsker at bygge et lille skur til formålet
	Forening: Vi har lokaler på en førstesal med meget dårlige adgangsforhold. Sammenlægning i f.eks. et nyt halkompleks med andre klubber så fælles træningsrum kunne udnyttes bedre
	Forening: At der bliver lavet en udbygning så vi kan have div. redskaber stående hvor medlemmerne kan lave forebyggende træning for at undgå skader eller genoptræning efter skader.
Renovering (3)	Forening: Banerne bør omlægges og renoveres grundigt. Vores skur bør opgraderes til online banebooking
	Skole: Forbedringer til atletik. Flere multibaner.
	Forening: Udendørsbaner (tennis, red.) er ikke renoveret i årevis og udgør et ringe spilleunderlag.
Andet (6)	Forening: Bedre varmesystem i Multi Hallen Sæby
	Kommunale inst.: Faciliteterne er fine men transportmulighederne kunne forbedres
	Forening: Vi kunne godt tænke os at udføre naturpleje og jagt på kommunale arealer, og vi har også ønske om en flugtskydningsbane, da en sådan vil gavne foreningen meget.
	Skole: Vores behov for moderne idrætsfaciliteter enorm. Der intet som lever op til de krav som den nye tilgang til idrætsfaget kræver jvf. prøve i 9.kl
	Forening: Alle andre klubber har fået stillet klubhus med bad/omklædning til rådighed af kommunen.
	Forening: Faste måtter på gulvet

Figur 1. I forhold til hvilke af de følgende forhold er der behov for forbedringer? (antal) (n = 9)

Tabel 4. Arrangørernes tilfredshed med kunstgræsbaner og svømmehal

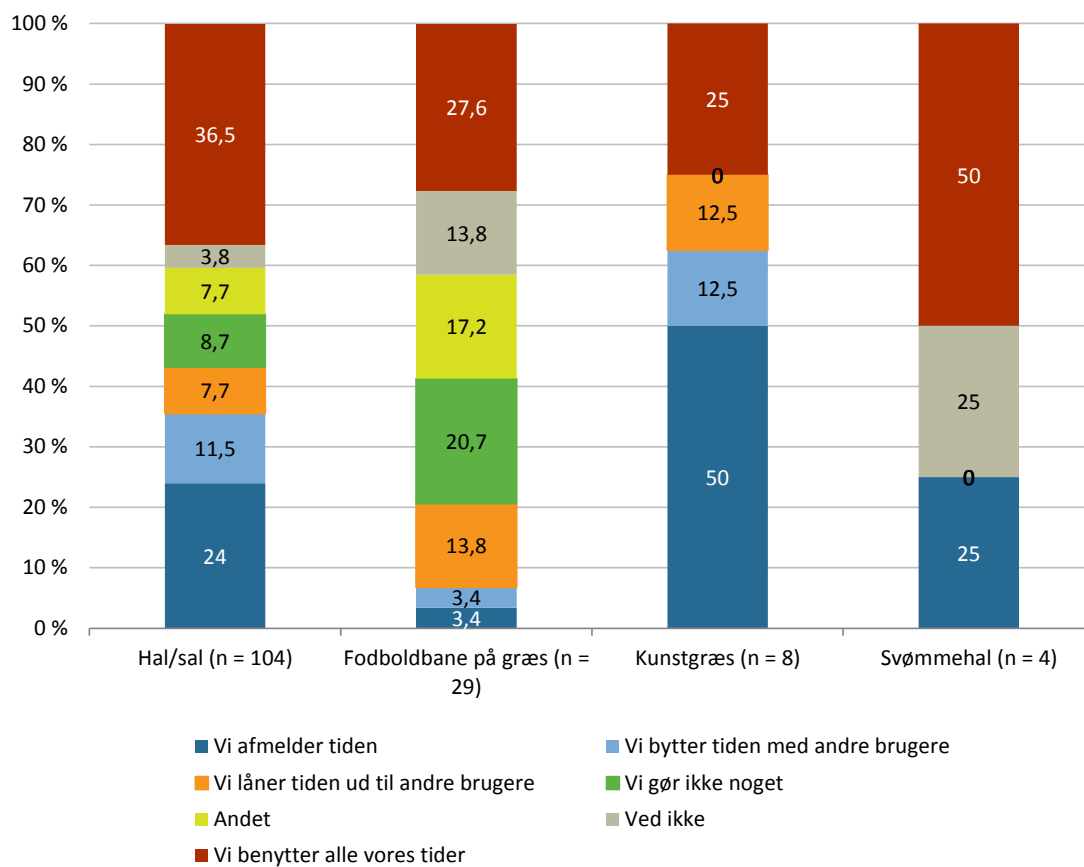
Kunstgræsbaner (n = 8)

Emne	Stand	Omlædnings- og badeforhold	Egnethed til aktiviteten	Jeres tid	Service-niveau	Indeklimaet	Stemning og atmosfære
Vigtighed	4,75	4,8	4,6	4,1	4,8		4
Tilfredshed	4,5	3,7	5	3,2	3,8		3

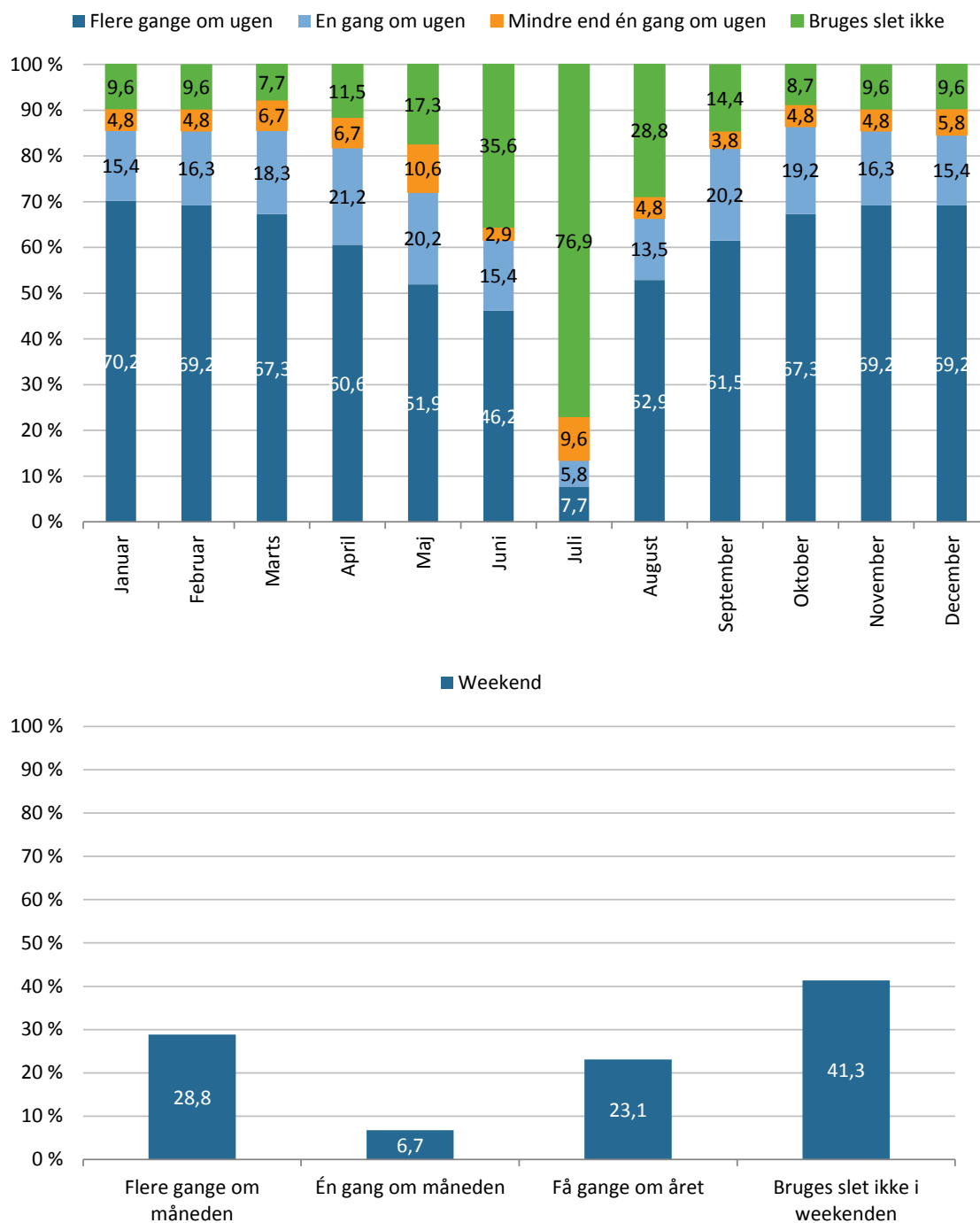
Svømmehal (n = 4)

Emne	Stand	Omlædnings- og badeforhold	Egnethed til aktiviteten	Jeres tid	Service-niveau	Indeklimaet	Stemning og atmosfære
Vigtighed	4	4	4,3	3,8	3,5	3,5	3,5
Tilfredshed	4	3,8	3,8	3,3	3,5	2,5	3,5

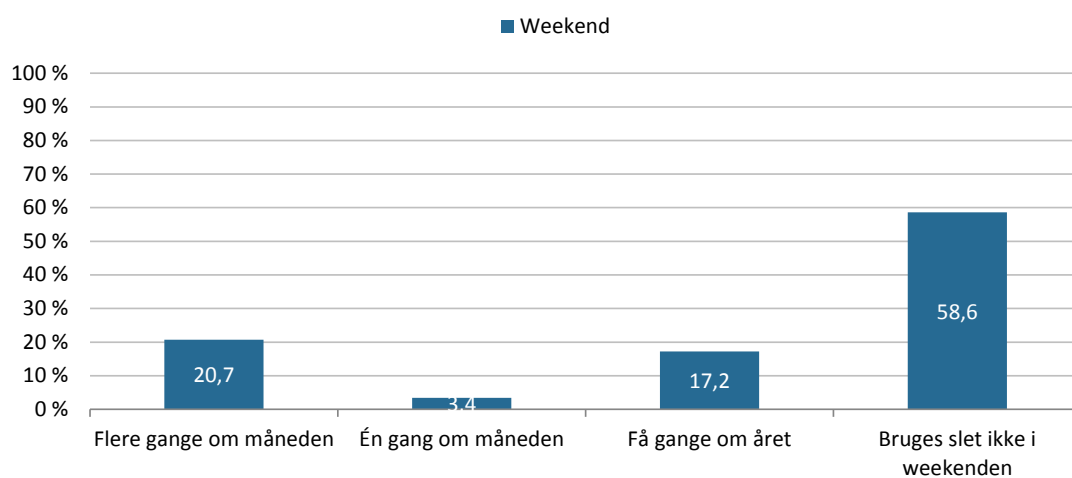
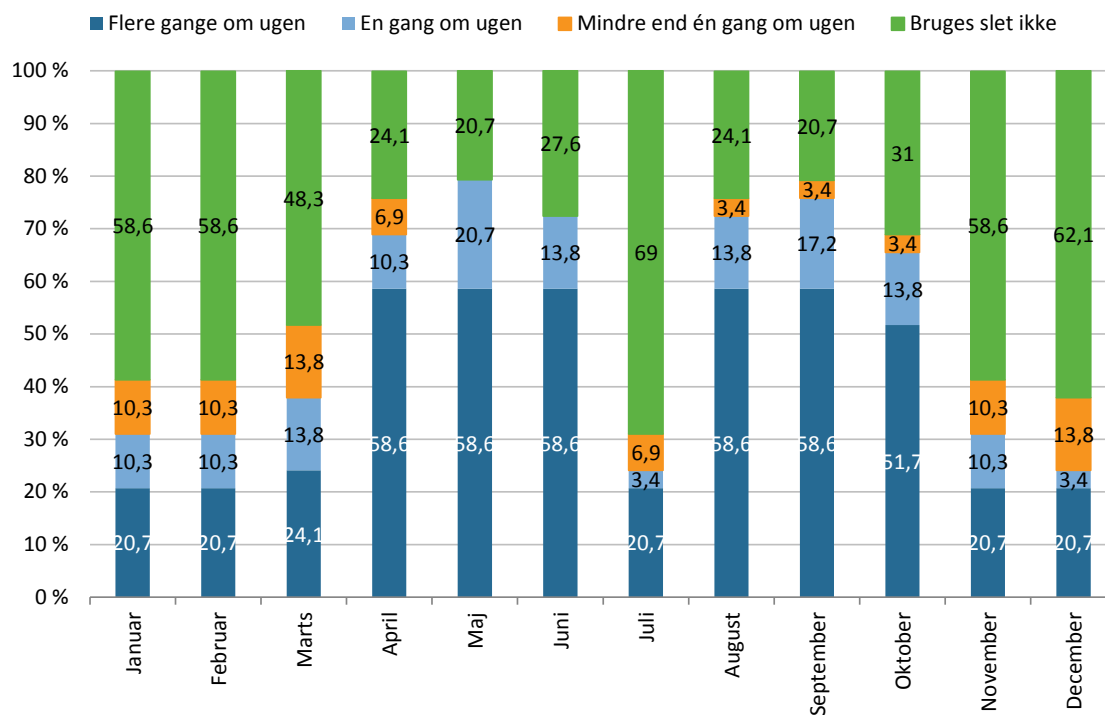
Figur 2. Hvad gør arrangørerne når de ikke får brug for de tider de har?

Figur 3. Arrangørernes brug af haller set over et år i hverdage og weekender (n = 104). Pct.

Figur 3. Arrangørernes brug af boldbaner (græs) set over et år i hverdage og weekender (n = 29). Pct.

Bilag fra Delrapport 3 – Skoleelevernes idræts- og fritidsvaner

Tabel 1: Andelen af børn og unge i Lejre Kommune, som normalt dyrker sport/motion sammenlignet med landsplan og udvalgte kommuner (pct.)

	Landsplan	Lejre	Greve	Gladsaxe	Varde	Ballerup	Halsnæs
Ja	83	79	75	74	76	71	72
Ja, men ikke for tiden	10	13	14	15	14	15	15
Nej	7	9	11	11	10	15	12

Tabel 2: Hvordan dyrker du idræt? Idrætsaktive børn og unges organisering i Lejre Kommune sammenlignet med udvalgte kommuner (pct.)

	Lejre Kommune (n=1.381)	Gladsaxe Kommune (n=3.064)	Halsnæs Kommune (n=1.307)	Varde Kommune (n=2.018)	Ballerup Kommune (n=2.517)	Greve Kommune (n=2.194)
Forening	76	70	69	78	72	68
Privat	10	13	11	11	11	10
SFO/fritidsklub	9	11	6	4	13	6
På egen hånd	36	37	35	39	32	34
I anden sammenhæng	10	12	10	11	12	10

Tabellen viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på kommuner.

Børn og unges brug af faciliteter

Tabel 3: Andel idrætsaktive, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år.

(n = 1.308)	Total	Lejre	Bramsnæsvig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Saaby	Osted
Allerslev Gl. Skole, gymnastiksal	5,3	20,7	1,8	1,5	1,0	0,6	2,2	0,8
Bramsnæs Nord, foreningshus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bramsnæsvighallen, gymnastiksal	3,7	0,7	20,2	0	0,3	5,1	3,0	1,7
Bramsnæsvighallen, idrætshal	4,9	0,0	24,4	1,5	1,0	6,2	3,0	0,0
Domus Felix, idrætslokale	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0
Glimhallen, lille idrætshal	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hvalsø Hallerne, hal 1	13,2	5,9	1,2	0,7	43,1	4,5	8,2	2,5
Hvalsø Hallerne, hal 2	13,2	5,2	1,8	3,0	44,1	2,8	6,0	1,7
Hvalsø Hallerne, lille hal	5,9	3,3	1,2	0,7	18,7	2,8	0,7	0,8
Kirke Hyllinge Hallen, idrætshal	7,7	0,4	16,1	0,7	1,0	35,4	1,5	0,8
Kirke Hyllinge Hallen, gymnastiksal	4,0	0,7	6,0	0,0	0,3	21,3	1,5	0,0
Kirke Såby Hallen, idrætshal	5,9	0,0	1,8	5,2	3,0	1,7	40,3	0,0
Lejrehallen, idrætshal	5,8	21,4	1,2	1,5	0,3	0,0	0,0	8,3
Multihallen i Sæby, lille idrætshal	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0
Osted Kulturhus	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Osted Skole, gymnastiksal	2,4	2,6	0,6	0,0	0,7	0,0	0,0	16,5
Ostedhallen, idrætshal	4,5	7,0	1,2	0,7	0,3	0,0	0,0	28,1
Sognegården i Hvalsø, idrætslokale	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sonnerup Skole, lille idrætshal	0,4	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Station 14 i Kr. Hyllinge, idrætslokale	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
Sæby-Gershøj Multisal	1,2	0,0	1,8	0,0	0,0	6,7	0,0	0,0
Trællerup Skole, gymnastiksal	2,1	0,4	0,6	16,4	0,0	0,0	0,7	0,8
Trælleruphallen, idrætshal	4,4	1,1	0,6	34,3	0,0	2,2	2,2	0,8
Bramsnæsvighallen, boldbaner (græs)	2,2	0,4	14,3	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0
Glim Skole, boldbaner (græs)	0,5	1,8	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hvalsø Hallerne, bandebane	4,8	0,4	1,8	1,5	17,7	0,6	0,7	0,0
Hvalsø Hallerne, boldbaner (græs)	5,0	0,0	1,8	0,7	18,1	1,1	3,0	0,0
Hvalsø idrætsplads, boldbaner (kunstgræs)	10,0	0,0	4,2	1,5	31,1	1,1	16,4	0,0
Hvalsø idrætsplads, boldbaner (græs)	5,9	0,0	0,0	0,7	23,7	1,1	0,0	0,0
Kirke Hyllinge (Stationsvej 14), boldbaner (græs)	3,3	0,0	6,0	0,0	0,0	17,4	0,0	0,0
Kirke Hyllinge Hallen, boldbaner (græs)	1,8	0,0	5,4	0,0	0,0	7,3	0,0	0,0
Kirke Såby Hallen, boldbaner (græs)	3,7	0,0	0,6	6,0	0,3	1,1	25,4	0,0
Lejrehallen, boldbaner (kunstgræs)	11,4	36,2	4,2	1,5	2,3	2,2	4,5	14,9

Lejrehallen, boldbaner (græs)	8,1	29,5	0,0	1,5	0,7	0,0	0,7	13,2
Osted idrætsanlæg, boldbaner (grus)	0,7	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	2,5
Osted idrætsanlæg, boldbaner (græs)	6,9	17,7	2,4	1,5	1,3	0,0	0,0	23,1
Ostedhallen, boldbane (græs)	1,9	5,2	0,0	0,0	0,3	0,0	0,7	6,6
Sæby-Gershøj Hallen, boldbaner (græs)	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0
Trælleruphallen, boldbaner (græs)	1,7	0,0	0,0	12,7	0,0	0,0	3,0	0,0
Gevninge Tennis (Trælleruphallen), tennisbaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Herslev Strand, beachvolleybane	0,1	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hvalsø Osted jagtforening, skydebaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hvalsø Petanqueklub, petanquebaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hvalsø Rideklub, ridebaneanlæg	3,7	2,6	3,0	2,2	6,7	1,1	6,7	0,8
Hvalsø Skytteforening, skydebaneanlæg	0,5	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,7	0,0
Hvalsø Tennis, tennisbaner	1,0	0,7	0,0	0,0	3,3	0,0	0,0	0,0
Islandshesteforening Geysir (Gevninge)	0,6	0,0	0,0	4,5	0,0	0,6	0,7	0,0
Islandshesteforeningen Thor, ridebaneanlæg	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0
Kirke Hyllinge Skytteforening, skydebaneanlæg	0,5	0,0	0,6	0,0	0,3	1,7	0,7	0,0
Lejre Tennis, tennisbaner	0,4	0,7	0,0	0,0	0,3	1,1	0,0	0,0
Midtsjællands Rideklub, ridebaneanlæg	1,0	1,1	0,0	0,7	0,7	0,0	0,7	5,0
Osted idrætsanlæg, petanquebaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Osted idrætsanlæg, tennisbaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostedhallen, atletikanlæg	0,3	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7
Rideklubben Vestervang, ridebaneanlæg	0,6	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	2,2	2,5
Rytterforeningen Hviid, ridebaneanlæg	0,4	0,4	0,6	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0
Skydebane, indendørs (Lejrevej 1)	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Såbyhallen, petanquebaner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Såbyhallen, tennisbane	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Sæby-Gershøj Svømmebad	0,9	0,4	1,8	0,0	0,3	2,2	1,5	0,0
Fløng Svømmehal	0,1	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Greve svømmehal	0,2	0,7	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Holbæk Svømmehal	1,8	0,4	6,5	0,0	0,7	1,7	3,7	0,0
Køge Svømmeland	0,9	1,5	0,6	1,5	0,3	1,1	0,0	0,8
Maglegårdsbadet, svømmehal	5,5	14,0	1,2	9,7	2,0	0,6	3,0	5,0
Ringsted Svømmeland	1,6	1,8	0,0	0,7	3,3	0,6	0,0	2,5
Roskildebadet, svømmehal	4,5	6,3	2,4	6,0	4,7	3,4	2,2	4,1
Bramsnævighallen, fitnesscenter	0,8	0,7	3,0	0,7	0,0	0,0	1,5	0,0
Bøffen, Kirke Hyllinge	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	1,7	0,0	0,0

Det Gule Badehus, bade- og bådplads	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ejby Havn, Havn/badestrand	0,2	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gershøj Havn, Havn/badestrand	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Haldrups Grund, bade- og bådplads	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Herslev Strand, Havn/badestrand	0,3	0,0	0,0	0,7	0,3	0,6	0,7	0,0
Lindborg Roklub, bade- og bådplads	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Lyndby Havn, Havn/badestrand	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nagels rende, bade- og bådplads	0,2	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ejby forsamlingshus / Den gl. sportsplads	0,2	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hvalsø Hallerne, minibasketbane	0,6	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,7	1,7
Knallertbane (v. Hvalsø Osted jagtforening)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Knallertbane (v. Kirke Hyllinge Hallen)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
Skaterbanen i Kr. Sonnerup	0,8	0,4	2,4	0,7	1,0	0,6	0,0	0,0
Sæby-Gershøj Svømmebad, minigolf	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,7	0,0
Sæby-Gershøj Svømmebad, streetbasketbane	0,2	0,0	0,6	0,0	0,3	0,6	0,0	0,0
Atterup Skov	0,2	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Aunsø, badesø	1,8	2,6	1,2	0,0	3,7	0,0	0,7	0,8
Avnstrup Skov	1,8	3,7	0,6	0,0	2,3	0,0	0,7	2,5
Bistrupskovene, mtb-spor	0,2	0,4	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0
Bistrupskovene, stier	0,8	0,0	0,0	0,7	3,0	0,0	0,0	0,0
Borup Skov	0,9	1,1	0,0	2,2	0,0	0,6	1,5	1,7
Bramsnæs Vig	1,0	0,0	4,8	0,7	0,3	0,6	0,7	0,0
Bro Kyndeløse strand	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,7	0,0
Bulvad Enghave	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bæsted Skov	0,2	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0
Dejligheden	0,5	0,4	2,4	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
Det Gule Badehus	0,2	0,4	0,0	0,0	0,3	0,6	0,0	0,0
Ebberup Skov	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Ejby Skrænter	0,6	0,0	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ejby Strand	1,3	0,0	6,5	0,0	0,3	1,1	1,5	0,0
Ejby Ådal	1,3	0,0	6,5	0,0	0,0	2,2	0,7	0,0
Elverdamsdalen	0,2	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0
Fjernvandrevejen	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fjordstien	0,5	0,4	1,8	0,7	0,0	0,6	0,0	0,0
Garveriskoven	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gudernes stræde	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Heide Overdrev Skov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Helvigstrup Skov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Herslev Strand	1,4	2,2	0,0	6,0	0,3	0,0	1,5	0,8
Isefjord	0,7	0,0	2,4	0,0	1,0	0,6	0,7	0,0

Bilagssamling – Fra alle delrapporter

Kattinge Sø	0,2	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Kattinge Vig	0,3	0,0	0,0	2,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Kisserup Lod	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krabbesholm Skov	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0
Ledreborg Skov	3,3	10,3	0,0	3,7	1,7	0,6	1,5	0,8
Ledreborg Skoven, shelter- og bålplads	0,8	1,8	0,0	0,7	0,3	0,6	0,7	0,8
Ledreborg Skoven, stier	2,8	8,5	0,0	3,7	1,0	0,6	1,5	0,8
Lejre Vig	1,0	2,6	0,6	0,7	0,0	0,0	0,0	2,5
Munkevejen	0,2	0,7	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nationale cykelruter 4+6	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Ordrup Skov	0,2	0,0	0,6	0,7	0,0	0,6	0,0	0,0
Oren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Osted Hestehave	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1
Ramsødalen-stien	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ravnsholte Skov	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Roskilde Fjord	2,0	3,0	0,6	3,7	1,0	2,2	3,0	0,0
Ryegaard Dyrehave	0,6	0,0	3,6	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
Røgerup Skov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skjoldungestien	0,9	1,5	0,0	3,0	0,3	0,0	1,5	0,0
Stier i Bramsnæsrig	0,5	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	0,7	0,8
Stier i Ejby	0,7	0,0	2,4	0,0	0,0	1,1	1,5	0,8
Stier i Gevninge	1,1	0,4	0,0	8,2	0,0	0,0	0,7	0,8
Stier i Hvalsø by	1,9	0,7	1,2	0,0	5,4	0,6	1,5	1,7
Stier i Kr. Hyllinge by	1,1	0,0	1,8	0,0	0,3	3,9	1,5	0,8
Stier i Lejre by	3,0	10,3	0,0	1,5	0,3	0,0	2,2	2,5
Stier i Rye	0,4	0,0	0,6	0,0	0,0	1,1	0,7	0,8
Stier i Øm og Glim	1,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Storskoven	1,7	0,4	1,2	0,0	6,0	0,6	0,0	0,0
Strandskoven	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Særløse Overdrev	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0
Tadre Mølle	1,4	1,1	0,6	0,0	1,7	0,0	5,2	0,8
Uglestrup Mose	0,1	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Vellerup Vig	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0

Tabel 4: Børn og unges brug af faciliteter på tværs af de syv lokalområder

n = 1.305	Total	Lejre	Bramsnæsrig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
Hvalsø Hallerne	23	11	6	4	71	6	14	4
Lejrehallen	14	47	5	2	3	2	5	20
Hvalsø Idrætsplads	10	0	4	2	32	2	16	0
Kirke Hyllinge Hallen	9	1	19	1	1	46	2	1
Bramsnæsrigvighallen	8	2	42	2	1	11	6	2
Kirke Såby Hallen	7	0	2	8	4	2	48	0
Ostedhallen	7	13	2	1	1	0	1	38
Osted Idrætsanlæg	7	18	3	2	1	0	1	23
Trællerup Hallen	6	1	1	46	0	2	4	2
Kirke Hyllinge Stadion	3	0	6	0	0	19	0	0
Sæby Gershøj Hallen	2	0	4	0	1	11	2	0

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke idrætsanlæg. Opdelt på lokalområde (n = 1.305).

Tabel 5: Idrætsaktive og ikke-idrætsaktive skolebørns opfattelse af forskelle facilitetstypers nærhed

	Total	Idrætsaktive	Ikke-idrætsaktive
Hal/sal	71	72	52
Fodboldbaner	67	67	51
Andre baner/anlæg	36	36	23
Svømmehal	8	7	14
Fitnesscenter/motionsrum	24	25	22
Aktivitetssanlæg	15	15	12

Tabellen viser andelen af idrætsaktive og ikke-idrætsaktive børn og unge, som angiver at kunne gå, løbe eller cykle til forskellige facilitetstyper (n = 1.381).

Tabel 6: Idrætsaktive og ikke-idrætsaktive skolebørns holdninger til idrætsundervisningen i skolen

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	58	37	5
Bramsnæsrigskolen	53	40	7
Hvalsø Skole	57	37	6
Kirke Hyllinge Skole	59	35	6
Kirke Saaby Skole	44	46	10
Osted Skole	52	43	5
Trællerupskolen	54	40	6
Firkløverskolen	59	28	14
Sofiehøj Friskole	67	33	0

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg kan lide at gå i skole' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	71	25	4
Bramsnæsrigskolen	50	38	12
Hvalsø Skole	61	33	6
Kirke Hyllinge Skole	64	30	7
Kirke Saaby Skole	53	38	10
Osted Skole	59	32	10
Trællerupskolen	61	34	5
Firkløverskolen	76	14	10
Sofiehøj Friskole	64	33	3

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg kan lide at have idræt i skolen' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	66	31	4
Bramsnæsrigskolen	59	32	9
Hvalsø Skole	64	32	4
Kirke Hyllinge Skole	64	30	6
Kirke Saaby Skole	49	45	6
Osted Skole	49	41	10
Trællerupskolen	52	48	1
Firkløverskolen	74	24	3
Sofiehøj Friskole	47	50	3

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg har let ved idræt i skolen' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	18	58	24
Bramsnæsrigskolen	25	44	31
Hvalsø Skole	29	51	21
Kirke Hyllinge Skole	27	51	22
Kirke Saaby Skole	53	37	10
Osted Skole	45	39	16
Trællerupskolen	28	58	14
Firkløverskolen	48	38	14
Sofiehøj Friskole	36	47	17

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg synes, jeg lærer noget i idrætstimerne' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	50	43	8
Bramsnæsvigskolen	44	38	19
Hvalsø Skole	49	34	16
Kirke Hyllinge Skole	49	39	12
Kirke Saaby Skole	48	37	15
Osted Skole	45	39	16
Trællerupskolen	42	40	18
Firkløverskolen	62	24	14
Sofiehøj Friskole	39	47	14

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg kan godt lide idræt i skolen, når jeg får sved på panden' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	53	30	17
Bramsnæsvigskolen	64	20	16
Hvalsø Skole	64	22	14
Kirke Hyllinge Skole	59	33	8
Kirke Saaby Skole	56	31	13
Osted Skole	55	34	11
Trællerupskolen	60	31	9
Firkløverskolen	83	17	0
Sofiehøj Friskole	47	42	11

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg kan godt lide, når vi spiller bold i idrætstimerne' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	45	48	8
Bramsnæsvigskolen	55	37	8
Hvalsø Skole	47	46	7
Kirke Hyllinge Skole	52	39	9
Kirke Saaby Skole	58	36	6
Osted Skole	52	42	6
Trællerupskolen	48	45	8
Firkløverskolen	59	35	7
Sofiehøj Friskole	47	44	8

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg kan godt lide, når vi prøver noget nyt i idrætstimerne' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	30	28	42
Bramsnæsvigskolen	33	27	40
Hvalsø Skole	31	27	42
Kirke Hyllinge Skole	30	27	44
Kirke Saaby Skole	34	28	38

Osted Skole	32	29	40
Trællerupskolen	33	34	33
Firkløverskolen	38	17	45
Sofiehøj Friskole	28	33	39

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg kan godt lide gymnastik eller dans i idrætstimerne' (n = 1.378)

Tabel 7: Idrætsaktive og ikke-idrætsaktive skolebørns holdninger til fysisk aktivitet i skoletiden

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	69	27	5
Bramsnæsrigskolen	65	27	8
Hvalsø Skole	66	31	3
Kirke Hyllinge Skole	58	35	7
Kirke Saaby Skole	44	48	8
Osted Skole	53	40	7
Trællerupskolen	69	29	2
Firkløverskolen	52	31	17
Sofiehøj Friskole	58	36	6

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg vil gerne være fysisk aktiv i de almindelige undervisningstimer' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	40	44	17
Bramsnæsrigskolen	44	36	20
Hvalsø Skole	46	40	14
Kirke Hyllinge Skole	41	41	18
Kirke Saaby Skole	41	41	18
Osted Skole	37	38	25
Trællerupskolen	40	45	15
Firkløverskolen	41	41	17
Sofiehøj Friskole	39	44	17

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg vil gerne starte skoledagen med at være fysisk aktiv' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	49	40	12
Bramsnæsrigskolen	43	38	19
Hvalsø Skole	51	41	8
Kirke Hyllinge Skole	42	47	12
Kirke Saaby Skole	46	40	14
Osted Skole	49	41	11
Trællerupskolen	42	50	8
Firkløverskolen	45	45	10
Sofiehøj Friskole	19	69	11

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg vil gerne være fysisk aktiv i den store pause midt på dagen' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	12	27	61
Bramsnæsvigskolen	21	28	51
Hvalsø Skole	19	33	48
Kirke Hyllinge Skole	12	28	60
Kirke Saaby Skole	16	32	52
Osted Skole	15	38	48
Trællerupskolen	9	33	58
Firkløverskolen	38	31	31
Sofiehøj Friskole	11	42	47

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg vil gerne have, at de voksne er ude i frikvartererne og laver lege og spiller med os' (n = 1.378)

	Passer	Både og	Passer ikke
Allerslev Skole	7	20	73
Bramsnæsvigskolen	5	17	78
Hvalsø Skole	6	22	72
Kirke Hyllinge Skole	11	23	66
Kirke Saaby Skole	8	20	72
Osted Skole	12	24	65
Trællerupskolen	4	25	71
Firkløverskolen	14	21	66
Sofiehøj Friskole	11	28	61

Svarfordelingen på spørgsmålet 'Jeg vil gerne have, at en legepatrulje hjælper med at finde på aktiviteter i frikvartererne' (n = 1.378)

Tablet 8: Børn og unge i Lejres tidsforbrug på deres fritidsjob, timer om ugen. Andel af børn og unge i seks kommuner (pct.)

	Lejre Kommune (n = 298)	Greve Kommune (n = 586)	Gladsaxe Kommune (n = 671)	Varde Kommune (n = 703)	Ballerup Kommune (n =416)	Halsnæs Kommune (n = 251)
1-2 timer	43	43	39	30	37	42
3-5 timer	35	33	36	34	41	27
6-9 timer	14	15	17	20	13	19
10 timer eller mere	8	9	9	16	10	12

Bilag fra Delrapport 4 – Voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter

Tabel 14: Hvornår foretrækker du at dyrke idræt, sport eller motion? (mulighed for flere svar) Fordelt på køn og alder. (pct.)

n = 844	Total	Alder								
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Morgen/formiddag (før kl. 12)	48	52	43	29	33	39	33	34	66	75
Eftermiddag (12-16)	30	29	30	45	23	27	21	31	27	41
Aften (16-20)	56	54	59	82	67	71	71	70	41	23
Sen aften (efter kl. 20)	12	9	16	16	23	29	18	9	5	3
I weekender	36	35	37	35	33	49	56	45	24	11

Tabel 15: Hvornår foretrækker du at dyrke idræt, sport eller motion? (mulighed for flere svar) Fordelt på lokalområder. (pct.)

n = 844	Lokalområde						
	Lejre	Bramsnæsvig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
Morgen/formiddag (før kl. 12)	50	43	58	45	48	49	46
Eftermiddag (12-16)	32	30	23	34	27	30	24
Aften (16-20)	61	60	47	57	53	55	59
Sen aften (efter kl. 20)	11	9	9	16	13	12	11
I weekender	48	34	36	34	35	29	30

Tabel 25: Organisering af idræt, sport og motion. Fordelt på uddannelsesniveau (pct.)

n = 892	Grundskole	Kort uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse	Anden uddannelse
Forening	42	40	45	45	44	30
Privat/kommercielt center	16	18	20	21	17	6
Arbejdspladsen	3	1	2	4	4	0
På egen hånd	47	49	65	67	72	47
Aftenskole	1	3	5	7	3	2
Anden sammenhæng	8	5	13	7	5	9

Tabel 36: Brugere af haller/sale. Andel af idrætsaktive og total (pct.)

	Idrætsaktiv (n=850)	Total (n=1.009)
Allerslev Gl. Skole, gymnastiksal	2,1	1,8
Bramsnæs Nord, foreningshus	0,0	0,0
Bramsnæsvighallen, gymnastiksal	1,1	0,9
Bramsnæsvighallen, idrætshal	2,1	1,8
Domus Felix, idrætslokale	0,8	0,7
Glimhallen, lille idrætshal	0,4	0,3
Hvalsø Hallerne, hal 1	3,5	3,0
Hvalsø Hallerne, hal 2	2,2	1,9
Hvalsø Hallerne, lille hal	3,8	3,2
Kirke Hyllinge Hallen, idrætshal	1,6	1,4
Kirke Hyllinge Hallen, gymnastiksal	1,8	1,5
Kirke Såby Hallen, idrætshal	2,6	2,2
Lejrehallen, idrætshal	1,9	1,6
Multihallen i Sæby, lille idrætshal	1,5	1,3
Osted Kulturhus	0,4	0,3
Osted Skole, gymnastiksal	0,7	0,6
Ostedhallen, idrætshal	2,1	1,8
Sognegården i Hvalsø, idrætslokale	0,0	0,0
Sonnerup Skole, lille idrætshal	1,2	1,0
Station 14 i Kr. Hyllinge, idrætslokale	0,4	0,3
Trællerup Skole, gymnastiksal	0,9	0,8
Trælleruphallen, idrætshal	1,2	1,0
Andet	14,7	12,4

Tabel 37: Brugere af fodboldbaner. Andel af idrætsaktive og total (pct.)

	Idrætsaktiv (n=850)	Total (n=1.009)
Hvalsø idrætsplads, boldbaner (kunstgræs)	1,5	1,3
Lejrehallen, boldbaner (kunstgræs)	1,2	1,0
Lejrehallen, boldbaner (græs)	1,2	1,0
Kirke Hyllinge (Stationsvej 14), boldbaner (græs)	0,9	0,8
Hvalsø idrætsplads, boldbaner (græs)	0,8	0,7
Ostedhallen, boldbane (græs)	0,6	0,5
Bramsnæsvighallen, boldbaner (græs)	0,5	0,4
Hvalsø Hallerne, boldbaner (græs)	0,5	0,4
Osted idrætsanlæg, boldbaner (græs)	0,5	0,4
Kirke Såby Hallen, boldbaner (græs)	0,4	0,3
Trælleruphallen, boldbaner (græs)	0,4	0,3
Osted idrætsanlæg, boldbaner (grus)	0,2	0,2
Hvalsø Hallerne, bandebane	0,1	0,1

Kirke Hyllinge Hallen, boldbaner (græs)	0,1	0,1
Glim Skole, boldbaner (græs)	0,0	0,0
Sæby-Gershøj Hallen, boldbaner (græs)	0,0	0,0
Andre baner	1,5	1,3

Tabel 38: Brugere af andre baner/anlæg. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktiv (n=850)	Total (n=1.009)
Hvalsø Skytteforening, skydebaneanlæg	0,6	0,5
Løjre Tennis, tennisbaner	0,6	0,5
Hvalsø Tennis, tennisbaner	0,5	0,4
Islandshesteforening Geysir (Gevninge)	0,5	0,4
Osted idrætsanlæg, tennisbaner	0,5	0,4
Såbyhallen, petanquebaner	0,5	0,4
Hvalsø Petanqueklub, petanquebaner	0,4	0,3
Islandshesteforeningen Thor, ridebaneanlæg	0,4	0,3
Osted idrætsanlæg, petanquebaner	0,4	0,3
Skydebane, indendørs (Lejrevej 1)	0,4	0,3
Gevninge Tennis (Trælleruphallen), tennisbaner	0,2	0,2
Herslev Strand, beachvolleybane	0,2	0,2
Hvalsø Rideklub, ridebaneanlæg	0,2	0,2
Kirke Hyllinge Skytteforening, skydebaneanlæg	0,2	0,2
Hvalsø Osted jagtforening, skydebaner	0,1	0,1
Midtsjællands Rideklub, ridebaneanlæg	0,1	0,1
Ostedhallen, atletikanlæg	0,0	0,0
Rideklubben Vestervang, ridebaneanlæg	0,0	0,0
Rytterforeningen Hviid, ridebaneanlæg	0,0	0,0
Såbyhallen, tennisbane	0,0	0,0
Andet	6,8	5,7

Tabel 39: Brugere af svømmehaller. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktiv (n=850)	Total (n=1.009)
Roskildebadet, svømmehal	8,4	7,0
Ringsted Svømmeland	2,9	2,5
Holbæk Svømmehal	1,2	1,0
Maglegårdsbadet, svømmehal	0,9	0,8
Greve Svømmehal	0,8	0,7
Fløng Svømmehal	0,7	0,6
Sæby-Gershøj Svømmebad	0,6	0,5
Køge Svømmeland	0,6	0,5
Anden svømmehal/facilitet	4,5	3,8

Tabel 40: Brugere af fitnesscenter/motionsrum. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktiv (n=850)
Aktivitetscenter Østergade, Hvalsø	2,0
Fitness.dk, Roskilde	1,5
'Bøffen', Kirke Hyllinge	1,4
Bodywork, Hvalsø	1,4
Aktivitetscenter Østergaard, Karleby	1,4
Fitness World, Roskilde	1,4
Arbejdsplads	1,3
Bramsnæsvehallen, fitnesscenter	1,1
Lifecub Hyrdehøj, Roskilde	1,1
Loop, Roskilde	0,9
Osted If	0,9
Multimotion, Holbæk	0,6
Grønnehave (seniorfitness)	0,5
Osted fysioterapi	0,5
Bøgebakken (seniorfitness)	0,4
Roskilde Fysiocenter	0,4
Andet motionsrum/fitnesscenter	7,8

Tabel 41: Brugere af andre anlæg ved vand. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktiv (n=850)	Total (n=1.009)
Det Gule Badehus, bade- og bådplads	0,9	0,8
Ejby Havn, Havn/badestrand	0,6	0,5
Gershøj Havn, Havn/badestrand	0,2	0,2
Haldrups Grund, bade- og bådplads	0,1	0,1
Herslev Strand, Havn/badestrand	0,9	0,8
Lindborg Roklub, bade- og bådplads	1,3	1,1
Lyndby Havn, Havn/badestrand	0,2	0,2
Nagels rende, bade- og bådplads	0,5	0,4
Andet	1,9	1,6

Tabel 42: Brugere af aktivitetsanlæg. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktiv (n=850)	Total (n=1.009)
Ejby forsamlingshus / Den gl. sportsplads	0,0	0,0
Hvalsø Hallerne, minibasketbane	0,4	0,3
Knallertbane (v. Hvalsø Osted jagtforening)	0,0	0,0
Knallertbane (v. Kirke Hyllinge Hallen)	0,1	0,1
Skaterbanen i Kr. Sonnerup	0,0	0,0
Sæby-Gershøj Svømmebad, minigolf	0,0	0,0
Sæby-Gershøj Svømmebad, streetbasketbane	0,0	0,0
Andet aktivitetsanlæg	0,8	0,7

Tabel 43: Brugere af naturområder. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktiv (n=850)	Total (n=1.009)
Bistrupskovene, stier	17,8	15,0
Ledreborg Skov	16,5	13,9
Skjoldungestien	12,7	10,7
Avnstrup Skov	12,1	10,2
Ejby Ådal	11,8	9,9
Roskilde Fjord	11,5	9,7
Storskoven	10,9	9,2
Fjordstien	10,6	8,9
Tadre Mølle	10,2	8,6
Stier i Lejre	9,9	8,3
Herslev Strand	9,3	7,8
Ryegaard Dyrehave	8,9	7,5
Bramsnæs Vig	8,6	7,2
Stier i Hvalsø by	8,6	7,2
Særløse Overdrev	7,4	6,2
Ejby Strand	7,3	6,1
Aunsø, badesø	6,9	5,8
Ejby Skrænter	6,5	5,5
Isefjord	5,9	5,0
Lejre Vig	5,9	5,0
Stier i Ejby	5,9	5,0
Bistrupskovene, mtb-spor	5,8	4,9
Dejligheden	5,6	4,8
Stier i Bramsnæsvig	5,3	4,5
Stier i Kr. Hyllinge by	5,3	4,5
Elverdamsdalen	5,2	4,4
Kattinge Vig	4,5	3,8
Stier i Gevninge	4,2	3,6
Nationale cykelruter 4+6	3,9	3,3
Vellerup Vig	3,8	3,2
Osted Hestehave	3,6	3,1
Stier i Rye	3,4	2,9
Borup Skov	3,1	2,6
Gudernes stræde	2,7	2,3
Ordrup Skov	2,7	2,3
Bro Kyndeløse strand	2,6	2,2
Bæsted Skov	2,5	2,1
Krabbesholm Skov	2,5	2,1
Kattinge Sø	2,2	1,9
Kisserup Lod	2,2	1,9

Atterup Skov	1,9	1,6
Helvigstrup Skov	1,9	1,6
Stier i Øm og Glim	1,9	1,6
Strandskoven	1,9	1,6
Ledreborg Skoven, shelter- og bålplads	1,8	1,5
Ravnsholte Skov	1,8	1,5
Heide Overdrev Skov	1,4	1,2
Ramsødalen-stien	1,4	1,2
Munkevejen	1,3	1,1
Det Gule Badehus	1,2	1,0
Ebberup Skov	0,8	0,7
Fjernvandrevejen	0,7	0,6
Oren	0,5	0,4
Røgerup Skov	0,5	0,4
Garveriskoven	0,2	0,2
Uglestrup Mose	0,2	0,2
Bulvad Enghave	0,0	0,0
Andet naturområde	10,6	8,9

Tabel 44: Bruger du primært den idrætshal, som ligger tættest på dit hjem? Andel af halbrugere. Fordelt på køn og alder (pct.)

n = 146	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Ja, jeg bruger den nærmeste.	79	74	85	100	50	79	73	79	75	86
Nej, der ligger andre tættere på mit hjem.	16	24	7	0	0	17	23	14	22	10
Jeg ved ikke om der er andre tættere på mit hjem.	5	2	8	0	50	4	4	7	3	5

Tabel 45: Bruger du primært den idrætshal, som ligger tættest på dit hjem? Andel af halbrugere. Fordelt på lokalområder (pct.)

n = 146	Lokalområde						
	Lejre	Bramsnæsvig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
Ja, jeg bruger den nærmeste.	81	75	88	89	54	75	87
Nej, der ligger andre tættere på mit hjem.	19	25	13	2	38	25	7
Jeg ved ikke om der er andre tættere på mit hjem.	0	0	0	9	8	0	7

Tabel 46: I en samlet vurdering, opfylder den idrætshal, du bruger mest, dine behov for at kunne udføre dine aktiviteter på tilfredsstillende vis? Andel af halbrugere. Fordelt på køn og alder (pct.)

n = 159	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
I meget høj grad	10	10	10	0	0	20	14	7	10	4
I høj grad	51	58	42	33	50	36	38	62	55	68
I nogen grad	28	22	36	33	50	32	38	17	25	28
I begrænset grad	8	8	9	22	0	12	7	10	8	0
Slet ikke	1	1	0	0	0	0	0	3	0	0
Ved ikke/ikke relevant	2	1	3	11	0	0	3	0	3	0

Tabel 47: I en samlet vurdering, opfylder den idrætshal, du bruger mest, dine behov for at kunne udføre dine aktiviteter på tilfredsstillende vis? Andel af halbrugere. Fordelt på lokalområder (pct.)

n = 159	Lokalområde						
	Lejre	Bramsnæsvej	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
I meget høj grad	6	6	10	12	8	13	13
I høj grad	69	56	40	65	28	48	31
I nogen grad	19	28	50	14	48	30	38
I begrænset grad	6	11	0	6	16	4	13
Slet ikke	0	0	0	2	0	0	0
Ved ikke/ikke relevant	0	0	0	2	0	4	6

Tabel 49: Bruger du primært den fodboldbane, som ligger tættest på dit hjem? Andel af fodboldbanebrugere. Fordelt på køn og alder (pct.)

n = 47	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Ja, jeg bruger den nærmeste.	70	75	69	71	67	70	67	80	67	100
Nej, der ligger andre tættere på mit hjem.	21	13	23	14	17	20	33	20	17	0
Jeg ved ikke om der er andre tættere på mit hjem.	9	13	8	14	17	10	0	0	17	0

Tabel 50: Bruger du primært den fodboldbane, som ligger tættest på dit hjem? Andel af fodboldbanebrugere. Fordelt på lokalområder (pct.)

n = 47	Lokalområde						
	Lejre	Bramsnæsvig	Gevninge	Hvalsø	Kirke Hyllinge	Kirke Såby	Osted
Ja, jeg bruger den nærmeste.	88	60	57	77	57	100	67
Nej, der ligger andre tættere på mit hjem.	0	40	29	8	43	0	33
Jeg ved ikke om der er andre tættere på mit hjem.	13	0	14	15	0	0	0

Tabel 51. Voksne borgeres deltagelse i idræt, motion og sport i Lejre Kommune sammenlignet med landstal og udvalgte kommuner (pct.).

	Landsplan	Lejre	Gladsaxe	Varde	Ballerup	Halsnæs	Greve
Ja	64	63	66	69	67	62	66
Ja, men ikke for tiden	14	16	15	13	12	13	16
Nej	22	21	19	18	21	26	17

Tabel 52. Organisering af idræt, sport og motion blandt voksne borgere i Lejre Kommune sammenlignet med landstal og udvalgte kommuner (pct.).

	Landsplan	Lejre	Gladsaxe	Varde	Ballerup	Halsnæs	Greve
Forening	41	41	32	51	39	39	43
Privat/kommercielt center	20	18	25	21	27	21	26
Arbejdspladsen	5	2	7	4	7	5	5
På egen hånd	58	58	58	60	57	54	53
Aftenskole	3	4	5	2	2	2	4
I anden sammenhæng	11	7	5	5	6	5	5

Bilag fra Delrapport 5 – Kapacitetsanalyse i idrætshaler og –sale

Oversigt over idrætsfaciliteter, aktivitetsforløb, antal aktive og registreringsperiode.

Idrætsfacilitet		Aktivitetsforløb	Totalt antal aktive	Antal aktive i gennemsnit	Registreringsperiode
Allerslev Gl. Skole	Gymnastiksal	26	460	18	Uge 43/47 og 46, kl. 8-22*
Bramsnævighallen	Hal	60	1.211	20	Uge 43 og 46, kl. 8-22
	Multisal	39	938	24	Uge 43 og 46, kl. 8-22
Glimhallen	Multisal**	22	149	7	Uge 43 og 46, kl. 8-22
Hvalsø Hallerne	Hal 1	61	1.230	20	Uge 43 og 46, kl. 8-22
	Hal 2	78	1.827	23	Uge 43 og 46, kl. 8-22
	Hal 3	36	684	19	Uge 43 og 46, kl. 8-22
	Multisal	46	660	14	Uge 43 og 46, kl. 8-22
Kirke Hyllinge Hallen	Hal	58	1.623	28	Uge 43 og 46, kl. 8-22
	Gymnastiksal	14	265	19	Uge 43 og 46, kl. 8-22
Kirke Sonnerup Skole	Gymnastiksal	38	371	10	Uge 43/47 og 46, kl. 8-22*
Kirke Såby Hallen	Hal	49	921	19	Uge 43 og 46, kl. 8-22
Kirke Saaby Skole	Gymnastiksal	35	840	24	Uge 43/47 og 46, kl. 8-22*
Lejrehallen	Hal	64	1.820	28	Uge 43 og 46, kl. 8-22
Multihallen i Sæby	Multisal***	27	557	21	Uge 43 og 46, kl. 8-22
Osted Skole	Gymnastiksal	23	295	13	Uge 43/47 og 46, kl. 8-22*
Ostedhallen	Hal	71	1.287	18	Uge 43 og 46, kl. 8-22
Trællerup Skole	Gymnastiksal	33	738	22	Uge 43/47 og 46, kl. 8-22*
Trælleruphallen	Hal	57	1.324	23	Uge 43/47 og 46, kl. 8-22*

* Trælleruphallen samt gymnastiksalene på Allerslev Gl. Skole, Kirke Sonnerup Skole, Kirke Saaby Skole, Osted Skole og Trællerup Skole er blevet registreret i aftentimerne (kl. 15-22) i uge 43 og 46 og i dagtimerne (kl. 8-15) i uge 46 og 47. Resten af faciliteterne er registreret i uge 43 og 46.

** Glimhallen er en halv hal.

*** Multihallen i Sæby

Registreringsmetode

Undersøgelsens metodik er udarbejdet af ph.d.-stipendiat Evald Bundgaard Iversen fra Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet/Faaborg-Midtfyn Kommune i forbindelse med sin ph.d. og videreudviklet i samarbejde med Idrættens Analyseinstitut i forbindelse med undersøgelser i Aalborg, Faaborg-Midtfyn, Assens, Furesø, Rudersdal, Allerød, Ballerup, Gladsaxe, Halsnæs og Varde Kommuner.

Registreringerne er foretaget af et korps af uvildige registranter. Alle registranter er blevet grundigt introduceret til undersøgelsens metode, formål og registreringsskema af Idan/CISC på et møde og har desuden modtaget en skriftlig instruktion om spørgeskemaet og de enkelte spørgsmål. Desuden har Idan/CISC under hele registreringsperioden stået til rådighed for at besvare tvivlsspørgsmål og været til stede på udvalgte tidspunkter i faciliteterne for at sikre, at registreringen forløb planmæssigt.

Hver registrant er blevet tildelt en række faciliteter, som de har skullet registrere i. Registreringsskemaerne er samlet i en mappe for hver facilitet for at sikre, at ingen skemaer er gået tabt.

Selve registreringsskemaet består af 15 spørgsmål, som afdækker forskellige aspekter ved aktiviteterne (se appendiks 5.2). De centrale spørgsmål omhandler aktiviteternes start- og sluttidspunkt, hvem der står for aktiviteten, antallet af aktive, alders- og kønsfordeling samt hvilken aktivitet, der udøves. Det er ikke alle spørgsmålene, registranterne altid har kunne svare på blot ved at observere, og de har derfor skulle henvende sig til aktivitetens træner, instruktør eller underviser for at få svar på en række spørgsmål.

Registranterne har skullet være til stede i faciliteterne én gang i timen ti minutter ad gangen, og de har derfor ikke haft mulighed for at følge aktiviteterne fra start til slut. Har de ikke umiddelbart kunne bestemme start- og sluttidspunkt, har de skulle spørge den ansvarlige træner, instruktør eller underviser. I enkelte tilfælde kan det ikke afvises, at der har været meget korte forløb eller 'spontan leg', som kan være sluppet under radaren og dermed ikke er blevet registreret. Det skal understreges, at der vil være tale om meget korte forløb, som hører til sjælenhederne og ikke vil røkke ved undersøgelsens samlede resultater.

Ved visse store aktiviteter kan antallet af deltagere, køn- og aldersfordeling være svært at bestemme helt præcist, og i sådanne tilfælde er registranten igen blevet bedt om at henvende sig til aktivitetens leder for at indhente informationen. Der kan undervejs i løbet af de to uger være opstået tilfælde, hvor en udøver er kommet efter aktivitetens start og registrantens optælling, hvorfor udøveren ikke er blevet talt med. Men med mere end 17.000 aktive registreret i perioden er betydningen heraf ubetydelig.

Idan/CISC har efterfølgende modtaget de enkelte mapper med registreringsskemaer, valideret dem og indtastet dem til videre databehandling. Alle registranter har påført navn og kontaktoplysninger på registreringsskemaet og i tilfælde af uklarheder, er registranten blevet adspurgt herom. I enkelte tilfælde har registranter ikke udfyldt hele spørgeskemaet, og derfor kan antallet af aktivitetsforløb i enkelte analyser være en smule lavere end det samlede antal afholdte forløb.

Idan/CISC har fra tidligere undersøgelser i Aalborg, Faaborg-Midtfyn, Assens, Furesø, Rudersdal, Allerød, Ballerup, Gladsaxe, Halsnæs og Varde Kommuner god erfaring med undersøgelsen og på linje med undersøgelserne i de andre kommuner, er det Idan/CISC's vurdering, at registreringen er foregået tilfredsstillende, og at de indsamlede data giver et retvisende billede af aktiviteterne og aktivitetsniveauet i de 19 faciliteter i to uger i fordelt på ugerne 43-47.

Registreringsskemaer

SPØRGESKEMA	
<p>Facilitet: _____</p>	
<p>1</p> <p>Navn på registrant:</p> <p>_____</p>	<p>7</p> <p>Hvor stor en del af arealet er i brug i registreringsperioden? Andel af det samlede areal, der anvendes til varig aktivitet. Sæt ET kryds.</p> <p>☐ 25 % ☐ 50 % ☐ 75 % ☐ 100 %</p>
<p>2</p> <p>Er der andre aktiviteter i gang i faciliteten samtidig med den aktivitet, du registrerer?</p> <p>☐ Nej ☐ Ja (husk at udfylde et nyt skema til hver øvrig aktivitet)</p>	<p>8</p> <p>Spørg lederen af aktiviteten Hvor stor en andel af arealet ønsker aktivitetslederen ideelt set at benytte til aktiviteten? Sæt ET kryds.</p> <p>☐ 25 % ☐ 50 % ☐ 75 % ☐ 100 %</p>
<p>3</p> <p>Hvilken dag registreres?</p> <p>☐ Mandag ☐ Tirsdag ☐ Onsdag ☐ Torsdag ☐ Fredag</p>	<p>9</p> <p>Spørg lederen af aktiviteten Hvor lille en andel af arealet er det nødvendigt at benytte for at kunne afholde aktiviteten? Sæt ET kryds.</p> <p>☐ 25 % ☐ 50 % ☐ 75 % ☐ 100 %</p>
<p>4</p> <p>Hvilken uge registreres?</p> <p>☐ Uge 45 ☐ Uge 46</p>	<p>10</p> <p>Hvem udfører aktiviteten? Med det mener vi, hvem planlægger og udfører aktiviteten for deltagerne? Sæt ET kryds.</p> <p>☐ Godkendt folkeoplysende forening – dvs. en forening, som er godkendt af kommunen ☐ Anden forening ☐ Idrætshallen – dvs. at idrætshallen planlægger, organiserer og udbyder aktiviteten ☐ Aftenskole ☐ Folkeskole ☐ Gymnasium ☐ Anden offentlig institution fx SFO, vuggestue, børnehave, ungdomsklub, ældrecenter mv. ☐ Privat institution fx privatskole, privat børnehave mv. ☐ Privat person, der har lejet faciliteten ☐ Virksomhed ☐ Spontan, selvorganiseret aktivitet/leg Andet, skriv her: _____</p>
<p>5</p> <p>Tidspunkt for registrering:</p> <p>Kl.: <input type="text"/> <input type="text"/> : <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>(Angives i formatet tt:mm – fx 20:55)</p>	
<p>6</p> <p>Hvilket tidspunkt begynder aktiviteten?</p> <p>Start kl.: <input type="text"/> <input type="text"/> : <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>(Angives i formatet tt:mm – fx 20:55)</p> <p>Hvornår slutter aktiviteten?</p> <p>Slut kl.: <input type="text"/> <input type="text"/> : <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>(Angives i formatet tt:mm – fx 20:55)</p> <p>Spørg evt. lederen af aktiviteten for start- og sluttidspunkt.</p>	
<p>HUSK BAGSIDEN AF SKEMAET!</p>	

SPØRGESKEMA

11

Hvilken idræt eller aktivitet udøves?

Med det mener vi, hvilken aktivitet har været/er den primære. Ved tvivl spørg lederen af aktiviteten. Sæt ET kryds.

- Fodbold
- Gymnastik
- Håndbold
- Basketball
- Volleyball, kids volley
- Badminton
- Tennis
- Bordtennis
- Aerobic/Workout
- Fitness
- Styrketræning
- Dans (alle former)
- Yoga, afspænding, meditation
- Boksning
- Kampsport (karate, taekwondo, judo, brydning mv.)
- Atletik
- Spontan aktivitet/leg
- Handicapidræt
- Fester, børnefødselsdage mv.
- Møder, generalforsamlinger mv.
- Anden sports- og idrætsaktivitet
- Aktivitet, som ikke er sports- eller idrætsrelateret
- Rengøring eller vedligeholdelse
- Anden aktivitet, der ikke normalt foregår på en gennemsnitsuge. Beskriv indholdet:

12

Hvor mange aktive personer deltager i aktiviteten?

Med aktive personer mener vi personer, der er en del af aktiviteten (inklusive trænere, ledere og udskiftere). Fx skal forældre, tilskuere mv. IKKE tælles med, ligesom personer der tilfældigt krydser banen heller ikke skal tælles med.

Antal aktive:

13

Hvad er den typiske alder på udøverne?

Med udøverne mener vi de personer, som er aktive i registreringsperioden. Der ses bort fra tilskuere og personer, der krydser banen osv. Sæt ET kryds.

- Børn til og med 6 år
- Børn og unge fra 7 til 15 år
- Voksne 16-24 år
- Voksne 25-39 år
- Voksne 40-60 år
- Seniorer +60 år
- Aktivitet med blanding af børn (0-15 år) og voksne/seniorer (16 år og derover)
- Aktivitet på tværs af voksen- og senioraldersgrupperne (16 år og derover)
- Aktivitet på tværs af børnealdersgrupper (0-15 år).

14

Hvad er det typiske køn af udøverne?

Sæt ET kryds.

- Ca. 100 % mænd
- Ca. 75 % mænd og ca. 25 % kvinder
- Ca. 50 % mænd og ca. 50 % kvinder
- Ca. 75 % kvinder og ca. 25 % mænd
- Ca. 100 % kvinder

15

Hvis aktiviteten ikke tilstrækkeligt kan beskrives på baggrund af ovenstående, kan du her tilføje uddybende kommentarer (fx hvis der har været særlige arrangementer som foredrag, stævner mm.):

**Ved spørgsmål kontakt:
Peter Forsberg, tlf. 4088 5279
Aline van Bedaf, tlf. 2668 4226**

Serien MOVEMENTS

Se de tidligere udgivelser i rapportserien på CISC's hjemmeside: www.sdu.dk/cisc

- 2015:9 Jens Høyer-Kruse, Trygve Laub Asserhøj og Casper Due Nielsen: Skoleelevers og voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Greve Kommune.
- 2015:8 Lise Specht Petersen og Bjarne Ibsen: Klubhusets betydning for idrætsforeningerne og deres medlemmer.
- 2015:7 Karsten Østerlund: Undersøgelse af 'DM i foreningsudvikling' 2013-2014.
- 2015:6 Bjarne Ibsen, Karsten Østerlund og Hans-Peter Qvist: Foreningsdeltagelse og frivilligt arbejdes betydning for demokratisk deltagelse.
- 2015:5 Karsten Østerlund, Bjarne Ibsen, Anne Sofie Berg og Sandra Christiansen: Muligheder og barrierer for forankring af Projekt Fokus.
- 2015:4 Bjarne Ibsen, Heidi Trankjær Bøndergaard og Peter Mindegaard: Evaluering af Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune.
- 2015:3 Lise Specht Petersen: Aktivitetsoaser i Rudersdal Kommune.
- 2015:2 Kirsten Kaya Roessler (red.): Arkitektur og Psykologi: Casestudier i sygehuse, arbejdspladser og byrum.
- 2015:1 Bjarne Ibsen, Maja Pilgaard, Jens Høyer-Kruse og Jan Toftegaard Støckel: Pigers idrætsdeltagelse: Hvorfor er der så mange piger, der ikke går til idræt?
- 2014:15 Kamilla Ryding og Ejgil Jespersen: At mestre livet med et synstab - kursus for nyblinde som led i en rehabiliteringsindsats.
- 2014:14 Peter Mindegaard og Søren Thorgaard Skou: Bedre Liv med Artrose – en folkesygdom med slagside: Patientuddannelse og træning til borgere i Hvidovre Kommune med artrose i knæ og hofter og kort eller ingen uddannelse.
- 2014:13 Peter Mindegaard: Sund i Hømarken.
- 2014:12 Karsten Østerlund: Social kapital i gymnastik og fitness: En undersøgelse for landsudvalget i DGI Gymnastik & Fitness.
- 2014:11 Ejgil Jespersen: Handicapforskning i idræt og bevægelse - Statusnotat om Center for Handicap og Bevægelsesfremme, August 2014.
- 2014:10 Jim Toft og Maja Ahler: Bevægelse, krop & sind: Idræt, sport og motion i socialpsykiatrien i Ringsted, Slagelse og Sorø Kommune.
- 2014:9 Karsten Østerlund, Kamilla Ryding og Ejgil Jespersen: Idræt, fritid og helbred for mennesker med funktionsnedsættelse.
- 2014:8 Jens Høyer-Kruse og Bjarne Ibsen: Undersøgelse af Farum Arena.
- 2014:7 Rikke Agnete Andersen: Stemmer i Idrætshuset.
- 2014:6 Karsten Østerlund: Undersøgelse af 'DM i foreningsudvikling' 2012-2013.
- 2014:5 Jens Høyer-Kruse og Lau Tofft-Jørgensen: Undersøgelse af idrætfaciliteter i Skanderborg Kommune.
- 2014:4 Kurt Lüders: Sprækker i ADHD-diskursen.
- 2014:3 Peter Mindegaard og Bjarne Ibsen: Brugerundersøgelse af AquaPunkt-vandtræning.
- 2014:2 Bjarne Ibsen: 10 års forskning i bevægelser - CISC 2004-2014: Staturrapport for Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund - baggrund, undersøgelser og publikationer.
- 2014:1 Anna Staal: Unge, idræt og recovery: Evaluering af udviklingsprojekt om idræt for sindslidende.

- 2013:12 Maja Ahler: Lars Legemester og HandiLeg.
- 2013:11 Bjarne Ibsen, Malene Thøgersen og Klaus Levinsen: Kontinuitet og forandring i foreningslivet: Analyser af foreningslivets udbredelse, sammensætning og karakteristika i 00'erne.
- 2013:10 Thomas Gjelstrup Bredahl: Slutevaluering af projektet "Sund Rekrut"
- 2013:9 Peter Mindegaard, Bjarne Ibsen, Anne-Merete Kissow og Jan Sau Johansen: Brugerundersøgelse af undervisning i varmtvandsbassin.
- 2013:8 Sigrid Alison Rytz, Lars Elbæk og Bjarne Ibsen: Matematik- og læsetræning i en fodboldklub: Evaluering af Projekt Helhed i B 1909.
- 2013:7 Jens Høyer-Kruse og Bjarne Ibsen: Undersøgelse af 'DM i foreningsudvikling'
- 2013:6 Michael Fehsenfeld, Peter Mindegaard og Bjarne Ibsen: YOUR GAM3: Gadeidræt i udsatte boligområder.
- 2013:5 Jan Toftegaard Støckel: Fysisk aktivitet i skolefritidsordninger: En analyse af institutionsstrukturer og kulturer under forandring.
- 2013:4 Kurt Lüders og Ejgil Jespersen: Idrætsdeltagelse blandt unge voksne med sindslidelser.
- 2013:3 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: EN GOD OMVEJ – Bevægelse i lokalområdet: Samlet evaluering af otte kommunale anlægsprojekter til fremme af rekreativ fysisk aktivitet.
- 2013:2 Jan Toftegaard Støckel: Evaluering af Anbragte Børn i Bevægelse.
- 2013:1 Bjarne Ibsen, Malene Thøgersen og Lau Tofft-Jørgensen: Fritidsfaciliteterne i Fredensborg Kommune.
- 2012:17 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Naturparken Mellem Bakkedrag og Dalstrøg - Evaluering af en omdannet græsmark ved boligbebyggelse i Sønderborg.
- 2012:16 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: En Voldsom Omvej - Evaluering af en omdannet støjvold i Solrød.
- 2012:15 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Pixlpark - En Digital Legeplads - Evaluering af en omdannet plads i en ny bydel i Roskilde.
- 2012:14 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Et bevægelseseksperimentarium - Evaluering af en omdannet park ved Sundhedscentret i Nykøbing Sjælland.
- 2012:13 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Sidesporet - Evaluering af en omdannet asfaltplads ved Nørre Aaby station.
- 2012:12 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Opfordring til udfordring - Evaluering af omdannede restarealer i Kolding Bycentrum.
- 2012:11 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Byens Arena - Evaluering af en omdannet parkeringsplads ved boligbebyggelse i Høje Gladsaxe.
- 2012:10 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Dronningens Bastion - Evaluering af en omdannet bastion på et historisk voldanlæg i Fredericia.
- 2012:9 Thomas Skovgaard, Kurt Lüders, Jesper von Seelen, Mette Munk Jensen, Bjarne Ibsen, Casper Due Nielsen og Tobias Marling: Svømning i den danske folkeskole.
- 2012:8 Bjarne Ibsen, Venka Simovska og Henrik M. Larsen: Tilgængelighed til og deltagelse i idræt blandt børn og unge på Vesterbro: Evaluering af DGI-byens børne- og ungeprojekt Go-Active.
- 2012:7 Bjarne Ibsen ... et al.: Idrættens outsiders - Inklusion eller eksklusion af vanskeligt stillede børn og unge i idræt: Evaluering af puljen til idræt for vanskeligt stillede børn og unge.

- 2012:6 Jan Arvidsen, Karen Dalgaard Pedersen og Søren Andkjær: Rum og rammer for Aktivt Udeliv: Et litteraturstudie om naturlige omgivers betydning for Aktivt Udeliv.
- 2012:5 Bjarne Ibsen: Human Resource Management for Volunteers in Sports Organisations in Europe.
- 2012:4 Charlotte Skau Pawlowski og Jens Troelsen: EN GOD OMVEJ - Bevægelse i lokalområdet: Kvalitativ analyse af den kommunale planlægnings- og implementeringsproces forbundet med projektet.
- 2012:3 Louise Kamuk Storm, Simon Madsen og Bjarne Ibsen: Evaluering af projekt Grib Chancen.
- 2012:2 Louise Bæk Nielsen og Bjarne Ibsen: Idrætsdeltagelse og idrætsfaciliteter i Vordingborg Kommune.
- 2012:1 Thomas Gjelstrup Bredahl: Slutevaluering af Greve Kommunes metodeudviklingsprojekt "MultiMinen" - For 6-8 årige børn med overvægt.
- 2011:6 Peter Lund Kristensen: Evaluering af 'Sunde vaner fra barnsben': Den kvantitative del - Vejle Kommune.
- 2011:5 Louise Kamuk Storm, Simon Madsen og Bjarne Ibsen: Evaluering af 'Bevæg dig sund og glad: Et projekt i Esbjerg Kommune for overvægtige børn og deres familier.
- 2011:4 Jan Toftegaard Støckel: Evaluering vedrørende projekt Idrætszen.
- 2011:3 Bjarne Ibsen og Louise Bæk Nielsen: Idræt og idrætsfaciliteter på Bornholm.
- 2011:2 Jakob Haahr og Søren Andkjær (red.): Muligheder og begrænsninger for friluftsliv: Konferencerapport - artikler og abstracts.
- 2011:1 Ejgil Jespersen: Evaluering af Krop og Kontor forsøgsprojekter.
- 2010:7 Pernille Andreassen: Evaluering af 'Sunde vaner fra barnsben' - Vejle Kommune.
- 2010:6 Forskningsenheden for 'Bevægelse, Idræt og Samfund' (BIS): Forskningsprofil og udviklingsplaner for 2010-2014.
- 2010:5 Bjarne Ibsen, Anne Mette Walmar Hansen og Eva Vennekilde: Ændringer i kommunal idrætspolitik efter kommunalreformen.
- 2010:4 Karsten Østerlund: Gå i Gang: Slutevaluering.
- 2010:3 Lise Specht Petersen: Rum for idræt og leg på Vesterbro.
- 2010:2 Bjarne Ibsen og Carsten Hvid Larsen: Aktivitet eller idrætspolitisk arbejde? Frivilligt arbejde i DGI Vestsjælland og DGI Nordsjælland.
- 2010:1 Bjarne Ibsen, Jan Toftegaard Støckel og Charlotte Klinker: Børn og fysisk aktivitet på Vesterbro.
- 2009:7 Lise Specht Petersen og Bjarne Ibsen: København – en by i bevægelse: evaluering af Københavns Kommunes motionsstrategi.
- 2009:6 Ole Lund: Evaluering af projekt 'Sund Cirkel'.
- 2009:5 Carsten Hvid Larsen og Bjarne Ibsen: Frivilligt arbejde i Gigtforeningen.
- 2009:4 Ole Lund: Sund indskoling – evaluering af sundhedsfremmende indsatser i SFO og indskoling i Frederikshavn Kommune.
- 2009:3 Kirsten Kaya Roessler: Gruppesamtaler som psykologisk behandling af kroniske smerter: erfaringer fra projektet "Tilbage til arbejdet".
- 2009:2 Lars Breum Christiansen og Jens Troelsen: Bevægelsesmuligheder i Kolding By 2008.
- 2009:1 Ole Lund: Rend og Hop – Vi si'r stop: et sundhedsprojekts bestræbelser på at skabe bedre betingelser for det sunde liv i Varde Kommune.
- 2008:10 Lars Breum Christiansen og Jens Troelsen: Bevægelsesmuligheder i Roskilde By.
- 2008:9 Per Jørgensen: Idrætspolitik i Gentofte Kommune gennem 100 år.
- 2008:8 Jens Høyer-Kruse, Malene Thøgersen, Jan Toftegaard Støckel og Bjarne Ibsen: Offentlige-frivillige partnerskaber omkring børn og fysisk aktivitet.

- 2008:7 Pernille Vibe Rasmussen: Foreninger og integration: Undersøgelse af foreningers vilkår for integrationsarbejde i Københavns Kommune.
- 2008:6 Thomas Gjelstrup Bredahl: Ekstern evaluering af Motion på Recept i Frederiksberg Kommune: September 2007.
- 2008:5 Thomas Gjelstrup Bredahl: Evaluering af Motion på Recept i Nordjylland 2007.
- 2008:4 Jens Troelsen, Kirsten Kaya Roessler, Gert Nielsen og Mette Toftager: De bolignære områders betydning for sundhed: hvordan indvirker bolignære områder på sundheden? – og hvordan kan udformningen gøres bedre?
- 2008:3 Ole Lund og Pernille Andreassen: Gå i gang: evalueringsrapport.
- 2008:2 Jan Toftegaard Støckel (red.): Parallel leg eller integreret leg? – partnerskaber om børn, leg og bevægelse.
- 2008:1 Pernille Vibe Rasmussen og Kirsten Kaya Roessler: Stofmisbrug og fysisk aktivitet: Evaluering af ”Krop og læring – Mere styr på eget liv”.
- 2007:1 Bjarne Ibsen: Børns idrætsdeltagelse i Københavns Kommune 2007.